

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA
CENTRAL
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION NO. 23663

CALL No. 091.4912 / S.M.2/Sas

D.G.A. 79

Vol: 12

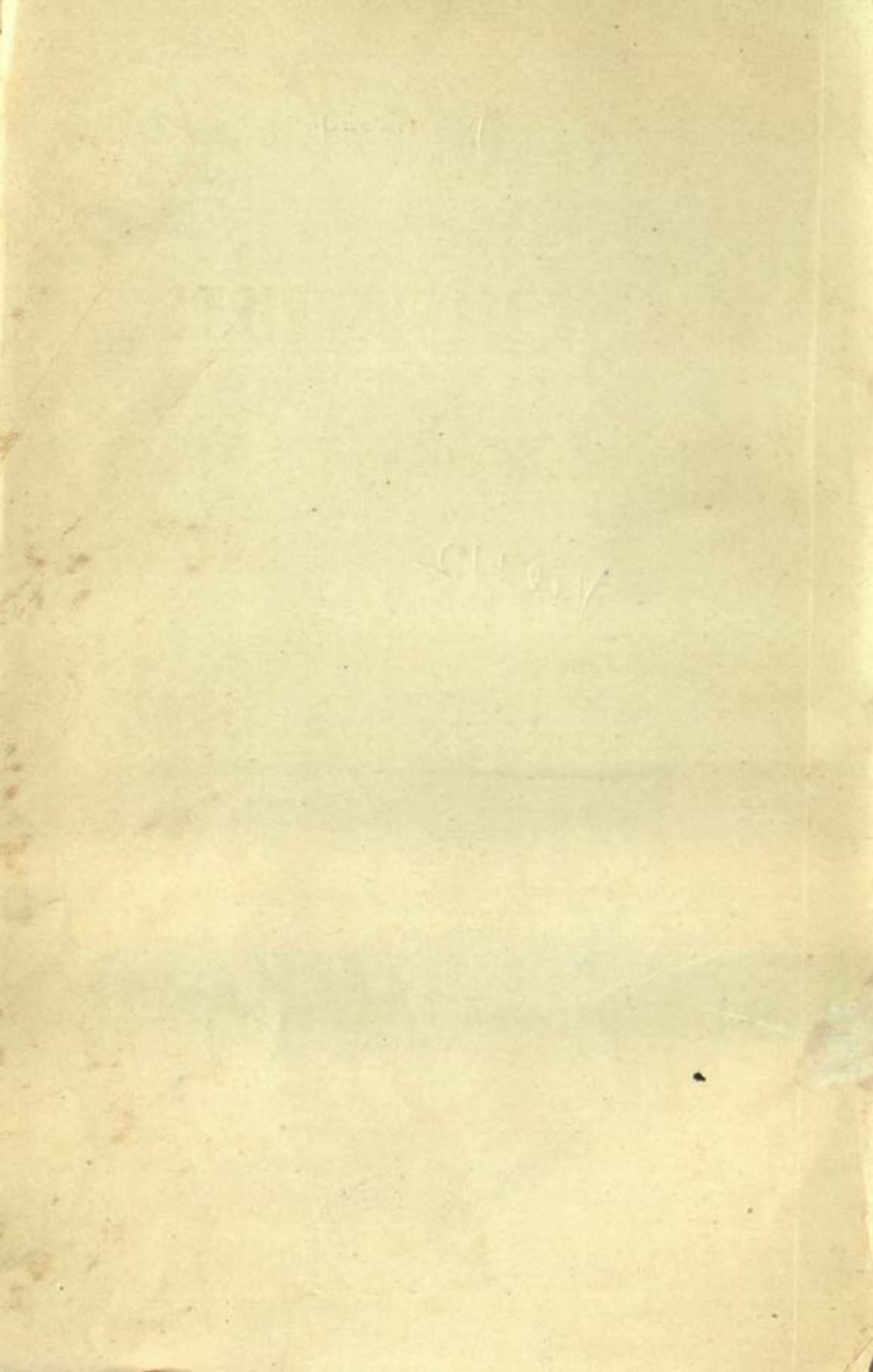
~~D2801~~

Vol! 12

~~D2801~~

A

DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE

TANJORE MAHARAJA SERFOJ'S

SARASVATĪ MAHĀL LIBRARY

TANJORE

23663

BY

P. P. S. SASTRI, B. A. (OXON), M. A. (MADRAS)

ADDITIONAL PROFESSOR OF SANSKRIT

PRESIDENCY COLLEGE, MADRAS

*Published by the Administrative Committee with Grant-in-aid
sanctioned by the Government of Madras*

091.4912

D2301

85/32

S.M.L. / Sas

VOL. XII — { PŪRVA-MĪMĀMSĀ and UTTARA-
MĪMĀMSĀ (ADVAITA) Nos. 6755—7412.

— SRIRANGAM —

SRI VANI VILAS PRESS

Price 2 Rupees only

1931

Foreign: Four Shillings only

A

DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE

TANJORE MAHARAJA SERAPOUR

SARASWATI MATH LIBRARY

TANJORE

33663

BY

P. P. S. SASTRI, B.A. (HONOR. D. (MADRAS))

ADDITIONAL PROFESSOR OF SANSKRIT

PRESIDENCY COLLEGE, MADRAS

Published for the Administration Committee with Grant-in-aid
furnished by the Government of Madras.

92344

1914

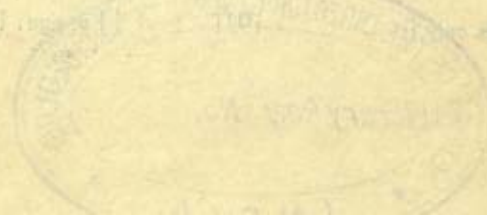
NG. XII. (PÜRVA-MĪMĀṢĀ AND UTTARA-

(MĪMĀṢĀ, ADVĀITĀ) Nos. 6755-7475.

SHRINAGAM

THE SANSKRIT PRESS

Price 1 Rupee and the Government of Madras

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.
Acc. No. 23663.
Date. 26. 4. 56.
Call No. 091. 4912/5-M.L/Sas

CONTENTS.

	PAGE.
I. List of Important Abbreviations and the Scheme of Transliteration.	I—II
II. General Introduction to the Library.	III—VI
III. General Scheme of the Descriptive Catalogue.	VII—VIII
IV. Detailed contents of Mss. noticed in Vol. XII.	IX—XIV
V. Preface to the contents of Vol. XII.	XV—XXII
VI. Descriptive notices of Mss. noticed in Vol. XII.	4987-5488
VII. Appendix. A. Index of Authors. (Vol. XII)	1—8
VIII. Appendix. B. Index of Owners of Mss. (Vol. XII)	4—5
IX. Appendix. C. Index of Scribes of Mss. (Vol. XII)	6
X. Appendix. D. Index to dated Mss. (Vol. XII)	7
XI. Appendix. E. Index to Works noticed. (Vol. XII)	8—13
XII. Errata et addenda (Vol. XII.)	14—18

23663
26. 1. 25
001. 101/15 M/120

CONTENTS.

PAGE.

I.	Last of Important Abbreviations and the Scheme of Translation.	1-11
II.	General Introduction to the Library.	11-17
III.	General Scheme of the Descriptive Catalogue.	VII-VIII
IV.	Detailed contents of Mas. noticed in Vol. XII.	IX-XIV
V.	Preface to the contents of Vol. XII.	XV-XXII
VI.	Descriptive notices of Mas. noticed in Vol. XII.	287-288
VII.	Appendix A. Index of Authors. (Vol. XII)	1-5
VIII.	Appendix B. Index of Owners of Mas. (Vol. XII)	4-5
IX.	Appendix C. Index of Scribes of Mas. (Vol. XII)	6
X.	Appendix D. Index to dated Mas. (Vol. XII)	7
XI.	Appendix E. Index to Works noticed. (Vol. XII)	8-13
XII.	Errata et addenda (Vol. XII)	14-18

LIST OF IMPORTANT ABBREVIATIONS.

---

1. J. L. Collection = Jambunātha Bhaṭṭa Lāṇḍagai Collection.
  2. S. K. Collection = Seturāma Rao Kagalkar Collection.
  3. P. A. Collection = Pataṅga Avadhūta Collection.
  4. T. S. Collection = Tyāgarāja Svāmi Collection.
  5. S. S. Collection = Subrahmanya Śāstri Collection.
  6. N. S. Collection = Nīlakaṇṭha Śāstri Collection.
  7. D. S. T. Collection = Deva Śaṅkara Tawker Collection.
  8. G. K. D. Collection = Gopāla Kṛṣṇa Devalekar Collection.
  9. P. S. S. Collection = Peshwa S. Subrahmanya Rau Collection.
  10. K. M. Collection = Kṛṣṇaji Metha Collection.
- [ ] = The Right-angular brackets indicate the suggestion of the removal of the letters therein.
- ( ) = The Circular brackets indicate sometimes the suggestion of correct reading and sometimes the supply of omitted portions at beginning and end of incomplete Mss.
- = Stars indicate the continuity of the text in the manuscripts.
- ... = Mere dots indicate the omission of the text in question.
-

THE SCHEME OF TRANSLITERATION.

The System of Transliteration adopted in this Descriptive Catalogue is as follows:—

अ - a	ग - ga	न - na
आ - ā	घ - gha	प - pa
इ - i	ङ - ṅa	फ - pha
ई - ī	च - ca	ब - ba
उ - u	छ - cha	भ - bha
ऊ - ū	ज - ja	म - ma
ऋ - ṛ	झ - jha	य - ya
ॠ - ṝ	ञ - ña	र - ra
ऌ - ḷ	ट - ṭa	ल - la
ए - e	ठ - ṭha	व - va
ऐ - ai	ड - ḍa	श - śa
ओ - o	ढ - ḍha	ष - ṣa
औ - au	ण - ṇa	स - sa
Anusvara - m	त - ta	ह - ha
Visarga - ḥ	थ - tha	ळ - ḷa
क - ka	द - da	फ - ḥa
ख - kha	घ - dha	

GENERAL INTRODUCTION TO THE LIBRARY.

THE Tanjore Mahārāja Serfoji's Sarasvatī Mahāl Library must have had its earliest beginnings about the end of the 16th century when Tanjore was under the rule of the Telugu Nāyaks who collected Sanskrit Manuscripts written in Telugu character. In the 17th century the Maharāṭhas conquered the country and since that day, the Library has been increasing. By far the greater portion of the collection was made by Serfoji, during a visit to Benares during 1820-1830. Śivāji his successor added a few. There has practically been no addition of any value till very recent times.

The above collection belonged to the reigning princes of Tanjore—the Maharāṭha Mahārājas. When the last of them died, the whole property including the above collection formed the subject of litigation among the several claimants. Thanks to their public-spirited generosity and enthusiasm for ancient culture, the library together with a lakh of rupees was created into a Public Trust with the consent of the civil courts. The Tanjore Library is therefore now a Public Library in the full sense of that term, the Government of Madras being responsible for its administration.

Since the Library became a Public Trust, there has been a marked improvement in the reception accorded to it by the

public. Various liberal and generous-minded benefactors have come forward with magnanimous offers. The Library has been enriched with several very fine collections of manuscripts, every one of them rare, valuable and very interesting. In 1921, the Library was enriched with the "Jambunātha Bhaṭṭa Lāṇḍagai collection." In 1922, the Library received other valuable collections of rare interest known as the 'Kāgalkar' and the "Pataṅga Avadhūta" collections. Besides these, the Tyāgarāja Svāmi collection, the Subrahmanya Śāstri collection, Subrahmanya Rao collection, Rāmacandra Gaṇapati collection, Nīlakaṇṭha Śāstri collection, Devaśaṅkara Tawker collection, Gopālakṛṣṇa Devalekar collection and Kṛṣṇāji Metha collection—all are of great and rare value.

The manuscripts in the Tanjore Library are either on palm leaf or on paper. They are of varying value and come from various sources. These manuscripts are in more than eleven distinct alphabets. On the whole one may easily say that the total number of manuscripts in this Library is likely to exceed 80,000 of which the Sanskrit manuscripts alone are sure to exceed 25,500.

Besides these manuscripts there are also a number of books and manuscripts in almost all the Indian and European languages and on almost all branches of human knowledge. Special mention may here be made of the books and manuscripts in Telugu, Tamil, Maṭhāṭhī and English on account of their number and importance.

Dr. Burnell issued what he modestly styled "A classified Index to the Sanskrit Manuscripts in the Palace at Tanjore."

between 1878 and 1880. Between 1880 and 1918 for very nearly forty years, the Library has been the victim of many an outrage. Those who were in possession gave out on loan very many manuscripts which were never returned. And many more somehow or other, found themselves into Libraries other than at Tanjore. Dr. Burnell's catalogue is very useful to us to trace out lost manuscripts, which are never likely to come back to us. Our losses are probably far more, for even Dr. Burnell's admirable catalogue was by no means a complete catalogue of all that existed. For, where he mentions single work in a bundle we are able today to trace two or more works in the same bundle.

The Committee appointed by the Government of Madras took charge early in 1919. Since then they have been busily pushing forward the work of revising and preparing a fresh catalogue of all the works now in the Library according to the latest scientific methods. Each work is described in detail in a card index form which contains all the necessary particulars.

In 1920 a catalogue of printed books in French, Latin, Italian and Greek was published. In 1926 three volumes of a catalogue of Tamil manuscripts in the Library were published. From the year 1924 a catalogue of Mahrathi manuscripts and books is being prepared; the first volume was published in 1928. These are now on sale and can be had from the Secretary of the Library.

From an academic point of view the Library possesses some very interesting specimens of literary and artistic importance.

These are—

Objects of interest on paper.

Illustrated paper manuscripts.

Oldest paper manuscripts.

Drawing and pictures believed to be Indian.

Palm leaf manuscripts.

From this short survey, it will be clear that this Library is probably one of the best preserved among Oriental Libraries in India. To Oriental Scholars in particular the Library is of inestimable value in that it contains the richest collections of South Indian Sanskrit Manuscripts.

As the funds at the disposal of the Library were not adequate to undertake the printing and publishing of a descriptive catalogue of all the Sanskrit Manuscripts in the Library the Administrative Committee of the Library approached the Government of Madras year after year with the request for a special grant towards the same. In their G. O. No. Mis. 568, dated the 9th April 1927, the Government of Madras were pleased to allot the necessary funds for a three year programme. The triennium came to a close on the 31st March 1930 and nine volumes of descriptive catalogue of Sanskrit Manuscripts were published by the Committee. The Government of Madras have placed the necessary funds at the disposal of the Committee to continue the work already undertaken for a further period of three years. During the current triennium it is proposed to issue ten more volumes of descriptive catalogue of Sanskrit Manuscripts wherein it is also hoped that it would be found possible to include adequate description of all the remaining Sanskrit Manuscripts in the Library.

In issuing this Catalogue, I have great pleasure in acknowledging gratefully the loyal and ever-ready assistance I have been uniformly getting from Rao Sahib T. Sambamurty Rao Aml. B. A., B L. the energetic Honorary Secretary of the Library.

Madras }
31-7-1931. }

P. P. S. Sastri.
Editor.

III

GENERAL SCHEME

OF THE

DESCRIPTIVE CATALOGUE.

The 25,600 manuscripts of this library may be roughly classified under the following heads.

Names of Sections.	Number of Mss.	Descriptive	Descriptive
		Catalogue Vol. No.	Catalogue Serial No.

Part I—Vedic Literature.

1. Vedas—Samhitās and Sam-			
hitā Bhāṣyas.	697	I	1-697
2. „ Brāhmaṇas, Āraṇya-			
kas etc.	723	II	698-1426
3. „ Upaniṣad Bhāṣyas and			
Vedāṅgas.	516	III	1427-1942
4. „ Vedāṅgas : Śrautasū-			
tras, Bhāṣyas and			
Śrauta prayogas.	414	IV	1943-2356
5. Kalpa—Śrautaprayogas	420	V	2357-2776
6. „ Gr̥hyasūtras, Bhāṣyas			
and prayogas and			
Dharmasūtras, Bha-			
ṣyas and Prayogas.	1617	...	...
7. „ Dharmaśāstra.	2221	...	...
8. „ Itihāsa — Rāmāyaṇa,			
Mahābhārata and			
Śivarahasya.	985	...	...
9. „ Purāṇas—Mahāpuraṇas,			
Upapurāṇas, Upāk-			
yānas, Māhātmyas,			
etc.	1540	...	...

VIII:

Part II—Post Vedic Literature.

10.	Kāvya.	1470	VI & VII	2777-3861 & 8862-4246
11.	Nāṭaka.	465	VIII	4247-4711
12.	Kośa, Chandas & Alaṅkāra.	614	IX	4712-5326
13.	Vyākaraṇa.	646	X	5326-5971
14.	Darśanas—Nyāya, Vaiśeṣika Sāṅkhya & Yoga.	783	XI	5972-6754
15.	„ Pūrvamīmāṃsā, Uttaramīmāṃsā. (Advaita)	658	XII	6755-7412
16.	„ Uttaramīmāṃsā (continued) and Gīta.	2912	(XIII, XIV & XV)	
17.	„ Śākta, Gāṇeśa & Avaidika.		(XVI)	... ..
18.	Nāṭya, Saṅgīta and Kāma- śāstra.	465	(XVII)	... ..
19.	Vaidya.	734	(XVIII)	... ..
20.	Jyauṭiṣa.	547	(XIX)	... ..
21.	Āgama and Tantra.	500	(XX)	... ..
22.	Mantra, Stotra, Vrata etc.	7420	...	... ..
		25,600		

Volume XII is issued herewith. It is proposed to issue the subsequent volumes enclosed within brackets in due course in the order indicated. A detailed description of the contents of each of the volumes, volumes 1—9, is available in the introductory portions of each of the above volumes. Exigencies of space preclude their being repeated in the subsequent volumes.

IV

DETAILED CONTENTS

OF

Mss. NOTICED IN VOL. XII.

	NUMBERS.	PAGES.
Pūrvamīmāṃsā	6755-7007	4989-5177
Jaiminiyasūtram	6755-69	4989-94
Tantravārtikam	6770-85	4995-99
„ śikā—Nyāyasudhā	6786-91	4999-5008
„ „ —Rāpakojjīvanī	6792-96	5003-7
Tuṣṭikāvyaśkhyā—Vārttikābharapa	6797-99	5007-12
Tantraratanam	6800-02	5012-16
Laghuvārtikaśikā—Laghunyaśyasudhā	6803	5017 & 18
Nyāyāmōḍa	6804	5019-21
Jaiminiyasūtravārttikā—Phalavati	6805	5021-23
Mīmāṃsākaustubhaḥ	6806-12	5023-26
Bhāṭṭarabhasyam	6813-18	5027-30
Bhāṭṭadīpikā	6819-31	5030-34
„ vyākhyā—Prabhāvall	6832-40	5035-42
Tantrasāikhāmaṇi	6841	5043-45
Bhāṭṭacintāmaṇiḥ	6842-52	5046-51
Tantrasiddhāntadīpikā	6853	5051-53
Nayavivekavyākhyā—dīpikā	6854-61	5054-59

Pūrvamīmāṃsā:	NUMBERS.	PAGES.
Sāstramālāvyūttih	6862-65	5059-67
Sāstradīpikā	6866-6907	5067-73
„ vyākhyā—Mayūkhamālikā	6908-18	5073-77
„ „ ?	6919	5077 & 78
„ „ Mayūkhāvalī	6920-21	5078-83
„ „ Karpūravarttikā	6922 & 3	5084-93
„ „ Dinakarabhāṭṭīya	6924-9	5093-98
„ „ Prabhāmaṇḍala	6930-82	5099-5106
Jaiminiyanyāyamālā—Savistārā	6933-54	5106-5111
Nyāyaratnamālā	6955-57	5111-14
„ vyākhyā—Nāyakaratnam	6958	5115-18
Mīmāṃsānyāyaprakāśikā	6959-64	5118-23
„ vyākhyā—Bhāṭṭālaṅkārah	6965-7	5123-29
Bhāṭṭānanyodyotaḥ	6968-70	5130-33
Pūrvamīmāṃsādhikaraṇasaṅkṣepaḥ	6971	5133-35
Adhikaraṇamālā	6972 & 3	5135-37
Mīmāṃsāsūrah	6974	5137-39
Pūrvamīmāṃsā Kārikā—Citrapaṭaḥ	6975	5139-42
Mīmāṃsāsiddhāntaḥ	6976	5142 & 3
Prakaraṇasubhāṣitam	6977	5144 & 5
Mīmāṃsāviśayopanyāsaḥ	6978	5145 & 6
Gurumatasaṅkṣepaḥ	6979	5146 & 7
Araṇyādhikaraṇādivicārah	6980	5148 & 49
Upakramaparākramaḥ	6981-86	5149-52
Ucchṛāṅkhalavādaḥ	6987	5152-4
Guṇavidhivicārayākyā	6988	5154 & 5
Dvādaśalakṣaṇyarthasaṅkṣepaḥ	6989	5155-7
Sthāninobhāvanāvācitvakhaṇḍanam	6990	5157-9
Matvarthalakṣaṇākhaṇḍanam	6991	5159 & 60

Pūrvamīmāṃsā :

NUMBERS. PAGES.

Bhāvanāvicāraḥ	6992	5160-62
Mīmāṃsāpūrvapakṣaḥ	6993	5162-64
Abhyudayaḥ	6994	5164 & 65
Mīmāṃsāprakaraṇam	6995	5165 & 6
Matvarthalakṣaṇāvicāraḥ	6996	5163-70
Vidhirasāyanam—Savyākhyam	6997-7005	5170-75
Vidhivicāraḥ	7006 & 7	5175-77

Uttaramīmāṃsa

Brahmasūtram	7008-24	5181-56
--------------	---------	---------

Advaitam : I. Śaṅkara's Brahma-sūtra-

bhāṣya, commentaries and other works

based thereon.

7025-7186 5189-5289

Brahmasūtrabhāṣyam	7025-47	5187-95
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Pañcapādikā	7048-50	5196-5200
Pañcapādikāvyākhyā—Vivaraṇa	7051-53	5200-02
Vivaraṇavyākhyā—Tattvadīpanam	7057-68	5203-06
Vivaraṇadarpaṇam	7064	5206-08
Pañcapādikāvyākhyā—Vedāntaratnakośaḥ	7065 & 66	5209-13
Vivaraṇaprameyasāṅgrahaḥ	7067-9	5213-18
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Bhāmatī	7070-86	5218-23
Bhāmatīvyākhyā—Kālpataruḥ	7087-89	5222-7
Vedāntakālpataruvyākhyā—Ābhogaḥ	7090	1227-29
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Ratnaprabhā	7091-94	5229-34
" " Śārīrakanyāyanirṇayaḥ	7095-7108	5234-53
" " ?	7104	5238 & 9
Brahmasūtravyākhyā	7105	5239 & 40
Brahmasūtramuktāvalī	7106	5240 & 41
Brahmatattvaprakāśikā	7107	5241 & 2

Advaitam :

NUMBERS. PAGES.

Brahmavidyābharanam	7108	5248 & 44
Vedāntasūtrapanyāsaḥ	7109	5244 & 45
Vaiyāsikabrahmamīmāṃsāsaṅgrahaḥ— Puruṣārthasudhānidhiḥ	7110	5245-47
Vaiyāsikasūtrapanyāsaḥ	7111-13	5247-50
Vyāsasūtrasaṅgatiḥ	7114	5250-57
Śārīrakanyāyarakāśamaṇiḥ	7115-18	5257-62
Śārīrakamīmāṃsānyāyasaṅgrahaḥ	7119	5262-64
Śārīrakamīmāṃsāsāstram	7120	5264-69
Śaṅkṣepaśārīrakam	7121-6	5269-74
„ Vyākhyā-Tattvabodhini	7127	5274-76
„ „ Siddhāntadīpaḥ	7128 & 9	5276-79
Adhikaraṇaratnamālā	7130-36	5280-88
Advaitam : II Minor works of Śaṅkara		
and the commentaries thereon	7137-7412	5287-5488
Advaitapañcaratnam	7137-42	5287-90
Advaitarasamañjarī	7148	5290-92
„ Vyākhyā	7144	5292 & 93
Advaitānubhūtiḥ	7145-48	5298-96
Adhyātmavidyopadeśavidhiḥ	7149 & 50	5296-99
Aparokṣhānubhūtiḥ	7151-58	5299-5302
Aṣṭaśloki	7159	5302 & 3
Ātmacintanam	7160	5308 & 4
Ātmajñānopadeśavidhiḥ	7161	5304-6
Ātmabodhaḥ	7162-78	5306-5310
Ātmabodhavyākhyā—Bhāvaaprakāśikā	7174 & 5	5310-14
„ ?	7176-91	5314-19
Ātmabodhaḥ Savyākhyāḥ	7192-94	5319-22

Advaitam :	NUMBERS	PAGES.
Ātmabodhaḥ—Sānuvādaḥ	7195	5322-4
Ātmānātmavivekaḥ	7196-7203	5324-31
Upadeśasāhasaḥ	7204-6	5331-4
„ śīkā	7207 & 8	5334-7
„ Vyākhyā—Padayojanikā	7209-13	5337-44
„ „ Vivaraṇam	7214-17	5344-49
„ „	7218 & 19	5349-52
Ekaśloka-vyākhyā	7220 & 21	5352-54
Kāśīkāpañcakam	7222	5354-56
Kaupīnapañcakam	7223 & 4	5356-7
Cidānandātmakastotram	7225	5357-60
Jñānasanyāsaḥ	7226	5360-61
Dakṣiṇāmūrtyaṣṭakam	7227-43	5361-5
„ Vyākhyā—Mānasollāsaḥ	7249-51	5365-68
„ „ Tattvasudhā	7252-55	5368-73
Daśaśloka	7256-72	5373-78
Dvādaśamanjaḥ	7273-79	5378-82
Dvādaśamahāvākya-vivaraṇam	7280	5382-3
Nirañjanaṣṭakam	7281-3	5383-6
Nirvāṇaṣṭakam	7284-6	5386-8
Pañcaratnam	7287-93	5388-92
Pañcaratnam—Sānuvādam	7297	5392 & 3
Pañcikaraṇam	7298	5398 & 4
Pañcikaraṇavyākhyā—Vivaraṇam	7299	5394-6
Pañcikaraṇavārttikam	7300-05	5396-5400
„ „ Vyākhyā—Vivaraṇadīpikā	7306	5400-1
„ „ śīkā—Ābharaṇam	7307	5401 & 2
Pañcikaraṇamahāvākyaṃ	7308	5402-5
Prabodhasudhākarāḥ	7309 & 10	5405-7
Prāśnottararatnamālīkā	7311-17	5407-10

Advaitam :	NUMBERS.	PAGES.
Bālabodhasaṅgrahaḥ	7318 & 19	5410-12
Bālabodhinī	7320 & 21	5412-14
Matakhapḍanastotram	7322	5414-15
Maniṣāpañcakam	7323-6	5415-18
„ Saṭṭikam	7327 & 28	5418-21
„ Vyākhyā—Madhumañjarī	7329	5421-23
Mahāvākyamantraḥ:	7330-32	5423-26
Mahāvākyavivaraṇam	7333-40	5426-30
Mahāvākyavivekaḥ—Aṣṭaśloki	7341-44	5430-32
Māyāpañcakam	7345	5433 & 4
Laghuvākyavṛttih	7346	5434
Vākyaavṛttih	7347-52	5435-9
„ Saṭṭikaḥ	7353	5439-41
„ Vyākhyā	7354-62	5441-45
„ Sānuvādah	7363	5445-6
Vākyasudhā	7364-67	5447-50
„ ṭīkā	7368-73	5450-53
„ vyākhyā	7374-6	5454-8
Vijñānanaukā	7377	5458-9
Vivekacūḍāmaṇiḥ	7378 & 9	5459-61
Vedavedāntasāraḥ	7380	5461-8
Sanatsujatīyabhāṣyam	7381-89	5463-71
Sahajāṣṭakam	7390 & 91	5471-3
Svātmanirūpaṇam	7392-9	5474-6
Svātmapūjā	7400	5479-80
Svātmaprakāśikā	7401	5481-2
Hastāmalakaślokaḥ	7402-10	5482-85
Hastāmalakīyabhāṣyam	7411	5485-86
„ Vyākhyā	7412	5486-88

PREFACE TO THE CONTENTS OF VOL. XII.

The manuscripts described in this volume (Nos. 6755-7412) fall under two main classes (i.e.) Pūrvamīmāṃsā and Uttaramīmāṃsā (Advaita.) The Mss. on Pūrvamīmāṃsā are described in Nos. 6755-7007.

The Pūrvamīmāṃsā as well as the Uttaramīmāṃsā have as their main thesis the elucidation of the philosophy of the Vedas but they differ in this that the former restricts itself to the philosophy of ritualism whereas the latter confines itself to the philosophy of the soul. The two systems were regarded as forming a unitary system up to a certain stage, when they became divided into two distinct but allied systems of thought.

JAIMINI.

It was Jaimini, the sage that systematised the principles of Pūrvamīmāṃsā and gave them a definite shape in the form of the extant sūtras distributed over 12 chapters. He is variously placed in the first few centuries of the Christian Era by some of the latter-day critics, though he should have lived somewhere about the 5th century B.C. The Sūtras of Jaimini are described in No. 6755.

The *Phalavatī* (No. 6805) is one of the rare commentaries on the *Sūtras*, preserved in this library. Dr. Burnell went to the extent of suggesting that this may perhaps turn out to be the *Vṛtti* of *Upavarṇa*, now known to us only by name, but it is only a fond conjecture. The work is certainly a rare one, since no other copy of it is known to exist anywhere else. Unfortunately the copy is only fragmentary.

ŚABARASVĀMIN.

The oldest of the available commentaries on the *Sūtras* of Jaimini is the *Bhāṣya* of Śabarasvāmin (Nos. 6756-6769). Tradition regards Śabara as the father of the founder of the Samvat Era which dates from B. C. 57. It is said that Śabara had four wives and Vikramāditya was the son of Śabara through the Kṣatriya wife. This will place Śabarasvāmin somewhere in the 1st century B. C. It is said that the real name of the *Bhāṣyakāra* was Ādityadeva, but that he became known as Śabarasvāmin, on account of the fact that he had to hide himself, from his Jain persecutors, in a forest in the guise of a śabara.

KUMĀRILA BHATṬA.

With Kumārila Bhaṭṭa, the *Vārttikakāra*, the system of *Pūrva-Mīmāṃsā* divides itself into two further subdivisions—(i.e.) the *Bhāṭṭamīmāṃsā* system and the *Prābhākara-Mīmāṃsā* system. The founder of the one was Kumārila and that of the other *Prābhākara*, who is generally believed to be his pupil, though some doubt it.

Of the extant works of Kumārila the *Tantravārttika* alone is preserved in this library (Nos. 6770-85). The *Tantravārttika* is supposed to be a commentary on the *Bhāṣya* of Śabarasvāmin, (I-ii to the end of IIIrd *Adhyāya*) but, is in fact, an independent

treatise, based on the *Bhāṣya*. Kumārila was living in the 7th century A. D.

The *Nyāyasudhā* of Bhaṭṭa Someśvara is the most important commentary on the *Tantravārttika*, and it is the only one preserved in this library (Nos. 6786-91). Someśvara was the son of one Mādhava, but who this Mādhava is, is not known at present. It has been suggested in certain quarters that he might have been the famous commentator on the Vedas,—Sāyaṇa,—but that is not plausible. The *Nyāyasudhā* is otherwise known as *Rāṇaka*.

Annambhaṭṭa, the author of the most popular manual of Nyāya, *Tarkasaṅgraha*, is the author of a further commentary on the *Nyāyasudhā*—called *Rāṇakojjivani* (Nos. 6792-96). For further details regarding Annambhaṭṭa, refer to the Introduction to Vol. XI.

The *Tupṭikā* of Kumārila Bhaṭṭa is a continuation of the *Tantravārttika*, but here the author condenses his remarks and has made them as short as possible. It extends from the IVth chapter and goes on to the XIIth. Though no Ms. copy of that work is available in this library, two commentaries on the *Tupṭikā* are preserved and they are :—

i. *Tantraratna* (Nos. 6800-6802)—By Pārthasārathimiśra—a writer who belonged probably to the 10th century A. D. and

ii. *Vārttikābharaka* (Nos. 6792-6799)—by Venkaṭeśvara Dīkṣita, son of the famous Govinda Dīkṣita, Minister to Raghunātha Nāyaka of Tanjore. For other particulars regarding Venkaṭeśvara, see Introduction to Vols. IV and V.

PĀRTHASĀRATHIMIŚRA.

Two independent works of this writer are preserved in this

library—the Śāstradīpikā and the Nyāyaratnamālā. The Śāstradīpikā (Nos. 6866-6907) is an independent treatise on Pūrvamīmāṃsā, based upon the Adhikaraṇasūtras alone. This was the most popular text book till the advent of the Bhāṭṭadīpikā of Khaṇḍadeva.

Several writers have commented upon this work and the following commentaries are preserved in this library;—

i. Mayūkhamālīkā (Nos. 6908-19) by Somanātha of Nittala-kula. Somanātha was the younger brother of Venkaṭeśvarayajvan and was a student under his brother. He was later than Appayya Dīkṣita.

ii. Mayūkbāvalī (Nos. 6920-21) by the great Appayya Dīkṣita who flourished during the sixteenth century. This is a rare commentary and full of information.

iii. Karpūravarttikā (Nos. 6922-23) by Śrī Rājacūdāmaṇi Dīkṣita, son of Ratnakheṭa Śrīnivāsa Dīkṣita.

iv. Dinakarabhaṭṭīya (Nos. 6924-29) by Dinakarabhaṭṭa, a near kinsman of Kamalākarabhaṭṭa of Nirṇayasindhu fame, and

v. Prabhāmaṇḍala (Nos. 6930-32) of Yajñanārāyaṇa Dīkṣita—an Āndhra Brahmin of the Carukūri family. In latter days he seems to have turned a sanyāsin and was then known as Anubhavānandayati.

The other work of Pārthasārathimīśra is the Nyāyaratnamālā described under Nos. 6955-57. One Rāmānujācārya, an Āndhra Brahmin has commented upon the work and it is known as Nāyakarātna (No. 6958). The author lived in the 18th century.

MĀDHAVA.

The next writer from the chronological point of view is Mādhava whose work the Nyāyamālāvistara is described in Nos. 6933-54. This Mādhava is the same as the author of the famous Vedabhāṣya. He was the minister of King Bukka of Vijayanagar. For other particulars regarding this author see the Introduction to Vol. III.

APPAYYADĪKṢITA.

This prolific writer of the 16th century has composed a number of works in Mīmāṃsā. The following Mīmāṃsā works of this author are preserved here:—

1. Vidhiraśāyana and its vyākhyā Vidhiraśāyanasukhopajīvanī (6937-7005);
2. Upakramaparākrama (6981-86), and
3. Citrapaṭa (6975-76). It may be noted here that Nos. 6975 and 6976 represent the same Citrapaṭa though they are described under two different names, Citrapaṭa and Mīmāṃsāsiddhānta.

RĀJACŪḌĀMAṆĪ DĪKṢITA.

Two works of this author are preserved in this library, of which one—Karpūravarttikā—has been referred to already. The other, (i. e.) Tantrasikḥāmaṇi is an independent work, based on the Adhikaraṇa sūtras. It is described under No. 6841. Unfortunately the work has not been available in its entirety. It is in this work that he gives the clue to the period of his literary activities. This was composed in A. D. 1686. For other particulars regarding Rājacūḍāmaṇi Dīkṣita, please refer to the introduction to the Adyar Edition of the author's Rukmiṇīkalyāṇa.

KAMALĀKARABHAṬṬA AND HIS FAMILY.

The family of Kamalākarabhaṭṭa was one of the most distinguished in the 17th century in the South. We know that Kamalākara composed his Nirṇayasindhu in 1612 A. D. He has composed several works in Mīmāṃsā but the one that should be referred to here is the Śāstramālā, a commentary on which by Kamalākara's son Anantabhaṭṭa is described in this volume under Nos. 6862-65.

Dinakarabhaṭṭa, the son of the brother of Kamalākara, was the father of the famous Gāgābhaṭṭa. Dinakarabhaṭṭa's commentary on the Śāstradīpikā has been already referred to (No. 6924.)

Dinakara's son, Gāgābhaṭṭa, who officiated as the chief priest during the coronation of Śivāji in 1684 is the author of an important and independent work on Mīmāṃsā—Bhāṭṭacintāmaṇi (Nos. 6842-52).

KHAṆDADEVA.

Three works of Khaṇḍadeva are preserved here. They are:—

(1) Bhāṭṭadīpikā (Nos. 6819—31).

This has been commented upon by his pupil Sambhubhaṭṭa in 1707 A. D. (Nos. 6832—40).

(2) Mīmāṃsākaustubha (Nos. 6806—12) and

(3) Bhāṭṭarahasya (Nos. 6813—18). Khaṇḍadeva now holds the field and his Bhāṭṭadīpikā is the standard text book. He is said to have died at Benares in 1665 A. D.

UTTAMAŚLOKATĪRTHA.

Uttamaślokatīrtha is the author of a work on Mīmāṃsa, by

name *Laghuvārttika* (No. 6808). The *Laghuvārttika* is a summary of the works of Kumārila Bhaṭṭa. It is perhaps very likely that he is identical with Uttamaślokatīrtha, the teacher of Svayamprakāśayati who lived in South India in the 17th century.

BĀLAKRṢNĀNANDA.

Bālakṛṣṇānanda—the author of the *Siddhāntasiddhāntajana*—is the author of the *Nyāyāmōḍa*, an important work on *Mīmāṃsā*. The work has been described under No. 6804. For other particulars regarding this author, see the introduction to the *Siddhāntasiddhāntajana*, published in the Trivandrum Sanskrit Series and the introduction to the *Siddhāntaleśasaṅgraha*—Kumbhakonam edition.

APPAYYADĪKṢITA.

The author of the *Tantrasiddhāntadīpikā*—a short work on *Mīmāṃsā*, described under No. 6858—is an *Appayyadīkṣita*, different from his great namesake but belonging to the same family. The work is not Bhaṭṭojidīkṣita's as is supposed in some quarters. For other particulars regarding this writer, see the article on the *Tantrasiddhāntadīpikā* in Vol. II. Pages 247-250, *Journal of Oriental Research*, Madras.

NĀRĀYAṆA.

Nārāyaṇa, a native of Govindapura in the Tanjore District and author of several works in *Vyākaraṇa* has composed the *Bhaṭṭanayodyota*, described under No. 6968. He was attached to the Maharāja Court of Tanjore. For other information regarding this author, see the introduction to Vol. X

BHĀSKARARĀYA.

Of the several works in Mīmāṃsā of this prolific writer of the 18th century, the one preserved in this library is the *Matvarthalakṣaṇāvicāra*, described under No. 6996. He was the son of *Gambhīrarāyabhāratīdīkṣita* and resided in the village of *Bhāskararāyaparam* in the Tanjore District. For detailed information regarding this author, see the introduction to his *Lalitāsahasra-nāmanbhāṣya*, published by the Nirṇayasāgara Press, Bombay.

The *Prābhākara* system of Mīmāṃsā seems to have had very little following ever since its inception, for we find very few works on that system. Only two works belonging to that system are preserved in this library (i.e.)

(1) *Nayavivekādīpikā* (Nos. 6854—61) by *Varadarāja* of *Kiṭāmbi* family in the North Arcot District. This *Varadarāja* seems to have been older than *Appayya Dīkṣita*, and

(2) *Gurumatasaṅkṣepa* (No. 6979) a short pamphlet, summarising the leading tenets of the system.

UTTARAMĪMĀMSĀ.

Nos. 7008—7412 represent the Mss. on the *Advaita* school of *Vedānta*. Further Mss. describing the same school are noticed in Volume XIII. A detailed Introduction to all the *Advaita* Mss. will appear in the Preface to the contents of Vol. XIII. The Mss. described in this volume represent the *Brahmasūtras*, *Śaṅkara's Bhāṣya* and other commentaries and works based thereon; as well as the minor works of *Śaṅkara* and works based thereon.

॥ पूर्वमीमांसा ॥
PŪRVAMĪMĀMSĀ.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

PURVAMĪMĀNSA

A

DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF THE
SANSKRIT MANUSCRIPTS
IN THE
TANJORE MAHARAJA SERFOJI'S
SARASVATĪ MAHĀL LIBRARY.

॥ जैमिनीयसूत्रम् ॥

6755. JAIMINĪYASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 10194b. Page Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves

—2 (at the end). Lines—6 to a Page. Script—Gran-

tha. No. of Granthas—80. Author—Jaimini. Incomplete.

Printed.

Beginning:

अस्माकं यत्कृषादृष्टिर्भक्त्यायुक्तये ।

कलये हृदि तं बालकृष्णानन्दसरस्वतिम् ॥

अथातो भर्गविज्ञासा ॥

End:

विरोधे त्वनपेक्षं स्यादसति अनुमानम् ॥

Colophon:

इति + प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।

Subject: Jaiminiyasūtram, up to the second pāda of the first Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Śivalīlārṇava. There is one loose leaf at the end giving four or five of the verses from the beginning of the Śloka Vārtika.

This Ms. belongs to Bhāskaradīkṣita [pupil and commentator of Kṛṣṇānandasarasvatī, the author of Siddhānta Siddhānjana.

॥ जैमिनीयसूत्रभाष्यम् ॥

6756. JAIMINĪYASŪTRABHĀṢYAM.

Burnell's Catalogue No. 2082. Page 81. Right column.
Substance—Paper. Size—18½×5 inches. Sheets—524.
Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—21450. Author—Śabarasvāmin. Complete.
Printed,

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ अथातो धर्मजिज्ञासां ॥

लोके येष्वर्थेषु प्रसिद्धानि पदानि तानि सति संभवे
तदर्थान्येव सूत्रेष्वित्यवगन्तव्यम् ॥ नाध्याहारादिभिरेषां
परिकल्पनीयोऽर्थः परिभाषितव्यो वा । एवञ्च सति वेद-
वाक्यान्त्येव एभिर्व्याख्यायन्ते ॥

End:

अन्वाहार्ये च दर्शनात् ॥

दर्शपूर्णमासिक्याञ्चान्वाहार्यदक्षिणायां ब्राह्मणा एव
दृश्यन्ते ।

ताश्चैतां निदर्शनान्युपोद्वलयन्ती तस्मादात्विज्यं ब्रा-
ह्मणानामेव स्याभेतरयोर्वर्णयोरिति ॥

Colophon:

इति श्रीभट्टशचरस्वामिनः कृतौ मीमांसाभाष्ये

द्वादशाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

Subject: Jaiminiyasūtrabhāṣya otherwise known as Śābara-
bhāṣya 1-12 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms. is very old and is in a decaying condition.

The work has been edited in 4 vols. by Paṇḍita Ratna
Gopāla Bhaṭṭa in the Kāśī Sanskrit Series 1910.

The author of the Bhāṣya on the Mīmāṃsā Sūtras of Jai-
mini is Śābarasvāmin. Of him we do not know much. He
was preceded by a great Vṛttikāra, named Upavarṇa, who
commented on the Uttaramīmāṃsa also. Śābarasvāmin
might have belonged to A. D. 400.

Below, in a table are described 13 more Mss. representing
this Work.

Ms. No.	Collection	Given by	Received by	Remarks
1000	B. T. Series	1000	1000	
1001	B. T. Series	1001	1001	
1002	B. T. Series	1002	1002	
1003	B. T. Series	1003	1003	
1004	B. T. Series	1004	1004	
1005	B. T. Series	1005	1005	
1006	B. T. Series	1006	1006	
1007	B. T. Series	1007	1007	
1008	B. T. Series	1008	1008	
1009	B. T. Series	1009	1009	
1010	B. T. Series	1010	1010	
1011	B. T. Series	1011	1011	
1012	B. T. Series	1012	1012	
1013	B. T. Series	1013	1013	

SĀBARABHĀṢYA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance	Size inches	No. of Sheets or leaves	No. of Lines per Page or sheet	Script	Complete or otherwise.
6757	B. L. 2088	Paper.	9½ × 4½	165	11	Devanāgarī.	Incomplete; 1-3 Adhyāyas.
6758	" 2084	"	11½ × 4½	49	8 or 9	"	" IV " only.
6759	" 2084a	"	11½ × 5	60 (21-81)	9	"	" VI only. The fifth Adhyāya which was originally contained in this Ms. is lost.
6760	" b	"	11½ × 4½	24	10	"	VII only.
6761	" c	"	11½ × 4½	21	10	"	VIII "
6762	" d	"	11½ × 4½	58 (Sheet 40 is missing)	9 or 10	"	IX "
6763	" e	"	"	121	10	"	X "
6764	" f	"	"	59	"	"	XI "

6765	"	"	"	81	9 or 10	"	"	"
6766	"	"	Palm leaf.	376	6	18x1	Telugu.	" XII " 1-8 Adhyāyas
6767	"	"	"	41	6	15x1½	Grantha.	" 1-2-1-1-4-80.
6768	"	"	"	42 (4-45)	6	"	"	" Fragment.
6769	"	"	"	192	6	16½x1	"	" 4-8 Adhyāyas.

DETAILED REMARKS

on the

SĀBHARABHĀṢYA MSS. CONTAINED
IN THE ABOVE TABLE.

6758 On the title page is given:—

‘ श्रीशबरभाष्यमिदं शोधितवान् भास्करः ॥ ’

6759 This Ms. is dated samvat 1619, (i.e.) A. D. 1562.

6762 This Ms. is dated samvat 1617, (i.e.) A. D. 1560.

6764 This Ms. seems to have been copied in samvat 1619
(i.e.) A. D. 1562

6765 After the colophon is given—

श्रीमद्दिनकरसूत्रोः शोधनमेतत्करोतु सन्तोषम् ।

विदुषां भाष्यविषये निर्मेत्सराणां यथाबुद्धि ॥

वसुधहार्त्विन्दुशके (1618?) पोषादित्यतिथौ रवौ ।

शोधयत्तत्र विश्वेशः सुधीर्दिनकरात्मजः ॥

एतत्पुस्तकजन्यं पाठनपठनादि सुकृतं यत् ।

पूरितसुरवरकामो रामो तेनास्तु सुप्रीतः ॥

Thus the Ms. belongs to the family of Dinakarabhaṭṭa.
The Sodhaka referred to above is Viśveśvara alias Gāgābhaṭṭa.

॥ तन्त्रवार्तिकम् ॥

6770. TANTRAVĀRTTIKAM.

Burnell's Catalogue No. 2090. Page 81. Right column.
 Substance—Paper. Size—13×5 inches. Sheets—276.
 Lines—11 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—1275. Author—Kumārilasvāmin. Incomplete.
 Printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

आम्नायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानां तस्माद-
 नित्यमुच्यते ॥

सिद्धप्रमाणभावस्य धर्मे वेदस्य सर्वशः ।

विध्यर्थवादमन्त्राणामुपयोगोऽधुनोच्यते ॥

सामान्यतः प्रामाण्ये सिद्धे अधुना विभज्य विनियोगः

प्रतिपाद्यते ॥

End:

अनुभाषणसूत्रं सामान्यपरिहारसूत्रं वा नियोगेन ॥

वैकल्पिकानां मादित एवाङ्गीकरणादाश्रितप्रयोगप्रक्रमव्य-
 तिक्रमे प्रायश्चित्तविधिरुपपत्स्यते । समाप्तिः पूर्वत्वाद्यथा-
 श्चने प्रतीयेत ॥ एकत्वेऽपि समाप्तिर्लिङ्गत्वेनोक्ता समाप्तिव-
 च सं..... ॥

Colophon: (Sheet No. 269)

इति गुरुवाक्यलेशसङ्ग्रहे भीमांसातन्त्रवार्तिके द्वितीयस्याध्यायस्य

तृतीयः पादः ॥

Subject: Tantravārttika. I. 2, to II. 4; the last Pāda is incomplete. Thus this Ms. contains part of the Tup-
ṭikā also.

Remarks:—The Ms. is in decaying condition.

Kumārila Bhaṭṭa is the founder of the Bhāṭṭa school of Mīmāṃsā.

Kumārila's date is generally fixed between 620 and 680 A. D. Maṇḍanamiśra and Bhavabhūti (Umveka) were his pupils. His work—the Vārttika on the Bhāṣya of Śa-
rasvāmin is in three parts:—

1. Śloka-vārttika—dealing in verse with Pāda 1, Adhyāya 1 of the Bhāṣya.
2. Tantravārttika—covering the remaining 3 pādas of the 1 Adhyāya.
3. Tupṭikā—a running commentary on the remaining Adhyāyas.

Prabhākara, the author of Brhatī another commentary on the Śābara Bhāṣya, is considered as his pupil traditionally, that he differed from his guru, and founded the other school of Mīmāṃsā called after his name. All these 3 parts have been separately commented upon:—

Śloka-vārttika—

I Nyāyaratnākara of Pārthasārathimīśra.

II Kāśikā of Sucaritamiśra.

Tantravārttika—

Nyāyasudhā or Rāṇaka of Somēśvara.

Tupṭikā—

Varttikābharava of Veṅkateśvaradikṣita.

The Tantravārttika and the Tupṭikā have been published in the Benares Sanskrit Series.

TANTRAVĀRTTIKA and TUPTIKĀ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6771	B. L. 9571	Paper	13×1	161	7	Telugu.	I. 8.
6772	" 2085a	"	12×4	149	"	Devanāgarī.	"
6773	" b	"	12×4½	36	"	"	I. 4.
6774	" c	"	"	71	"	"	II. 1.
6775	" d	"	"	127	"	"	II. 2.
6776	" e	"	"	15	"	"	II. 4. (Thus, the Ms. containing Pāda 8 is lost)
6777	" f	"	"	72	"	"	III. 1.
6778	" g	"	"	36	"	"	III. 2.
6779	" h	"	"	70	"	"	III. 3.
6780	" j	"	"	94	8	"	III. 4.
6781	" k	"	"	81	10	"	III. 5 to 8.
6782	" 9575	Palm leaf.	16×1½	132	7	Nandināgarī.	III. 4 to 8.

TANTRAVĀRTTIKA and TUPTIKĀ. (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance,	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or, sheet,	Script	Complete or otherwise.
6783	B. L. 2086	Paper.	12×4½	59	"	Devanāgarī.	III. 4.
6784	" 2087	"	"	84	"	"	III. 4. Sūtras 24-54.
6785	" 9579b	Palm leaf.	16×1½	8	6	Grantha.	VIII. Complete. (1-4).

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6772-81. These Ms. bear the superscript—

‘ श्रीसर्वविद्यानिधानकवीन्द्राचार्यसरस्वतीनां मीमांसा-
वार्तिके + पादः । ’

6772. This Ms. is dated Samvat 1665 (i.e.) A. D. 1608.

6776 This Ms. is dated Samvat 1699 (i.e.) A. D. 1642.

6781 This Ms. bears the date—Samvat 1711 corresponding to A. D. 1654.

6782 Out of 137 leaves which originally existed, 80-84 are now missing in this Ms.

6785 The other work contained herein is Vārttikābhāṣa.

॥ तन्त्रवार्तिकटीका—न्यायसुधा ॥

6786. TANTRAVĀRTTIKATĪKĀ

NYĀYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 9572. Page 81. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—19×1½ inches. Leaves

—138. Lines—4 to 6 Page. Script—Grantha. No. of

Granthas—5500. Author—Bhaṭṭasomeśvara. Incomplete. Printed.

Beginning:

उमानन्दनमाराध्य शारदामीश्वरं गुरुन् ।

कुत्सशास्त्रप्रसादेन व्याख्यास्ये तन्त्रवार्तिकम् ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानाम्

तस्मादनित्यमुच्यते ॥ श्रीभाष्यकारेणार्थवादानुदाहृत्य

किं कं कं हि धर्मं प्रमिमीरन् उत नेति विचारितं ।

तदयुक्तं । प्रथमपाद एव सर्वप्रामाण्यकारणनिरासेन सर्वा-

त्मकवेदप्रामाण्यस्य स्थापितत्वात् ।

End:

स्वतन्त्रत्वेमा(?) पौरुषेयत्वेन वेदे दोषाशङ्कानुपपत्तेरि-

त्यर्थः । ननु धर्मातिदेशादिव्यवहारसिद्ध्यर्थं केनचिद्गुण-

योगे श्येनशब्दस्य यागविशेषनामत्वाङ्गीकरणमर्थवत् ।

पुरोडाशानलंकुर्वित्यादौ च लाघवार्थं पुरोडाशशब्देन

धानादि हविः पञ्चकलक्षणार्थवती । इह तु मुख्येन का-

श्व..... ॥

Colophon: (Leaf No. 70)

इति श्रीमत्रिकाण्डीमीमांसक प्रतिवसन्तसोमयाज्ञिभट्टमाध-

वात्मज भट्टसोमेश्वरविरचितायां तन्त्रवार्तिकटीकायां

सर्वानवयकरण्यां न्यायसुधाख्यायां प्रथमस्याध्यायस्य

द्वितीयः पादः ।

Subject: Tantravārttikaṭīkā, Nyāyasudhā; Second Pāda of the first Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. There are four loose leaves in Telugu script at the beginning dealing with Nyāya. The first sheet deals with śaktivāda.

The author of this commentary on the Tantravārttika is Bhaṭṭa Someśvara, son of Bhaṭṭa Mādhava, and not Mahādeva, as Dr. Keith writes. This commentary is called Nyāya-sudhā, Sarvānavadyakṣaraṇī and Rāṇaka. Annambhaṭṭa has commented upon this work of Someśvara in his Rāṇakojjivini described below.

This work of Someśvara has been published in the Chowkhāmbā Sanskrit Series.

ANNUARY						
month to	to	month	month	month	month	month
1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907
1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914
1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921
1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942
1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047
2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054
2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061
2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068
2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075
2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082
2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089
2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096
2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103
2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110
2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117
2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124
2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131
2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138
2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145
2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152
2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159
2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166
2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173
2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180
2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187
2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194
2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201
2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208
2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215
2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222
2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229
2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236
2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243
2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250
2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257
2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264
2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271
2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278
2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285
2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292
2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299
2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306
2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313
2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320
2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327
2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334
2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341
2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348
2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355
2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362
2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369
2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376
2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383
2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390
2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397
2398	2399	2400	2401	2402	2403	2404
2405	2406	2407	2408	2409	2410	2411
2412	2413	2414	2415	2416	2417	2418
2419	2420	2421	2422	2423	2424	2425
2426	2427	2428	2429	2430	2431	2432
2433	2434	2435	2436	2437	2438	2439
2440	2441	2442	2443	2444	2445	2446
2447	2448	2449	2450	2451	2452	2453
2454	2455	2456	2457	2458	2459	2460
2461	2462	2463	2464	2465	2466	2467
2468	2469	2470	2471	2472	2473	2474
2475	2476	2477	2478	2479	2480	2481
2482	2483	2484	2485	2486	2487	2488
2489	2490	2491	2492	2493	2494	2495
2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502
2503	2504	2505	2506	2507	2508	2509
2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516
2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523
2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572
2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579
2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586
2587	2588	2589	2590	2591	2592	2593
2594	2595	2596	2597	2598	2599	2600
2601	2602	2603	2604	2605	2606	2607
2608	2609	2610	2611	2612	2613	2614
2615	2616	2617	2618	2619	2620	2621
2622	2623	2624	2625	2626	2627	2628
2629	2630	2631	2632	2633	2634	2635
2636	2637	2638	2639	2640	2641	2642
2643	2644	2645	2646	2647	2648	2649
2650	2651	2652	2653	2654	2655	2656
2657	2658	2659	2660	2661	2662	2663
2664	2665	2666	2667	2668	2669	2670
2671	2672	2673	2674	2675	2676	2677
2678	2679	2680	2681	2682	2683	2684
2685	2686	2687	2688	2689	2690	2691
2692	2693	2694	2695	2696	2697	2698
2699	2700	2701	2702	2703	2704	2705
2706	2707	2708	2709	2710	2711	2712
2713	2714	2715	2716	2717	2718	2719
2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726
2727	2728	2729	2730	2731	2732	2733
2734	2735	2736	2737	2738	2739	2740
2741	2742	2743	2744	2745	2746	2747
2748	2749	2750	2751	2752	2753	2754
2755	2756	2757	2758	2759	2760	2761
2762	2763	2764	2765	2766	2767	2768
2769	2770	2771	2772	2773	2774	2775
2776	2777	2778	2779	2780	2781	2782
2783	2784	2785	2786	2787	2788	2789
2790	2791	2792	2793	2794	2795	2796
2797	2798	2799	2800	2801	2802	2803
2804	2805	2806	2807	2808	2809	2810
2811	2812	2813	2814	2815	2816	2817
2818	2819	2820	2821	2822	2823	2824
2825	2826	2827	2828	2829	2830	2831
2832	2833	2834	2835	2836	2837	2838
2839	2840	2841	2842	2843	2844	2845
2846	2847	2848	2849	2850	2851	2852
2853	2854	2855	2856	2857	2858	2859
2860	2861	2862	2863	2864	2865	2866
2867	2868	2869	2870	2871	2872	2873
2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880
2881	2882	2883	2884	2885	2886	2887
2888	2889	2890	2891	2892	2893	2894
2895	2896	2897	2898	2899	2900	2901
2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908
2909	2910	2911	2912	2913	2914	2915
2916	2917	2918	2919	2920	2921	2922
2923	2924	2925	2926	2927	2928	2929
2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936
2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943
2944	2945	2946	2947	2948	2949	2950
2951	2952	2953	2954	2955	2956	2957
2958	2959	2960	2961	2962	2963	2964
2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971
2972	2973	2974	2975	2976	2977	2978
2979	2980	2981	2982	2983	2984	2985
2986	2987	2988	2989	2990	2991	2992
2993	2994	2995	2996	2997	2998	2999
3000	3001	3002	3003	3004	3005	3006
3007	3008	3009	3010	3011	3012	3013
3014	3015	3016	3017	3018	3019	3020
3021	3022	3023	3024	3025	3026	3027
3028	3029	3030	3031	3032	3033	3034
3035	3036	3037	3038	3039	3040	3041
3042	3043	3044	3045	3046	3047	3048
3049	3050	3051	3052	3053	3054	3055
3056	3057	3058	3059	3060	3061	3062
3063	3064	3065	3066	3067	3068	3069
3070	3071	3072	3073	3074	3075	3076
3077	3078	3079	3080	3081	3082	3083
3084	3085	3086	3087	3088	3089	3090
3091	3092	3093	3094	3095	3096	3097
3098	3099	3100	3101	3102	3103	3104
3105	3106	3107	3108	3109	3110	3111
3112	3113	3114	3115	3116	3117	3118
3119	3120	3121	3122	3123	3124	3125
3126	3127	3128	3129	3130</		

NYĀYASUDHĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6787	B. L. 9573	Palm leaf.	17 × 1	166	6	Grantha.	Incomplete.
6788	" 9574	"	14½ × 1	104	5	"	" up to the end of the II chap- ter.
6789	" 2089	Paper.	11½ × 4	224	10	Devanāgarī.	" I. iii. only.
6790	" 9576	Palm leaf.	16 × 1	80 (85-164)	7	Nandināgarī.	" Wants begin- ning and end.
6791	" 9578	"	15 × 1½	143 (56+115-170+87)	6	"	" " "

DETAILED REMARKS

on the

NYĀYASUDHĀ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6789 This Ms. is dated Samvat 1651 (i.e.) A. D. 1594.

॥ तन्त्रवार्त्तिकटीकाव्याख्या—राणकोजीवनी ॥

6792. TANTRAVĀRTTIKAṬĪKĀVYĀKHYĀ—
RĀṆAKOJĪVANĪ.

Burnell's Catalogue No. 2092a. Page 81. Left column.

Substance—Paper. Size—14×5½ inches. Sheets—187.
Lines—14 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas
—1600. Author—Annambhaṭṭa. Incomplete. Not
printed

Beginning:

श्रीदक्षिणामूर्तये नमः ।

श्रीरामचन्द्राय नमः ।

श्रीगणेशाय नमः ।

शिवयोः शाश्वतैकत्वं

तनोतु शुभसन्ततिम् ।

निदर्शयितुमर्हसि

भजतामिव संगतम् ॥

वार्त्तां गुरुं गणेशं च

प्रणम्य तदनुग्रहात् ।

व्याख्यास्ये फक्किं गूढा

राणकस्य कचित्कचित् ॥

कृत्स्नशस्तप्रसादेनेति— गुरुप्रसादेन उमानन्दनादि-
प्रक्रान्त सर्वप्रसादेन वा कृत्स्नशः साकल्येन सूत्रभाष्य-
सहितं वार्त्तिकमिति यावत् । स्थापितत्वादिति तथा च
पौनरुक्त्यमित्येका शङ्का । तदतिरिक्तानां— भावनाप्रतिपा-
दकातिरिक्तानां आदिना मन्त्रनामधेयग्रहणं उदाह्रियेरशि-
ति— अनुदाहणान्पूयतेति द्वितीया शङ्का ॥ दोषाभा-
वेऽपीति ॥

End

अर्थाद्वा कल्पनैकदेशत्वात् ॥ वार्त्तिकसूचितेति
प्रकारविशेषणं वार्त्तिकसूचितः विध्युद्देशसूत्रपर्यालोचनेद्वाः
(?)विषयोपलब्धभूतः अव्यवस्थितार्थप्रतीरूपो यः सन्देह-
प्रकारः तत्परामर्शार्थ इति विग्रहः ।

बहूनामिति दुर्गपक्षे मनुष्यादीनां धर्मपक्षे विचारादी-
नां । साधन इति धर्मदुर्गं प्रविश्य प्रसाध्येत्यर्थः । वेदार्थ-
स्यापि परिमाणं कर्मणामियत्ता । द्वितीयस्यार्थः विनि-
योगः तृतीयस्यप्रयुक्तिश्चतुर्थस्यक्रमः पञ्चमस्याधिकारी
षष्ठस्यादिनातिदेशादिरुत्तरपदकार्थस्यानुग्रहः । समतेति
जिज्ञाससूत्रमारम्भार्थाद्वेति सूत्रपर्यन्तोक्तप्रकारेत्यर्थः ।

Colophon:

इति श्रीमदद्वैतविद्याचार्यमहोपाध्यायराघवसोमयाजिकुलावतंस

तिरुमलाचार्यवर्यसूत्रोत्तरम्भट्टस्य कृतौ राणकोज्जीवि-
न्यां प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

अध्यायः समाप्तः ॥

काशीविश्वेश्वरार्पणमस्तु

Subject : Tantravārttikaṭīkāvyākhyā, Rāṇakojjīvanī; Adh-
yāya I; Padas 2-4.

Remarks :—The Ms. is in good condition. This work has various
names such as,

सुबोधिनी, सुधाधारा, राणकोज्जीवनी and राणकन्याख्या ॥

Annambhaṭṭa is the author of this commentary on Somē-
vara's Nyāyasūdhā which in turn is a Tīkā on the Tantra-
Vārttika. He is a great Tārīkika and the author of the Nyāya
text books Tarkasaṅgraha and Dīpika. Vide No. 6873.

He belonged to a family of Advaitins. His father's name
was Tirumalācārya.

RĀNAKOJĪVANI.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6793	B. L. 2092b	Paper.	14 × 5½	188	14	Telugu.	Incomplete; II complete.
6794	" " c	"	"	154	12	"	III. i-iii. 3rd being a little incomplete.
6795	" " d	"	"	181	14	"	" iii-iv
6796	" " e	"	"	100	14	"	III. vi-viii.

DETAILED REMARKS
on the
RĀNAKOJJĪVANĪ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6794 This Ms. begins with this Maṅgalaśloka.

‘विश्वेशं हृदि सततं निधाय वाणी-

मादित्यं गणयतिमादरादुपास्य ।

मीमांसागुरुमपरं च विश्वनाथं

व्याख्यास्ये विबुधमुदे तृतीयतन्त्रम् ॥

6795 This Ms. begins with the following verse—

भजेमहि निपीयैकं मुहुरन्यं पयोधरम् ।

मार्गन्तं बालमालोक्य हसन्तावादिदम्पती ॥

॥ टुप्टीकाव्याख्या—वार्त्तिकाभरणम् ॥

6797. TUPTĪKĀVYĀKHYĀ—

VĀRTTIKĀBHARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9579a. Page 83. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—
84. Lines—6 to 7 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—3000. Author—Venkatesvaradikṣita. Incom-
plete. Not printed.

Beginning:

अथ विशेषलक्षणम् ॥ ८. १. १ ॥

इह खलु भगवानाचार्यः सप्तमेनाष्टमस्य सङ्गतेः स्पष्ट-
त्वात्तामनभिधायान्न भाष्यकारणैव तावत्सप्तमेनाध्यायेन

साय...न्यताऽतिदेशलक्षणमुक्तं । अविहितधर्मकेष्वेन्द्रा-
ग्न्यादिषु विहितधर्मकेभ्यो दर्शपूर्णमासादिभ्यो धर्मा अ-
तिदिश्यन्त इति वृत्तं संकीर्त्य तत्र चिन्ता भवति किमे-
तस्मिन् कर्मणि सर्वकर्मसु धर्मातिदेशः उतैकस्मादिति
संशयोपन्यासः कृतः । तमाश्लेषुं तज्ज्ञाप्यग्रन्थं प्रतीकतो-
ऽनुवदति ॥ किमेकस्मिन्निति ॥ अथ विशेषातिदेश एव
सप्तमार्थः भूयसा तत्र तस्य निरूपणात् अस्मिन्नध्याये-
ऽपि विशेषातिदेश एव निरूप्यते । तथा च लक्षणभेद-
पुरस्कारेण सप्तमाष्टमयोस्साङ्गत्याभ्युपगमोऽनुपपन्न इति
चेत् स्यादेतदेवं ।

End:

तस्मिन् सोमः प्रवर्तेताव्यक्तत्वात् ॥ प्रासंगिकं
समाप्य प्रकृतमपवादविचारमनुसन्दधे । द्रव्यहोमेषु सं-
शयः किं ते पूर्ववन्त उतापूर्वा इति तत्र दर्विहोमेषु सौ-
मिकधर्मः प्रवर्तते अव्यक्तत्वसामान्यात् इति प्राप्ते भूमः ।
स्यादेतत् एवं यद्यव्यक्तत्वमेव सौमिकधर्मप्राप्तनियामकं
स्यात् नत्वेवं किंतु यागत्वेन साम्ये सिद्धे अव्यक्तं विवे-
चनियामकम् ।

साकांक्षत्वाच्चदप्रमाणमिति चेत् उच्यते । स्कन्नेजुहोति
विभे जुहोतीत्यादिषु प्रत्यक्षेण वा उपदेशेन वातिदेशेन वा

करणगतव्यापारानवगमेऽपि अनुत्पन्नस्य कर्त्वानुपपत्तेः
 द्रव्यदेवताभ्यां होमनिष्पादरूप व्यापार एव होमस्येति-
 कर्तव्यतेत्यर्थोऽवगम्यत इति साकाङ्क्षत्वाभावाच्चाप्रमाणं
 स्कन्ने जुहोतीत्यादिवाक्यमिति सिद्धम् ॥

Colophon:

इति श्रीमद्वैतविद्याचार्यसामिचित्यसर्वतोमुखातिरार्त्रसामिचित्याप्तवा-
 जपेययाजिगोविन्ददीक्षितवरनन्दनस्य सामिचित्यसर्वपृष्ठासो-
 यामयाजिश्रीयज्ञनारायणदीक्षितानुजस्य तच्छिष्यतालम्बस-
 मस्तविद्यावैशयस्य सामिचित्याप्तवाजपेययाजिश्रीवेङ्कटेश्वरदी-
 क्षितस्य कृतिषु दुष्टटिकाव्याख्याने वार्तिकाभरणे
 अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

श्रीकाशीविश्वनाथाय नमः ॥

Subject: Tuptīkāvyākhyā, Vārttikābharaṇa; 1-4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Tuptīkā.

The author of the Vārttikābharaṇa is the famous teacher of Nilakaṇṭha Dīkṣita. He lived in the latter part of 16th century and earlier part of the 17th century A. D. He was also the teacher of Rājacūḍāmaṇidīkṣita and of Cokkanātha mahin, the father-in-law of Rāmabhadradīkṣita. He was the son of Govindadīkṣita the famous minister of Acyuta and Raghunātha, the Nayak rulers of Tanjore, and Nāgamāmbā. His brother Yajñanārāyaṇadīkṣita was also his teacher. He belonged to a family famous for learning and Vedic Sacri-
 fices.

This work is a commentary on the Tuptīkā of Kumārila.

His other works are Sāhityasāmrājya a Kāvya, Sulbamamāṃsā, Karmāntavārttika and the Caturdaṇḍīprakāśikā, a work on music. For details vide Journal of Oriental Research, Madras, Page 261, Vol. IV, part III (Life of Cokkanātha Makhin by Pt. N. Vaidyanātha śāstri).

॥ टुप्टीकाव्याख्या—वार्त्तिकाभरणं ॥

6798. TUPTĪKĀVYĀKHYĀ—

VĀRTTIKĀBHARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9577. Page 82. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—201 (6-206). Lines—6 to a Page. Script—Grantha.

No. of Granthas—6500. Author—Venkatesvaradīkṣita.

Incomplete, Not Printed.

Beginning:

षोडश्वदवहननं पाश्चिकस्यान्मैवं । अस्ति तद्ग्रहण-
स्व पारमार्थिकीशास्त्रेण प्राप्तिः अवघातस्य न पारमार्थि-
की शास्त्रेण प्राप्तिः उपकारमुखेन पदार्थान् प्रापयतश्चोदक-
शास्त्रस्यालुप्तवारेष्वेव पर्यवसानाद्यथाहवनीये जुहोतीति
सामान्यशास्त्रस्य पदे जुहोतीति विशेषशास्त्रेण नाक्रान्ते
पर्यवसानं तद्वत् । वाचश्च त्रिविधः प्रत्याम्नानादर्शलोपा-
त्प्रतिषेधाच्च । प्रत्याम्नानाद्वाधो बहुविधः कचिदुपदिष्टप-
दार्थविरोधात् यथा औदुम्बरो यूपो भवतीति यूपोदेशेन
उदुम्बरलक्षणप्रकृतिविधौ उदुम्बरप्रकृतिके यूपेप्राकृतस्य

वित्त्वपलाशादेर्विरोधेन प्रकृतित्वासंभवात् । बाधः क-
चिदुपदिष्टगतनैरपेक्ष्यविरोधाद्यथा नैवारश्चरुर्भवतीत्यादौ
नीवारप्रकृतिक...तण्डुलानामपि मिश्रणेन प्रकृतित्वसंभ-
वेऽपि नैवारश्चन्दगतं तद्वितावगतनैरपेक्ष्यविरोधाद्विही-
णां बाधः । यथा वा वैकृतदक्षिणायाः प्राकृतान्वाहार्य-
बाधः ।

End:

धर्माद्वा स्यात्प्रजापतिः ॥ दर्शपूर्णमासकर्मसम्बन्धिनि
अग्न्यादिदेवतानां मध्ये काचिद्देवतेति स्थिते इदानीं केयं
देवतेति चिन्त्यते । देवताविचारसमानहेतुकत्वाच्च काल-
विचारोऽपि देवताविचारे सह क्रियते तत्र संशयः । किमु-
पांशुयाजः तदाविष्णुर्देवता । यदा पौर्णमास्यां तदा प्र-
जापतिर्देवता । विष्णुर्देवता यदा पौर्णमास्यां तदा प्रजा-
पतिरग्नीषोमौ च देवता ।

अग्नीषोमग्रहणस्योपलक्षणत्वेन उपांशुयाजमात्र एव तद्वि-
धानादन्य...नुवाददोषप्रसङ्गाच्चैस्मान्यन्त्रवर्णादिषुः प्र-
जापति रग्नीषोमौ च देवताः आहृत्य विधिवलात् पौर्णमा-
स्येव काल इति सिद्धान्तः ।

Colophon: (Leaf No, 174)

इति श्रीदशमस्याध्यायस्य सप्तमः पादः ॥

Subject: *Tupikāvyaśkhyā* known as *Vārttikābharata*. X; 1-8.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ टुप्टीकाव्याख्या—वार्त्तिकाभरणम् ॥

6799. TUPṬĪKĀVYĀKHYĀ—

VĀRTTIKĀBHARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9578. Page 82. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $17 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—200
 (4-204) Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of
 Granthas—6500. Author—Venkatesvaradīkṣita. Incom-
 plete. Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 6798.

॥ तन्त्ररत्नम् ॥

6800. TANTRARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 2091. Page 83. Right column.

Substance—Paper. Size— 14×5 inches. Sheets—148.
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —7040. Author—Pārthasārathimiśra. Incomplete. Not
 printed.

Beginning:

निर्विघ्नमस्तु । सर्वं अस्ति विधेः प्रयोजकत्वं तथा
 लोके दर्शनात् कर्तृसमीहितसाधनत्वं विषयस्य विधिर)
 वगमयति (न समी)हितमात्रं अतः प्रवर्तकत्वादिधेः
 प्रयुक्तलक्षणमारम्भणीयमिति ॥ यस्मिन् प्रीतिः पुरुष-
 स्य० ॥ ४. १. २. ॥ वक्ष्यमाणयोः कर्तृवर्षपुरुषा(र्थयो-

लक्षणमुच्यते तत्र) भाष्यम् ॥ यस्मिन् कृते पदार्थ इत्यादि-
नान्यथे त्यन्तं तदर्थतोऽनुभाष्याक्षिपति... ।

*

*

*

अपि च नेदृशः पदार्थः समस्ति यस्यौपादानिको...दर्श-
पूर्णमासादेर्हि यद्यपि फलशेषत्वं औपादानिकमेव तथापि
विनियोगशेषत्वं धैनियोगिकं श्रुतिगम्यत्वाद्युज्यते । नि-
योगविषयतया हि यागरूपं प्रतीयते कस्यचिदुत्पत्त्याद्य-
र्थतयेति तदयुक्तं । उत्पाद्यत्वेनैव हि नियोगः प्रत्यये-
नोच्यते, कथं तदुत्पत्त्यर्थता यागस्य नावगम्येत ? प्रकृति
प्रत्ययाभ्यां स्वार्थो मिथोऽन्वितावमिधीयेत । न चान्वयो
गुणप्रधानभावमन्तरेण सम्भवति । व्यक्तं च प्रत्ययार्थस्य
विनियोगस्य प्राधान्यमिति । तस्मिन्नुपसर्जनीभूतप्रकृत्य-
र्थविशिष्टेऽमिधीयमाने श्रौतमेव यागस्य शेषत्वम् ॥

End :

वसानाविति ॥

पुंस्त्वं द्वित्वं च वदति । तच्च द्वयमपि प्रकरणे प्राप्तत्वा-
दनूद्यते ।

*

*

*

न चाशीशब्देनायुर्दाअग्नेऽस्यायुर्मेदेही त्यादिमन्त्र-
वचनमुच्यते विद्याभावेन तस्या मन्त्रोच्चारणासम्भवादि-
त्याह ॥ न चाशीर्वचनस्तस्याः कृत इति ॥

स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यविशेषेण श्रवणास्त्रियाअप्य-

ध्ययनमस्त्येव । न चाष्टवर्षे ब्राह्मणमु... ।

Colophon: (Sheet No. 96)

इति तन्त्ररत्ने पञ्चमस्याध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

Subject: Tantraratna.

Remarks:—The Ms. is in too much decaying condition.

The Tantraratna of Pārthasārathi miśra is a commentary on Kumāri's Tuppika. For information about the author vide notes to his other works described below.

॥ तन्त्ररत्नम् ॥

6801. TANTRARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9580. Page 88. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—
375 (5-379). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No of
Granthas—7500. Author—Pārthasārathimiśra. Incom-
plete. Not printed

Beginning:

....फलस्य पुरुषार्थत्वाच्चद्वारेण पुरुषार्थतेति तस्यापि
क्रत्वर्थपुरुषार्थजिज्ञासावामन्तर्भावात् प्रयोजकः कश्चित्पु-
रुषार्थः यदा दर्शपूर्णमासादि स्वाङ्गानां कश्चिद्ग्रहणं पुरुषा-
र्थरूपि प्रयोजनमस्तीति यद्यामिज्ञाप्रयोजकः क्रत्वर्थः
यथावाजिनमत्रापि कश्चिद्ग्रहणमनुवर्तते विद्यते सप्र-
योजकोऽपि पुरुषार्थः * *

यस्मिन् प्रीतिः पुरुषस्य ॥

End:

सामान्येनोपक्रान्तो विधिं न प्रागर्थवादादपर्यवस्यन्
एकवाक्यत्ववशेन प्रकृतावपि राजेन पर्यवस्यन्तीति वैष-
म्यं अत्र सिद्धान्तवादेन श्रोत्रपार्षेयवदिति चेदिति तस्या-
र्थः यथार्षेयव..... ।

Colophon:

इति तन्त्ररत्ने षष्ठाध्यायः समाप्तः ॥

Colophon: Leaf No. 174

इत्युपाध्याय श्रीपार्थसारथिमिश्रविरचिते तन्त्ररत्ने पञ्चमस्याध्यायस्य
प्रथमः पादः ॥

Subject: Tantraratna; IV—i to VI—viii.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ तन्त्ररत्नम् ॥

6802. TANTRARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9581. Page 83. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—15×1 inches. Leaves—206.
Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Grantha—
4560. Author—Pārthasārathimīśra. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

.....भाष्यकारोऽध्यायार्थमस्य ततो नैव तृतीयावि-
षय इत्यवक्ष्यत् । तथा पञ्चमे चासाधारण्येनैव यस्मात्प्र-
योजकाप्रयोजकासाधारणं तस्मादेव व्यपदेक्ष्यते प्रयोज-

काप्रयोजकलक्षणं वृत्तमिति इतरथा हि कृत्वर्थपुरुषार्थ-
लक्षणं वृत्तमिति व्यपादेक्ष्यत । तस्मादैदमर्थ्यलक्षणं पूर्वं
इदं तु प्रयोजकाप्रयोजकत्वलक्षणमिति भेदः शेषशेषि-
त्वाधीनत्वाच्च प्रयुक्तेस्तदनन्तरमारम्भः ॥

End:

द्रव्याणां कर्मसंयोगे गुणत्वेनाभिसंबन्धः ॥

प्रमाणलक्षणमप्यतदपेक्षमेवेत्याह— फलसद्भावे च चोद-
नालक्षण इति विचारः ।

धर्मे हि वेदस्य प्रामाण्यं प्रथमेऽध्याये चिन्तितम् ।
श्रेयस्साधनतया धर्मत्वं गतो यदि विविशब्देन फलत्वं
व्यापारस्य बोध्यते ततो वेदस्य धर्मे प्रामाण्याविचारः
प्रतितिष्ठति । इतरथा.. स्थितः स्यामिति सकलशास्त्रा-
र्थोपयोगिफलवत्त्वमात्राधिकरणे प्रतिपाद्यते । एवं सर्वशा-
...विशेषनिरूपणार्थेऽधि.... ।

Colophon: (Leaf No. 206)

इति श्रीमहोपाध्याय पार्थसारथि विरचिते तन्त्ररत्ने पञ्च-
मस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः । समाप्तश्चाध्यायः ॥

श्रीमद्भुण्डिराजाय नमः ॥

Subject: Tantraratanam, IV—1 to VI—1.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ लघुवार्त्तिकटीका—लघुन्यायसुधा ॥

6803. LAGHUVĀRTTIKATĪKĀ—

LAGHUNYĀYASUDHĀ.

J. L. Collection No. 9.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—423
 (2-9 are missing). Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī.
 No. of Granthas—6340. Author—Uttamaślokatīrtha. In-
 complete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीदक्षिणामूर्तये नमः ॥

अर्थवादमन्त्रनामधेयानि न धर्मे प्रमाणानि । तेभ्यस्त-
 त्प्रमित्यनुदयात् अर्थवादानाञ्चारूपायिकादिप्रतिपादनेन
 निराकाङ्क्षतया सन्निहितविध्येकवाक्यस्वायोऽग्नात् । अध्य-
 यनविधेश्च तदंशे अदृष्टार्थत्वादिति चेत् मन्त्रार्थवादप्रमुखाः
 प्रमाणानीति वार्त्तिके ।

End :

आर्त्विज्यमध्ययनसम्पन्नास्त्रयोऽपि कुर्युः याजनाध्याप-
 नप्रतिग्रहा ब्राह्मणस्यैव वृक्ष्युपाया इति नियमस्य पुरुषा-
 र्थत्वात् । तदुक्तम् ॥ धने पुरुषः प्रत्यवेयासं क्रतुवैगुणं
 (?) । अत स्त्रयोऽप्युत्तिजः सर्वकर्मस्विति चेदार्त्विज्यं
 ब्राह्मणा एव कुर्युः सर्वेषु कर्मसु ॥ ब्राह्मणानामार्त्विज्य-
 मिति यज्ञमुत्रकारः ऋत्वर्ये वापि स्मरति । याज्ञवल्क्योऽपि ॥

“प्रतिग्रहोऽधिको विभ्रे याजनाध्यापने तथा” इति ।

श्रीमद्रामायणेऽपि

“अत्रियो याजको यस्य चण्डालस्य विशेषतः ।

कथं सदसि भोक्तारो हविस्तस्य सुरर्षयः ॥”

इति अत्रियस्य याजकत्वनिराकरणात्क्रतुवैगुण्यमेव दर्शितम् । “राजयाजक्रयाज्यस्य विनश्यति यथा हविः ।”

इति हविर्नाशेन क्रतुवैगुण्यमेव दर्शयति । लि...नि(?)

च ब्राह्मणानामिदं हविरित्यादीनि तत्र तत्रोपलभ्यन्ते ।

तस्माद्ब्राह्मणानामेवातिविज्यं ॥ २६ ॥

Colophon:

जैमिनीयन्यायपुष्पमालेयं परमेश्वर ।

त्वत्पादयुगमभूपास्तु ऋजुना मां पथा नय ॥ १ ॥

विश्वेश्वरप्रेरितेन श्रितविश्वेश्वरमूर्तिना ।

उत्तमश्लोकतीर्थेन तत्प्रीत्यै प्रथितास्फुटम् ॥ २ ॥

इति लघुवार्त्तिकटीकायां लघुन्यायसुधारुपायां द्वादश-
स्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः । समाप्तश्चाध्यायः । लिखितं हरिपाण्डे
ब्राह्मण । गान्धीरेरिदम् ।

Subject: Laghuvārttikaṭikā otherwise known as Laghunya-
yasudhā I-XII.

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is
given

इदं पुस्तकं रंगभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ॥

On the last sheet is given,

गंभीरराजात्मत्रस्येदं ॥

Laghunyāyasudhā is a running commentary on a small scale on Kumārila's Vārttika. It is called in the colophon Laghuvārttikaṭīkā. Its author is Uttama Śloka Tīrtha. Perhaps he is identical with the Vedāntic writer of the same name the author of the Vedāntalaghuvārttika, etc., and the preceptor of Svayamprakāśayati

॥ न्यायामोदः ॥

6804. NYĀYĀMODAḤ.

J. L. Collection No. 556.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 5$ inches. Sheets—40. Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1800. Author—Bālakṛṣṇānanda. Complete. Not printed

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

कल्याणगुणनिवासः

श्रीमद्रघुनाथमुनिचरणयुगलम् ।

ध्यायन्न्यायामोदं

भद्रं विरचयति बालकृष्णेन्द्रः ॥

अथातो धर्मजिज्ञासा ॥ कर्ममीमांसा विषयस्था
आरम्भणीया वा न वा विचारणीयं । किं स्वाध्यायोऽध्ये-
तव्य इत्यध्ययनविधिना सा विधीयते वा न वा इति

तदर्थमिदं विचारणीयम् । किमध्ययनकरणकभावनायाः
 स्वर्गः फलं उतार्थविवोधः फलमिति । किंचातः । यदि
 स्वर्गफलं तस्याध्ययनमात्रादेव सिद्धेः मीमांसा न विधी-
 यत इत्यनारम्भणीया सा । यद्यर्थविवोधः फलं तस्य तां
 विनासिद्धेः विधीयत इत्यारम्भणीयेत्येतदतो भवति ।
 तत्र पूर्वः पक्षः । अध्येतव्य इति तव्यप्रत्ययेन भावनाया-
 मभिहितायां भाव्यापेक्षायां विश्वजिन्न्यायेन स्वर्गः क-
 ल्प्यः । न च रात्रिसत्रन्यायेन “यं यं क्रतुमधीते तेन तेना-
 स्वेष्टंभवती” त्यर्थवादप्रतीतस्य भाव्यत्वमिति साम्प्रतम् ।
 तस्य ब्रह्मयज्ञाध्ययनफलत्वेन ग्रहणाध्ययनफलत्वाभावा-
 त् । अध्ययनं हि चतुर्विधं ग्रहणाध्ययनं ब्रह्मयज्ञाध्ययनं
 धारणाध्ययनं प्रायश्चित्ताध्ययनं भेदात् ॥ तत्राध्ययनस्य
 विश्वजिन्न्यायेन स्वर्ग एव भाव्यः ॥

End.

किम् प्राप्तस्याङ्गत्वस्य बाध उतानुष्ठानस्येति । नाद्यः,
 अन्यत्वमन्यातिदेशप्रमाणकस्य बाधासम्भवात् । अनुष्ठा-
 नस्यैव बाधाभ्युपगमाच्च द्वितीयः । अनुष्ठानस्याप्राप्तत्वा-
 त्तत्सिद्धं यत्प्राप्तमङ्गत्वं न तस्य बाधः यस्यानुष्ठानस्य
 बाधो न तत्प्राप्तमिति । एवं सति मुख्यार्थविवक्षाशूरः
 गुरुरूपेक्ष्य इति ॥

Colophon:

॥ इत्यतिदेशविवेकः ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यानेकशिष्यवृन्दनिषेवित श्रीराघवेन्द्र-
सरस्वती (शिष्य) श्रीबालकृष्णेन्द्रसरस्वतीविरचितो

न्यायामोदः समाप्तः ॥

श्रीसाम्बाशिवावर्णमस्तु ॥

Subject: Nyāyāmōdaḥ.

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is given

न्यायामोदपुस्तकं गाम्भीरिः रंगभट्टभट्टगोस्वामिनो ॥

This work is a running Vṛtti on the Sūtras and the author Bālakṛṣṇānanda is the pupil of Rāghavendrasarasvatī. The latter may be identical with the author of Mīmāṃsāsūtra-dīdhiti or Nyāyāvalīdīdhiti. Bālakṛṣṇānanda is identical with Kṛṣṇānanda, the author of the Advaitic work, Siddhānta Siddhāṅjana.

॥ जैमिनीयसूत्रवृत्तिः—फलवती ॥

6805. JAIMINĪYASŪTRAVṚTTIḥ—

PHALAVATĪ.

Burnell's Catalogue No. 9594. Page 82. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—160 (97-248) Lines—10 to 14 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—4750. Author—? Incomplete.

Not printed.

Beginning:

..... प्रयोजनत्वं(त्वनुष्ठानं) रूपं अनियमानियमाभ्यां

व्याख्याति ॥ ७ ॥ तथा सोमविकारो...मा स्यात् ।
 सोमविकारेषु गवादिष्वेकाहेषु सन्देहः । दर्शपूर्णमासाभ्यां
 प्राक्... प्रयोक्तव्या । उतोर्ध्वमेवेति । सोमविकारो वा ....
 मासाभ्यां ऊर्ध्वमेव स्यात्— यथा दर्शपूर्णमासोत्तरकालं
 सोमस्यानुष्ठानं । तथादिनप्राक् दर्शपूर्णमासाभ्यां वैकुटा-
 नुष्ठानं । तथा हि । कस्मात् । आर्थिकं च .... न प्रतिवि-
 शतीत्युक्तं । दर्शपूर्णमासोत्तरकालता तु शब्दी । सैव
 चोरके श्रुति (?) दृश्यते इत्यर्थः । प्रयोजनत्वं त्वनुष्ठान-
 रूपं प्राग्वत् पक्षयोस्स्पष्टं ॥ इति जैमिनीयसूत्रवृत्तौ फ-
 लवत्यां पञ्चमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

End :

‘समानदेवताकवाक्यं स्याद्वा विभक्तत्वात्’

*

*

रयन्तरस्वयोन्युत्तरयोगाने च गत्या विभक्तत्वादेकदेवता-
 क....ष्वन्तर स्वरूपाख्यस्याविभा.....स्वयोन्युत्तरयो
 रेव स्यात् । नान्यथा । प्राक्तोक्त्या गाने तु देवतासाम्यस्य
 च्छन्दः— साम्यस्य चाभावात् प्रकृति... । प्रयोजन-
 त्वनुष्ठानरूपं कोटिभ्यां प्रद्योतितम् ।.... ओं । “ग्रहाणां
 देवतान्यत्वे.... रस्यात् ।” द्वितीयाध्यायोक्तस्तुतशस्त्रा-
 धिकरणप्रयोजनकथनपरमिदं सूत्रं । स्तुतश.... ॥

Colophon: Leaf No. 225.

इति जैमिनीसूत्रवृत्तौ फलवत्यां दशमस्याध्यायस्य

द्वितीयः पादः ॥

Subject: Jaiminiyasūtravṛtti known as Phalavati.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. There is a transcript copy of this Ms. in this library T. V. No. 78A & 78B.

This Ms. begins with the closing portion of the 4th Pāda of the 5th Adhyāya and runs up to half of the 10th Adhyāya.

The author of this Vṛtti on the Sūtras of Jaimini is not known. That he may be Upavarṣa is only the fond but futile hope of Dr. Burnell.

॥ मीमांसाकौस्तुभः ॥

6806. MIMĀMSĀKAUSTUBHAḤ.

Burnell's Catalogue No. 2097. Page 88. Right column.

Substance—Paper. Size—10½ × 4 inches. Sheets—78.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—1440. Author—Khaṇḍadeva. Incomplete.

Printed.

Beginning:

विघ्नध्वान्तनिवारणैकतरणिर्भक्तैकचिन्तामणिः

विद्याकाननगहर्नैकसरणिः मच्चिचभूषामणिः ।

भूयादेष कुतर्ककर्कशधिया हन्तीय हती(हर्तापहर्ता) तथा

मोहानां सुधियां सदैव सवि(पि)ता कात्यायनीशात्मनः(जः) ॥

वृन्दाविपिनविहारी गिरिवरधारी स्वकीयसुखकारी ।

मच्चित्तरङ्गचारी भूयान्नुत्थप्रियः कुष्णः ॥

शुश्रूक्षोऽधतरङ्ग विद्यागङ्गोत्तमाङ्ग(केय)स्य ।

श्रीरुद्रदेवसंज्ञं जनकं वन्दे सदा स्फुट्यै ॥ ३ ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानां त-
स्मादनित्यमुच्यते ।

अत्र सोरोदीचदरोदीत्तदुद्रस्य रुद्रत्वं । वायुर्वै क्षेपिष्ठा
देवतेत्यादयर्थवादा धर्माधर्मयोः प्रमाणं न वेति सन्देहः ।

End:

तथा करणमन्त्राणां विकल्पोद्देश्ये(?) ।

सर्वमेतत्तदासिध्येन्मन्त्रार्थश्चेद्विवक्षितः ।

तस्मादर्थप्रत्वायनार्था मन्त्रा इति सिद्धम् ॥

प्रामाण्यम् ॥

मीमांसाम्बुनिधिं प्रमथ्य विविधैर्न्यायोच्चयैर्निर्झरैः

कृत्वा जैमिनिमूत्रमन्दरममुं वेदं तथा वासुकिम् ।

वद्वालाहलसंज्ञमेव कलितं ग्रन्थान्तरं सज्जनैः

श्रीकृष्णस्य तु भूषणाय सपरं यः कौस्तुभाख्यो मणिः ॥

Colophon:

इति श्रीरुद्रदेवसूनोः कृतिरेषा खण्डदेवस्य ।

मीमांसाकौस्तुभाख्या प्रथमेऽध्याये द्वितीयाङ्के ॥

इति श्रीमत्पूर्वोत्तरमीमांसापारावारपारीणश्रीरुद्रदेवसूनोः खण्डदेवस्य

कृतौ मीमांसाकौस्तुभे प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

Subject: Mīmāṃsākaustubha I. 2.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Khaṇḍadeva, son of Rudradeva and teacher of his commen-

tator, Sambhubhatta, died in Samvat 1722 or A. D. 1665 as is seen from a verse at the end of Sambhubhatta's commentary on the Bhāṭṭadīpikā. Khandadeva has written besides Mīmāṃsākaustubha Bhāṭṭadīpikā and Bhāṭṭarabhasya also. The Kaustubha begins with the II Pāda of the I Adhyāya.

The *Mīmāṃsā Kaustubha* has been published from Kāncī-
pura, in the *Sāstrāmālā* Series, 1904.

MIMĀMSĀKAUSTUBHA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6807	B. L. 12347	Paper.	12×6½	185	11	Devanāgarī	Incomplete; I. 2-3,
6808	" 2095a	"	8½×3	7	8	"	" II. 2. Sūtras 2-5
6809	" " b	"	"	49 (8-51)	6 or 7	"	" II. 2. Sūtras 5-15
6810	" 2096	"	10½×4½	38	9	"	" II. 1.
6811	" 2098	"	12×1	181	8 or 9	"	" II. 2.
6812	S. S. 28	Palm leaf.	12½×1½	105	"	Grantha.	" II. 1-2; Sūtras 3.

॥ भाट्टरहस्यम् ॥

6813. BHĀṬṬARAHASYAM.

Burnell's Catalogue No 2072. Page 85, Right column.

Substance—Paper. Size—12×6½ inches. Sheets—126.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas

—2770. Author—Khaṇḍadeva. Incomplete. Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ।

स्मृत्वा स्मृत्वा पुरारारिं तत्प्रसादावलम्बनात् ।

रहस्यं भाट्टतन्त्रस्य विशदीकर्तुमीश्वरे ॥

यज्ज्ञानान्न्यायसाहस्री स्फुटीभवति तत्त्वतः ।

तद्रहस्यं खण्डदेवः प्रकाशयितुमुद्यतः ॥

तत्र द्वादशलक्षण्यां धर्माधर्मावेव जैमिनिनानुष्ठानोप-
योगितया विचारितौ ॥

End:

तदेव लिङ्गसंख्याभ्यतिरिक्तसुबर्थमात्रस्य सिद्धो भाव-
नान्वयः ॥

नवीनानां नानामननविशदानामयमहो

सुयुक्तीनां पुञ्जैरिह विरचितः कोपि जगति ।

महात(न)र्कस्तर्कप्रथिततमसञ्जाततमसां

सुधांशुर्मीमांसा मतकुमुदपूरस्य जयतु ॥

Catalogue:

इति श्रीखण्डदेवविरचिते भाट्टरहस्ये प्रथमः परिच्छेदः सम्पूर्णः ॥

Subject: Bhāṭṭarahasya. Pariccheda. I

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This is another work of Khaṇḍadeva referred to above. The work has been published by the Sudarśana Press, at Kāncī-puram, Madras.

BHĀṬṬARAHASYA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance,	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script	Complete or otherwise.
6814	B. L. 2078	Paper.	9½ × 8½	157	7	Devanāgarī.	Incomplete; wants beginning; avai- lable to the end.
6815	" 9557	Palm leaf.	18½ × 1½	61	10 or 11	Grantha.	" Wants end
6816	J. L. 100	Paper.	10½ × 4½	12	9	Devanāgarī.	A fragment from the beginning.
6817	" 2	"	18 × 5	91	11	"	Incomplete; Paric- cheda I only.
6818	S. S. 26 a	Palm leaf,	18½ × 1½	69	8	"	" wants end.

DETAILED REMARKS
on the
MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6814 After the colophon is given:

निजशिष्येण गिरिणा स्वगुरुप्रीत्यर्थं संपादितं । अत्र सन्देहो नास्ति ।

A portion of Nārāyaṇabhaṭṭa's Antyeṣṭipaddhaṭṭa
is found at the end.

6817 On the title page is given:—

‘ गङ्गाधरदीक्षितानामिदं पुस्तकमिदमिति ज्ञेयम् । ’

6818 The other work contained herein is Prāmāṇyavāda.

॥ भाट्टदीपिका ॥

6819. BHĀṬṬADĪPIKĀ.

S. S. Collection No. 144.

Substance—Palm leaf. Size—18½ × 2 inches. Leaves—
314 (leaf No. 311 is missing). Lines—12-14 to a Page.
Script—Grantha. No. of Granthas—1100. Author—
Khaṇḍadeva. Incomplete. Printed.

Beginning:

विश्वेश्वरं नमस्कृत्य खण्डदेवस्सतां मुदे ।

तनुते तत्प्रसादेन संक्षिप्तां भाट्टदीपिकाम् ॥

इह खलु निखिलपुमर्थानर्थसाधनधर्माधर्मौ सांगोपाङ्ग-
वेदाध्ययनैकसमधिगम्यविचारमन्तरेण न भाव्यायाल-
मिति तदर्थप्रदर्शनाय परमकारुणिको भगवान् जैमिनि-
राचार्यः

षोडशलक्षणीमभ्यर्हितां विद्यां प्रकटीचकार । अधिकरणं
तु वेदवत्पडङ्गम् । यदाहुः—

“विषयो विश्वयथैव+प्राञ्चोऽधिकरणं विदुः” इति ॥

प्रयोजनं चेति कचित्पाठः । संगतिस्तु प्रसङ्गादिभेदा-
द्भुविधा । तत्रेदमाद्यमधिकरणं “अथातो धर्मजि-
ज्ञासा ।”

End:

ननु कापि ब्रह्म...स्तोत्रप्रगाथस्तदेवं पञ्चसुमास्सुवा-
ईताः प्रागाथा आप्यन्त इति लिङ्गद्वयोः प्रग्रथने उपपद्य-
ते । न तु त्रिचगाने क्रियमाणे भाष्यकारलेखनादष्टोचरशत-
द्वयसंख्याकानामृचां पञ्चप्रगाथसम्पादकदशकन्यूनत्वादष्ट-
नवत्यधिकशतावशिष्टानां.... ॥

Colophon: Page 808.

इति भाट्टदीपिकायां नवमस्य प्रथमः पादः ।

Subject: Bhāṭṭadīpika—I-IX. 2

Remarks:—The Ms. is in good condition. Between pages 810 & 812 there are 5 loose leaves dealing with Mīmāṃsā. At the end there are some loose leaves. One of them gives the first few sūtras of Jaimini. This Ms. abruptly ends in the middle of 11 pāda of IX Adhyāya.

A leaf at the beginning gives—

धरणीमण्डलेऽस्मिन्का माधुर्यं वहते भृशं ।

अत्रोत्तरं यत्प्र....त् मालती कुत्तरस्य तत् (?) ॥

இருஷ்ணசிவன் பெண்டு பெழுதினமாதது. பார்திவ வருஷம்
சூனி ம் சூதிப்பவாரம்.

Bhāṭṭadīpikā of Khaṇḍadeva is a commentary on the Adhikaraṇasūtras of the Mīmāṃsā. Khaṇḍadeva has written only from the II Pāda of the I Adhyāya.

The work has been edited by Mr. A. Mahādeva Śāstri in the Mysore Government Oriental library Series: Nos. 35, 40, 46 49. It has also been edited by Mahāmahopādhyāya Anantakṛṣṇaśāstri with Sambhubhaṭṭya in the Nirṇayasāgara Press.

BHĀTTADĪPIKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6820	B. L. 2071	Paper.	12×6½	107	12 to 14	Devanāgarī.	Incomplete; I. 2— III. 5
6821	" 2069a	"	11×5	16	14	"	I. 2-4
6822	" " b	"	"	16	14	"	II. 1-4
6823	" " c	"	"	63	"	"	III. complete;
							1-8.
6824	" 2070	"	10½×5½	125	10	"	" "
6825	S. S. 31	Palm leaf.	12½×1½	208	9-12	"	From the be- ginning (I. 1) to
6826	N. S. 53	Paper.	12½×4½	101 (16+20+65)	12	"	I. 2—III. 8.
6827	J. L. 249	"	11½×4½	16	11	"	II. 1-2; Sūtra 27
6828	S. S. 33	Palm leaf.	17×1	143 (120+23)	8	Grantha.	VI. 1—IX. 1 & II. 2.

BHĀTTADĪPIKĀ (Contd.).

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6829	B. L. 2067	Paper.	9×4	67	12-13	Devanāgarī.	Incomplete; IX. Up to the 4th pāda.
6830	" 9556	Palm leaf.	15½×1½	165 (217-881)	6-8	Grantha.	" X
6831	S. S. 80	"	12½×1½	88	18-14	"	" XI, XII & VII & VIII

DETAILED REMARKS

on the

BHĀTTA DĪPIKĀ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6821 This Ms. has this verse at the beginning—

नन्दहस्तमवलम्ब्य पाणिना

मन्दमन्दमरविन्दलोचनः ।

सञ्चरन् कनककिङ्किणीरवैः

सस्ततं मम तनोतु मङ्गलम् ॥

6826 This Ms. is dated Samvat 1857 (i.e.) A. D. 1800.

6829 On the title page is given—

‘भाट्टदीपिका केशवस्य’

॥ भाट्टदीपिकाव्याख्या—प्रभावली ॥

6832. BHĀTTADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

PRABHĀVALĪ.

Burnell's Catalogue No. 2066a. Page 88. Right column.

Substance—Paper. Size—12×5½ inches. Sheets—111.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—5000. Author—Sambhubhaṭṭa. Incomplete.

Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अज्ञानतिमिरध्वंसि सत्यज्ञानप्रकाशकम् ॥

सर्वाभीष्टप्रदं नौमि श्रीरूपं सुन्दरं महः ॥

यो वेदशास्त्रार्णवपारदश्च

यंज्ञादिकर्माचरणेऽतिदक्षः ।

सदाशिवाराधनशुद्धचित्तः

तं बालकृष्णं पितरं नमामि ॥

श्रीखण्डदेवं प्रणिपत्य सद्गुणं(ं)

मीमांसकध्वान्तसरोजभास्करम् ।

अत्यन्तसंक्षिप्तपदार्थं तत्कृतौ

प्रभावलीटिप्पणमातनोम्यहम् ॥

यद्यप्यत्र गुरोः कृतावपि मयाप्युद्भाव्यते काचन

सम्भूतिस्तदपि प्रचारचतुरे नैषा पुरोभाषिता ।

किन्तु क्षमातिलकाः कुशाग्रभिषणाः सिद्धान्तवद्वादराः

मद्वाक्यं परिहृत्य तत्कृतिमलंकुर्वन्त्वियं मे मतिः ॥

अत्र यद्यपि बलाबलाधिकरणसमाप्तिपर्यन्तं स्वकृतेन

कौस्तुभग्रन्थेन व्याख्यातार्था भावुदीपिका भवतीत्यतः

स्तदन्तं विहाय टिप्पणं कर्तव्यमित्याम्ना पूज्यपादानामा-

सीदिति तदन्तं ग्रन्थं टिप्पणं कर्तुं न युक्तम् ।

तथापि तदसंग्रहीतार्थानां मूलाधरारूढत्वज्ञापनाय लो-

कोपकाराय च कौस्तुभदर्शितमार्गोर्णैवादिताष्टिप्पणमार-

भते । तत्र व्याख्यास्यमानार्थवादाधिकरणे यदुपोद्भा-

तत्वेनावश्यापेक्षितं तत्किञ्चिदादौ निरूप्यते । तत्र ताव-

त्पूर्वचरणे अथातो धर्मजिज्ञासेति शास्त्रारम्भसूत्रेण
प्रमाणस्वरूपसाधनफलैस्साभासैर्विचारविध्यमाणः सकलो
धर्माधर्मप्रमेयरूपश्चास्त्रार्थः प्रतिज्ञातो महर्षिणा जैमिनिना ॥

End:

अध्यायार्थमुपसंहरति । तदेवमिति नामधेयस्या-
विध्यर्थवादमन्त्रसामीप्येऽपि निरूपणक्रममादाय स्मृत्या-
चारयोस्तदपेक्षया प्राथम्येनोपादानं मानाधीनत्वेन मेयसि-
द्धेरावश्यकस्य प्रमाणनिरूपणस्योच्चरत्र निरूपणे हेतुत्वसू-
चनद्वारा वक्ष्यमाणाध्यायार्था शिष्योपरमनिरासार्थं प्रति-
जानीते अतः परमिति । स्वरूप....नस्योक्ताभ्यां प्र-
माणलक्षणाभ्यामेव सिद्धे उत्तरविचारवैयर्थ्यं परिहर्तुं भेदा-
दिनेत्युक्तम् । आदिपदेन विनियोगप्रयोगविधिविषय-
त्वादिरूपान्तरस्यापि ग्रहः ।

गम्भीरार्थपदेऽध्याये यदकार्षे नु टिप्पणम् ।

तत्साधनं गुरुकृपा न तु मे बुद्धिवैभवम् ॥

Colophon:

इति श्रीपूर्वोत्तरमीमांसापारावारीणधुरीण श्रीखण्डदेवान्तेवासि
कविमण्डन शम्भुभट्टविरचितायां भाट्टदीपिकाप्रभावल्यां
प्रथमस्य चतुर्थः पादः । समाप्तश्चायमध्यायः ॥

Subject: Bhāṭṭadīpikāvyākhyā—Prabhāva||. I : Adhyāyā
complete.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Sambhubhaṭṭa says that he finished his commentary on the

Bhāṣāḍīpikā, in Samvat 1764 or A. D. 1707. He was the pupil of Khaṇḍadeva and had the title Kavimaṇḍana. He was the son of Bālakṛpākavimaṇḍana.

The work has appeared in the Nirṇaya Sagar Edition of the Bhāṣāḍīpikā. He is the author of a Metrical summary of the Adhikaraṇas of Mīmāṃsā by name Pūrvamīmāṃsā-dhikaraṇasaṅkṣepaḥ.

BHĀTTADĪPIKĀVYĀKHYĀ—PRABHĀVALĪ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance,	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6833	B. L. 2066b	Paper.	12x6½	131	11	Devanāgarī.	Incomplete; II Adhyāya complete.
6834	" "	"	"	349	"	"	III " "
6835	" "	"	"	116	10	"	IV " "
6836	" "	"	"	88	"	"	V " "
6837	" "	"	"	69	8	"	VII " " The VI is thus missing.
6838	" "	"	"	20	10	"	VIII " "
6839	" "	"	"	40	15	"	XII " Chap. IX, X & XI are thus missing.

BHĀTTADĪPIKĀVYĀKHYĀ—PRABHĀVALĪ (Contd.)

BHĀTTADĪPIKĀVYĀKHYĀ--PRABHĀVALĪ (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6840	Ms. Not 18960	Paper.	8½ x 6½	62 (101-162)	20	Grantha.	" Up to the end of chap. II.
6821	" "	"	"	60	"	"	"
6822	" "	"	"	60	"	"	"
6823	" "	"	"	110	10	"	"
6824	" "	"	"	840	"	"	"
6825	R. T. 30069	Leban	13 x 21	181	11	Devanagari	"
6826	"	"	"	"	"	"	"
6827	"	"	"	"	"	"	"
6828	"	"	"	"	"	"	"
6829	"	"	"	"	"	"	"
6830	"	"	"	"	"	"	"
6831	"	"	"	"	"	"	"
6832	"	"	"	"	"	"	"
6833	"	"	"	"	"	"	"
6834	"	"	"	"	"	"	"
6835	"	"	"	"	"	"	"
6836	"	"	"	"	"	"	"
6837	"	"	"	"	"	"	"
6838	"	"	"	"	"	"	"
6839	"	"	"	"	"	"	"
6840	"	"	"	"	"	"	"
6841	"	"	"	"	"	"	"
6842	"	"	"	"	"	"	"
6843	"	"	"	"	"	"	"
6844	"	"	"	"	"	"	"
6845	"	"	"	"	"	"	"
6846	"	"	"	"	"	"	"
6847	"	"	"	"	"	"	"
6848	"	"	"	"	"	"	"
6849	"	"	"	"	"	"	"
6850	"	"	"	"	"	"	"
6851	"	"	"	"	"	"	"
6852	"	"	"	"	"	"	"
6853	"	"	"	"	"	"	"
6854	"	"	"	"	"	"	"
6855	"	"	"	"	"	"	"
6856	"	"	"	"	"	"	"
6857	"	"	"	"	"	"	"
6858	"	"	"	"	"	"	"
6859	"	"	"	"	"	"	"
6860	"	"	"	"	"	"	"
6861	"	"	"	"	"	"	"
6862	"	"	"	"	"	"	"
6863	"	"	"	"	"	"	"
6864	"	"	"	"	"	"	"
6865	"	"	"	"	"	"	"
6866	"	"	"	"	"	"	"
6867	"	"	"	"	"	"	"
6868	"	"	"	"	"	"	"
6869	"	"	"	"	"	"	"
6870	"	"	"	"	"	"	"
6871	"	"	"	"	"	"	"
6872	"	"	"	"	"	"	"
6873	"	"	"	"	"	"	"
6874	"	"	"	"	"	"	"
6875	"	"	"	"	"	"	"
6876	"	"	"	"	"	"	"
6877	"	"	"	"	"	"	"
6878	"	"	"	"	"	"	"
6879	"	"	"	"	"	"	"
6880	"	"	"	"	"	"	"
6881	"	"	"	"	"	"	"
6882	"	"	"	"	"	"	"
6883	"	"	"	"	"	"	"
6884	"	"	"	"	"	"	"
6885	"	"	"	"	"	"	"
6886	"	"	"	"	"	"	"
6887	"	"	"	"	"	"	"
6888	"	"	"	"	"	"	"
6889	"	"	"	"	"	"	"
6890	"	"	"	"	"	"	"
6891	"	"	"	"	"	"	"
6892	"	"	"	"	"	"	"
6893	"	"	"	"	"	"	"
6894	"	"	"	"	"	"	"
6895	"	"	"	"	"	"	"
6896	"	"	"	"	"	"	"
6897	"	"	"	"	"	"	"
6898	"	"	"	"	"	"	"
6899	"	"	"	"	"	"	"
6900	"	"	"	"	"	"	"

BHĀTTADĪPIKĀVYĀKHYĀ--PRABHĀVALĪ

DETAILED REMARKS
on the
BHĀṬṬA DĪPIKĀ—PRABHĀVALĪ MSS.
IN THE ABOVE TABLE.

3888 The colophon of this Ms. which represents the last Chapter of the work has these verses on the date of the composition of this work and of the demise of Khaṇḍadeva:—

गुरुपदेशाच्च विभावनाभिः

निर्णय मूलार्थमतिश्रमेण ।

कृतं मया टिप्पणमेतदायै-

स्संशोधनीयं गुणदोषविद्भिः ॥ १ ॥

न यस्य शास्त्रेऽस्ति गतिर्न बुद्धेः

कुशाग्रता नो बुधसंगतिश्च ।

अथापि सोऽहं प्रचकार टीकां

गुरुप्रसादैकसमाश्रयेण ॥ २ ॥

जानन्तु मूलार्थमथाक्षिपन्तु

स्वच्छन्दमन्ये च समर्थयन्तु ।

तथापि यः श्रीगुरुसेवनाप्त-

तत्त्वार्थवक्ता विरलस्स कोऽपि ॥ ३ ॥

अधीतिकाले कथितं प्रमेयं

यत्पूज्यपादैर्लिखितं मया तत् ।

अतिक्रमस्तेन चिरन्तनानां

जातोऽपि नासौ मम दोषकारी ॥ ४ ॥

श्रीबालकृष्णकाविमण्डनसूनुशम्भोः

श्रीखण्डदेव चरणांबुजसेवकस्य ।

एषा कृतिर्विविधदोषयुतापि दृष्ट्वा

मूलार्थशोधनकरीति सदाशयानाम् ॥ ५ ॥

प्रभावली हार्दतमोविनाशिनी

ममिमांसकानां स्पृहणीयदर्शना ।

श्रीपार्वतीवल्लभपादपद्मयो-

नीराजनार्यं भवतादियं मम ॥ ६ ॥

यः खण्डदेवनामासीत् श्रीधरेन्द्राभिधां गतः ।

स गुरुर्मे विजानातु टीकाकृति परिश्रमम् ॥ ७ ॥

वेद ऋतु मुनि वसुभिः (1784) गणिते वत्सरे शुभे ।

ज्येष्ठे कृष्णे रुद्रतिथ्यावियं टीका समापिता ॥ ८ ॥

वर्षे नेत्र द्वि सप्त द्विजयति गणिते (Samvat 1722) मासि...

वारे जैवे प्रभाते सकलपितृतिथौ प्रोष्ठपद्याः परस्यां ।

काश्यां श्रीब्रह्मनौले निरुपमचरितः खण्डदेवाभिधानः

प्राप्तः श्रीब्रह्मभावं विबुधवरगुरुः ब्रह्मवर्यो यतीन्द्रः ॥ ९ ॥

इति श्री + समाप्ता चेवं प्रभावलीटीका ।

6840 This Ms. is on modern paper, and in the form of a modern note book.

॥ तन्त्रशिखामणिः ॥

6841. TANTRASĪKHĀMANIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9597. Page 84. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—43.Lines—9-10 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—2500. Author—Rājacūḍāmaṇidīkṛta. Incomplete.

Not Printed.

Beginning:

अभ्युदये कालापराधादिज्या चोदना स्याद्यथा
पञ्चशरावे ॥

पूर्वत्र द्रव्यदेवतात्मकयामान्तरङ्गभूतद्रव्यापचारनि-
मित्तकप्रायश्चित्ताधिकारश्चिन्तितः । इह तु बहिरङ्गकाला-
द्यपराधनिमित्तप्रायश्चित्ताधिकारश्चिन्त्यत इति पादान्तर-
त्वमानन्तर्यं च ध्येयम् । दर्शयामावास्यायामग्न्यन्वाधा-
नवत्सापाकरणव्रतोपायनवेदिकरणसायंदोहादीनि कानि-
चिदङ्गानि कर्तव्यानि प्रतिपदि त्वितराण्यङ्गानि प्रधानानि
च कार्याणीति स्थितिः । तत्र यदि कश्चित्तुर्दश्यामेवा-
मावास्याभ्रमादग्न्यन्वाधानादिकं कुर्यात्तत्रैवं प्रायश्चित्तं
भूयते । “यस्य हविर्निरुक्तं पुरस्ताच्चन्द्रमा अभ्युदेति तेषां
तण्डुलान्विमज्जेये मध्यमा स्युः तानग्रये दात्रे पुरोडाशम-
ष्टाकपालं कुर्याद्ये स्वविष्टास्तानि द्रायप्रदात्ते दधंश्चरुं ये
भोदिष्टास्तां विष्णवे शिषिविष्टाय शिते चरुमिति ।

End:

श्रुतिप्रमाणत्वाच्छेषाणां मुख्यभेदे यथाधि-
कारं भेदः स्यात् ।

पूर्वस्मिन्नध्यायपदके उपदेशात्मकप्रमाणव्यापाराधि-
नितः उत्तरस्मिन् अध्यायपदके अतिदेशात्मकप्रमाण-
व्यापाराधिनियम्यते । ततश्चेत्थमर्थं कुर्यादित्येकमर्थं वि-
धाय तद्वत्कुर्यादित्यर्थान्तरं विधातव्यमित्युपदेशपूर्वत्वा-
दतिदेशस्य पदकयोर्हेतुहेतुमद्भावसङ्गतिः । ननु सर्वपृष्ठायां
किं सकृदुत्तरार्धत्वात्स्विष्टकृतेव देयं उत कर्मभेदात्प्रतिकर्म
तत्तदवधानस्योत्तरार्धादवदेयमित्यदिष्टसकृदवदानरूपार्थ-
स्तृतीये चिन्तित इति कथं पूर्वपदके उपदेशविचार इत्यु-
क्तमिति चेन्न । सर्वपृष्ठायां हि नातिदेशविचारः किंतु त-
रार्धात्स्विष्टकृतेष्वप्यतीत्युपदेशः किं प्रधानावदानस्योत्तरा-
र्धावधानं विधत्ते ? किं वा कृतकरस्य द्रव्यस्योत्तरा.... ॥

Colophon: (Sheet No. 43).

इति षष्ठस्याध्यायस्याष्टमः पादः ।

धमाप्तश्चाध्यायः ॥ हरिः ओम् ॥

करकृतमपराधं क्षन्तुमर्हन्ति सन्तः ॥

सर्वस्य प्रकृतेर्यस्मात्समप्रगुणसम्पदः ।

काञ्चितानि लभन्तेऽन्ये तमीडे सोममव्ययम् ॥

अस्ति गोविन्दयज्वेन्द्रनागमाम्ब्यातपःफलम् ।

श्रीवेङ्कटेश्वरमखी सर्वतन्त्रस्वतन्त्रधीः ॥

बेनेष्टं सामिचित्यासुवाजपेयादिभिर्मलैः ।

कृतं साहित्यसाम्राज्यं नाम काव्यमनुत्तम ॥

व्यतानि शुल्बमीमांसा तथा कर्मान्तवार्तिकम्

दुष्टीकायाः कृता टीका वार्तिकाभरणानिषा ॥

प्रतिष्ठापितचोलक्षमाजनेस्तस्य नियोगतः ।

चूडामणिर्वितनुते यज्वा तन्त्रशिखामणिम् ॥

गोविन्ददीक्षितचिरन्तनभाग्यराशेः

श्रीवेङ्कटेश्वरमस्त्रीशितुराज्ञया मे ।

तन्त्रार्णवं तरितुमाहितसाहसम्

सांयात्रिकीभवतु तत्करुणाकटाक्षः ॥

श्रीवेङ्कटेश्वरमस्त्रिप्रणीतं प्रविविधुभिः

वार्तिकाभरणभोधि नैरियं क्रियतां कृतिः ॥

धीमन्मान्यशकस्यान्दे (1551) हायने चेश्वरामिषे ।

चूडामणिः कलयते यज्वातन्त्रशिखामणिम् ॥

श्रीरामचन्द्रचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

Subject: Tantraśikhāmaṇi.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The author of Tantraśikhāmaṇi, Rājacūḍāmaṇi Dīkṣita, is the same as the author of Kāvyaadarpaṇa, Kamalinīkalaham-
sa, Rukmiṇīkalyāṇa etc. He was the son of Ratnakheṣa
Śrinivāsa Dīkṣita. For detailed information about him and
his contemporary kings and poets vide, introduction to the
edition of his Rukmiṇī Kalyāṇa, published at Adyar, Madras,

His other Mīmāṃsa work is a commentary on the Śāstra
dīpikā and it is described later.

At the end of the colophon above, the date of the composition of this work is given— धीमन्मान्ये शकस्याब्दे (i.e.) Śaka 1559 corresponding to A. D. 1637, the year in which Nīlakaṇṭha Dīkṣita wrote his Nīlakaṇṭha Vijaya Campū.

The Tantrasāikhāmaṇi is a commentary on the Vārttikā-bharaṇa of Veṅkatesvara Dīkṣita and it is available here only from the 6th Adhyāya.

॥ भाट्टचिन्तामणिः ॥

6842. BHĀṬṬACINTĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 2068 a. Page 83. Right column. Substance—Paper. Size—11½×5 inches. Sheets—27. Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Gāgābhaṭṭa. Complete. First Adhyāya only. Printed.

Beginning:

श्रीमहागणपतये नमः ॥

विधिना त्वेकवाक्यत्वात्स्तुत्यर्थेन विधीनां स्युः ॥

विधेः प्रामाण्यं निरूप्य धर्मप्रमाणनिरूपणप्रसङ्गादर्थ-
वादादिप्रामाण्यं निरूप्यते । विध्यर्थवादमन्त्राणा-
मिति । वार्तिकस्य विधिपदनामधेयपरं स्तुतिस्तुत्यसं-
वन्धप्रामाण्यप्रतिपादनपरं मर्थवादकल्पविधिपरं वा व्या-
ख्येयम् । नन्वस्तु स्ववाक्यप्रवर्तनाविषयभावनाविशेषणी-
भूतयागादाविष्टानिष्टसाधनताबोधेन विधिनिषेधयोर्धर्मा-

धर्मप्रामाण्यम् । वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवतेत्यर्थवादानां तु सत्य-
 प्यपौलवेयत्वे न तथा प्रामाण्यं सम्भवति तदनवगतेः । ना-
 नधिगतार्थगन्तृत्वरूपप्रामाण्यसम्भवः । तदर्थस्य लोकाव-
 गतेः । नाप्यबाधितार्थः प्रजापतिरात्मनो वपामुदखिददि-
 त्यादावसत्वात् । वाक्यार्थमर्यादया इष्टसाधनप्रमाजनना-
 सम्भवात् । अनुपपत्तिज्ञानाभावेन लक्षणाध्याहाराद्यसंभ-
 वाच्च दूरापेतं धर्मप्रामाण्यमिति चेत् लक्षितप्राशस्त्यप्रका-
 रकेष्टसाधनशामादिविशेष्यकशब्दप्रामितिजनकत्वेन प्रा-
 माण्यसंभवात् ॥ शब्दप्रवृत्तौ प्रवर्तनाज्ञानस्येव शास्त्र-
 ज्ञानस्यापि हेतुताया बहुक्षीरादिवाक्यजन्यप्रवृत्तौ क्लृप्त-
 त्वात् । अध्ययनविधौ प्रयोजनवदर्थज्ञानजनकत्वेन स्वा-
 ध्यायस्य भाव्यत्वान्वयोपपत्तेः ॥

End :

अर्थाद्वा कल्पनैकदेशत्वात् ॥

अर्थवादवदेव विषेयनिष्ठयोरपरतयापि सन्दिग्धोद्देश्या-
 र्थनिर्णयः यथा 'सुवेणावद्यति, स्वधितिनावद्यति, हस्ते-
 नावद्य त्यञ्जालिना सकून् जुहोति' इत्यादौ जुवादिनि-
 ष्टसामर्थ्येन धृतमांसपुरोडाशावदानानामुद्देश्यत्वम् । न
 च प्रमाणान्तरावगतवस्तुसामर्थ्यापेक्षत्वे वेदस्याप्रामाण्या-
 पत्तिरिति वाच्यम् । शक्तिग्रहादि च तदपेक्षत्वे बाधका-
 भावात् शब्दसामर्थ्यस्य अर्थसामर्थ्यानुरोधवृत्तित्वात् ।

अत्र च न तत्तद्वाक्यमभ्याहृताष्टादिपदकम् विधाय-
कम् । कल्पितवाक्यान्तरं वेति अर्थात्सामर्थ्यात् क-
ल्पनानिर्णयः एकत्वात्तत्कल्पितपदस्य वैदिकत्वादिति
सूत्रार्थः ॥

Colophon:

विश्वामित्रकुलध्वजः समभवद्यो भट्टनारायणः

तद्वंशस्य करीरता भजति यो विश्वेश्वराख्यः कृती ।

गागाभट्ट इति प्रथां दिनकरास्त्राप्तः पितुर्लज्जनात्

तस्य ग्रन्थ इहामवत्प्रथमकोऽंशो भाट्टचिन्तामणौ ॥

इति गागाभट्टकृतभाट्टचिन्तामणौ प्रथमाध्यायस्य

चतुर्थः पादः ॥

प्रथमाध्यायः समाप्तः ॥

Subject: Bhāṣyacintāmaṇi, an independent commentary on
the Sūtras of Jaimini; I Adhyaya,

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Gāgābhaṭṭa, the author of the Bhāṣyacintāmaṇi, is also called Viśveśvara. He is the son of Dinakarabhaṭṭa, the author of a commentary on the Śāstradīpikā. Kāyasthadharmapradīpa is one among his many other works. He performed the Coronation ceremony of Sivaji in 1674. vide, introduction to the Nirṇaya Sindhu, Nirṇayasāgar edition.

The above work, Bhāṣyacintāmaṇi is available in print up to the Tarkapāda, having been published by the Chowkhām̐ba Press, Benares.

BHĀTTAINTĀMAṆI.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6843	B. L. 2068b	Paper	11½ × 5	38	12	Devanāgarī. Incomplete: II Adh- yāya only.	
6844	"	"	"	44 (out of 66, 20-41 are missing)	"	"	III "
6845	"	"	"	22	10	"	IV "
6846	"	"	"	18	10-11	"	V "
6847	"	"	"	84	11	"	VI "
6848	"	"	"	10	12	"	VIII "
							Thus Chap. VII is missing.
6849	"	"	"	27	11	"	IX "
6850	"	"	"	48	11	"	X "
6851	"	"	"	20	11	"	XI "
6852	"	"	"	17	11-12	"	XII "

DETAILED REMARKS

on the Bhāṭṭacintāmaṇi Mss.

IN THE ABOVE TABLE.

6844 After the colophon this additional verse is seen.

सुनोरियं दिनकरस्य कृशापि वाणी
वेणी च चित्तजनुषो हृदि सन्निखाता ।
चेतश्चमत्कृतिविधौ भविकासभावे
भावे तथा दिनकरस्य सुतो विदध्यात् ॥

6851 This additional verse is seen at the end of the work in
this Ms.—

उदन्वतो हा वत गर्जनाभयात्
सुधां सुधानो विबुधास्त्यजन्ति ।
विज्ञापयामीह कृतांजलिर्मे
कुधा बुधा न त्यजतां सुधामिमाम् ॥

6852 This Ms representing the last chapter of the work has
these additional verses at the end.

समस्तसुकृतास्थितिस्समभवद्यदीयस्थितौ
प्रयातमनुयातवान् स्वपुरतोऽपि विश्वेश्वरः ।
तमद्य धिषणाबलालपितघोषणप्रक्रियं
भजेम गुरुविक्रमं दिनकरं तमीशात्मकम् ॥
इति श्री + द्वादशाध्यायस्य तुरीयश्चरणः ।
अध्यायश्च समाप्तः ।

सिद्धान्तसूत्राणि तथैव लिङ्गा-

न्यव्याकृतान्याकर एव यानि ।

तेषामिहार्थास्फुटमेव गम्या-

स्तदर्थमत्रैव धियं कुर्वन् ॥

श्रीजानकीनाथक ते प्रसादा-

दासादितो बालकखेल एषः ।

आस्ते ममैषा विषयेषु नाशा

तिष्ठत्यहो ते पददर्शनाशा ॥

॥ तन्त्रसिद्धान्तदीपिका ॥

6853. TANTRASIDDHĀNTADĪPIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2099. Page 85. Right column.

Substance—Paper. Size—12×6½ inches. Sheets—243.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—8260. Author—Appayyaḍḍikāṭa III. Incomplete.

Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

“अप्पय्यदीक्षितेन्द्रानशेषविद्यागुरूनहं वन्दे ।

यत्कृतिबोधाबोधौ विद्वद्विद्वद्भिर्भाजकोपाधी ॥”

अखण्डसच्चिदानन्दखण्डचन्द्रशिखण्डिकम् ।

उभया मिश्रितात्मानं परमात्मानमाश्रये ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानाम्

तस्मादनित्यमुच्यते । ‘वायव्यं श्वेतमालमेत भूतिकामो

वायुर्वैश्वेपिष्ठा देवता वायुमेवम्बेन भागधेयेनोपधावति स

एवैनं भूतिं ममयति भवत्येवातिसिद्धिः देवतेत्याहुस्स एन-
मीश्वराप्रदह इत्येतमेव सन्तं वायवे नियुत्वत आलभेत'
इत्यादि श्रूयते । तत्र वायव्यं श्वेतमित्याद्यर्थवादानां पूर्वपा-
दान्त्याधिकरणेन वेदावयवत्वादिष्वुद्देशवत्प्रसक्तं प्रामाण्य-
माक्षिप्य समाधीयते । तत्रार्थवादा विध्युद्देशवद्विगाद्यभा-
वेन धर्माधर्मयोः स्वयं तावन्नप्रमाणानि । नाप्येतमेव सन्त-
मित्यादि विधिभिराकाङ्क्ष्यन्ते येन तदेकवाक्यतया प्रमा-
णानि स्युः । प्राशस्त्यपदेन विवक्षितस्य बलवदनिष्ठाननुव-
न्धित्वस्य निरर्थवादस्थले क्लृप्तशक्तिकेन लिङ्गादीनां प्र-
कृत्योपाधिकत्वाविशेषात् इष्टसाधनत्ववदर्थान्छब्दतो वा
लाभसम्भवे विधीनामपि निराकाङ्क्षत्वादेतेन स्वाध्या-
यविधिवशात् पुरुषार्थोपाधिकत्वसिद्ध्यर्थमर्थवादाः प्राश-
स्त्यं लक्ष्यन्तः प्रमाणानि स्युरित्यपास्तम् ॥

End:

ननु च भूतोपयोगिपुरोडाशकपालं सर्वत्रापि सुलभ-
मिति चेन्न । वर्तमानसम्बन्धिपुरोडाशकपालस्यैवाङ्गत्वेन
विधिसम्भवेऽन्यस्यानङ्गत्वमिति न तद्वहापचिरित्याद्याकर
एव स्फुटम् । पशावनालम्मादग्नीषोमीयं पशुपालमेतेति
प्रकृत्य भुतं शकुत्सं प्रविध्यति लोहितंनिरस्यति इति
तथा हृदयस्यग्रेऽवद्यतीत्यादि च । तत्र पशोर्हृदयादि श-
कुदादि च प्रयोजकं उत शकुदपि न प्रयोजकमिति वि-

अयोरपि प्राण्यवयवत्वात् अवयव्यपेक्षायां सन्निधानावि-
शेषात्पशुरुभाभ्यां संबध्यते प्रयुज्यते चेति प्राप्ते... ।

Colophon: Sheet No. 230.

इति श्रीमद्भरद्वाजकुलजलचिकौस्तुभ श्रीकण्ठमतप्रतिष्ठापनाचार्यचतुरधि-
कशनप्रबन्धनिर्माणधुरंधर महाव्रतयाजि श्रीमदप्पय्यदीक्षित
सोदर्या श्रीमदाच्चादीक्षितपौत्रेणालंकारतिलकायनेक
प्रबन्धनिर्मातुरप्पय्यदीक्षितस्य पुत्रेण भूमिदेवीन-
न्दनेन श्रीमदप्पय्यदीक्षित(तेन) विरचितायां तन्त्र-
सिद्धान्तदीपिकायां तृतीयस्याध्यायस्याष्टमः पादः ।

तृतीयः समाप्तः ॥

Subject: Tantrasiddhāntadīpikā. I. 2—III.8.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

There can be no doubt about the authorship of this work Tantrasiddhāntadīpikā, when the colophon is read. The traditional story that Bhaṭṭojīdīkṣita, the grammarian and pupil of the great Appayyadīkṣita I wrote it, has little foundation. The author of this work is Appayyadīkṣita III, alias Cinnappayya, brother of the famous poet Nīlakaṇṭhadīkṣita, and adopted-son of his own paternal uncle, Appayyadīkṣita II. Thus the author is a grandson of Ācāndīkṣita, brother of Appayyadīkṣita I. vide 'Tantrasiddhāntadīpikā by N. Aiyā-swami śastry, pp. 247-250 Vol. II. Journal of Oriental Research, Madras.

The work is a reply to the critics of Appayyadīkṣita I and the author seems to have written another Mīmāṃsā work called 'दुर्लभशिक्षा' ।

॥ नयविवेकव्याख्या—दीपिका ॥

6854. NAYAVIVEKAVYĀKHYĀ—

DĪPIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2098a. ; Page 84. Left column.

Substance—Paper. Size—12½ × 5 inches. Sheets—102.

Lines—11-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—5500. Author—Varadarāja. First Adhyāya

only. Complete. Not printed.

Beginning;

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

प्रणताज्ञानसन्दोहध्वान्तध्वंसनकर्मठम् ।

नमामि तुरगग्रीवं हरिं सारस्वतप्रदम् ॥ १ ॥

यन्मामग्रहमात्रेण क्षीयन्ते विघ्नहेतवः ।

तपेकदन्तं वन्दे..... ॥ २ ॥

यत्पादपङ्कजद्वन्द्वनिरन्तरनिषेवणात् ।

विद्यानिधिशिष्यगणो नमामस्तं सुदर्शनम् ॥ ३ ॥

नमामि पितरौ वृद्धानपि कल्याणचेतसः ।

यत्प्रसादेन मूर्खोऽपि भवेद्वाचस्पतेः समः ॥ ४ ॥

नमामि जैमिनिमुनि भाष्यकारप्रभाकरौ ।

नाथं भवं निबन्धुंश्च चन्द्रादीन्समुपास्महे ॥ ५ ॥

...कापगातीरे कीटाविकुलभूषणम् ।

यज्ञद्रोणात्समभवत्प्रणतार्तिहराभिधः ॥ ६ ॥

तस्मात्समभवत्प्राज्ञो देवराजो बहुभुवः ।

ततः श्रीरङ्गनाथारूपो विपश्चित्सत्तमोऽजनि ॥ ७ ॥

तत्सूनुना वरदराजबुधाग्रिमेण

व्याख्यायते नयविवेक इति प्रबन्धः ।

तत्सम्प्रदायमहिता नयदीपिकेति

ख्याता तदीयकृतिरादरणीयभावा ॥ ८ ॥

तत्र त्रिपाद्यां गम्भीरं भवदेव समीरितम् ।

अहं नयविवेकं तं व्याचक्षे दुर्ग्रहं परैः ॥ ९ ॥

महान्तं यत्नमास्थाय कर्तुं शक्यं विधान्तरं ।

तथापि सम्प्रदायोक्तदुर्लभस्सम्प्रकाश्यते ॥ १० ॥

अनेकविधदोषेण दुष्टा यद्यपि मत्कृतिः ।

अदोषयन्तु तां सन्तः कृपाबहुलचेतसः ॥ ११ ॥

अवज्ञां येस्माकं विदधति जना केचिदपि ते

विजानन्ते प्रायः स्वमतिपरिणामावधि कियत् ।

न तानुद्दिश्येयं कृतिरपि तु मनुष्यमहिमा

जनिष्यत्येकोऽपि स्वकृतगुरुसेवाहततमाः ॥ १२ ॥

तत्र प्रथमपादोक्तस्य सर्वग्रन्थसाधारणतया सुगम-

त्वात्तत्र गुरुणा ग्रन्थस्संक्षिप्त इति तदीयगम्भीराशयवि-

बुतये स्वेन तत्र प्रपञ्चितं त्रिपाद्यां बाध्यन्तराप्रसिद्धवाक्य-

वृत्तिविषयत्वान्यायानां तत्सुखावगत्युन्मुखशिष्यव्युत्प-

त्तये विस्तरप्रधानो गुरुग्रन्थ इति तदभिप्रायमात्रकथनाय

तदर्थप्रतिपादकाय स्वग्रन्थ इति श्रोतृमनस्समाधानमाह
त्रिपाद्यामिति—

विनियोगसमुत्थाप्रामाण्यनिरसरूपाथैक्यपादकस्त्रिपा-
दीति समाधाननिर्देशः द्वादशलक्षणीतिवत् । ननु स्वत
एव गुरुमतस्य निरवयव्यक्तत्वे च स्वकृतिर्व्यर्थेत्याह—
सुग्रहमिति ॥

End:

ननु शक्तेरशक्तेरशब्दस्वरूपतया न शब्दानुष्ठान-
नियामकत्वमित्यत्राह— योग्येति ।

अशब्दस्वरूपत्वेऽपि शक्तेरन्वयहेतुत्वं लोकसिद्धं यो-
ग्यान्वयव्युत्पत्तेः । अतश्शक्तिसाहचर्याद्व्यवसितोन्वयः ।
अतः संहतस्यावदाने हस्तः द्रवद्रव्यस्य सुवः कठिनेऽस्य
स्वधितेः अतः शक्तितो व्यवसितं शास्त्रमिति स्थितमप्रा-
माण्यमित्यर्थः ।

अध्यायार्थमुपसंहरति— अत इति ।

इत्थं त्रिपाद्यां भवनाथभाव-

निरन्तराभ्यासनिरस्तमोहः ।

प्रकाशयन् दीपिकयानवद्य-

मभीष्टदायत्रिकुलोत्सवर्धः ॥

Colophon:

इत्यात्रेयस्य सुदर्शनाचार्यशिष्यस्य श्रीरङ्गराजाध्वारिसूनोः

वरदराजस्य कृतौ नयविवेकदीपिकायां प्रथमाध्यायस्य

चतुर्थः पादः ॥

Subject: Nayavivekavyākhyā—Dīpikā. I. ii-iv.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

Nayaviveka is the work of Bhaṭṭanātha, a commentary on the Adhikaraṇasūtras, according to the Prābhākara School. Varadarāja has commented upon it. He belongs to the Kītāmbikula and Ātreya-gotra. He gives his genealogy thus—

Yajñadroṇa.

Prapaṭārtihara.

Devarāja.

Varadarāja.

In the introductory verses to some Mss. he mentions one Sudarśana as his guru. This Varadarāja is different from the author of the Kṛṣṇamāñjali Bodhinī, who was the son of one Rāmadeva.

NAYAVIVĒKAVYĀKHYĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6855	B. L. 2098b	Paper.	12½ × 5	86	12	Devanāgarī. Incomplete; II. 1-2	
6856	" " c	"	"	136	11	"	" III. 1-5 and a portion of the 6th pāda.
6857	" " d	"	"	43	11	"	" IV. 1.
6858	" 2094	"	13 × 5	42	12	"	" III. vi.-viii.
6859	" 9582	Palm leaf.	17½ × 1½	175	7	Grantha.	" I-iv to II-ii.
6860	" 9583	"	16½ × 1	148	6-7	"	" I-ii—II-i.
6861	" 9584	"	17 × 1	175	9-8	"	" I. iv & II i-iii.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6862. ŚĀSTRAMĀLĀVRTTIH.

Burnell's Catalogue No. 2078. Page 84. Left column.
 Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—19.
 Lines—10 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—500. Author—Anantabhaṭṭa. Incomplete. Not
 printed.

Beginning:

सूर्यवंशावतंसाय दशस्यन्दनसूत्रवे ।

जग(द्भारा)पहाराय जानकीपतये नमः ॥

मीमांसांनलिनीमानुं नत्वा श्रीकमलाकरम् ।

तत्सूनुना त्वनन्तेन शास्त्रमाला विविच्यते ॥

कमलाकरभट्टाख्यैः

श्रीतातपादैः कृते तु शास्त्रमालाख्ये ।

ग्रन्थे वृत्तिः क्रियतेऽ-

नन्तेन तत्सूनुना विशदा ॥

अथातो धर्मजिज्ञासा ॥

ननु स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यध्ययनविधौ स्वाध्यायस्य
 कर्मोत्पन्नतव्यप्रत्ययेन साध्यत्वावगतेः पारायणाद्यु-
 पयुक्तत्वात् अक्षरग्रहणमेव भाव्यम् । ततश्च विचारायो-
 गा... रभ्यं शास्त्रमत आह—

स्वाध्यायो व्यर्थधीहितुः न विचारं विना भवेत् ।

तदर्थं शास्त्रमारभ्यं जिज्ञासासूत्र ईरितम् ॥

न तव्यप्रत्ययेन स्वाध्यायस्य भाव्यत्वं सम्भवति । तथात्वे अपुरुषार्थसाध्यकभावनायां विधेरप्रवर्तकत्वापत्तेः । कर्मोपयुक्तार्थता.... र्थत्वे संभवत्यदृष्टार्थत्वायोगात् यो तेन तव्यप्रत्ययेनसाध्यत्वोक्तावपि सकूनितिवत् करणत्वे लक्षणा । रेवतीवारवन्तीयवद्भावनाविशिष्टभावनाविधिरयमिति पितृचरणाः ।

End:

अनुषङ्गो ॥ अत्रापि यजुःपरिमाणज्ञानार्थमनुषङ्गविचारः । ननूपसत्प्रकरणे 'याते अग्नेऽचाशया तनूर्विष्टो गह्वरेष्ट' इत्यनन्तरं पवित्रस्य 'याते अग्नेरजाशया' 'याते अग्ने हराशया' इति मन्त्रद्वयस्याध्याहारेणैव शेषपूरणम् । न तु तनूरित्यस्य पूर्वस्यानुषङ्गेण ।

आद्यस्यान्ते पाठदर्शनेन उत्तरयोरप्याकांक्षावेलायां अवैरूप्येणान्त एव पाठात् तेनानुषङ्गयुक्तयोरेव मन्त्रत्वम् । एवं शेषिभूतमन्त्रद्वयस्याकांक्षया... ।

Subject: Sāstramālāvr̥tti.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given,

कमलाकरपुत्रानन्तभट्टप्रेषितमिदं पुस्तकम् नीलकण्ठ
दीक्षितस्य शास्त्रमालाव्याख्यानं । मीमांसाविषये प्रथमाध्यायस्य
पत्राणि ॥

From the above we learn that the Ms. belonged to the famous Nilakaṇṭha Dīkṣita to whom, the author sent it himself for favour of review. Thus Anantabhaṭṭa, son of the famous Kamalākarabhaṭṭa was a younger contemporary of Nilakaṇṭha Dīkṣita. Thus the author flourished in the latter half of the 17th century. His cousin, Gāgābhaṭṭa, alias Viśveśvara, performed the coronation of Śivāji in 1674 A. D.

The above work is a commentary by Anantabhaṭṭa, on the Śāstramālā which is itself a commentary on the Sūtras of Jaimini, by his father, Kamalākarabhaṭṭa. This Vṛtti of Ananta is also called Jyotsnā.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6863. ŚĀSTRAMĀLĀVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 2077. Page 88. Left column.

Substance—Paper. Size—11×4 inches. Sheets—110 (92-201). Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—8000. Author—Anantabhaṭṭa. Incomplete. Not printed.

Beginning:

..... अस्त्वमित्याह ॥

स्वर्गादीनि फलानि स्युः न यागे साधनानि तु ।

तेनाधिकारकर्तृत्वापत्तेः पष्ठे विचार्यते ॥

फलार्थित्वात्स चाधिकारस्तिर्यक्बधिरपङ्कमूकदेवादी-
नामप्यशक्याङ्गावेक्षणदित्यागेन फलकामित्वात् प्रधान-
तास्य प्रवृत्तेश्च सादित्याशक्याज्यावेक्षणादीनां कृत्वङ्गानां

पुरुषाङ्गत्वाभावेन तैर्विना प्रधानमात्रात्फलानिष्पत्तेः ।

तिरश्चां तु प्रधानमात्रेऽप्यसामर्थ्याद्देवानां त्वात्मोद्देशेन
त्यागाभावात्काम्ये यावज्जीवप्रधानावश्यकत्वाभावात् स-
र्वाङ्गानुष्ठानसमर्थानामेव मनुष्याणामधिकार इत्याह—

“तिर्यक् बधिरमूकादेर्नाधिकारोऽस्ति कर्मसु” ॥

॥ लिङ्गविशेषनिर्देशात् ॥

End:

प्रभुत्वादात्विज्यं विरोधे आत्विज्यं बलीय इत्युक्तम् ।

तत्प्रसङ्गादात्विज्यस्य कर्तारश्चिन्त्यन्ते । तत्रात्विज्यविद्व-
त्वात्रयोऽपि(?)वर्णाः कुर्युः । न च याजनादि त्रयं ब्राह्मण-
स्यैवेति नियमात् ब्राह्मणस्यैवात्विज्यमिति वाच्यं । नियम-
स्य पुरुषार्थत्वेन तदुल्लङ्घने क्षत्रियादेः स्वातन्त्र्येण दोष-
सत्त्वेऽपि कृत्ववैगुण्यात्...मात्विज्यमित्याशङ्क्य यच्च
व्याख्यास्याम इत्युपक्रम्य ब्राह्मणानामात्विज्यमिति कृतं
प्रक्रम्यैवात्विज्यांगत्वेन ब्राह्मणानामिदं हविरिति लिङ्गात् ।
रामायणेऽपि—

“क्षत्रियो याजको यस्य चण्डालस्स विशेषतः ।

कयं सदसि भोक्तारो हविस्तस्य...” । तिलिङ्गात् ।

“राजयाजक याज्यस्य विनश्यति यथा हविः”

इति महाभारतोक्तेश्च ब्राह्मणानामेवात्विज्यं नान्येषा-
मित्याह ।

‘आर्त्विज्यं ब्राह्मणानां स्यान्नान्येषामिति निश्चयः ॥

Delophon:

सर्वतन्त्रस्वतन्त्राणां कमलाकरयज्वनाम् ।

अखण्डपाण्डित्यजुषां शास्त्रमाला कृता कृता ॥ १ ॥

वृत्तिं ज्योत्स्नां सुविशदां तत्सुतोऽनन्तसंज्ञकः ।

बालबुद्धिप्रबोधार्थमकरोत्प्रतिये सताम् ॥ २ ॥

अनन्ताविवुधेनात्र कमलाकरसूनुना ।

योऽसौ भ्रमः कुतस्तेन प्रीयतां रघुनन्दनः ॥ ३ ॥

इति श्रीमज्जगद्गुरुमीमांसककमलाकररामकृष्णभट्टसंरिषुक्रम-

लकरभट्टात्मजानन्तभट्टकृतायां शास्त्रमालावृत्तिः

द्वादशोऽध्यायः ॥

Subject: Śāstramālāvṛtti VI. 2-XII, 4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6864. ŚĀSTRAMĀLĀVṚTTIḥ.

Burnell's Catalogue No. 2079. Page 84. Left column.

Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—54

(102-155). Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī.

No. of Granthas—2000. Author—Anantabhaṭṭa. In-

complete. Not printed.

Beginning:

...दानीं अतिदेशापवादः । यदेकया जुह्या हविर्होमं

कुर्यादित्यत्र दम्या होमः गुणविधिरित्याशङ्क्य त्वग्निलया

मूलदण्डया रश्वा दर्व्या जुहोतीत्यनेन प्राप्तत्वान्प्रस्थान्या-
 येन नामधेयं दर्विहोमशब्दः । तत्रापि लौकिकानां स्थाली-
 पाकादीनां कर्तरि दर्विहोमिक इति प्रयोगात्तेषामेव ना-
 मेत्याशङ्क्य वैदिकेऽपि वास्तुहोमे प्रयोगापाते तमपि
 नाम तत्रापि यजुत्पत्तीनां चतुरवचं जुहोतीति होमत्वा-
 चन्नामत्वमाशङ्क्य यागाद्धोमस्य भेदाज्जुहोत्युत्पत्तीनामे-
 वाग्निहोत्रादीनां नामेत्याह 'तत्प्रब्रुवत्वादर्विहोमः संज्ञा' ।
 सा वैदिकेष्वपि जुहोतीनामेव साम्यात् तस्मिन् सोमः
 प्रवर्तेतान्यक्तत्वात् दर्विहोमेष्वव्यक्तत्वात्सोमधर्मातिदेशे
 इत्याशङ्क्य यागहोमयोर्भेदान्न सोमधर्माः । नाप्यग्निहोत्र-
 नारिष्ठादिधर्माः । नारिष्ठाङ्गेष्मादीनां त्र्यंबकहोमे सम्म-
 बदर्शनात्तेन तेऽपूर्वा एवेत्याह 'अपूर्वास्तेन सम्मताः' ।

End :

उपांशुयाज एव ॥

किमुभयत्र स्यादुत पौर्णमास्यामेवेति चिन्त्यते ।
 तत्रोपांशुयाजमन्तरा यजतीत्यविशेषेण पुरोडाशद्वयल-
 क्षिते काले विधाना दुभयोश्चपर्वणोः पुरोडाशद्वयसत्त्वादुभ-
 योपांशु यागः स्यात् ।

तत्र चान्तरात्रविधिर्नैवोपलक्ष्यमान्यतायतः पौर्णमासी
 कालसिद्धावपि प्राधान्यार्थं कालविधेः स्वीकार्यार्थत्वाद्दर्श-

नीत्वर्थत्वे तु परिसंख्यापत्तेः पौर्णमास्यामेवोपांशुयाग
इत्याह—

तावद्भूताकालविधेः पौर्णमास्यां भवेत्तु सा ।

..... ॥

द्विपुरोडाशा स्यात् ॥ पौर्णमास्यामेवोपांशुयाग इति
स्थिते चिन्त्यते । तत्रैकपुरोडाशायामन्तरालगुणालाभेन
वैगुण्याद्विपुरोडाशायामेवोपांशुयाग इत्याशङ्क्य अन्तरा-
शब्देन पुरोडाशद्वयोपलक्षितकालोक्त्या पुरोडाशद्वयाभावे-
ऽपि शङ्कवेलायामागन्तव्यमिति वचदुपलक्षितकालानपाया-
दसोमयाजिनोऽपि उपांशुयाजः पौर्णमास्यां स्यादित्याह ।
' उपलक्ष्यानपायाच्च सोमात्प्रागपि स स्मृतः ' ।

Colophon :

इति भट्टकमलाकरात्मजानन्तभट्टकृतायां शास्त्रमाला-
वृत्तौ दशमाध्यायभ्याष्टमः पादः ॥

Subject: Śāstramālāvṛtti; IX & X.

Remarks—The Ms. is in good condition.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6865. ŚĀSTRAMĀLĀVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 2080. Page 84. Left column.

Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—28.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—700. Author—Anantabhaṭṭa. Incomplete.

Not printed.

Beginning:

.. नाङ्गान्यप्येकस्मिन् प्रयोगेऽभ्यसितव्यानीत्याशङ्क्य शास्त्रीय एव षोडशिग्रहणादौ प्रयासगौरवेण फल-
गौरवांगीकारात्सांगप्रधानस्य फलसामग्रीत्वेनैकैकस्य तद-
भावाच्च न शास्त्रीयेण प्रयासभूत्नाफलभूयस्त्वमित्याह
'अङ्गानां च सकृत्कृतिः बहुवचनेन' । 'वसन्तायकपिञ्जला
नालमेते'त्यत्र बहुवचनस्य द्वित्वाधिकसर्वसंख्यावाचि-
त्वेन चतुष्टादेरपि शास्त्रीयत्वाच्छास्त्रीयप्रयासाधिक्येन
फलभूयस्त्वमित्याशङ्क्यैकादेया षड्देया इतिवद्विशेषा-
णामशब्दत्वेन बहुत्वस्य सामान्यवाचित्वात् ।

End:

सन्ने गृहपतिरसंयोगात् ॥

सन्ने जनादयः संस्कारा गृहपतेरेव भवन्त्युत सर्वेषा-
मिति चिन्त्यते । तत्र गृहशब्देन कर्मोच्यते तस्य सर्वेऽपि
त्वामित्यापलभ(?) इति कस्यचिद्विशेषसंज्ञा व्यर्था । तेन
तस्यैव फलभूयस्त्वनिमित्ता संस्कारा नान्येषामित्याशङ्क्य
गृहपतिसमाख्यायाः आर्तिव्यपदार्थकरणनिमित्तत्वात्

रामायणेऽपि

“क्षत्रियो याजको यस्य चण्डालस्स विशेषतः ।

कथं सदसि भोक्तारो हविस्तस्य सुरेव च ॥” इति लिङ्गात्

‘राजयाजकयाज्यस्य विनश्यति यथा हविः’

इति महाभारतोक्तेषु ‘ब्राह्मणानामेवातिव्यं नेतरेषा’

मित्याह—

आर्तिवज्यं ब्राह्मणानां स्यान्नान्येषामिति निश्चयः ॥

Colophon:

सर्वतन्त्र + रघुनन्दनः ।

इति शास्त्रमालावृत्तौ द्वादशोऽध्यायः । समाप्तश्चायं निबन्धः ।

Subject: Śāstramālāvṛtti; XI and XII.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ शास्त्रदीपिका ॥

6866. ŚĀSTRADĪPIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2040a. Page 82. Left column.

Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—92.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—9086. Pārthasārathimīśra. Incomplete. Printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ।

लक्ष्मीकौस्तुभवक्षसं मुररिपुं शंखासिकौमोदकौ

हस्तं पद्मपलाशताम्रनयनं पीताम्बरं शार्ङ्गिणम् ।

मेघश्याममुदारपीवरचतुर्बाहुं प्रधानात्परं

श्रीवत्साङ्गमनाथनाथममृतं वन्दे मुकुन्दं मुदा ॥

श्वरस्वामिनं नत्वा भट्टाचार्यं च जैमिनिम् ।

कुमारिलमतेनाहं करिष्ये शास्त्रदीपिकाम् ॥

अथाथो धर्मजिज्ञासा ॥

अनेन सूत्रेण प्रारिप्सितस्य श्रोतृप्रवृत्तिसिद्धये धर्म-

ज्ञानप्रयोजनता कथ्यते ।

End: ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यथाह ।

इति प्रमाणत्वमिदं प्रसिद्धमुक्त्वेह धर्मं प्रतिचोदनायाः ।

अतः परन्तु प्रविमज्यवेदं त्रेधा ततो वक्ष्यति तस्य योऽर्थः ॥

Colophon:

इति श्रीपार्यसारथिमिश्रकृतौ शास्त्रदीपिकायां प्रथमाध्यायस्य

प्रथमः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikā; I. 1.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The Śāstradīpikā of Pārthasārathimiśra is a gloss on the Sūtras of Jaimini. The work has many commentaries.

The Śāstradīpikā has been published by the 'Nirṇayasāgar Press, Bombay, with Somanātha's commentary.

The only commentary upon the Śāstradīpikā from the very beginning is the Yuktisnehaprapūṣa otherwise called Siddhāntacandrikā by Rāmakṛṣṇabhaṭṭa, who has also added a Gūdhārthavivarṇa to his Siddhāntacandrikā. These, up to the end of Pāda 1 Ādhyāya 1 have been printed in the edition referred to above. This Pārthasārathimiśra is the author of many works on Mīmāṃsā besides this like Nyāyaratnākara, Nyāyaratnamālā and Tantraratna.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ शास्त्रदीपिकायां प्रथमः पादः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ŚĀSTRADĪPĪKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6867	B. L. 2040b	Paper.	$10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	98	12	Devanāgarī.	Incomplete; I, ii— II, iv.
6868	" "	"	$10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	65	"	"	III Adhyāya complete.
6869	" "	"	"	22	"	"	IV " "
6870	" "	"	"	15	"	"	V " "
6871	" "	"	"	31	"	"	VI " "
6872	" "	"	"	9	"	"	VII " "
6873	" "	"	"	7	"	"	VIII " "
6874	" "	"	"	23	"	"	IX " "
6875	" "	"	"	54	"	"	X " "
6876	" "	"	"	20	"	"	XI " "
6877	" "	"	"	17	"	"	XII " "
6878	" 9541	"	$17 \times 1\frac{1}{2}$	390	6-9	Telugu.	I, i—IV, iv.

ŚĀSTRADĪPIKĀ (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6879	B. L. 9548	Palm leaf.	17½ × 1	254	5-6	Grantha,	Incomplete. I. ii-X. ii.
6880	"	"	17 × 1	104	8-10	"	" I. ii-III, iii.
6881	"	"	20 × 1½	28	11	Telugu.	" I. ii-II, i.
6882	"	Paper.	9½ × 4½	34	12	Devanāgarī.	" I. ii-iv.
6883	"	Palm leaf.	16 × 1½	114	6	Telugu.	" I. i-ii.
6884	"	Paper.	10 × 4½	10	11	Devanāgarī.	" I; A fragment.
6885	"	"	10½ × 4½	42	10	"	" I. ii-II, iv.
6886	"	"	11 × 5	84 (11-94)	17	"	" I. iv-III, viii.
6887	"	"	11½ × 4½	86	12	"	" II complete.
6888	"	"	8½ × 8	29	6	"	" " Incomplete.
6889	"	"	8½ × 2½	4	6	"	" II; fragment.

6890	"	"	II	"	8×3	6	12	"	"	"
6891	"	2060	"	"	11½×5	42	10-12	"	"	" complete.
6892	J. L.	602	"	"	10×5½	80	9	"	"	"
6893	B. L.	9547	"	Palm leaf.	18½×1½	55 (45-99)	7-8	Grantha.	"	" i-III. ii
6894	"	2048	"	Paper.	10×4½	22	13	Devanāgarī.	"	III. i-iii
6895	"	2050	"	"	"	78 (125-202)	10-11	"	"	III. ii-vii
6896	"	2059	"	"	10×5	41	15-17	"	"	III. Complete
6897	"	9546	"	Palm leaf.	15½×1½	81 (157-237)	8	Grantha.	"	III. vi-VIII. iii.
6898	"	2049	"	Paper.	10×4½	30	10 or 11	Devanāgarī.	"	IV; complete.
6899	"	2053	"	"	10½×5½	128	16-18	"	"	IV. i-X. viii.
6900	S. S.	141	"	Palm leaf.	16½×2½	97	10-15	Grantha.	"	IV. i-VIII. iv
6901	B. L.	9542	"	"	18½×1	224	or 5	Telugu.	"	V. i-XII. iv
6902	J. L.	601	"	Paper.	11×4½	27 or 57 (188-205)	10	Devanāgarī.	"	IX. iv-X. viii.
6903	B. L.	2054	"	"	9½×4½	105 (188-205)	8	"	"	X; Complete.

ŚĀSTRADĪPIKĀ (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete IX, 16 or otherwise.
6904	B. L. 2055	Paper.	10½ × 5	26	16-17	Devanāgarī.	Incomplete; XI & XII; complete.
6905	" 2051	"	8½ × 8	24	6-8	"	" Fragmentary
6906	Ms. Ne. 15565 Not noticed by Dr. Burnell	Palm leaf.	15 × 1½	21	6-7	Grantha.	" "
6907	J. L. 175	Paper.	9½ × 4½ (18-28)	11	10	Devanāgarī.	" begins in the middle of the commentary on I. iii. 4 and ends in the middle of the commentary on I. iii. 11.

DETAILED REMARKS

on the

SĀSTRADĪPIKĀ MSS. CONTAINED
IN THE ABOVE TABLE.

6879 On the title leaf is given:—

‘शास्त्रदीपिका नीलकण्ठस्वामी’

6884 On the title page is given:—

‘पुस्तकमिदं तुलजाराजस्य ।’

Dr. Burnell notes this Ms. as a copy of Somanātha's
commentary.

6885 Do. Do. Do.

6886 After the colophon is given—

‘सदारा मोहमित्येतत् तत्त्वतः प्रवदन्ति ये ।

न ते संसारिणो नूनं राम एव न संशयः ॥’

6894 The scribe has given at the beginning some Kārikas, not
belonging to the work.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—मयूखमालिका ॥

6908. SĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

MAYŪKHAMĀLIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2042a. Page 88. Left column.
Substance—Paper. Size—12½ × 5 inches. Sheets—24.
Lines—25 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—2000. Author—Somanātha. Incomplete. Printed.

Beginning:

आविष्करोतु विबुधैरभिनन्दनीयां

वाचं स कोपि मम बहुवसार्वभौमः ।

वंशोऽपि यत्परिगृहीततया विभर्ति

वाचालतां त्रिभुवनैकविमोहायित्रीम् ॥

अधिगत्य कलामखिलामग्रभवाढेङ्कटाद्रियज्वगुरोः ।

वचनैरनतिप्रचुरैर्व्याकुर्वे शास्त्रदीपिकां विशदाम् ॥

विबुधाः प्रणम्य मूर्त्तां बहुधा वः प्रार्थये कृतावस्थाम् ।

अर्पयत इष्टं सूक्ष्मां निन्दत परतोऽभिनन्दत वा ॥

परिलिखतः किञ्चिदपि प्रकृतिर्भवति प्रमाद इति ।

अन्विष्य गुणगणानभ्यभिनन्दत वीतमत्सरा विबुधाः ॥

आम्नायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानां त-

स्मादनित्यमुच्यते ।

ननु अर्थवादादेः प्रामाण्यविचारस्य धर्मविचारात्मक-

त्वाभावात् कथं शास्त्रसङ्गतिरित्याशङ्क्य शास्त्रार्थप्रदर्श-

नपरप्रथमसन्नार्थक्यनेनं शास्त्रसङ्गतिं तावद्दर्शयति ॥

अथात इति ॥

End:

॥ नामधेये गुणश्रुतेः स्यात् ॥ * *

मत्वर्थलक्षणोदोषो नास्तीत्याश्विप्यतेऽधुना ॥

*

*

*

॥ व्या ॥

वाजपेयशब्दस्य गुणविधित्वे सत्यैष्टिकविध्यन्तप्रा-
प्त्या सप्तदशदीक्षो वाजपेय इति दीक्षोपसदादिदर्शनम-
नुपपन्नम् स्यादिति लिङ्गदर्शनोपन्यासार्थं तदुदाहरणा-
दिति ॥

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā known as Mayūkhamālikā
I. 2 to 4.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This Ms. as also the
next two contain the text of Śāstradīpikā also.

On the title page is given:—

हे पुस्तक + काशीदेशाहून + आणिले अस्से ॥

Somanātha, the author of this commentary on the Śāstra-
dīpikā was the son of Sūrabhatta. He was an Āndhra
Brahmin of the Nittala family. He was pupil of his elder
brother Veṅkaṭādriyajvan.

The Mayūkhamālikā comments only from the II pāda of
the I Adhyāya. It has been published with the Śāstradīpikā
by the Nirṇayasāgara Press, Bombay.

ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—MAYŪKHAMĀLIKĀ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6903	B. L. 2042b	Paper.	12½ × 5	32	18-24	Devanāgarī. Incomplete; II	Adhyāya complete.
6910	" " c	"	"	27	28	"	" III. i-iv.
6911	" 2044	"	11 × 4	105	8	"	" VI. i-viii.
6912	" 2048	"	"	164	9-10	"	" VII-IX.
6913	" 2081	"	10 × 4½	49	20-22	"	" III. i-iv.
6914	" 9550a	Palm leaf.	16 × 1	167	8	Grantha.	" II i-III. iv.
6915	" 2057 III	Paper.	9½ × 3	6	12	Devanāgarī.	" I-ii 1 A fragment.
6916	" 9551a	Palm leaf.	16½ × 1½	26 (49-74)	10	Grantha.	" IV i-iii.
6917	" " b	"	"	43	"	Devanāgarī.	" IV iii-V. iv.
6918	S. S. 154a	Śrī tāla.	16½ × 2	58 (45-97)	10-15	Grantha.	" II.

DETAILED REMARKS

on the

MAYŪKHAMĀLIKĀ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6909 On the title page is given

‘ हे पुस्तक + काशीदेशादून + आणिले अस्ते । ’

6910 Do. Do. Do.

6912 On the title page is given—

‘ प्रतिनिधिपुस्तकसंग्रह रामायणधेवूण श्रीपत्याचार्यान्ती शेषाचार्या
सदिलेते पुस्तक सोमनाथीय । ’6914 The other work contained herein is Appayya Dikṣita's
Śāstradīpikāvyākhyā. (Lines 1-61)6918 The other work contained herein is Jaiminiya Nyāya-
mālavistāra.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या ॥

6919. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 2056. Page 86. Left column.
Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheets—18 (37
-54). Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
of Granthas—216. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

....दित इति तु गौणः प्रयोगः । चन्द्रोदयस्य नित्यत्वा-
न्निमित्तत्वानुपपत्तेर्हविरित्यपि विवक्षितं । एवं स्थिते वि-

चार्यते । ये मध्यमा इत्यत्र किं नैमित्तिकं कर्मान्तरं विधीयते
किं वाप्रकृतेषु द्रव्येषु देवतान्तरसंयोगो विधीयते ।

End :

अस्मत्पक्षे तु पूर्वदेवतापनयविधानस्य मध्यमादिवा-
क्यापेक्षितदेवतान्तरे संयोगविधानार्थत्वान्नादृष्टार्थतेति ।
तस्मात्रेधावाक्यस्य तण्डुलवि..... ।

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Though the margin of the I sheet says that this Ms. represents Śāstradīpikā, it seems to be only a commentary thereon by an unknown author for on sheet 49, we find Somanātha, a commentator of Śāstradīpikā quoted and mentioned by name—

‘ अत्र सोमनाथदीक्षिताः ॥ ’

Dr. Burnell leaves this as an unidentified fragment with the remark that it represents some notes culled out from Pārthasārathi and Somanātha.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—मयूखावली ॥

6920. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

MAYŪKHĀVALLĪ.

Burnell's Catalogue No. 9552. Page 88. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16×11 inches. Leaves—75.

Lines—8 to 10 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-

thas—2520. Author—Appayyadikṣita. Incomplete. Not
Printed.

Beginning:

..... तुरगान्

नयत्याशुग्रन्थां महिततर शास्त्रेषु विषमान् ।

अधीतै वा...यासहृदय.....

....व्याख्यामुद्रां मनसि कलये तां पशुपतेः ॥

गुरुभिरुपदिष्टभावां व्याकुर्वे शास्त्रदीपिकामनघाम् ।

आ.....लघुभिर्वाक्यैः प्रसन्नगंभीरैः ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानाम् ।

(तस्मादनित्यमुच्यते) ॥ .....अध्ययनानन्तरं अतो.

ऽध्ययनस्य प्रवर्तकत्वधर्मस्य.....श्रेयस्साधनस्य जिज्ञा-

साविचार.....मयकप्रमाणं तस्य यत् स्वरूपं सा-

धनं फलं..... ।

अर्थवादा... कुतौ किमायतमित्याशङ्क्याह—

तेनेति ॥

धर्मस्य शब्दमूलत्वादशब्दमनपेक्षं स्यात्— स्मृति-

प्रामाण्याविचारस्य प्राभाकरोक्तसङ्गतिदूषणार्थमर्थवादा-

धिकरणोक्तां स्वाभिमतं सङ्गति....पितुमध्यायार्थकथन-

पूर्वकं वृत्तमनुवदति । अ-थलक्षणिक इति । द्वितीये अर्थ-

वादादेरिति सिद्धमित्यनुषङ्गः । अर्थवादादेरपि महा-
वाक्यरूपचोदन... ।

चोदनाङ्गाया वा प्रथमपाद एव सिद्धं प्रामाण्यं धर्मप्र-
मित्युपयोगाभावादिशङ्कानिराकरणेन द्वितीयपादे प्रतिष्ठा-
पितमित्यर्थः । एवं क...स्तस्येति न....यस्यापि चोदनान्त-
र्गतत्वात् प्रथमपाद एव प्रामाण्यं सिद्धम् । नामधेयपादे तु
धर्मप्रत्ययक्रोडीकृतनामधेयत्वरूपप्रकारविशेषव्युत्पादनमा-
त्रमित्याशयेन....स्तस्येत्युक्तम् । वैदिकपरिगृहीतेष्विति
स्मृतीनामपि विशेषणम् । स्मृतिप्रामाण्यविचार...स्वमते
चोदनाप्रामाण्यसिद्धयर्थत्वाभावेऽपि संगमायितुं तदभावा-
सिद्धवत्...करोति । यद्यपीति । तर्हि न प्रमाणाध्याय-
सङ्गतिः । द्वितीयसूत्रे चोदनाया एव प्रामाण्यप्रतिज्ञा-
नादित्याशङ्क्यायामाह । तथापीति । यद्यपि गुणविधिना-
मधेयविचारवत् धर्मप्रत्ययोपात्तप्रकारविशेषविचारोय....
स्मृतिप्रामाण्यपर्यवसायि वेदस्य प्रत्यक्षावगतिरेव धर्मप्रमि-
त्युपयोगे प्रकारो न भवति । किन्तु स्मृतिलिङ्गतत्समान
...विषयवेदा...ज्ञानजन्यानुमितिरपीति प्रकारविशेषव्यु-
त्पादनेन स्मृतीनामपि वेदमूलतया प्रामाण्यसिद्धेः । अनेन
रूपेण स्मृतिप्रामाण्यविचारसङ्गतेः कथं लक्षणक इत्ये....
ल....युक्तमिति प्रथमपादे रूपितत्वाच्च । तथापि यमुप्रत्यय-
प्रकृतिभूतेन किमंशेन प्रथमसूत्रे विचार्यत्वेन प्रतिज्ञाते

धर्मे यथावत्प्रमाणं संभवति त... प्रामाण्यप्रतिज्ञापरताया
अपि चोदनासूत्रेणास्य दर्शितत्वात् प्रधानभूतचोदनाप्रा-
माण्यप्रतिज्ञातेन तद....तिविशेषोपायतया वा तदं....का-
लिङ्गक्रमसमाख्यानात् काम्ययुक्त...मिति तृतीयाध्याया-
धिकरणे 'ऐन्द्राग्रमेकादशकपालं निर्वपेत्प्रजाकाम' इत्यार-
भ्य समाप्नातेष्वैन्द्राग्नादि....विशेषे...स्यादिलिङ्गक्रमेण
काम्ययाज्यानुवाक्याकाण्डसमाख्याने प्रदेशान्तरे समाप्ता-
तानाम् 'इन्द्राग्रीरोचनादिव' इत्यादि मन्त्राणां विनियोगः ।
न तु क्रमसमा.....कर्ममात्रे लिङ्गेन विनियोगः । लि-
ङ्गस्य क्रत्वपूर्वसामान्यसम्बन्धप्रमाणसापेक्षत्वात् । काम्ये-
ष्टिषु क्रमसमाख्यावत् कर्मान्तरेषु तथा भूतप्रमाणाभावात्
इति....दिति भावः । नन्वष्ट्यां कर्तव्यस्याष्टकाश्राद्धस्या-
ङ्गतया सप्तम्यां रात्रौ कर्तव्येष्टकाहोमे या....नामन्तस्य
विनियोजकं स्मृतिवाक्यमस्ति....जुहोतीत्येवं रूपमित्याश-
ङ्क्य दूषयति न स्मृतिवाक्यमिति । स्मृत्यप्रामाण्यपूर्वपक्ष-
वादिना स्मृतिवाक्यं प्रमाणतयोदाहर्तुमयुक्तमित्यर्थः । ननु
तर्हि...न्यसम्बन्धप्रमाणान्तराभावेऽप्यगत्यात्र लिङ्गमेव
सामान्यसंबन्धापादनपूर्वकं विशेषविनियोजकं स्यात् । न हि
वैदिको रात्रिदेवत्यो होमः । कश्चिदेत...न्वयाहोस्ति....मा-
सान्न्ध्यायं निर्वृणुयात् पुरुषमेधे रात्रौ कृष्णं पिङ्गाक्षमिति
विहितस्य पशुयागस्य पंथग्निकरणाच्चैत्सर्गविधानेन होमप-

रन्त...वात् । न...व्यादिष्वहोरात्रो...स्वाहेत्यादि मन्त्र-
 कहोमसद्भावेऽपि तेषां रात्रिमात्रदेवत्यत्वाभावादुत्पत्ति-
 शिष्टमन्त्रान्तरावरोधाच्चागत्यन्तराभावे च मन्त्रमन्त्रलिङ्गा-
 देव सामान्यसंबन्धस्यापि सिद्धिरभ्यासेन सङ्ख्यापूरणं
 सामिधेनीष्वभ्यासप्रकृतित्वादिति दशमाध्यायाधिकरणे
 ग्रन्थकृतेवाङ्गीकृता । तत्र...नु ब्रूयात्प्रतिष्ठाकामस्येत्वा-
 दि सामिधेनी विवृद्धिश्रवणे दर्शपूर्णमासप्रकरणस्माता-
 भ्यः प्रवीवाजीया..... नामाग्रेयीनामृचा...आगमं
 कार्य इत्यधिकरणार्थं समाप्य किं पुनरागम्यमानानामृचां
 कर्मसंबन्धे प्रमाणे लिङ्गे हि सामान्यतः क्रतुसंबन्धप्र-
 माणमपेक्ष्य द्वारविशेषमात्रेण...शङ्कामुद्भाव्य एकविंश-
 त्यादि सङ्ख्याविधानसामर्थ्यादगत्यायाः काश्चिदग्निलिङ्गा-
 ऋचोदाश्रयार्थाभ्य आगमयितव्या इति समाहितमित्याश-
 ङ्क्याग्निः यद्य....योजकम् । अतो लिङ्गमात्रेण विनियोगे-
 नैतदुदाहरणमित्यस्वारस्यं यद्यपीत्यनेन ध्वनितम् फलव-
 दङ्गत्वेनेति ॥

End:

प्रयोगञ्चोदनाभावादर्थैकत्वमविभागात् ॥

आकृत्यधिकरणस्य व्याकरणाधिकरणेन सङ्गतिं दर्श-
 यति । व्याकरणमिति । मवादिसुब्दास्साधव इत्युक्तं
 तत्प्रसङ्गाच्चेषामर्थश्चिन्त्यते । इमेगा अत्र....वर्त्यमानस्य

लोकवेदाधिकरणस्य आवृत्त्याधिकरणेनोपोद्धातासङ्गतिरि-
ति दृ....ष्टमिति दर्शयितुं तर्कसिद्ध्यर्थमाह तत्र यदि-
ति । एवञ्च सोपोद्धात..... ❀

इति प्रथमं गोशब्दो न दृष्टस्तत्र व्यक्त्यन्तरे कथं...
..... प्रयोग उपपद्यत इति... ॥

Colophon: (Leaf No. 30)

शास्त्रदीपिकामयूखावल्यां

प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikāvyaśkhyā otherwise known as Mayū-
khāvalī I. 2 to 3.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

This commentary, Mayūkhāvalī on the Śāstradīpikā, is by
the famous Appayyadīkṣita and comments only from the
second pāda of the first Adhyāya.

Dr. Burnell has described this Ms. wrongly as a copy of
Somanātha's commentary.

This great polymath whose date is traditionally fixed bet-
ween 1556 & 1628 A. D. [See Mr. Y. Mahalingasāstri, in the
Journal of Oriental Research, Madras Vol. III.] has written
works in many branches of knowledge. This work is a com-
mentary on Śāstradīpikā.

His other Mīmāṃsā works are the Upakṣamaparākrama,
dealing with the comparative strength of the beginning (and
the end, and Vidhirasāyana, a disquisition on the nature of
injunction. It is said that his contemporaries 'Gopāla and
Śaṅkara Bhaṭṭa criticised Appayyadīkṣita's Vidhirasāyana

in their works Vidhirasāyanabhūṣaṇa(?) and Vidhirasāyana-
dūṣaṇa respectively. (vide Dr. Keith's Karmamīmāṃsā)

Śrī Appayya Dīkṣita was a great Vedāntin besides being
an ardent Mīmāṃsaka and Śaiva. He performed almost all
the sacrifices that an āstika was to do. For further particu-
lars of his life vide. Mr. A. V. Gopālāchar's life of Appayya
Dīkṣita—printed as introduction to Vol. II. of the Yādavā-
bhyudaya by the Śrī Vāṇī Vilas Press.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या— मयूखावली ॥

6921. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

MAYŪKHĀVALĪ.

Burnell's Catalogue No. 9550. b. Page Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15½×¾ inches. Leaves
—101 (45-145). Lines—8 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—3000. Author—Appayyadīkṣita. Incom-
plete, Not Printed.

Beginning:

.....सङ्कतिप्रदर्शनाय सूत्रार्थकथनम् । बुद्धाद्यागम-
तद्विहितचैत्यवन्दनस्वरूपतत्साधनफलानि * *
विधिर्वा स्यादपूर्वत्वाद्वादमात्रं धनर्थकम् ।

उक्तसमाम्नायैदमर्थं तस्मात् ॥ ननु यथामात्रं गु-
णविधिनामधेयविचार एत प्रस्तूयतां किमर्थं वार्तिके
ततः प्रागुद्भिदादिपदनां प्रामाण्याप्रामाण्यविचारोऽपि
प्रवर्तित इत्याकाङ्क्षायां प्रमाणलक्षणसङ्कल्पार्थमित्याह

उद्भिदादिशब्दानिति । प्रमाणलक्षणासङ्गतमिति स्वा-
तन्त्र्येणेति शेषः । प्रथमाधिकरणनिर्णीतप्रामाण्यनिर्वाहक-
प्रकारकविशेषविषयतया तच्छेषत्वेन गुणविधिनामधेय-
विचारस्य सङ्गततायां व्यर्थमेवपदम् । पश्चाद्गुणविधिनाम-
धेयविचार इति वक्ष्यमाणत्वात्तथैवोद्भिदधिकरणमारभ्य
तस्य प्रवर्तयिष्यमाणत्वाच्च केचिच्चाहुः ।

पूर्वं प्रमाणरूपाभ्यां पादेनाद्यस्य निर्णयः

इति वार्तिकेन प्रथमं धर्मस्य प्रमाणमुखेन लक्ष-
णात्मकस्वरूपमुखेन वा...द्वयायस्य एकेन पादेन
निर्णय इत्युक्तत्वात्प्रथमपाद एव प्रतिज्ञातचोदनाप्रा-
माण्यविचारः समाप्तः । त्रिपाद्या...स्मृत्यादिप्रामाण्यप्रकार-
रूपं विषयान्तरमिति वार्तिककारस्याभिप्रायः प्रती-
यते । अतः स्वातन्त्र्येण प्रकारचिन्तैव त्रिपाद्यामिति तेषां
मतम् । गुणविधिनामधेयचिन्तार्थत्वेन प्रथमं प्रवर्तितवता
वार्तिककृतैव निरस्तमित्याह ॥ तदनेनेत्यादिना ॥ स्मृति
पादासङ्गतिप्रसङ्गादपि तेषां मतं न युक्तमित्याह ॥ न च
युक्त इति ॥ यदि स्यात् प्रमाणनिरूपणं आत्म्यागमादि-
तदाभासविवेचनसहितं चोदनासूत्रेण प्रतिज्ञातमध्याचार्य
इति नोच्येत चोदना...वेदस्याप्रामाण्यं प्रतिज्ञातं तत्प्र-
थमपाद एव समापितमित्युच्येत । तदा स्मृत्याचारतदा-
भासविवेचनाय प्रवृत्तस्य स्मृतिपादस्यासङ्गतिः स्यादि-

त्यर्थः ॥ न हि तत्रेति ॥ यद्यपि वेदस्य प्रत्यक्षावग-
तिरेवाप्रामाण्यप्रकारः किन्तु स्मृत्यादिलिङ्गकानुमिति-
रपीति प्रकारविशेषनिरूपणार्थत्वमपि स्मृतिपादस्य वक्तुं
शक्यम् । स्मृतिपादारम्भे कथं लक्षणक इति यमुप्रत्यय-
सहितभाष्यानुवादेन तादर्थ्यमपि ग्रन्थकृतेव सूचितञ्च ।
तथापि तत्र स्वातन्त्र्येण प्रकारनिरूपणं नास्तीत्यत्र
तात्पर्यम् । तत्स्वातन्त्र्यनिराकरणप्रस्तावाच्चतः कुत्सोऽ-
प्यध्यायः सापवादधर्मप्रमाणनिरूपणार्थ एव । तच्छेष-
त्वेन परं तत्र तत्र प्रकारविशेषनिरूपणमिति स्वमतमुपसं-
हरति ॥ तस्मादिति ॥ पूर्वप्रमाणरूपाभ्यामिति वार्तिक-
न्तु धर्मप्रामाण्ये चोदनाया अर्थवादादीनाञ्च व्यवधाना-
व्यवधानरूपप्रधानोपसर्जन एव सत्त्वात्प्रधानप्रामाण्यनि-
रूपणस्य प्रथमपाद एव कृतत्वाभिप्रायम् । न तु
प्रथमपाद एव प्रामाण्यविचारस्य समासत्वाभिप्रायम् ।
चोदनासूत्रे निर्दिष्टो यः प्रमाणपरिग्रहः स...प्रकारः स
आद्येन लक्षणेन प्रपञ्चित इति बृहद्दीकोक्तेरित्यभिप्रेत्याह
तत्र चोदनैवेत्यादिना । वार्तिकदर्शितमुपोद्घाताधिकरणं
प्रस्तौति ॥ तादिहेति ॥ उद्भिदाधिकरणेषु यानि
प्रत्यक्षविषयवाक्यानि तानि सर्वाण्यत्रोदाहरणानीत्याह ॥
संभवतीति ॥ उद्भिदादीनां विध्यर्थवादमन्तान्यतमरू-
पेण धर्मप्रमित्युपयोगाभावमात्रश्लोकसंगृहीतं विवृणोति ॥
न तावदिति ॥ उत्तमेति ॥ 'स्योनं ते सदनं करोमि'

इत्यादिषुत्तमपुरुषः 'यत्ते प्राविण्णा चिच्छिदुस्सोमराजन्' इत्यादिध्वामन्त्रणम् 'वहिरसि देवंगमम्' इत्यादाव-
 स्यन्तता 'इषेत्वा' इत्यादौ त्वान्तता आदिशब्देन 'य इमं यज्ञमवन्त्येय यज्ञपतिं वर्धानि' इत्यादिमन्त्रश्रुतायज्ञप-
 तिषुद्धयाशीरादयो गृह्यन्ते । 'चत्वारि शृङ्गा त्रयो अस्य पादा' इत्यादीनामुत्तमपुरुषाद्यभावेऽपि मन्त्रप्रसिद्धिमात्रेण
 मन्त्रतागुणस्याप्रसिद्धत्वादिति । उद्भिद्वलभिदादिनामकस्य यज्ञसाधनतार्हस्य कस्यचिदुणस्य रूढ्या योगेन वा...क प्रसिद्ध्यभावादित्यर्थः । मत्वर्थलक्षणावाक्यभेदतत्प्रकृत्यो-
 पमानानुपपत्तयः स्युः । क्रमेणोद्भिदधिकरणादिचतुष्टये ग्रन्थकृतैव स्पष्टीकरिष्यन्ते । उद्भिदादिपदानामुक्तरीत्या मन्त्रार्थवादत्वासंभवेऽपि स्वाध्यायविधिसिद्धपुरुषार्थपर्य-
 वसायित्वलाभाय गुणविधानेन नामधेयतया वा प्रामा-
 ण्यमवश्यं वक्तव्यमिति सिद्धान्तयति ॥ सकलस्यैवेति ॥
 ननु द्वारविशेषानिर्धारणेनाध्ययनविधिमहिम्ना सामान्य-
 प्रामाण्यसमर्थनमर्थवादप्रस्ताव एव कृतं किमर्थमिह पुन-
 स्तत्समर्थनमित्याकांक्षायामाह ॥ तदेतदिति ॥ विशेष-
 षविचारायेति ॥ गुणविधानेन नामत्वेन वा केनचि-
 त्प्रकारेण निर्धारणं विशेषविचारः । तदर्थं पुनरुपस्थाप्यते
 तदभावे हि स्वतन्त्रे यः प्रकारविशेषचिन्तेति शङ्का सा-
 च्छत्सत्त्वे प्रथमाधिकरणसमर्थितावश्यंभावप्रामाण्यप्रतिष्ठा-

सिद्धयर्थत्वेन तच्छेषता स्फुटीकृता भवतीति भावः । अपि
वा नामधेयः स्यात् ॥

End:

॥ अर्थाद्वा ॥ वाक्यशेषस्याव्यवस्थितार्थनिर्धारणो-
पायत्वेऽभिहिते यत्र सुवेणावद्यतीत्यादौ वाक्यशेषो न
संभवति तत्र कथं व्यवस्थितस्यार्थस्य...मिति अपेक्षार्या
तत्रापि विधेयसामर्थ्यसनाथाविधेर्निर्धारणे त्वेवं विधान्त-
रेण विध्युपयोगव्युत्पादनादनन्तरसङ्गतिरध्यायसङ्गतिश्चे-
ति दर्शयन् विषयविचारा..... ।

Colophon: (Leaf No. 101)

इति शास्त्रदीपिकामयूखावल्यां प्रथमस्याध्यायस्य
तृतीयः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā, Mayūkhāvalī; 1. 2—4,

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. Dr. Burnell has
not noticed this work. The Ms. is in fact tied up with
another. The first work is Somanātha's Mayūkhamaṇikā.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—कर्पूरवर्तिका ॥

6922. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
KARPŪRAVARTTIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9549. Page 188. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—272.

Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Grantha—

8000. Author—Rājacūḍāmapīḍikṣita. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीमानङ्घ्रिसरोजन(?)स्त्रिजगतां कामाभिपूर्तिसमो

वामार्धेन समृद्धतामुपनयन् कामावलेपश्रियाम् ।

भूमा कथन कुत्रिमेतरवचस्सामाभिगम्याकृतिः

श्यामा कामुकशेखरो भवतु वश्यमामारुणः श्रेयसे ॥

श्रीः ॥ श्रुतिप्रमाणाशेषत्वाच्छेषाणां मुख्यभेदे
यथाधिकारं भावः स्यात् ।

ननु यथा पूर्वस्मिन् षट्के अभिहोत्रादिप्रकृतिविषय
उद्भिदादिविकृतिविषयश्च विचारःकृतस्तथोत्तरस्मिन्नापि ष-
ट्के इष्टकादिविकृतिविषयस्तथा प्रयाजानां किमाग्ने-
यादिषु तन्त्रत्वमुत नेति प्रकृतिविषयश्च विचारः करि-
ष्यते । ततश्च कथं षट्कयोः भेदः कथं वानयोः पौर्वापर्य-
मित्यत आह—पदोति ॥ यद्यपि प्रकृतिविकृतिविषयकवि-
चार उभयत्रापि तुल्यस्तथापि पूर्वस्मिन् षट्के उपदेश-
रूपप्रमाणव्यापारश्चिन्तितः उत्तरस्मिन् षट्केऽतिदेशरू-
पप्रमाणव्यापारश्चिन्तयिष्यत इति विचार्यप्रमाणव्यापा-
रभेदात् षट्कयोर्भेदः तद्वत्कुर्यादि.....स्पर्धमिदं...दि-
त्युपदेशाधीनसिद्धत्वात्तदानन्तर्यं चेति भावस्तत्र न
पठ्यमानो ग्रन्थसन्दर्भ उपदेशस्तथा सति विश्वजिति

फलस्वौपदेशि...पत्तेः । किंतु...संबन्धमनादृत्य धर्माणां
प्रकारस्य वा प्रत्यायकं प्रत्यक्षमानुमानिकं वा शास्त्रं तदु-
पदेशोऽतिदेशश्चाकरणवाग्रे(?) लक्षयितव्य इति ध्येयम् ॥

End:

मनोतायां तु वचनादविकारः स्यात् ॥

याज्यादिव द्विकृतिषु मनोताया अविकारः स्यादि-
त्युत्थितेः सङ्गतिः ।

ननु प्रकरणादेव मनोतायाः प्रकृतार्थासिद्धे नेदं वच-
नमस्याः प्रकृत्यर्थतार्थं किंतु विकृतिषु ह प्रतिषेधार्थमेवेति
कथं पूर्वपक्ष इत्यत आह—तत्र पशोरिति ॥

वस्तुतस्त्वस्य वचनस्य प्रदेशान्तरे श्रुतत्वेन मनोतास-
म्भवस्य विधिशेषत्वासंभवादित्यपि द्रष्टव्यम् ।

नन्वेवमपि ज्योतिष्टोमप्रकरण एवास्माते स्वनियाग्रे-
भव..... ।

Colophon: (Leaf No. 249)

इति श्रीवृन्तिद्योतिदिवाप्रतीपाङ्क विश्वजिदतिरात्रयाजि रत्नखेट
श्रीनिवासदीक्षितस्य कामाक्षीगर्भसंभवस्य श्रीमद-
र्धनारीश्वरदीक्षितगुरुचरणसहजतालब्धविद्यावैशद्यस्य श्री
राजचूडामणिदीक्षितस्य कृतिषु कर्पूरवर्तिकाभ्यासां
शास्त्रदीपिकाभ्याख्यायां दशमस्याध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā otherwise known as Karpūra-

varttika VII. 1 to X. iv.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The author of this commentary on the Śāstradīpikā is the same as the author of the Tantrasāhikhāmaṇi vide. notes under No. 6841.

Rājacūḍāmaṇi also comments only from the II Pāda of Adhyāya 2.

The Ms. has been transcribed in the library vide. T. V, No. 412

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—कर्पूरवर्तिका ॥

6923. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
KARPŪRAVARTTIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2058. Page 83. Left column.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—58 (3-60). Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—3500.. Author—Rājacūḍāmaṇidīkṣita. Incomplete. Wants beginning. Printed.

Beginning:

...धनत्वं कुत इत्यर्थः । निष्फलत्वादिति साक्षात्फलान्वयाभावादित्यर्थः ।

✽

✽

॥ द्रव्यं चोत्पत्तिसंयोगात्तदर्थमेव बोधेयम् ॥

अवघातादीनामदृष्टार्थत्वापत्त्या यथासंयोगं व्यवस्थायामपि स्फुट्यादीनां यथा सामर्थ्यमनिबन्धेऽप्यदृष्टार्थत्वा-

भावान्न व्यवस्थायां प्रमाणमित्युत्थानात्संगतिः

स्फुटश्चेति ॥

‘स्फुटश्च कपालानि चाग्निहोत्रहवणी चार्कं च कृष्णा-
जिनं च शम्भ्या चोत्खलं च मुसलं च दृषच्चोपला
च’ इत्यनुक्रम्येत्यर्थः

तथेति ॥ ‘कपालेषु श्रपयति’ अग्निहोत्रहवण्यां हवींषि
निर्वपति, ‘शूर्पेण विविनक्ति’ ‘कृष्णाजिनमधस्तादुत्खल-
स्या वस्तृणाति’ ‘शम्भ्यायां दृषदमभ्यादधाति’ ‘उत्खलमु-
सलाभ्यामवहान्ति’ ‘दृषदुपलाभ्यां पिनाष्टि’ इत्येतेषामादि-
शब्देन ग्रहणम् ॥

End:

आज्जगच्च सर्वसंयोगात् ॥

शूर्पाणीति नन्वत्र कथं पादभेदः । कथं वा पूर्वपादा-
नन्तर्यं । कथं बानुष्ठानचिन्तात्मिकायाः शेषकार्यकर्तव्यता
चिन्तायाः शेषाध्यायसंगतिरित्याशङ्क्य पूर्वपादान्ते चतु-
र्भाकृतपुरोडाशार्पणस्य शेषप्रतिपात्तिरूपभक्षणार्थतारूपेण
न तत्प्रसङ्गाच्छेषकार्याणि हृदयमागतान्युपांशुयाजान्या
अपि कर्तव्यानि न वेत्यस्मिन् पादे चिन्त्यते

✽

✽

✽

✽ न तावदाद्यः । धौवस्याज्यस्य पश्चाद्भावपुरोडाशशेष-
प्रतिपत्त्यर्थस्विष्ट .... ॥

Colophon:

इति श्री.....प्रदीपाङ्कविश्वामित्रवंशमुक्ताफललक्ष्मीभवस्वामि
भट्टस...खसर्वतन्त्रस्वतन्त्राद्वैतविद्याचार्यप्रतिदिनप्रबन्धपरमेश्वर -
षड्भाषा सार्वभौमसाम्प्रचित्यसर्वक्रतुविश्वजिदतिरात्रयाजिसत्यमं-
गैलरस्नखेटश्रीनिवासदीक्षिततनयस्य श्रीमदर्धनारी-
श्वरदीक्षितगुरुचरणसहजतालब्धविद्यावैशद्यस्य श्रीराजचू-
डामणिदीक्षितस्य कृतौ शास्त्रदीपिकाव्याख्यायां तृतीयाध्यायस्य
चतुर्थः पादः ।

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā otherwise known as Kar-
pūravarttika III 1 to 5.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—दिनकरभट्टीया ॥

6924. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
DINAKARABHAṬṬĪYĀ.

Burnell's Catalogue No. 2076. Page 88. Right column.

Substance—Paper. Size—10 × 4½ inches. Sheets—56
Lines—8 to 9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1500. Author—Dinakara. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

उन्मूलयन्विशदयन्साधयन्वा विधान्तरेः ।

जीर्णाश्रयं दिनकरो नवमे वक्ति साम्प्रतम् ॥

यज्ञकर्मप्रधानं तद्धि चोदनाभूतं । तस्य द्रव्येषु संस्का-
 रस्तत्प्रयुक्तस्तदर्थत्वात् । विशेषातिदेशस्येह हेतुत्वात्तदह-
 श्विन्त्यते । स च त्रिविधः मन्त्रोहः सामोहः संस्कारोहश्चेति ।
 यद्यपि साम्नो मन्त्रत्वऋगक्षराभिव्यक्तिजनकत्वेन संस्कार-
 कर्मत्वं चास्ति तथापि तदहस्य न्यायान्तरसाध्यत्वाद्भा-
 व्यादौ पृथगुक्तिः । ऊहश्च प्राकृतप्रयोगस्यान्यथाभावः ।
 स च द्विविधोन्यसंबन्धरूपो विकाररूपश्चेति । अवघातादि
 संस्कारोहस्य नीवारादिसंबन्धरूपत्वात् । मन्त्रोहस्य
 ईर्यादिपदप्रक्षेपरूपत्वेन एकधैकधेत्यावृत्त्यादिरूपत्वेन च
 मन्त्रविकाररूपत्वात् । सामोहस्योत्तरग्रन्थपठितर्गक्षरसं-
 बन्धरूपत्वेनायीभावादिविपर्यासरूपत्वेन चोभयरूपत्वात् ।
 प्राभाकरास्तु संस्कारोऽपि विकारभेदः कारकभेदेन कि-
 र्यायां विकारादित्याहुः ॥

End:

आज्यसंस्थाप्रतिनिधिः स्याद्रव्योत्सर्गात् ।

उत्सृजतेस्त्यागवाचित्वेन व्यापारोपरमपरत्वे लक्षणा-
 पत्तेः प्राजापत्येषु त्वाज्येनेति वाक्यस्याद्यवाक्यबुद्धप-
 शुद्रव्यक्तत्वेन विरोधवृत्तान् ब्रह्मसाम्बालमत इत्युत्कर्ष-
 विधेरुत्पत्तिवाक्यबुद्धपशुद्रव्यक्तत्वेन विरोधाभावा दुत्सृ-
 जतेः व्यापारोपरमे लक्षणेति वैषम्यम् । शेषसंस्थापेति

शब्दौ तु पूर्वयागः पर्यग्निकरणान्ताङ्गविधिना समाप्तोऽपि
 सशेष इवावभासते । आज्ययागे न च तदुत्तरं भाविना-
 तत्समाधिरिव भासत इति गौणौ ॥ आज्यं पालीवतं कु-
 र्यादिति वाक्यार्थोऽपि आज्येनेति तृतीयासंस्थापयति सं-
 बन्धादुपपन्ना ॥

Colophon :

सोमेश्वरप्रपौत्रो नारायणशर्मणः पौत्रः ।
 श्रीरामकृष्णसूनुः दिनकरशर्माकरोदमुं ग्रन्थम् ॥
 इत्युमरामकृष्णसुतदिनकरकुले भाट्टदिनकरे
 नवमस्याध्यायस्य चतुर्थं पादः ॥

विद्वत्प्रभुवरश्रीमद्विनायकतनूभुवः ।

प्रभोर्ग्रेसन्तरायस्य ग्रन्थ एष प्रवर्धताम् ॥

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā I—IX. iv.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. On the title page is given,

नीलकण्ठदीक्षितस्य नवमाध्याय दिनकरभट्टीयम् ।

Dinakarabhaṭṭa, the author of this commentary on the Śāstradīpikā is the son of Rāmakṛṣṇabhaṭṭa and the brother of Kamalākarabhaṭṭa, the author of Nirṇayasindhu and other works. He is the father of Gāgābhaṭṭa alias Viśveśvara, the author of the Bhāṭṭacintāmaṇi (No. 6842). Dinakara flourished in the 17th century.

ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—DINAKARABHATTĪYĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
3925	J. L. 612	Paper.	11×11	107	9	Devanāgarī. Incomplete; III. i—viii	Complete
6926	"	"	12×5	25 (20-41)	11-12	"	IV. i—iv.
6927	" 611	"	11×4½	47	11	"	IX.
6928	" b	"	10½×4½	81	12	"	X.
6929	" c	"	10½×4½	28	11	"	XII.

DETAILED REMARKS

on the

SĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ - DĪNAKARABHATTĪYĀ

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

6925 The title page has—

“भाट्टदिनकरतृतीयाध्यायो गाम्भीरेः ।”

Do चतुर्थाध्यायो Do

6927 On the title page we read—

गम्भीरराजात्मजपुस्तकं । भास्करपुस्तकं । इदं पुस्तकं रङ्ग-
भट्टभट्टगोस्वामिनाम् ।

6928 Do. Do.

6929 The last chapter represented by this Ms. contain these
following verses in the colophon—B. T. { रामेश्वरप्रपौत्रो नारायणशर्मणः पौत्रः ।
श्रीरामकृष्णसूनुः दिनकरशर्माकरोदमुं ग्रन्थम् ॥ १ ॥

न्यायाकौशुसहस्रसञ्चरणवानाचार्यवाक्छायया

युक्तो द्वादशलक्षणोदुधमनःपद्मप्रकाशोद्यतः ।

धर्माणां प्रतिपादकः श्रुतिगणप्रोक्तो जयंस्तेजसा

दत्तान् संप्रति भूतले दिनकरो भाट्टस्समुज्जृम्भते ॥ २ ॥

ज्योतिष्टोममुखैर्मसैर्मुनिवराः कृच्छ्रेणै वाञ्छन्ति यं

स्वर्गं जेतुमनास्सुरास्तमपि यो निर्मातुमैच्छत्स्वयम् ।

यो रामाय समस्तमस्त्रनिचयं प्रादादमेयौजसे

विश्वामित्रमहामुनिर्विजयते वंशस्थ नः कारणम् ॥ ३ ॥

विश्वामित्रमुनीश्वरान्वयसुधासिन्धौ सुराणां द्रुमः

श्रीरामेश्वरनामधेय उदभूदान्नायशाखोज्ज्वलः ।

नानाशाखफलैः समस्तवसुधावृन्दारकाणां परं

सन्तोषं जनयन् रघूद्वहलसत्सेवालतालिङ्गितः ॥ ४ ॥

श्रीरामेश्वरतस्ततस्समभवत् श्रीभट्टनारायणः

शास्त्राम्नायपरायणः खलमतध्वान्तैकविद्भावनः ।

काश्यां पातकिविदुतं भगवतो विश्वेश्वरस्याचलं

लिङ्गं भोग्यवशात्सुखाय जगतां संस्थापयामास यः ॥ ५ ॥

नारायणस्यात्मज आविरासीत्

सरामकृष्णोऽर्चनदृष्टरामः ।

पराजितो बागधिपोऽपि येन

विद्यानवद्यप्रतिभाधिकेन ॥ ६ ॥

दिनकर इति रुढस्तत्सुतो ग्रन्थमेतम्

मतीयुतसुखबोध्यं सर्ववक्तव्ययुक्तम् ।

असृजदय समर्थानन्दसच्चित्स्वरूपे

रघुपतिपदपद्मे जन्मसार्थक्यमाप ॥ ७ ॥

After the colophon, we read in this Ms.—

पुस्तकमेतत् भास्कररायस्य स्वं ।

On the title page we have—

सूनुर्गोभीरराजस्य भारतीत्युपनामवान् ।

अट्टि दिनकरग्रन्थमकरोत्स्वत्वसंहितम् ॥

इवं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ।

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—प्रभामण्डलम् ॥

6930. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

PRABHĀMANDALAM.

Burnell's Catalogue No. 9553. Page 83. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15×1½ inches. Leaves—294.

Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas.

—6000. Author—Yajñanārāyaṇa. Complete. First Adhyāya only. Not Printed.

Beginning:

श्रीव.. सम्बन्धिवीचीनिचय

स्वचित्तधनैः पूर्णविवाह....

...यमधृतकलङ्का तत्प्रभा.....

द्रीकलापः ।

वन्देऽस्मत्प्रपितामहं तिरुमलश्रीयज्वराजं तथा

यज्ञेशं च पितामहं स्वपितरं श्रीकोण्डुभट्टारकम् ।

तच्छिष्यानुजनिं पितृव्यतिलकं श्रीलक्ष्मणार्थं गुरुं

ज्येष्ठं श्रेष्ठगुणान्वितं तिरुमलारूपाय वरं यज्वनाय ॥

कदलिकपोतमहेशप्रीतिपरिप्राप्तभारतीश्रीकान्

श्रीचरङ्गरि कुलेन्दूनन्यानपि नौमि पुरुषधौरेयान् ॥

नुत्वेह गौतमाम्बातनयोल्कारनाटकादिकरः ।

वेदान्तशब्दतर्कग्रन्थकृदाभाति जगति यज्ञेशः ॥

प्रभिन्नतमसं शास्त्रदीपिकार्थप्रकाशनम् ।

प्रभामण्डलनामानं प्र...यंसोऽहमारभे H

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वात् ॥ तत्रास्मिन्नध्याये करि-
 ष्यमाणार्थवादमन्त्रस्मृतिनामधेयविचारस्य संगतिं कथ-
 यितुं प्रथमसूत्रवृत्तार्थं कीर्तयति । अथातो धर्मजिज्ञा-
 सेत्यत्रेति । अथातो धर्मजिज्ञासेत्यत्र धर्मो जिज्ञास्यत्वेन
 विचार्यत्वेन प्रतिज्ञात इत्यस्य या जिज्ञासा श्रो(?)मस्य
 विचारे लक्षणाप्रकारस्तु प्रथमसूत्रव्याख्याने सम्यगस्मा-
 भिरुपपादितो द्रष्टव्यः । ननु कैः धर्मो विचार्यत इत्यत्र....
 प्रमाणतः प्रमाणं च स्वरूपं च साधनं च फलं च प्रमाण-
 स्वरूपसंबन्धः सफलानि । तैर्धर्मे किं प्रमाणम् ॥

End:

श्रिष्याणां सुखग्रहणार्थं वृत्तं वर्तिष्यमाणं चार्थं का-
 रिकायां...प्यादर्शयति— सोमार्धेति । 'औदुम्बरो
 यूषो भवति' इत्यादिविधिशब्दार्थः यद्वा विधिशब्देना
 तथापि च नामादिभिर्गुणैः नामादिचतु...त्वं यात्मको
 वेदश्च तद्वेदेति वेदं रूपमूलमिति स्मृतिः । मन्वादि स्मृ-
 तिश्च तद्वतीत्यनेन बाह्यस्मृतिव्यावर्तिता यद्वा तद्वेदेव-
 दिति दृष्टान्तः निरस्तदोषं चरितमाचारश्चेह धर्मे प्रमाण
 इति सिद्धम् ॥ परं तु द्वितीयाध्यायेषु तद्वेदप्रकारः त-
 द्वेदप्रयोगेति क्वचित्क्वचित्पारप्रयोगश्चतुर्थाध्यायार्थः सं-
 हृतः ॥ विनियोगशेषत्वं क्रमस्याप्युपलक्षणं फलम् ॥
 फलकामाद्यधिकारः आदिशब्देन नामान्यातिदेशादयोग-

हन्ते करिष्यत इति शेषः ॥

Colophon:

उच्चैरात्मसमानदेशिकमुखप्रोदीर्घवर्णावर्ली

केचित्कीरवदुद्गिरन्ति विबुधमन्यासदाढंवरम् ।

किं तेः पारकदन्धन प्रकोमभिः(?)श्रीयज्ञनारायणः

सुत्वेको(?)सरहस्यवाक्यसराणि व्याख्याति षड्दर्शनमि ॥

इति श्री सकलपण्डितमण्डलाखण्डलचक्रकूरिकोण्डुभट्टोपाध्याय-
तनयेन पित्तमहश्रीयज्ञेश्वरभट्टोपाध्यायशिष्येण का-
श्यपगोत्रबह्वृचाग्रेसरेण तिरुमलयज्वप्रियसोदरेण गं-
गाविकेयेन श्रीयज्ञनारायणदीक्षितेन विरचिते शास्त्रदी-
पिकाव्याख्याने प्रभामण्डलव्याख्याने प्रथमस्याध्यायस्य

चतुर्थः पादः ।

अध्यायश्च समाप्तः ।

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā otherwise known as Prabhā-
maṇḍala. 1 i—iv.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

—The Prabhāmaṇḍala of Yajñanārāyaṇa like other commen-
taries, comments only from the second pāda of the I Adh-
yāya of the Śāstradīpika. This Yajñanārāyaṇa belonged to,
Caṇkūrīkula, Kāśyapagotra and Ṛkśākṣā. He gives his
geneology thus—

Tirumalayaṣvan.

Yajñeśa = Servāmbikā.

Koṇḍubhattāraka
(Gaṅgāmbikā)

Laṣamaṇārya.

Tirumalayaṣvan

Yajñanārāyaṇa.

He was the pupil of his grandfather Yajñeśa. The Lakṣmaṇārya referred to above as the author's uncle is none other than చెరుకూరి లక్ష్మీధర, the author of the Advaitamakaraṇḍa etc., and who in his Saṃyāsāśrama, had the name Rāmānandāśramin. Vide 4269. Vol. VIII. This Lakṣmīdhara was a court poet of Tirumalarāya of Āravīdu dynasty of Vijayanagar. He is the author of many works chief of which may be mentioned. Śrutirājanī, a commentary on Gita-Govinda. Abhiśāstradhāyinī a commentary on Jayadeva's Prasannarāghavā, and Śaḍbhāṣācandrikā, a Prākṛt Grammar. The village Carukūru is situated in Guntur District. In his Śrutirājanī he gives a geneology of his patron Tirumalarāya.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—प्रभामण्डलम् ॥

6931. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ— PRABHĀMAṆḌALAM.

Burnell's Catalogue No. 9554. Page 83 Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15×1½ inches. Leaves—205.

Lines—5-6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas

—8000. Author—Yajñanārāyaṇadīkṣita. Complete. Second

Adhyaya alone. Not printed.

Beginning;

पतन्ति शशिरोगंगापूरेऽवटफलावली

तयोः प्रवालमालेव धार्यमाणधिनोष्णमास(?) ।

श्रीपितामहयज्ञेशगुर्वनुग्रहचोदितः

व्याकरोम्यहमध्याये द्वितीयेऽष्टाक्षदीपिकाम् ॥

भावार्थाः कर्मशब्दाः ॥ द्वितीयाध्यायस्य शास्त्रसं-
 गतिं कथयितुं प्रथमाध्यायसिद्धमर्थं अनुपपत्तिं प्रथमयति ।
 धर्मस्य प्रमाणं धर्मप्रमाजनकं प्रामाण्यमित्यर्थः । कचित्पु-
 स्तके प्रथमाध्याये धर्मो वेदस्य प्रामाण्यमिति पाठः ।
 तदा वेदपदं स्मृत्याचारसामर्थ्यानामुपलक्षणामिति बोध्यं
 प्रथमेऽध्याये प्रामाण्यं विविच्य दर्शयति— प्रथमे पाद
 इति ।

चोदनायाः.....ति प्रामाण्यं निरूपितमिति शेषः । अनुषङ्गो
 वात्रिपाद्यामिति तत्राप्यर्थवादधिकरणे अर्थवादप्रमाणं
 मन्त्राधिकरणे मन्त्रप्रामाण्यं विस्मृतिपादे स्मृत्याचारप्रामा-
 ण्यं नामधेयपादे नामधेयवाक्यशेष सामर्थ्यानां प्रामाण्य-
 मुक्तमिति विवेकः ।

End: Author—Anandavarma—1000.

कचिदुणभेदाद्भेदं निरस्यति । एवमिति । एकस्मि-
 न्नापि करण्यध्येतृभेदे न द्वयोरुत्पत्तिविध्योः संभवादिति
 भावः । अधिकरणार्थमुपसंहरति— तस्मादिति ॥ *
 शिष्याणां सुखबोधार्थं लक्षणार्थं वक्ष्यमाणलक्षणार्थं च का-
 रिकया परिगृह्णाति । शब्दान्तरेति । ससंख्यैः शब्दान्त-
 राध्यासगुणैः नाम्नादरेण प्रकरणान्तरेण च सहसा पदा-
 दित्रयाणामयं भेदः नादितः तस्मिन्नाध्याय इति शेषः ।
 ततः परं तृतीयाध्याये एषां भिन्नानां कर्मणां विनियोगचि-

गता करिष्यत इति योजना ॥

Colophon:

इति श्रीमकल + शास्त्रदीपिकाव्याख्याने प्रभामण्डलाख्याने
द्वितीयस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā otherwise known as Prabhā-
maṇḍala. Adhyāya II.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—प्रभामण्डलम् ॥

6532. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

PRABHĀMANDALAM.

Burnell's Catalogue No. 9555. Page 83. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16× $\frac{3}{4}$ inches. Leaves—91
(160-250). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—2000. Author—Anubhavānandayati. In-
complete. Not printed

Beginning:

....कसर्वा एव देवताः प्रीणाति इति मस्तु(?)दधि-
भवं मण्डं निष्पकं शिरसि.... ।

अहीनवत्पुरुषधर्मस्तदर्थत्वात् ॥ पूर्वाधिकरणे
भुत्या सह प्रकरणस्य विरोधाविरोधौ चिन्तितौ । अंधुर्नो
लिङ्गवाक्याभ्यां तस्य तौ चिन्त्येते । संगतिश्चात्रापवादि-
कृत्यभिप्रेत्य विषयं दर्शयति—दर्शपूर्णमासयोरिति

‘प्राणो वै दक्षोऽपानः क्रतुः तस्माज्जहमानो ब्रूयां मयि द-
क्षक्रतुः’ इति ‘प्राणापानावेवात्मन धत्ते सर्वमायुरेति’ इति ।
इदमुदाहरणमुपलक्षणम् ज्योतिष्टोमप्रकरणगतस्य तीर्थे
स्नाति तीर्थमेव समानानां भवतीत्यादेः । गात्रविनामेन
विदारितमुखपुरुषो जंजहमान इत्युच्यते । पूर्वाधिकरणे ये
पश्चा उपन्यस्ताः पुरुषमात्रधर्माः क्रतुयुक्तपुरुषधर्माः शुद्ध-
धर्मा इति त एवात्रापि विचार्यत्वेनानुवर्तन्त इत्याह—
तत्र संशय इति ॥

End:

सोम इति सोमलतेत्यर्थः । श्रुत्या सोमेन यजे....
नुतावताकथमंगानां यागार्थत्वमेव न संस्थार्थत्वं तत्राह—
तत्संस्कारार्थ इति । सोमद्रव्यसंस्कारार्थ इत्यर्थः ।
तद्वारत्वाद्यागीय.... किञ्च प्रकरणादि.....
सिन संस्थानां दीक्षणीयाद्यग्राहकत्वमित्याह....सर्वं चेति
सिद्धान्तमुपसंहरति । तस्मादिति उक्त्यादि....विशेषात्स
...समानं दीक्षणीयाद्यंगविधानं येषां ते तथोक्ता इति
पूर्वपक्षमूत्रार्थः ।

ये...पराक्रमः पुरा लोकपालनपरो (महा) नटः ।
अष्टपादश्चरभो महानभूत षष्ठपाद इह तस्य चिन्तितः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीकृष्णानन्दपूज्यपादशिष्य

श्रीमदनुभवानन्दविरचिते शास्त्रदीपिकाप्रभाषण्डले

तृतीयाध्यायस्य षष्ठः पादः ।

प्रकरणविशेषादसंयुक्तं प्रधानस्य ।

चिदंबरेश्वराय नमः ।

Subject: Śāstradīpikāśākhya otherwise known as Prabhā-
mandala; III. 1-6.

Remarks:—The Ms. is in a much decaying condition.

The author of this commentary on the Śāstradīpikā is an Advaitic Sanyāsīn, Anubhavanandayati, pupil of Śrī Kṛṣṇā-
nandayati the author of the Vedāntic work Siddhāntasid-
dhāñjana. Anubhavanandayati must have flourished in the
latter half of the 17th century.

॥ जैमिनीयन्यायमाला सविस्तरा ॥

6983. JAIMINĪYANYĀYAMĀLĀ
SAVISTARĀ.

Burnell's Catalogue No. 2083. Page 85. Right column.
Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—803
(Sheets 161, 162 & 228 are missing out of 810). Lines—
11 or 12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—11000. Author—Mādhava. Complete. Printed.

Beginning:

॥ श्रीसरस्वतीविनायकाम्यां नमः ॥

वागीशावात्सुमनसस्त्वार्थानामुपक्रमे ।

यत्नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तत्रमाप्तिं राजाननम् ॥

स खलु प्राज्ञजीवातुः सर्वशास्त्रविशारदः ।

अकरोज्जैमिनिमते न्यायमालां गरीयसीम् ॥

तां प्रशस्व समामप्ये वीरः श्रीबुकभूपतिः ।

कुरु विस्तरमस्यास्त्वमिति माधवमादिशत् ॥

End:

आर्त्विज्यं किं त्रिवर्णस्थं विप्रयोग्येव वाग्मिः ।

विद्यावत्त्वान्न तद्युक्तं ब्राह्मणस्यैव तत्स्मृतेः ॥

विप्रश्च त्रिवैश्यानामधीतवेदानां विद्यावत्त्वादार्त्विज्य-

मस्तीति चेन्न ।

तस्माद्विप्रस्येवार्त्विज्यं ॥

देवानां स्थितिकृत्पूरो हरिहरोऽभूत्स्रजकुञ्जैमिनिः

तद्भाष्यं श्वरोभ्यघाद्गदितवांस्तद्विस्तरं माधवः ।

सोयं नित्यकलत्रपुत्रजनकप्रज्ञाधिपत्यस्थिति-

दीर्घायुस्सहबन्धुभिर्विजयतामाचन्द्रमातारकम् ॥

Colophon:

इति श्रीमन्निकाण्डमीमांसामण्डनप्रतिवसन्तसोमयाजिमाधवविरचिते

जैमिनीयन्यायमालाविस्तरे द्वादशाध्याये चतुर्थः पादः ।

समाप्तो द्वादशाध्यायप्रसङ्गः ॥

Subject: Jaiminiyanyāyāmālāvistara. I. 1. to XII. 4.

JAIMINIYANYĀMĀLĀ WITH VISTARA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6984	B. L. 2062	Paper.	10×4½	448	8-9	Devanāgarī.	Complete.
6985	" 2061	"	10×4	505	9	"	"
6986	" 2075	"	13×5	321	10 or 11	"	"
6987	" 9558	Palm leaf.	16½×1½	225	5-6	Telugu.	Incomplete; I. 1— " " " " " VI. 8.
6988	" 9560a	"	"	210	8-9	"	" " " "
6989	" " b	"	"	48 (89-81)	5	"	" I. ii. 2—II. i. " " " " " 14.
6940	" 9562	"	15½×1½	116	9-11	Grantha.	" I. 1—III. 8.
6941	" 2101	Paper.	12½×5	141	"	Devanāgarī.	" " " "
6942	" 2065	"	12×6	62	9	"	" I. i. 1—II. i. 15
6943	" 9566	Palm leaf.	16×1½	12 (5-16)	8	Telugu.	" I. iv. 17—III. " " " " " v. 14.
6944	" 9559	"	16½×1½	156	5-6	"	" VII. 1—XII. " " " " " iv. 16.

JAIMINIYANYAMĀLĀ WITH VISTARA (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete, or otherwise.
6945	B. L. 2064	Paper.	10 × 4	80 (873-552)	9	Devanāgarī.	Incomplete. IX i. 2-XII. iv. 16.
6946	"	"	12 × 1	110 (11-120)	5-6	Grantha.	" X. vii. 9-XII. iv. 16.
6947	"	"	16½ × 1½	185	5-7	Telugu.	" VII. 1-XII. iv. i.
6948	S. K. 85	Paper.	10 × 4½	94	7	Devanāgarī.	" I Adhyāya only.
6949	" 36	"	"	64	"	"	" IV " "
6950	" 37	"	9½ × 4½	53	"	"	" V " "
6951	" 38	"	9½ × 1½	73	7	"	" VI " "
6952	" 39	"	9½ × 4½	52	"	"	" IX " "
6953	S. S. 154b	Palm leaf.	16½ × 2	61	10-14	Grantha.	" VI. i-IX. iv. 15.
6954	" 50	Paper.	10½ × 4	75	10-12	Devanāgarī.	" III. i-IV. 1, 2.

DETAILED REMARKS

on the
MSS. OF JAIMINIYANYĀYAMĀLĀ WITH VISTARA
IN THE ABOVE TABLE.

6984 After the colophon is given—

‘ उमापतिपण्डितानामयं ग्रन्थो नित्यमस्तु परोपकाराय ’ ।

6985 After the colophon is seen—

‘ —श्रीनिवासपण्डितानाम् । ’

6941 On the title page is given—

हे पुस्तक + काशीदेशाहून + आणितें अस्से ।

6948 On the title page is given—

‘ ग्रहपति दीक्षितानां भाट्टसाराध्यायाः । ’

6958 The other work contained herein is *Soṇanṭha's Mayā-khamālikā*

॥ न्यायरत्नमाला ॥

6955. NYĀYARATNAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 2088. Page 85. Right column.
Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—92.
Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—3000. Author—Pārthasārathimīśra. Com-
plete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

आनन्दमृतं ज्ञानमजं साक्षिणमीश्वरम् ।

ब्राह्मं सर्वमसर्वं सदसद्वन्दे हरिं विश्वम् ॥ १ ॥

मीमांसार्णवसम्भूतैः कुमारस्वामिनोद्धृतैः ।

न्यायरत्नैरहं मालां संग्रह्णामि मनोरमाम् ॥ २ ॥

तत्र स्वाध्यायविधयः [प्रथमं] प्रथमं तावदुच्यते ।

आचार्यदृष्टिमाश्रित्य प्रतिपक्षनिरासतः ॥ ३ ॥

तत्र तावदिमं केचित्पूर्वपक्षं प्रचक्षते ।

आचार्यकनियोगार्थः स्वाध्यायस्तत्प्रयुक्तितः ॥ ४ ॥

End:

तस्मात्सिद्धः काम्यनित्यविशेष इति—

पार्थसारथिना सम्प्रग्विशेषः काम्यनित्ययोः ।

आचार्यमतमाश्रित्य न्यायलेशः प्रदर्शितः ॥

Colophon:

इति यज्ञात्मसूरिसुत पार्थसारथिविरचितायां न्यायरत्नमालायां नि-
त्यकाम्यविवेकः ॥

भुवनत्रयविरूपातः श्रीमद्यज्ञात्मनन्दनः ।

तत एव श्रुतं प्राप्य विश्रुतः पार्थसारथिः ॥

शके १७६९ वर्षे काठयुक्तनामान्दे आषाढकृष्णदुवौ तृतीयाप्रहरे

अमृतवेला(यां)काशीक्षेत्रे वासुदेवपितलेन लिखितम् ।

समाप्तः । सुखं भवतु ।

Subject: Nyāyaratnamālā.

Remarks:—The Ms. is in a very good condition. On the title page is given,

इदं पुस्तकं भैरवदेवज्ञात्मजगंगाधरदेवज्ञस्य न्यायरत्नमाला

Alternate sheets are sulphurated.

This Ms. is dated śaka १७६९, corresponding to A. D. १७१७.

This work, Nyāyaratnamālā, is a comprehensive treatise on the principles of Mīmāṃsā according to the Bhāṭṭa School. It is an epitome of the Tantravārttika.

This work has been published in the Chowkāmbā Sanskrit Series. For other details see remarks under No.

॥ न्यायरत्नमाला ॥

6956. NYĀYARATNAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 9544. Page 85. Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—

138. Lines—4 to 8 to a Page. Script—Telugu. No. of

Granthas—8000. Author—Pārthasārathimīśra. Incomplete.

Printed.

Beginning:

ओम् ।

नमः परमकल्याण नमस्ते विश्वमंगल ।

बामुदेवाय शान्ताय यदनां पतये नमः ॥

आनन्दममृतम् । Same as No. 9955.

End.

तौ कार्यमिति पदार्थ...न्यनयोपकारस्याभिधाननि-
योगस्य एवोपादानां...

Subject: Nyāyaratnamālā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ न्यायरत्नमाला ॥

6957. NYĀYARATNAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 9565. Page 85. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—
104. Lines—5 to 6 to a Page. Script—Grantha. No of
Granthas—8700. Author—Pārthasārathimīśra. Incom-
plete. Printed.

Beginning—Same as No. 6956.

End:

यथा पिण्डपितृयज्ञे नियोज्यः तथा च प्रकृतावुप-
कारः विकृतावपि कल्पयितव्योपकारस्य भवत्यौपदेशि-
कत्वमिति केचित् । तदयुक्तम् । उपकारभेदात्स्यादुपकार-
विशेषधीः ।

पूर्वमेव त्वपेक्षा स्वात्पदार्थेऽपि समासा उपकारकपदा-
र्थविशेषाधीनतासिद्धिरुपकारविशेषः न तथापि तेषु वि-
शेषरूपेण निरूपयितुं शक्यते भवितव्यं केन चिदुपकारेणे-
त्यपेक्षामाश्रयेव ॥...

Colophon: Nil.

Subject: Nyāyaratnamālā.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ न्यायरत्नमालाव्याख्या—नायकरत्नम् ॥

6958. NYĀYARATNAMĀLĀVYĀKHYĀ—
NĀYAKARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 12833. Page 85. Right column.
Substance—Paper. Size—12½ × 6½ inches. Sheets—23.
Lines—80 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—8450. Author—Rāmānujācārya. Complete. Not
printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

सम्यक्न्यायज्ञानसमेधितमस्तदोष-

माम्नायसंज्ञमनुशास्ति विशुद्धचक्षुः ।

मानान्तरानधिगतं खलु रत्नतत्त्वं

तत्त्वान्तरं च पुरुषोत्तमसंज्ञितं तत् ॥ १ ॥

आम्नायान्तिमसीमनि स्फुरति यः सद्भावनागोचरः

स्वे स्वे कर्मणि यः प्रशस्ति पुरुषं योग्याधिकारक्रमात् ।

आदत्ते विविधोपकारमखिलैः यागैरशेषाङ्गिणा

साक्षादि...रवेद्यते विधिरयं नानावताराश्रयः ॥ २ ॥

अविमक्तविमक्तमार्गयो-

र्मतयोर्भट्टगुरूपदिष्टयोः ।

उभयोरपि पार्थसारथिः

प्रथितो धा(ता)वमतेऽभियोगवान् ॥ ३ ॥

अस्य स्वभावमपरीक्षकदुष्प्रवेशः ॥

मावार्थतन्त्रमधिकृत्य हृदप्रकाशम् ।

न्यक्कृत्य पार्थरथसारधिरन्यतन्त्रं

सत्प्रीतये ग्रथितवान्नयरत्नमालाम् ॥ ४ ॥

गुरुतन्त्रनियन्त्रितोऽन्वहं

वहमानानिहोपार्थसारथेः ।

विवृणोमि मतान्तराश्रितां

स्थिरभावां नयरत्नमालिकाम् ॥ ५ ॥

प्रारिप्सितस्य ग्रन्थस्य प्रत्युद्घोषशान्तये सर्वोत्कृष्टां
श्रुतिशिरस्ममधिष्ठितां स्वेष्टदेवतां नमस्यति । आनन्द-
मिति ॥ आनन्दं निरतिशयसुखरूपममृतमित्युक्तस्वभावं
ज्ञानं संविद्रूपं । अजमुत्पत्तिरहितं । अनेन नित्यत्वमपि
सूचितं । साक्षिणं सर्वदा सर्ववस्तुसाक्षात्कारिणं । साक्षा-
द्हरि(च) संज्ञायामिति हि व्याकरणानुशासनं । ईश्वरं सर्व-
वस्तुनियन्तारं सर्वं सर्वप्रपञ्चात्मकं । सर्वं सर्वज्ञत्वादि-
गुणयोगात्सर्वतः सर्ववस्तुविलक्षणं । सदसत्तु, सदसदात्मकं
नित्यानित्यवस्त्वात्मकमिति यावत् । इतच्च सर्वमित्यस्य
विवरणं । विभुं व्यापिनं ब्रह्म श्रुतिषु बहुशो ब्रह्मणा
वाच्यं । हरिं पुरुषोत्तमं नारायणं वन्दे प्रह्लादभवाभी-
त्यर्थः ॥

End:
 इदानीमाकाङ्क्षासंभवाच्च न वाक्यभेद इत्याह । सा-
 काङ्क्षत्वाच्चेति । तदेव दर्शयति भवति हीति । किमर्थमि-
 त्याकाङ्क्षेति । अत एव श्रुतमपि फलं कल्प्यत इत्यर्थः ।
 प्रकारभेदाभावे तु भवत्येव वाक्यभेद इत्याह समाप्नोति ।
 तत्र प्रतिनिमित्तं प्रतिफलं च वाक्यपरिसमाप्तेः प्रति-
 निमित्तं प्रतिफलं च कर्मावृत्तिर्भवतीत्यर्थः । ननु निमित्त-
 स्योद्देश्यत्वमङ्गीकृत्यैव प्रकारभेदादिभिर्वाक्यभेदपरिहारो
 मण्डनाचार्यवचनविरुद्ध इत्याशङ्कामनूय परिहरति य-
 त्त्विति । प्रासङ्गिकं समापयति । अलमिति । सिद्धान्तमु-
 संहरति । तस्मादिति । अधिकरणं निगमयति । पार्थ-
 सारथिमिश्रेणेति ।

Colophon:

इति रामानुजाचार्यविरचिते न्यायरत्नमालाव्याख्याने
 नायक(न्याय)रत्ने प्रकरणं संपूर्ण(र्ति)मगमत् ॥ बाह्यं पुस्तकं प्राप्तं
 तादृशं लिखितं मया ।

Subject: Nāyakarātnamālāvyākhyā Nyāyaratnam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. There is a transcript copy of this in this library.

On the title page is given—

हे पुस्तक + आणिले अस्ते ॥

There is no doubt as to the identity of Rāmānujācārya the author of this commentary on Pārthasārathi's Nyāyaratna-

mālā with the author of the Tantrarahasya, published as No. 24, in the Gaskwad's Oriental Series and also in Bombay. The author is a follower of the Prābhākara School. The Tantra Rahasya is a work of the Prābhākara School but this present work of the author is a commentary on a work of the Bhāṭṭa School—vide introductory verse No. 4. Further, the verse, found as No. 2, above.

“आज्ञायान्तिमसमिनि स्फुरति यः—”

is found as the last verse of Tantrarahasya.

This author, Rāmānuja, lived on the banks of the Godavari. He is “not older than the 18th century and is later than Khaṇḍadeva and Anantadeva, who all lived at the close of the 17th century A. D.” His place is given as Dharmapuri.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6959. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2102. Page 85. Left column.
Substance—Paper. Size— $11\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Sheets—47.
Lines—13 to 14 or a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1475. Author—Āpadeva. Complete. Printed.

Beginning:

यत्कपालेष्वात्रेण पुरुषार्थचतुष्टयम् ।

प्राप्यते तमहं वन्दे गोविन्दं भक्तवत्सलम् ॥

अनन्तगुणसंपन्नमनन्तभजनप्रियम् ।

अनन्तरूपिणं ध्याये गुरुमानन्दरूपिणम् ॥

इह खलु परमकारुणिकेन भगवता जैमिन्युषिणः

अथातो धर्मजिज्ञासेत्यादिनाद्वादशसु अध्यायेषु धर्मो
विचारितः ।

End:

श्रीसदाशिवार्पणबुद्ध्या क्रियमाणस्तु निश्रेयसहेतुः ।

न च तदर्पणबुद्ध्यानुष्ठाने प्रामाणाभावः—

यत्करोषि यदश्रासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।

यत्तपस्यासि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम् ॥

इति स्मृतेः । अस्याष्टकादिस्मृतिवत् प्रामाण्यादित्य-

न्वत्र विस्तरः ॥

क्वाहं मन्दमतिः केषं पद्धतिर्भाट्टनिर्मिता ।

तस्माद्भक्तेर्विलासोयं श्रीसाम्बगुरुपादयोः ॥

ग्रन्थरूपो मदीयोऽयं वाग्व्यापारस्सुशोभनः ।

अनेन प्रीयतां देवो साम्बः श्रीभक्तवत्सलः ॥

इति श्रीमदनन्तदेवसूनुना आपदेवेन कृतं मीमांसा-

न्यायप्रकाशसंज्ञकं मीमांसाप्रकरणं समाप्तम् ।

रामचन्द्रपदद्वन्द्वं नत्वा मीमांसदीपिका ।

बालकृष्णेन यतिना लिखिता शिवतुष्टये ॥

यादृशं + विद्यते ॥

Subject: Mīmāṃsānyāyaprakāśa

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Āpadeva flourished in the beginning of the 17th century A. D. His Nyāyaprakāśa is almost the only popular and first learnt manual of Mīmāṃsā. He had two sons, Ānanta-deva and Jīvadeva. The former commented upon his father's work in his Bhāṭṭālaṅkāra. Āpadeva's father, Anantadeva was a Vedantic writer.

The work has been printed in the Nirṇayasāgar Press.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6960. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

J. L. Collection No. 941.

Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheets—14.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—1475. Author—Āpadeva. Incomplete.

Printed.

Beginning—Same as No. 6959.

End:

यद्यपि विकृतेः कथंभावाकाङ्क्षा प्राकृतैरेवाङ्गैः शान्म्य-
ति तथापि यत्र प्राकृताङ्गानुवादेन धर्मविधानं तत्र....
यावन्न निवर्तते । अतो विचिदेशकाङ्क्षौ....

Subject: Mīmāmsānyāyaprakāśikā.

Remarks—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6961. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

J. L. Collection No. 942.

Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheets—22(26-48).
 Lines—12 or 13 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—1475. Author—Āpadeva. Incomplete. printed

Beginning:

....निवेशनीयः । एवं संयोगादिना साध्यनिर्णयदशायां
 संयुक्तसंयोगादिना अनुमित्युत्पत्तये संयोगादिसंसर्गक-
 सिद्धिप्रतिबन्धतावच्छेदककोटौ संयोगादिपर्याप्तसांसर्गि-
 कविषयताकत्वं निवेशनीयम् ।

End, colophon and subject—Same as No 6959.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. On the title
 page

‘रक्तभट्टभट्टगोस्वामिनाम्’

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6962. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9585. Page 85. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—
 49. Lines—6 or 7 to a Page. Script—Telugu. No. of
 Granthas—1475. Author—Āpadeva. Complete. Printed.

Beginning:—Same as No. 6959.

End, colophon and subject—Same as No. 6959.

Remarks:—The Ms. is in decaying condition.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6963. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9586. Page 85. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15 × 1½ inches. Leaves—64. Lines—5 to 6 Page. Script—Telugu. No. of Granthas—1475. Author—Āpadeva. Complete.

Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 6959.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6964. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

N. S. Collection No. 55.

Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches. Sheets—54.

Lines—10 to 6 Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—1475. Author—Āpadeva. Complete.

Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 6959.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colophon is seen the following letter:—

भक्तिरसायन(नं) मधुसूदनस्वामिकृताध्यायचतुष्टयं अवश्यं कृपयान्वे-
 षणं कृत्वा लेखनं करणीयम् । तथा मधुसूदनस्वामिकृत वेदस्तु-
 तिटीका तथा गौडपादभाष्यस्य टीका आनन्दगिरी,
 तथा विष्णुसहस्रनामभाष्यटीका आनन्दगिरी, च
 तुर्णां सत्वे चतुर्णामेव । अन्यथा भक्तिरसायनस्य वेदस्तुतिटीका-

यास्तु अवश्यमेव विक्रमपुरस्थश्रीधनीगिरिस्वामिनं
प्रति प्रेषणाय मौल्यं तु निर्णीय मदस्ते पुस्तकं दास्यते । तद्वस्ता-
देवाङ्गीकरणीयम् ॥

This letter mentions the following works:—

Madhusūdanasarasvatī's—Bhaktirasāyana in 4 chapters.

„ Vedastutiṭīkā.

Ānandagiri's Gauḍapāḍabhāṣyaṭīkā.

and „ Viṣṇusahasranāmabhāṣyaṭīkā.

The mention of the last work of Ānandagiri is a proof about the genuineness of Śrī Saṅkara's Bhāṣya on the Viṣṇu-sahasranāma about which some are sceptical.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिकाव्याख्या—भाट्टालङ्कारः ॥

6965. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀSIKĀVYĀKHYĀ—

BHĀṬṬĀLĀṆKĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 6273. Page 88. Right column.

Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches. Sheets—9.

Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas

—500. Author—Anantadeva. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

दध्मो मन्थनकाम्पया व्रजवधूं कुम्भे तदासिञ्चतीं

सस्नेहं दधि देहि मद्यमधुनेत्युचे रमेधो यथा ।

ओमित्युक्तिपुरस्सरं निजकरे तस्यार्पणं कुर्वती

प्रत्युक्तिः कुरु कार्यमस्ति श्रमिति श्रीशस्य सा पातु नः ॥ १ ॥

अनल्पजल्पोत्थितदोषदुष्टां

पुनः पुनस्तद्वचनेतिदृष्टाम् ।

श्रीस्वामिसञ्जातगिरिच्युनयां

निजां गिरं सम्प्रति मञ्जयामः ॥ १ ॥

आचारानुमितभुत्या मङ्गलफलत्वेनावगतविघ्नध्वंसाद्य-

न्यतरादुद्दिश्य कृतं मङ्गलं शिष्यशिक्षायै निबध्नाति श्लो-

काभ्यां ॥ य इति ॥ मात्रशब्दः कात्स्न्यवाची । 'मात्रं

कात्स्न्येवधारणे' इत्यमरोक्तेः । यावन्तो यदीयाः कृपा-

लेशाः पुरुषार्थप्राप्तिहेतुभूताः तत्फलोपहिता इति यावत् ॥

ननु सर्वेऽपि धर्मादिचतुष्टयार्थिनः ते च यदि कृपालेश-

विषयतां गताः तदानीं विषयसम्पूर्णकृपाया अप्रसिद्धेः

तल्लेशानां पुरुषार्थप्रापकत्वोक्तेः असङ्गतिरित्याशङ्क्योक्तं-

भक्तेति । भक्तिः प्रकृते कीदृशी । भगवति निरुपाधि-

प्रीतिः । तथा च- "या प्रीतिः अविवेकानां विषयेष्व-

नपायिनी । त्वामनुस्मरतस्सा मे विषयात्मापसर्पतु ॥"

इति प्रार्थयन्तं प्रह्लादं प्रति भगवतोक्तं-

"भक्तिर्मयि तवास्तीह भूयोऽप्येवं भविष्यति ।"

तद्वन्तो भक्ताः । तेषु वत्सलः । 'वत्सांसाभ्यां कामबले'

इति वत्सपदान्मत्वर्थीयोलच् । ततश्च स्नेहवानित्यर्थः अन्य-
 स्नेहवाचित्वेनादृष्टेऽपि वत्सशब्दो लज्जन्तवृत्तौ स्नेहमभिध-
 चे । तथा प्रतीतेः । सूत्रान्तर्गत कामशब्दस्य व्याख्यातुमि-
 स्तादर्थाङ्गीकरणाच्च । यश्च यदीयस्नेहविषयः सन् हृ-
 स्खित्वेन तद्गुप्तिस्थो भवति स तदीयकृपाविषय इति भक्ता-
 नां पूर्णकृपाविषयत्वं द्योत्यते । यद्वा कामशब्दो लोके
 इच्छासामान्यवाचितया प्रसिद्ध इति निरूपाधिपरदुःख-
 हानेच्छात्मककृपावाचित्वेनैवाभ्युपेया । ततश्च शब्दश-
 क्त्यैव तेषां तद्विषयत्वलाभः । यद्यपि वदिरभिवादनस्तु-
 त्योर्वाचकः तथापि प्रणतिविशेषपूर्वकाशीर्वचनात्मनो-
 ऽभिवादनस्य प्रकृतेऽसंभवात् स्तुतिपरतया व्याख्येयः ॥
 अनन्तरूपिणमिति ॥ अनन्तसंज्ञमित्यर्थः । संज्ञा-
 याः अर्थानुसारितामाह । अनन्तगुणेति । अनन्तस्य गुणाः
 अनन्ता वा गुणाः तैः सम्पन्नस्तं । कथं तादृशगुणवता-
 लाभोऽभूदतोऽनन्तभजनाप्रियमिति ॥

End:

प्रकृतलिङ्गस्वरूपमाह— वेद इति ॥ स इत्यनु-
 षङ्गः । पुरुषाभावाभिर्मातुरभावात् ॥

अथ दृष्टान्तदृष्टजन्यज्ञानवत्कर्त्रसंभवे हेतुप्रभवात् कर्तृ-
 सामान्यासिद्धिः नित्यज्ञानवन्तमाक्षिप्य पर्यवस्यतीत्युच्ये-

त । तर्हि उष्णाग्निनियतेन हि मे दृश्यमानेन तृणविकारेण
जाताग्निधीप्रत्यक्षविरोधात् । उष्णाग्न्यसम्भवेऽनुष्णाग्नि-
माक्षिप्य पर्यवस्येत् । तस्मान्नित्यज्ञानवज्रगतकर्तृसिद्धमि-
च्छद्भिरुचितस्यैव वेदापौरुषेयत्वं स्वीकार्यम् ॥

Subject: Mīmāṃsānyāyapraśāśikāvyaākhyā—Bhāṭṭālaṅkāra.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Dr. Burnell has mistaken this work for Gaudapādīyabhā-
ṣyāṭīkā of Ānandagiri.

Anantaḍeva, son of Āpadeva, is the author of this commen-
tary on his father's work. His commentary is called Bhāṭṭā-
laṅkāra. He has written another work called Smṛtikaustu-
bha where he says that he is the protege of Bāj Bahadur, a
chieftain of Kūrmācala (1644-1664 A. D.) Thus Ananta-
deva should have flourished in the 17th century A. D.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिकाव्याख्या—भाट्टालङ्कारः ॥

6966. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀVYĀKHYĀ—
BHĀṬṬĀLAṅKĀRAḤ.

N. S. Collection No. 55.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—60 (96
-155). Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—2000. Author—Anantaḍeva. Incomplete.
Not printed.

Beginning:

...पि लक्षणयोपस्थापकत्वसंभवात् । “तद्वितेन च-
तुर्थ्यावे” ति चतुर्थ्या एव शिष्योपन्यासो निस्तात्प-
र्यकः स्यात् । किं च यदग्नये च प्रजापतये चेत्यादौ होम-
समभिव्याहाराच्चतुर्थ्या तदन्वयार्हकारकलक्षणा युक्ता
अपनीतदेवताकप्रकृतयागानां देवतान्तरसंबन्धाविविधे-
ये मदयमास्तानग्नये दात्र इत्यादौ च । तथा दानप्रकर-
णाम्नाते अग्नये पवमानायाष्टाकपालं निर्वपेदित्यादौ तु
न याग इति समभिव्याहारो न वा प्रकृतयागग्रहणमिति
कथं चतुर्थ्या देवतात्वलक्षणसिद्धिः ।

End

न च ज्ञापकस्येन्द्रियादेरिव कथं कारकत्वमिति श-
ङ्क्यम् । अवघातादेरिव ज्ञापकानामपि केषां चिद्धर्म प्रति
नियमविधिता तादर्थ्यावगमात् । तावता च प्रकृतहेतुता-
निर्वाहात् । एवं नाखिलवेदस्य धर्ममूलत्वासंभवः । धर्म
बोधयतामपि श्येनादिवाक्यानां निषधानां च पारायणं
ब्रह्मयज्ञादि निर्वर्तनद्वाराऽधर्मप्रतीकारकत्वात् । प्रायश्चि-
त्तविध्यपेक्षितनिमित्तसमर्पकत्वेन विद्वद्वाक्यवत्परंपरया
धर्मप्रमोपयोगाच्च । संभवति.... आखाविप्रकर्षिमूल-
श्रुतिविदामपि मन्वादीनां ताद.... ॥

Subject: *Mināmasānyāyaprakāśikāvyākhyā* otherwise known
as *Bhāṭṭaśāṅkāra*.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. The script on the last page is very much obliterated.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिकाव्याख्या—भाट्टालङ्कारः ॥

6965. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀVYĀKHYĀ—
BHĀTTĀLAṆKĀRAH.

J. L. Collection No. 12.

Substance—Paper. Size— $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—66 (51-155). Lines—17 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2925. Author—Anantadeva. Incomplete. Wants beginning. Not printed.

Beginning:

....यामगृहीतोसि इन्द्रवायुभ्यां त्वा जुष्टं गृह्णामि ।
उपयाम० मित्रावरुणाभ्यां त्वा जुष्टं मित्यादिभिर्मन्त्रैः
सम्भवत्प्राप्तिकेषु ग्रहणेषु च विधयः श्रूयन्ते । न च
प्रतिप्रकरणमाप्नोतानामीदृशानेकविधानां वैव्यर्थ्यं श्रु-
क्यं वक्तुं प्रत्येकमभ्युदयशिरस्कप्राप्तिफलकत्वमपि
युक्तं । अनेकादृष्टकल्पनागौरवात् प्राप्तस्याप्यभ्युदयशिर-
स्कविधिसम्भवे च विहितस्य विधानायोगेन कर्मान्तर-
कल्पनायाः काप्यभ्युदयापत्तेः । ईदृशवेदप्रस्थानमहि-
म्नैव चाकरे तत्तत्संभवत्प्रयोजनान्तराणामपि विधीनां
मंत्राधाम्नान्धधानुपपत्तिलभ्यविधिकार्यविधित्वमङ्गीकृत्य
सिद्धान्तवर्णनं दृश्यते ।

End:

अन्यत्र विस्तर इति—

दध्मो नन्विह मंथनेन सकलं नेयं दिनं किन्त्वया

देयं मे नवनीतमम्ब गिरामित्याहरन्त्या गिरेः ।

गोप्या सङ्कटितं झटित्यथ करेनैजेषितं सादरं

दृष्ट्वा तं स हसन्सदा वसतु सच्चित्ते यशोदाशिशुः ॥

Colophon:

इति श्रीमदगणितगुणसीमनिस्समिनिखिलविद्याविद्योतमानश्रीमदाश्व-
देवसूरिवरसूनोरनन्तदेवस्य कृतौ न्यायप्रकाशटीका-
यां भाट्टालङ्काराख्यायां द्वितीयपरिच्छेदस्समाप्तिमगमत् ॥

स्वीयेयं हृदये निधाय सुधिया भूयः प्रकाशान्विता

नानैतद्वृततर्कयन् मणिमयात्कुपुर्भयार्तान्परान् ।

तन्त्रं भाट्टमनेकदोषतमसो मोक्षेण स्वच्छाप्रभं

येनाकारि मुदे स भाट्टविषयालङ्कार आस्तां सताम् ॥

ओं नमश्शिवायेति । यादृशमिति न्यायान्नदोषो मृग्यस्तार्किकैरुच्यते ।

हरिर्जयतामजस्रं लेखकपाठकानामनुबोधम् भास्कररायस्येदं पुस्तकम् ॥

Subject: Mīmāṃsānyāyapraśāṅgikāvyākhyā otherwise known
as Bhāṭṭālaṅkāra.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

श्रीमद्रन्ध्रीराजभारतीदीक्षितानामिदम् ॥

इदं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ॥

॥ भाट्टनयोद्योतः ॥

6968. BHĀṬṬANAYODYOTAḤ.

Burnell's Catalogue No. 2074. Page 84. Left column.
 Substance—Paper. Size—12×6½ inches. Sheets—240.
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—7125. Author—Nārāyaṇa. Complete. I to XI
 Adhyāyās only. Not printed

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

गुरुनानम्य संवीक्ष्य खण्डदेवकृतिं तताम् ।

कुर्वे भाट्टनयोद्योतं बालानां सुखकृत्यये ॥

आम्नायस्य क्रियार्थत्वात् आनर्थक्यमतदर्था-
 नां तस्मादनित्यमुच्यते ॥

“वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवता वायुमेव स्वेन भागधेयेनोपधा-
 वति स एवैनं भूतिं गमयति” इत्याद्यर्थवादानां विधिप्र-

तिषेधवादेवा कर्तृस्मरणाभावादौ पौरुषेयत्वे पूर्वाधिकर-

णेन सिद्धे सम्प्रति तद्वदेव धर्माधर्मयोः प्रामाण्यमस्ति न

वेति विचार्यते । तत्र विधिप्रतिषेधवाक्याभ्यां स्वशक्त्या

साध्यसाधनेतिकर्तव्यताविशिष्टभावनाविषयका विधिप्र-

तिषेधयोः प्रतिपादनादर्था च विधिप्रतिषेधयोगादि-

निष्ठसाधनत्वाक्षेपायुक्तं तयोरनिष्टसाधनरूपधर्माधर्मप्रमा-

जनकत्वम् । अर्थवादानां तु शक्त्या सदसदूपसिद्धार्थो-

धकत्वाच्च धर्माधर्मयोः प्रामाण्यसम्भवः । न च शक्यता
तदसम्भवेऽपि लक्षणाभ्याहारादिना तत्प्रतिपादनम् यथा-
भुतार्थप्रतिपादनेनैवोपपत्तावन्वयानुपपत्त्यभावेन तत्संभ-
वात् । न च तात्पर्यानुपपत्त्या तत्तत्कल्पनम् ।

End:

व्याख्यातं तुल्यानां यौगपद्यमगृह्यमाणाविशे-
षाणाम् ॥

‘आग्नेयं कृष्णग्रीवमालभेत सौम्यं वज्रमाग्नेयं कृष्ण-
ग्रीवं पुरोध्यानां स्पर्धमान’ इति भुतम् । तत्राग्नेययो-
स्सान्नाय्यवेदवैक्यात्तन्त्रेण प्रदानम् । न च तन्त्रत्वे द्वि-
तीयाग्नेये पाठावगतं सौम्योत्तरत्वं द्वितीयाग्नेयोत्तरभावि
पदार्थे द्वितीयाग्नेयोत्तरत्वं च बाध्यतेति बाध्यम् ।
प्रयोगविध्यवगतयौगपद्यानुरोधेन पयोयागे दधियागो-
त्तरस्यैव द्वितीयाग्नेये सौम्योत्तरत्वस्यापि पाठेनावोष-
नात् । द्वितीयाग्नेयोत्तरभाविस्त्रिष्टुक्कृदादिपदार्थस्य द्विती-
याग्नेयेन सह पाठाभावेन तस्मिन् तदुत्तरत्वस्याप्रामा-
णिकत्वाच्चेति प्राप्ते दधिययोयागयोः कश्चित्पाठेऽप्य-
वर्जनीयतयान्यथासिद्धोऽपूर्वक्रमकल्पको न यौगपद्यं
बाधते । प्रकृते तु यदि तन्त्रत्वं विवक्षितं स्यात् तदाग्ने-
ययोः अव्यवधानेन पाठः स्यात् । सौम्योत्तरं पाठस्त्व-
नन्यथासिद्धोऽपूर्वमपि क्रमं कलयेतेति युक्तस्तेन यौगप-

सस्य बाधः तस्मान्नाग्नेययोः तन्त्रत्वम् ॥

Colophon:

इति श्रीगोविन्दपुरवास्तव्य नारायणसुधीविरचिते भाट्ट-
नयोद्योते एकादशस्याध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

Subject : Bhāṭṭanayodyota. I. 1—XI.1.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colophon is given the first Sūtra of the next adhyāya—

॥ एकदेशकालकर्तृत्वं मुख्यानामेकशब्दापदेशात् ॥

The author of this work, Nārāyaṇa, native of Govindapura is identical with the author of Śabdabhūṣaṇa and Śabdamañjarī, described in the Vyākaraṇa Volume. Vide No. 5479 Vol. X. for further information about the author.

॥ भाट्टनयोद्योतः ॥

6969. BHĀṬṬANAYODYOTAḤ.

J. L. Collection No.

Substance—Paper. Size—12×5 inches. Sheets—26.

Lines—10 to a page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—850. Author—Nārāyaṇa. Incomplete.

Fragments only. Not printed.

Remarks:—The Ms. contains fragments of this work from Adhyāyas VI, VII, VIII and IX.

॥ भाट्टनयोद्योतः ॥

6970. BHĀṬṬANAYODYOTAḤ.

Burnell's Catalogue No. 18940. Page Left column.
 Substance—Paper. Size— $12\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Sheets—13.
 Lines—14 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—510, Author—Nārāyaṇa. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

गुरुनानम्य संवीक्ष्य + क्लृप्तये ॥

आम्नायस्य० Same as No. 6968.

End:

यत्र तु यत्र तु यत्नो सम्भवी तत्र सर्वत्राश्रयत्वादौ
 लक्षणा । तस्यामेव भावनाया लिङ्गानन्वयः... ।

Colophon:

इति भाट्टनयोद्योते प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

अध्यायश्च समाप्तः ॥

Subject: Bhāṭṭanayodyota. I. 2—4; there is also a very
 small portion of the first pāda of the next Adhyāya
 at the end.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ पूर्वमीमांसाधिकरणसंक्षेपः ॥

6971. PŪRVAMĪMĀMSĀDHIKARAṆA

SĀṆKṢEPAḤ.

N. B. Collection No. 57.

Substance—Paper. Size— $3\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8 (7-13).
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—500. Author—Sambhubhāṣī. Incomplete. Not
 Printed.

Beginning:

....त्रीण्यथास्तु नान्ततः ॥ ७ ॥

लोकं प्रमापयन्तेवाग्निहोत्रारीष्टितः परा १ ॥ ८ ॥

ऋत्वन्ते त्वग्निचिद्धर्मा इष्टयन्ते दीक्षितस्य ते ॥ २२ ॥

पाठक्रमः ऋतूनां नाग्निष्टोमविकृतिः परा ॥ २३ ॥

सा च सर्वा न संस्थैव नैकस्तोमग्रहोत्र च ॥ २५ ॥

यच्छमे तृतीयः

श्रुत्यर्थाभ्यां पाठबाधः प्रवृत्ते मुख्यतस्तथा ॥ २२ ॥

विकल्पस्सोमपूर्वत्वे सोऽपि वर्णत्रयस्य च ॥ ४ ॥

सोमेप्य(१)त्वादिबाधः स्यान्नाज्योत्कर्षश्च सोमतः ॥ ६२ ॥

सद्यस्काला च विकृतिः सोमार्थं दोहवैकृतम् ॥ ८२ ॥

दर्शोर्च्चा सोमविकृतिः ॥ ९२ ॥

पञ्चमे चतुर्थः । अधिकरणसंख्या ॥ ३२ २२२२५ ९ ॥

योगः ॥ ५८ ॥ सर्वसंख्यैक्यं ४२३ ॥

इति पञ्चमाध्यायः ॥

End:

जयाश्रीरादिषु वसोऽणुवाक्याज्ययोश्च सः ॥ २ ॥

क्रयणेषु च सान्याय्यः पशुसंघगुदेषु च ॥ ४ ॥

नाग्न्याघेये दक्षिणासु जाघनीषु समुच्चयः ॥ ६ ॥

अग्न्यावुल्यः काम्यवाधः काम्येनाहवनीयकः ॥ ८ ॥

नास्माधानादिकर्म स्यादत श्रीधारणं न च ॥ १० ॥

यष्टैकस्तु परार्थानि सतादौ स च कश्चन ॥ १२ ॥

सत्रे गृहपतिः सस्यात्स्वाम्यर्थे सर्वकर्तृता ॥ १४ ॥

आर्त्विज्यं वलिसंस्कारादिप्राणमेव त... ॥

Subject: Pūrvamīmāṃsādhikarāṇasāṅkṣepa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This is a metrical summary of the *adhikarāṇas* of *Mīmāṃsā* by *Sambhubhaṭṭa*.

For details, see remarks under No. 2067(a).

॥ अधिकरणमाला ॥

6972. ADHIKARANAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 2100. Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size— $7\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—110. Author—Rāmacandra. Incomplete. Not

Printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

बहुवचनेन सर्वप्राप्तेः विकल्पः स्यात् ॥

अश्वमेधे श्रूयते 'वसन्ताय कपिञ्जलानालभेत' इति ।

तत्र विचार्यते किं कपिञ्जलाः पश्चिमिषेयाः त्रयश्चत्वारः
 पञ्च वा यथोत्साहं विकल्पेनालम्ब्यः । अथवा त्रय
 एवेति तत्र बहुवचनस्य त्रिप्रभृतिषु परार्धपर्यन्तेषु प्रचुर-
 प्रयोगात् ....वत्यवधारणेन सर्वेषां आस्त्रादंगत्वप्रतीते
 व्रीहियत्रन्यायेनानीयते ।

End:

स्थितं श्लोकादशे प्रथमपादे व्रीहीनवदन्ति तण्डुलान्
 पिनष्टीत्यादौ किमवधातपेषणे सकृत्कार्ये उत तण्डुलनि-
 वृत्तेरापिष्टनिवृत्तेश्चावृत्त्येति संशये सकृदनुष्ठानेन आस्त्रार्थ-
 सिद्धेर्नावृत्तिरिति प्राप्तेऽवधातादेर्दृष्टार्थत्वेन * *
 शीलनीयमिति दिक् ॥

Colophon;

इति श्रीमत् कोल्हापूरकरकिण्डयुपाख्य वैदिकविद्याप्रतिष्ठापकश्री-
 मश्वेकुटेः शसूरिसुनुना रामचन्द्रेणोपनीतायामधिकरणमा-
 लायां संख्यामुष्टयाधिकरणाक्षेपसंक्षेपः ॥

Subject: Adhikaraṇamālā—Sankhyāmusṭhyadhikaraṇāṅkṣepa-
 saṅkṣepa only.

Remarks:—The Ms. is in good condition; but the writing on the
 first and the last sheets is very much effaced.

This again is a work bringing together the Adhikaraṇas of
 the Mīmāṃsā. It is by Rāmacandra, son of Venkateśasūri
 of Kolhapur, a Mahratta Brahman.

॥ अधिकरणमाला ॥

6973. ADHIKARANAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 2109. Page 86. Left column.
 Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—8.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—10. Author—Rāmasandra. Incomplete. Not
 printed

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

मुष्टिलोपात्तु० ॥ वाजपेये श्रूयते बार्हस्पत्यो नैवार-
 स्सप्तदशशरावः क्षीरे चरुर्भवतीति दर्शपूर्णमासयोः चतुरो
 मुष्टीन् निर्वपतीति । चतुर्मुष्टिपरिमितहविर्निर्वापो विहि-
 तः । तस्मिन्नेहातिदेशतः प्राप्यमाणे चतुर्मुष्टिपरिमिते?
 सप्तदशवारैः शरावश्चरुस्सम्पादयितुं न शक्यत इति बाधे-
 श्चक्ष्यंभाविनि किं शरावद्रव्येण मुष्टिद्रव्यं सप्तदशसंख्यया
 चतुस्संख्येत्युभयं बाध्यते । किंवान्यतरत् । तत्रापि किं
 संख्या उत मुष्टिरिति भवति संशयः ।

End, colophon and subject—Same as No. 6972.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ मीमांसासारः ॥

6974. MĪMĀMSĀSĀRAH.

J. L. Collection No.

Substance—Paper. Size—8½×4 inches. Sheets—9.
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Grantha
 —100. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ मीमांसासारो लिख्यते । अथातो धर्मजि-
 ज्ञासा ॥ वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानोऽर्थो धर्मः ।
 यथा यजेत स्वर्गकाम इत्यादिना विहितो यागादिः ।
 यागेन स्वर्गं भावयेदित्येतदर्थः विधिवाक्यजन्यशब्द-
 बोधे भावनासाध्यं प्रयोजनं । भावना नाम भवितुर्भवना-
 नुकूलो भावकव्यापारविशेषः । सा च प्रत्ययवाच्या ।
 सा द्विधा । शब्दी आर्थी चेति । तत्र लिङ्त्वेन शब्दी
 आख्यातत्वेनार्थी भावनेत्युच्यते ।

End:

एवं च यजेतेत्यादिना स्वर्गाद्युद्देशेन यागादेर्विधाना-
 त्सिद्धं यागादेर्धर्मत्वं । प्रयोजनमुद्दिश्य वेदेन विदितत्वा-
 दिति । सोऽयं धर्मो यदुद्देशेन विहितः तदुद्देशेन क्रिय-
 माणः तद्धेतुः । श्रीपरमेश्वरार्पणबुध्या क्रियमाणस्तु नि-
 श्रेयसहेतुः । न च तदर्पणबुध्या अनुष्ठाने प्रमाणाभावः ।
 “यत्करोषि यदश्नासि” इत्यादिस्मृतेः । अस्याश्वाष्ट-
 कादि स्मृतिवत्प्रामाण्यमिति ।

Colophon:

इति श्रीमत्कविकुलालङ्कार श्रीनवग्रह.... ॥

Subject: *Mīmāṃsāśārah.*

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This work of some unknown writer, seems to be a summary of the *Mīmāṃsānyāyaprakāśikā* of Āpadeva.

॥ पूर्वमीमांसाकारिका—चित्रपटः ॥

6975. PŪRVAMĪMĀMSĀKĀRIKĀ—
CITRAPATAH.

Burnell's Catalogue No. 9888 b. Page 95. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 2$ inches. Leaves—9.
Lines—10-12 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—500. Author—?. Complete. Not printed.

Beginning:

अथातो धर्मजिज्ञासा धर्मोऽर्थो विधिचोदितः ।

तत्प्रमाणं परीक्ष्यं स्यान्नाक्षाद्यैस्तत्प्रमीयते ॥

विधिस्तस्मिन् मानमेव नित्यइत्युक्तं पदात्मकः ।

नित्यानि वेदवाक्यानि नानित्यानि समाख्यया ॥

प्रथमस्व प्रथमः पादः ॥

मन्त्रार्थवादप्रमुखाः प्रमाणानीति वार्षिके ।

स्युर्थवादस्तुत्तरार्था विधिवभिगदास्तथा ॥

हेतुवभिगदास्तदन्मन्त्राः स्मृत्युपकारिणः ॥

द्वितीयः ।

स्वास्तस्मृतीनां प्रमाणत्वं मूलवेदानुमानतः ।

न तु भुतिविरुद्धानां न च मूलान्तरस्मृत्याम् ।

श्रौतक्रमविरोधेन नायामस्मृत्यमानता ।

अर्था यवादिशब्दानां वाक्यशेषानुसारिणः ॥

आर्थाविरोधे मानत्वं म्लेच्छव्यवहृतैरपि ।

....वेदाः कल्पसूत्राणि डोलकाद्यव्यवस्थितम् ॥

मानं व्याकरणं नान्ये शब्दार्था लोकेवेदयोः ।

शब्दार्थ आकृतिर्व्यक्तौ लक्षणाक्षेपसंभवात् ॥

अविरोधादभयवाक् निन्द्यन्ते वार्त्तिकेन या ।

भुतिस्मृत्योः विरोधे द्राक् विसृज्यभ्रुतिबोधिते ॥

यथाचारे विमानं साक्षादृत्योऽदृष्टहेतुकः ।

वाक्शब्दात्तं च नापेक्ष्यं श्रिष्टाचारस्य मानता ॥

बलीयस्सार्यविहृतिः म्लेच्छानां व्यवहारतः ।

स्मृत्याचारविरोधे च नाचारस्य प्रमाणता ।

निवृत्तादिपदार्थश्च स्तोत्रीया नवकादिकः ॥

तृतीयः ॥

प्रामाण्यमुद्भिदादीनां विशेषेण च वार्त्तिके ।

कर्मनामोद्भिदादिः साक्षित्रान्यादिपदं तथा ॥

तथावारस्तथा ज्येनो वाजपेयपदं तथा ।

आग्नेयादिर्गुणविधिर्जात्यर्थे बहिराज्यके ॥

योगिकप्रोक्षणीशब्दः निर्मन्थ्योऽपि तथाविधः ।

नाम स्याद्वैचदेवाष्टाकपालादि च संस्कृतिः ॥

तत्कार्यकार्यतापत्तौ निमित्तत्वं कचिद्वजेत् ।

कचिदेकप्रभवता कापि तेन स्वरूपता ॥

कचित्प्रशस्तता तत्र निमित्तत्वं प्रपद्यते ।

कचिद्भूमा कचिद्विगसमुदायस्तु केवलम् ॥

सन्दिग्धव्यञ्जनद्रव्यं निर्णयं वाक्यशेषतः ।

अवदानैः सुवादीनां सामर्थ्येन व्यवस्थितिः ॥

“ कारिकाः ॥ प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

जपस्तुत्यादि मन्त्राणां धर्मार्थत्वात्समुच्चयः ।

याज्यानुवाक्यायुगलमनेकं स्याद्विकल्पितम् ॥

समुच्चयाः कथास्तोमे गुदयागे समुच्चयः ।

अग्न्याघेयं दक्षिणाः स्युः संख्यामेवाद्विकल्पिताः ॥

आधनीनां ? पशुगणे नभवेत्तु समुच्चयः ।

वार्त्तादिना स्यात्काम्येन नित्यो (ह्य)स्य विवर्तनम् ॥

काम्यो नाहवनीयस्य आधानादेरभावतः ।

तत्र नाधानसंस्कारः नित्यो (ह्य)स्य न धारणम् ॥

कश्चिदेव परार्थानि कुर्याद्बहुषु यष्टृषु ।

एषु यः कश्चिदेव स्यात् सत्रे गृहपतिर्मतः ॥

सर्वेऽपि सर्वान् ... संस्कारानञ्जनादिकान् ।

याजमानात्विज्योर्विप्रतिषेधं परं बली ।

आर्तिव्यं ब्राह्मणा एव कुर्युः सर्वेषु कर्मसु ॥ ३८९ ॥

Colophon:

४ ॥ का ३० द्वादशोऽध्यायः ।

चित्रपटस्तमाप्तः ॥

Subject: Pūrvamīmāṃsākārikā, known as Citrapaṭa.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Vyāsaśūtrakārikā. After the colophon is given

कामादिदोषदूराय कल्याणगुणशालिने ।

अस्मद्देशिकभूताय गुरवे करवै नमः ॥

The author of this work is not known. The work is a metrical recast of the Mīmāṃsāsūtras. This work is called Citrapaṭa also. The first part, described separately in the Vedānta section, is Vyāsaśūtrasaṅgati available only up to the I Adhyāya. The whole work seems to be called by the name 'Pūrvottaramīmāṃsāsaṅgati.' In the following Ms. the same work is called Mīmāṃsāsiddhāntāryā, though there are only few Ārya verses in the work.

Dr. Burnell does not notice this work under this number.

The whole of this Ms. has been copied in this library. Vide T. V. No. 296. It may be here mentioned that lists of the 108 works of Appayyaḍikṣita contain a name 'Citrapaṭa'

॥ मीमांसासिद्धान्तः ॥

6976. MĪMĀMSĀSIDDHĀNTAH.

Burnell's Catalogue No. 2112. Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—20.
Lines—12 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—550. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning end and subject—Same as No. 3975.

Colophon:

द्वादशोऽध्यायः

अनेन नारायणः प्रीयताम् ॥

शुभं भवतु ॥

Remarks:—The Ms. is in good condition. After the colophon is given the following—

यस्तु मीमांसते शब्दं (यस्तु व्याकुरुते शब्दम्) यस्तु मीमांसतेऽध्वरम्
तातुभौ पुण्यकर्माणौ पङ्क्तिपावनपावनौ ॥

यजमानः केशश्मश्रूणि वापयते । दत्तो धावते । नखानि कुन्तते *

द्वितीयपादे शो. ४. वैसर्जहोमीयं वासोऽध्वर्युर्गृह्णाति । ४.

अध्य० पा० वेदं कृत्वा वेदिं कुर्यात् । ६ ॥ कृते आचामेत् ॥

*

*

*

वैर्मन्त्रैरग्निर्वीज्यते ते आन्धूननादय २९४ यस्मान् विशेषः २९५

विष्टद्रुसोमकेषु क्रतुषु पवमानपरस्तोत्रेषु २९६

At the end there are 4 pages of some unintelligible summary of Rituals etc. Dr. Burnell remarks wrongly, following the import of the name, that the work is an epitome of the Mīmāṃsā in Āryā verses. The work throughout is in Anuṣṭubh.

॥ प्रकरणसुभाषितम् ॥

6977. PRAKARANASUBHĀSITAM.

Burnell's Catalogue No. 9595 Page 86. Left column,
 Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
 —11. Lines —7 8 to a Page. Script—Grantha. No. of
 Granthas—300. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning:

हरिः ओम् ॥ शुभमस्तु । प्रथमाध्यायस्य । चोदना ।
 स्वाध्यायोऽध्येतव्यः । वर्णकान्तरं । अष्टवर्षं ब्राह्मणमुप-
 नयति । तमध्यापयति । ओम् । वायव्यं श्वेतमालभेत भू-
 तिकामः इति विधिः । वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवता । वायुपेव
 स्वेन भागधेयेनोपधावति । स एवैनं भूर्तिं गमयतीत्यर्थ-
 वादः ॥ १ ॥

औदम्बरो यूपो भवति । ऊर्वा उदंबरः । ऊर्कं
 पञ्चवः । उर्जोवास्मा ऊर्जं पशुनावरुद्धे । ऊर्जोवरुध्या
 इति ॥ २ ॥

शूर्पेण जुहोति । तेन स्रक्तं क्रियते इत्यर्थवादः ॥ ३ ॥

उक्तं प्रथमस्वेत्ययं कश्चिन्मन्त्रः ॥ ४ ॥

ओम् अष्टका कर्तव्या इत्यादि । वर्णका । यां जनाः
 प्रतिनन्दन्तीत्ययं मन्त्रोऽष्टकाश्चादस्याङ्गम् ॥ १ ॥

End:

अग्रा वैष्णवमेकादशकपालं निर्वपेत् अभिचरन् सर-

स्वत्वात्ममाणा स्यात् । वाईस्पत्यश्चकर्मवति ॥ ११ ॥

चातुर्मास्येषु साकमेधनामके तृतीये पर्वणि श्रूयते ।
अग्नयेऽग्नीकवते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेत् । साकं
सूर्येणोद्यता निर्वपति । मरुद्भ्यः सान्तपनेभ्यो माष्यं-
दिनं चरुं मरुद्भ्यो गृहमेधिभ्यः सर्व...दुग्धे सायं चरु-
मिति ॥ १२ ॥

अग्नीषोमीयपशौ प्रवाजानां श्रूयते । तिष्ठन्तं पशुं प्र-
यजन्तीति ॥ १३ ॥

Subject: . Prakaraṇasubhāṣita.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This resume of the Prakaraṇas in the sūtras of Jaimini is
by an unknown author.

Dr. Burnell has left this Ms. as an unidentified fragment.

॥ मीमांसाविषयोपन्यासः ॥

6978. MĪMĀMSĀVIŚAYOPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 9596. Page 86. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—18×14 inches. Leaves—

41. Lines—7 to 8 to a Page. Script—Grantha. No.

of Granthas—820. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

इह खलु परमकारुणिकेन भगवता जैमिन्युषिणा

‘अथातो धर्मजिज्ञासेत्यादिना द्वादशस्वध्यायेषु धर्मो वि-
चारितः तत्र...वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानोऽर्थो-
धर्मो यथा यागादिः ।

End:

अतश्च मन्त्रवर्णश्चतुर्थितो दुर्बलः यदाहुः

‘तद्धितेन चतुर्थ्या वा मन्त्रवर्णेन वा पुनः ।

देवताया विधिस्तत्र दुर्बलं तु परं परम् ” इति ।

अतश्च प्रबलप्रमाणबोधितप्रजापतिदेवतया दुर्बल-
प्रमाणबोधिताग्नेया...स्यादिति चेत्सत्यं । स्यात् बाधः
यदि प्रजापतये जुहोतीति केवलं प्रजापति विधानं स्यात् ।

विधीयमानस्तु प्रजापति मन्त्रवर्णप्राप्तमग्निः..... ॥

Subject: Mīmāṃsāvijñāyopanyāsa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This discourse summarising the doctrines of the Mīmāṃsā
is left as an unidentified fragment by Dr. Burnell.

॥ गुरुमतसंक्षेपः ॥

6979. GURUMATASANKSEPAH.

Burnell's Catalogue No. 2111. Page 84. Right column.

Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—5.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—100. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्री सांबसदाशिवो जयति तिरासु ॥

अथ प्राभाकरमतं लिख्यते ॥ पूर्वमीमांसायाः द्वादश-
लक्षण्याः धर्मो विषयः । स च निर्योगापूर्वादिशब्दाभि-
धेयो लौकिकश्रेयस्साधनश्चोदनालक्षणः । श्रेयस्कामनि-
योज्यकस्तद्भातृपाचक्रियाविषयकः सदा नित्यं यावज्जीवं
यावदायुरित्यादिनित्यत्वादिलिङ्गालिङ्गितधातृपाचक्रिया-
विषयस्तु पण्डरूपः । तथा धर्मोऽपि दुरितापूर्वादि-
शब्दितः..... ॥

End:

मुक्तिदशायामप्यभिव्यञ्जकाभावात् केवलआत्मन
एवाभिव्यञ्जकत्वे अभिव्यक्तेरनित्यायाः शरीरादिहीने मु-
क्तेऽशक्यशङ्कत्वात् आत्मन एवानन्दरूपत्वेऽपि तदभिव्य-
क्तेरसम्भवात् दुःखाभावस्यापि स्वतः पुरुषार्थत्वात् तन्मा-
त्रार्थितेऽप्येव मोक्षशास्त्रेऽधिकारः तस्मात्सिद्धं कैवैव मोक्ष
साधनमिति गुरुमतसंक्षेपः ।

Colophon:

सम्पूर्णम् ॥

Subject: Gurumatasāṅkṣepa.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Dr. Burnell has printed the whole of this Ms. in his catalogue (pp 84). He remarks that the text is much the same as that of the Mīmāṃsā section of the Sarvadarśana-siddhāntasāṅgraha.

॥ अरुणाधिकरणादिविचारः ॥

6980. ARUNĀDHIKARANĀDIVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2114. Page 84. Left column.
 Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 8\frac{3}{4}$ inches. Sheets—
 20. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
 of Granthas—500. Author—Lakṣmaṇapāṇḍita. In-
 complete. Not printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

द्रव्यगुणयोरैककर्म्यन्नियमः स्यात् ॥

ज्योतिष्टोमे श्रूयते अरुणया एकहायन्या पिङ्गाक्ष्या
 सोमं क्रीणातीति । तत्र संशयः किमरुणम् । (१) ऋय,
 भावनायां निविशते । किं वा प्राकराणिकसर्वद्रव्ये
 तिष्ठति ।

End:

श्रौतस्य विधेः तत्र व्यापाराभावान्न विधेयानेकत्वानि-
 मिच्चेवाक्यभेदः । प्रकृते तु विशेष्यभूतभावनायाः विद्व-
 द्वाक्यादेव प्राप्तेर्विधेः तद्विधितात्पर्यकत्वायोगेन विशेषण
 एवावतारान् । तत्र विशेषणानेकत्वे तेषां परस्पर-
 विशेषणविशेष्यभाव नियामकाभा... ॥

Colophon:

इह अरुणाधिकरणभङ्गं लक्ष्मणपण्डितः ।

प्राणैषीदेष विदुषां भूयात्सन्तोषपोषकः ॥

हरिः श्री ।

वषट्कराधिकरणसिद्धान्तस्थापनाक्रमं ।

अथ व्याकुलगिर्यामि विदां कुर्वन्तु पण्डिताः ॥

Subject: Aruṇādhikaraṇādivicara p. p. 1—11.

2 Vāṣaṭkārādhikaraṇāvicara p. p. 11—20.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ उपक्रमपराक्रमः ॥

6981. UPAKRAMAPARĀKRAMAH.

Burnell's Catalogue No. 2105. Page 84. Left column.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 3$ inches. Sheets—67.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—1400. Author—Appayadīkṣita, Complete. Prin-

ted.

Beginning:

उपक्रमस्य प्रबलत्वमूचिरे

ययोपसंहारविरोधिनो बुधाः ।

प्रतिष्ठितां तामिह तर्कसंहितिं

प्रबोध्यामः प्रतिकूलजल्पितान् ॥

मीमांसकास्तावदुपक्रमोपसंहारयोः विरोधे सति उपक्र-
मस्य प्राबल्ये न्यायमेवमाहुः । सर्वस्यापि शब्दस्य स्वार्थल-
ङ्घने विरोधः कारणं, स च प्रतियोगिनि दृष्टे ज्ञायते न
चोपक्रमदशायां उपसंहारो विरोधी ज्ञात इति उपक्रमो

वृत्तिरेव युक्तः ।

End:

तस्मादुत्तरमीमांसायामपि उपक्रमप्राबल्यमविर्गीतम् ॥
एवं च सकलमीमांसकव्यवहारविरुद्धो नयसरणिग्रन्थान-
भिज्ञैरर्वाचीनैः स्वमतस्येतरमतवैलक्षण्यप्रकटनाय कल्पि-
तोयमुपक्रमोपसंहारबलाबलव्यत्ययो यवनगुरूपदिष्टशौ-
चमुखक्षालनपौर्वापर्यव्यत्ययवदुपेक्षणीयः प्रामाणिकैरिति
सिद्धम् ॥

Colophon:

इति श्री अप्पय्यदीक्षितेन विरचितः उपक्रमपराक्रमः समाप्तः ।
इदं उपक्रमपराक्रमस्य पुस्तकं वरस्वेति शेषगिरिणा लिखितं
स्वार्थं परार्थं च । अनेन श्रीमदस्मदादिगुरुणां मध्वाचार्याणां
हृत्कमलमध्यनिवास्यनन्तकल्याणगुणसम्पूर्णक्षीराब्धिशायिभारतीर-
मणमुख्यप्राणान्तर्यामिभ्रीवेदव्यासहयप्रीवनरसिंह वामनवरदराज-
पाण्डुरंगगोविन्दकेशवराजगोपालश्रीकृष्णवेङ्कटेश वराहरामचन्द्रभा-
गवमत्स्य कूर्मदत्तात्रेयात्मकश्रीलक्ष्मीनारायणः प्रियतां । श्रीवेङ्कटे-
शार्पणमस्तु । सत्यविजयतीर्थपूज्यचरणेभ्यो नमः ।

Subject: Upakramaparākrama.

Remarks:--The Ms. is in good condition.

The pious scribe of this Ms. is a Mādhva.

This work of Appayyadīkṣita has appeared in the Chow-
kamba Sanskrit Series, along with part 2 of Bhedadhikkāra .

UPAKRAMAPARĀKRAMA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6982	B. L. 2106	Paper.	9½ × 4	55	9-10	Devanāgarī.	Complete.
6988	" 2107	"	9½ × 4½	56	8	"	"
6984	" 9522	Palm leaf.	17½ × 1½	69	5-7	Grantha.	"
6985	" 9808	"	17 × 1½	41	8	Telugu.	"
6986	" 9508	"	16½ × 1½	5	6-8	Grantha.	A fragment at the beginning.

DETAILED REMARKS

on the

UPAKRAMAPARĀKRAMA

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

- 6982 These 2 additional verses are seen at the end.

विद्वद्गुरोः × प्रथितस्तनूजः ॥ १ ॥

अकरोदयमत्यर्थमात्मबोधविशुद्धये ।

उपसंहृतिदुन्यायमुपक्रमपराक्रमम् ॥ १ ॥

On the title page is given:—

‘ उमापतिपण्डितानां । ’

- 6984 The 2 verses given above occur here also.

॥ उच्छृङ्खलवादः ॥

6987. UCCHRNKHALAVĀDAH.

J. L. Collection No. 11.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—15.
Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—280. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

भावनाभाव्यस्वर्गादेर्भावकत्वाद्यजिः कृतौ ।

करणं जैमिनीयानां मतं प्रायोऽतिदुर्घटम् ॥ १ ॥

भावेनेति । स्वर्गकामो यजेतेत्यत्र यागकरणिका भाव-

नेति शब्दबोधो मीमांसकानाम् । तत्र भावनाभाव्ययागस्य
 भावनायां मुख्यं करणत्वं नास्त्येव । किं तु भावनाभा-
 व्यस्वर्गनिर्वर्तकत्वरूपं पारिभाषिकं करणत्वं । तच्च स्वर्ग-
 निर्वर्तकत्वं नाम स्वर्गं जनकत्वं (स्वर्गजनकत्वं) चा-
 नन्यथासिद्धत्वे सति स्वर्गसमानाधिकरणात्यन्ताभावप्र-
 तियोगितानवच्छेदकयागत्वादिरूपं वाच्यम् । तच्चास-
 म्भवि यागत्वे । तथा हि यागत्वं गङ्गास्नानादिजन्यकर-
 णाभावप्रतियोगितावच्छेदकं तत्रावच्छेदकत्वावच्छिन्नप्र-
 तियोगिताकाभावस्यानतिप्रसक्तस्यासंभवात् वैजात्यस्य
 कार्यकारणभावग्रहोत्तरकालकल्पस्य प्रागनुपस्थितेश्च ।

End:

उक्तं च रथन्तराधिकरणे वार्त्तिककारैः—

“समासस्सति सामर्थ्ये तच्चाभीष्टविशेषणे ।

विशेषणं व्यवच्छेदविशेष्यव्यापि चोच्यते ॥”

समास इति सर्ववृत्तीनामुपलक्षणमिति । यद्यपि चा-
 योगव्यावृत्तिरूपनियमफलकत्वेनापि विशेषणत्वोपपत्तिः
 संभवति ; तथापि ब्रीहीणां यागकरणत्वेन विधानात् तत्र
 चायोगव्यावृत्तिरूपनियमस्य साधनान्तरव्यावृत्तिमन्तरे-
 णासिद्धेः न समुच्चयोपपत्तिरिति संक्षेपः ।

Subject: Uccārṇkha!avāda.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title

page is given

उच्छृङ्खलवावं(दः)रंगभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ।

॥ गुणविधिविचारव्याख्या ॥

6988. GUNAVIDHIVICĀRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 2113. Page 34. Left column.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.

Lines—8 or 9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—200. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

‘ज्योतिष्टोमेन स्वर्गकामो यजेत’ इति वाक्ये
कर्मोत्पत्तिः न तु सोम सोमेन यजेतेति वाक्ये तु तदनु-
वादेन सोमरूपगुणविधिः । नङस्येवमविशिष्टयागवि-
धिः ॥ वाक्यार्थविध्यापत्तेः मत्वर्थलक्षणादोषाद्विशिष्टवि-
धानगौरवाच्चेति । ननु न ज्योतिष्टोमवाक्यं कर्मोत्पत्ति-
विधायकम् । फलान्तराकाङ्क्षाभावेन सार्वकाम्यवाक्येन
वसन्ते ज्योतिषा यजेतेति निमित्तवाक्येन च सर्वकामप्र-
त्यवायपरिहारफले विनियोक्तुमशक्यत्वेन तयोः कर्मा-
न्तरविधायकत्वापत्त्या गौरवापत्तेः ॥

End:

अन्यत्र गुणविशिष्टत्वात्त्वर्थकरणकभावनमिति षष्ठः

यथा "सौर्यं चरुं निर्वपेत्" ब्रह्मवर्चसकाम इति सत्रापि
 पदान्तरोपस्थितिसापेक्षत्वेन पूर्वापेक्षया दौर्बल्यमिति
 उक्तञ्च आधाराग्निहोत्राधिकरणवार्तिके । इयमपि च द्वि-
 विधादपि विशिष्टविधेर्वलीयसी । एकविधिसम्भवेऽनेकवि-
 धिशक्तित्वानुपपत्तेः ॥ उभयपक्षभाविनश्च विप्रकृष्टार्थवि-
 धेरपर्यनुयोज्यत्वादिति । व्याख्यातं चैतन्म्यायमुपायाम्
 यथा चात्र शुद्धधात्वर्थविधिशुचिर्विशिष्टविधानाद्वलीयसी
 तथा धात्वर्थेऽन्यविधिधुतिरपीति पञ्चमस्याननिवेशोऽ-
 स्माद्युक्त इत्याह इयमपि चेति । अन्यत्र शुद्धधात्वर्थविधे-
 रपि द्विविधविशिष्टविध्यपेक्षया वलीयस्त्वसूचनार्थश्चकारः
 हेतुमाह । नन्वयं [पदार्थान्तरविषयत्वे च विप्रकृष्टार्थ-
 लाहुर्वलेत्याशङ्क्याह— "उभयेति ॥" विशिष्टविधावपि
 विशेषण भूत] पदार्थान्तरविधिरित्याशय इति ।

Colephon: Nil.

Subject: Guravidhivivarsa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ द्वादशलक्षणार्थसङ्क्षेपः ॥

6989. DVĀDAŚĀLAKṢANYARTHASANKSEPAH.

J. L. Collection No. 3

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Sheets—8.
Lines—11-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—100. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

कर्ममीमांसायामथातो धर्मजिज्ञासेति सूत्रेण प्रमाणस्वरूपसाधनफलैः धर्मस्य विचारं प्रतिज्ञाय प्रथमाध्याये तस्मिन् प्रमाणम् । तत्र प्रथमपादे साक्षाद्भेदे प्रमाणभूतायाश्चोदनायाः पौरुषेयत्वाद्यप्रामाण्यहेतुशङ्कानिराकरणपूर्वकं तत्र प्रामाण्यमुपपादितम् । द्वितीयपादे अर्थवादमन्त्र-बोर्विध्यपेक्षितद्रव्यदेवतादिस्तुत्यनुष्ठेयार्थस्मृतिसमर्पकतया तृतीयपादे मन्वाद्याप्तप्रणीतवेदाविरुद्धस्मृत्यादीनां मूलवेदानुमापकतया, चतुर्थपादे अग्निहोत्रं जुहोति, श्येनेनाभिचरन्बजेतेत्यादि विधिवाक्यगतानामग्निहोत्रादिपदानां नाम्ना कर्मभेदो नाम्ना धर्मातिदेशो नाम्ना दूरस्वस्मानुवाद इत्यादिप्रयोजनवत्तया कर्मणो नामतया च तत्र प्रामाण्यमुपपादितम् ॥

End:

छादशे प्रसङ्गो निरूपितः । अन्यार्थोऽन्यस्य तत्प्र-
तुक्तिशक्तिकस्योपकारः प्रसङ्गः । यथा भोजनार्थं प्रथ-
मागतस्याचार्यस्य कृतेन सूपापूपादिना पश्चादागतस्य
स्वयमाचार्यनैरपेक्षेणापि सूपापूपादिप्रयुक्तिशक्तिकस्य

जामातुरुपकारः । यत्त्वन्मार्थेन स्वयं तत्र प्रयुक्तिश्चकिरहि-
तमुपक्रियते तन्न प्रसङ्गि

याजकादिभिर्ब्राह्मणो षनमार्जयेदिति द्रव्यार्जनशा-
स्त्रेण ज्योतिष्टोमादिशास्त्रस्य ऋत्विगपेक्षस्याविशेषेण त्रैव-
र्णिकानामात्विज्यमाशेष्यं प्रवृत्तस्योपकारः शास्त्रप्रसङ्ग
इत्येवमादिरूपेण द्वादशे सापवादः प्रसङ्गो निरूपितः ।

Colophon:

द्वादशलक्षण्या अर्थसङ्क्षेपः समाप्तः ।

Subject: Dvādaśalakṣaṇyarthasaṅkṣepa.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ स्थानिनो भावनावाचित्वखण्डनम् ॥

6990. STHĀNINO BHĀVANĀ-
VĀCITVAKHANDANAM.

J. L. Collection No. 10.

Substance—Paper. Size—9×3½ inches. Sheets—10.

Lines—11 to a page. Script—Devanāgarī. No of

Granthas—150. Author—Khaṇḍadeva. Complete,

Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

यच्चाख्यातत्वं दशसु लकारेषु साधारणमित्येतन्मू... ।
 आख्यातत्वमार्थभावनानुक्त्यवच्छेदकं । तच्च स्थानिगतो
 धर्मोल्लासः । न तु तिवादिगतः । ते...नुगतस्यैकस्य
 धर्मस्याख्यातत्वरूपस्य निर्वक्तुमशक्तेः । न च स्थान(१)भू-
 तलकाराणामश्रुतत्वात्कथं तेभ्यो भावनोपस्थितिः । स्वरूपे-
 षाश्रुतत्वेऽपि तिप्त्वाद्यादेशस्मारितानां बोधकत्वोपपत्तेः ।
 न चैवं श्रुतज्ञानाद्यादेशस्मारितानां स्वरूपेण बोधारि-
 तानां तेषां बोधकत्वापत्तिः । अथ कथंचिदत्र...कारोप-
 स्थितेः भावनाबोधं प्रति स्वरूपयोग्यत्वेऽपि अनुभवबलेन
 तिवाद्यादेशजन्योपस्थितेरेव भावनोपस्थितिफलोपधाव-
 च्छेदकत्वरूपेण बाधकाभावात् ।

End:

अत एव तदुपभेदेन कार्यकारणभावानेकत्वमवगत्यापत-
 न्न विरूप्यते अत्र तु लट्लेढोः समानस्समभिव्याहारः । तत्र
 तादृशसमभिव्याहारो वर्तमानत्वे प्रवर्तनायाश्च सैन्ध-
 वादिपदवच्छक्त इत्येवंविधभ्रमस्यैव तच्च तात्पर्यग्राह-
 कानुरोधेन तच्चदर्थबोधकत्वं द्रष्टव्यम् । अथवा स्तुतिवा-
 दादेशानामेव लाघवाद् वर्तमानत्वादौ प्रवर्तनायां च श-
 क्तिस्तच्चद्विकरणानां तात्पर्यग्राहकत्वाङ्गीकाराच्च नान्यव-
 स्था । यत्र तु समानमेव रूपं, तत्र सैन्धवादिपदवदुभयत्र
 शक्तावपि तात्पर्यवशान्नियम इत्याद्यन्यत्र विस्तरः ।

Colophon: इति श्रीखण्डदेवकृतं स्थानिनो भावनावचित्वखण्डनं श्रीमद्रम्भीर-

राजभारतीदीक्षितानामिदं पुस्तकम् ।

Subject: In this work Khaṇḍadeva criticises the view that Bhāvanā is got at as the meaning of the Sthānin, i.e. the lakāra, himself holding the other view, that it is the meaning of the Ādeśa, viz. Tibādī.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given—

इदं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ।

It is not known whether this and the following tract represent separate works of Khaṇḍadeva or whether they are only portions of his bigger works.

॥ मत्वर्थलक्षणाखण्डनम् ॥

6991. MATVARTHALAKṢAṆĀKHANDANAM.

J. L. Collection No. 5.

Substance—Paper. Size—8½ × 3½ inches. Sheets—26.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—120. Author—Khaṇḍadeva. Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्तु यथाश्रुतोद्भिदधिकरणमात्रस्तु शास्त्रदीपिकाग्र-
न्थासारेण मत्वर्थलक्षणाविषये यथाश्रुतमूलमेवं व्या-

ख्यातम् । न सोमेन यजेतेत्यादौ सोमगततृतीयोपाच-
करणत्वस्य भावनायामन्वयस्सम्भवति । पदभृत्या धातु-
लक्षितकरणत्वावरोधात् ।

End :

साध्यत्वावगमोत्तरं जनकापेक्षयामारुण्यादिविशेषण-
भेदेन तच्चद्विशेषविधिकल्पनस्य तृतीयबोधेऽपि वृत्ते पश्चा-
दारुण्यस्य स्वाश्रयापेक्षायामेकहायन्यादेश स्वपरिच्छेदक-
रूपापेक्षाया या अरुणा सैकहायनी यैकहायनी सारुण्येत्वेवं
पाक्षिकान्वयबोधश्चतुर्थः कल्प्यत इति सिद्धम् ॥

Colophon :

इति श्रीखण्डदेवकुतं मत्वर्यलक्षणाखण्डनम् ॥

श्रीमद्रम्भरिराजभारतीदीक्षितानामिदं पुस्तकम् ॥

Subject: Matvarthalskṛṇāṅkhaṇḍanam.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

इदं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम्

॥ भावनाविचारः ॥

6992. BHĀVANĀVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2115. Page 85. Right column.

Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—6.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—2500. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning :

श्रीवेदव्यासाय नमः

शब्दान्तरे कर्मभेदः कृतानुबन्धत्वात् । इदम-
धिकरणं शास्त्रदीपिकायां विचारितम् । एकप्रकरणमतानि
वञ्जति ददाति जुहोतीत्यादीन्युदाहरणम् । तत्र प्रत्ययां-
शस्यैकत्वेऽपि धातुभेदादारूपातपदानि भिन्नः शब्दान्त-
रं भवति । तत्र किं नानाधात्वर्थानुरंक्ता एका भावना
उत प्रतिधात्वर्थं भिन्ना इति ॥

अनेकापूर्वकल्पनापेक्षया एकापूर्वकल्पनस्य लाघवाद्-
पूर्वमेकम् । भावनाप्येका, किञ्चधात्वर्थाः यागादयः
भावनां प्रति गुणभूताः न तां भिन्न्युरिति प्राप्ते भ्रमः ।

“ प्रत्ययांशस्समानोपि प्रतिधातुप्रयोगतः ।

तच्चदर्शानुरागे(सारे)ण भावनाभेदमावहेत् ॥

निष्पद्येत समस्तेभ्यो धातुभ्यः प्रत्ययो यदि ।

ततस्सर्वविशिष्टा स्वात् इन्द्रोत्पन्नसुबर्थवत् ॥

यदि वा प्रत्ययः शुद्धः सर्वधातुपृथक्कृतः ।

भूयेत कमतस्सर्वैः विशिष्येत सधातुभिः ॥ ”

प्रत्ययो यजिपरः भूयमाणः केवलं यागकरिणो
भावान्मां भुत्वा विधत्ते ॥

End:

न चेवं विद्वानिति सामान्यवचनेनाधानानुवादेन
विद्या विधीयते ततः शुद्धस्याधानाश्रयित्वेति वाच्यम् ।
सकलकृतपुस्तका विद्या विधीयते । आधानोपयुक्तत्वाच्च ।
नान्यः स्थकाराधानानुवादेनापि कृतपुस्तकविद्याविधाने
स्थकारस्यापि कृतपुस्तकविद्यापत्तेः ॥

न द्वितीयः । अर्थी समर्थो विद्वानधिक्रियत इति
न्यायाद्विद्यावतामेवाधानविधेरन्योन्याश्रयात् कृतपुस्तक
कृतपुस्तकविधानापत्तेश्च तुल्यन्यायादित्यलम् ॥

Then the next section begins—

पात्नीवते तु पूर्वत्वावच्छेदः । इदमधिकरणं शास्त्रदी-
पिकायां विचारितं त्वाष्ट्रं पात्नीवतमालभेत

Subject: Bhāvanāvicārah.

Remarks: --The Ms. is in a fairly good condition.

॥ सीमांसापूर्वपक्षः ॥

6993. MĪMĀMSĀPŪRVAPAKṢAḤ.

Ms. not noticed by Burnell. No. 18902.

Substance—Paper. Size—10½ × 5½ inches. Sheets—3.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Grar-
thas—30. Author—? Complete. Pūrvapakṣa alone.

Not printed.

Beginning :

श्रीगणपतये नमः

..... अभिधीयते । यदुक्तं क्रतुविधिप्रयुक्ताधानोपनयनानुवादेन ब्राह्मणादिकर्तृकत्वे निमित्ते वसन्तादिकाल एव नैमित्तिकत्वेन विधीयत इति तदनुपपन्नम् । तथा हि । क्रतुविधिभिस्तावदुपनयनस्य नियमेनानाश्लेषात् । ते हि ज्ञानस्य यद्यपि नियमेनाश्लेषकाः तथापि तत्साधनस्याध्ययनस्थेन नियमेनाश्लेषकाः । उपधान्तरेणापि तत्संभवात् । अध्ययनमपि च उपनयनस्य न नियमेनाश्लेषकम् अनुपनीतस्यापि तत्संभवात् । अतः पक्षे तत्संभवात् प्राप्तिकस्योपनयनस्य वसन्तादिवाक्ये विधिः ।

End :

अन्येनाहितानामपि क्रमेण अन्यस्याहवनीयसंभवेन तद्व्यावृत्तिफलकस्य कृतिमात्रवृत्तिफलकत्वरूपात्मनेपदार्थस्यापि वसन्तादिवाक्ये विधाने वाक्यभेदापत्तिरिति विश्राव्यते । तर्हि स्तु... आत्मनेपदमुक्तमेवानन्याश्लिष्टविधिशक्तिकम् । “य एवं विद्वानग्निमाधत्ते,” इति वाक्यमाधानस्योत्पत्तिपरम् । तेनैवात्मनेपदार्थस्य प्राप्तत्वाद् वसन्तादिवाक्ये नैमित्तिको वसन्तादिकालो विधीयत इति पूर्वपक्षे प्राप्ते.... ।

Colophon :

पूर्वपक्षः समाप्तः ।

Subject: Pūrvapakṣaḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This Ms. represents a fragment of some work and give the Pūrvapakṣa of one Topic.

॥ अभ्युदयेष्टिविचारः ॥

6994. ABHYUDAYEṢṬIVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2148. Page 86. Left column.

Substance—Paper. (Size—11×4 inches. Sheet—3 (25-27)
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No of Gran-
thas—20. Author—? Incomplete. Wants beginning. Not
printed.

Beginning:

... मादौ द्रव्याद्यपचारे प्रतिनिध्युपादानार्थं शास्त्रान्त-
रमपेक्षितव्यं स्यात् । यदि च अनपेक्षितद्रव्यस्य कर्मणै-
वाश्लेषात् न तदर्थं शास्त्रान्तरमपेक्षितमिति मतं तदा प्रकृते-
ऽपि तुल्यमित्यपेक्षितकर्मन्तरविधानमेव युक्तम् । अभ्यु-
दये तु पूर्वदेवताभ्योऽपनीतानां द्रव्यान्तरसंबन्धापेक्षा
नान्यतः ।

End:

यदपि तैरेवोक्तं विष्णवे शिपिविष्टाय श्रिते चरुमिति
श्रितपदप्रयोगाज्ज्ञायतेऽभ्युदयेष्टौ वैदिकप्रसिद्ध्या श्रुतश-
ब्दवाच्यश्रवणशब्दवाच्यः प्रातर्दोह एव पयो न तु लौकिक

इत्यन्वतः । अन्यथा दिव्यः प्रायणीयः पयसि चरित्य-
त्रेव पयश्शब्द एव प्रयुज्यतेति तदप्यत एव निरस्तम् ।
अभ्युदयेष्टेः कर्मान्तरत्वे पयः शब्द एव प्रयुज्येत । श्रित-
शब्दप्रयोगाज्ज्ञायते न कर्मान्तरमित्यपि वक्तुमशक्यत्वा-
दिति दिक् ॥

Colophon :

इत्यभ्युदयेष्टिनयविचारः

Subject: Abhyudayeṣṭivicārah.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

At the end there are two more Mīmāṃsa dissertations in
a most decayed condition.

॥ मीमांसाप्रकरणम् ॥

6995. MĪMĀMSĀPRAKARAṆAM.

J. L. Collection No. 18.

Substance—Paper. Size—10 × 4½ inches. Sheets—6.

Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
—21. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

ओम् ॥ वषट्काराच्च भक्षयेत् । ज्योतिष्टोमे श्रूयते
वषट्कर्तुः प्रथमभक्ष इति । तत्र विचार्यते किं समाख्या
प्राप्तभक्षानुवादेन प्राथम्यमात्रं विधीयते किं वा भक्षान्त
रमिति । तत्र भाक्षानुवादेन प्राथम्यमात्रं विधीयते न तु

प्राथम्यविशिष्टभक्षविधिः गौरवात् । न च वषट्कर्तुः
भक्षप्राप्त्यभावाच्च तत्र प्राथम्यविधिः संभवतीति वाच्यं ।
वषट्कर्तृत्वेन भक्षप्राप्त्यभावेऽपि वस्तुतो०

End:

यत्र हि धर्मिणोः साहित्यविशिष्टयोः तन्त्रान्वयो
व्युत्पत्तिसिद्धः, यथाश्रीषोमीयमित्यत्र द्वन्द्वावगतसाहि-
त्यविशिष्टयोरश्रीषोमयोर्देवतात्वं तत्र व्यासज्यवृत्तिध-
र्मकल्पनम् । प्रकृते तु एकत्वग्रहत्वयोः वाक्ये द्वन्द्वादिना
साहित्यानवगमान्न व्यासज्यवृत्त्येकधर्मकल्पनेत्यन्यत्र स्फु-
टम् ॥

Subject: Mīmāṃsāprakarāṇa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ मत्वर्थलक्षणाविचारः ॥

6996. MATVARTHALAKṢANĀVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2115 Page 80. Left column.

Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—18. Lines

—9 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas— 400

Author—Bhāskara Rāya. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीमहालक्ष्मिविज्ञेय नमः ॥

प्रह्लादाभीष्टदाने विबुधसमुदयस्त्यमानापदाने

शेषशोणीभृदन्तःप्रविलसितपदाहोबलक्षेत्रगर्भात् ।

प्रादुर्भूते हिरण्यद्विरदमद... ध्वान्ततन्त्रं निहन्तुं

भीते सच्छात्रयोगे मम भुवनगुरावस्तु भक्तिर्नृसिंहे ॥ १ ॥

कल्पशोणिरुहाश्च कल्पलतिकाश्चिन्तामणिः कामघुक्

सर्वे सन्तु यदीय(दान)तुलनां नैवाधिरोढुं क्षमाः ।

ते याता अत एव लाघववशाद्ध्वं दिवं गौरवा-

देव शोणिपतिस्त्वघो भुवमिति स्पष्टे ध्ये(१) धीमतां ॥ २ ॥

मल्लिकार्जुनमहामहेश्वरो

दानवारिनिबहोल्लसत्करः ।

सार्वभौम इति कुम्भितागमात्

कुम्भिनी स कथमियमवेक्षम् (१) ॥ ३ ॥

मल्लशोणिभुवो मिति च समिति तस्यामसंख्यावतः

संख्यावन्निबहान्वनीपकगणान्वीक्ष्यावनिष्ठानपि ।

राज्यं वश्यमवश्यमप्यतितरां रुद्धान्विरुद्धान् नृपान्

नानालोककसस्मिता(१)अपि जनास्सर्वे भृशं विस्मिताः ॥ ४ ॥

विद्वद्बल्लभमल्लिकार्जुनमहीपालं तदीयामलं

कुर्वाणं समितिं निजं गुरुमतं द्रष्टुं चिरादागते ।

श्रीमद्भास्कररागनामविबुधे राज्ञा सुविज्ञापिते

कुर्वते कुतुकेन कामपि कथां तौ स्पर्धमानाविव ॥ ५ ॥

श्रीनृसिंहगुरुणानुगृहीतौ

स्वामिशास्त्रिवुधभास्कररायौ ।

यां कथां रचयतः कृतितस्तां

दोषदृष्टिविधुराः कलयन्तु ॥ ६ ॥

मिथः प्रसङ्गरूपत्वात्प्रसङ्गानुप्रसङ्गतः ।

अत्र प्रदर्शयिष्यामः स्वच्छोपस्थितिकल्पनाम् ॥ ७ ॥

आ प्राप्ता(च्यात्) कामरूपाद्ब्रुहिणसुतनदप्रालितालाप्रतीमो(प्रावि-
तादा प्रतीचो)

गान्धारात्सिन्धुसान्द्राद्रघुवरचरितादाच सेतोरवाचः ।

आ कैलासादुदीचस्तुहिनगिरितटात् सन्ति ली(की)ट्कसमाजो

एतावानेपयात्मा सुखयतु मनुजान् कश्चमत्कर्तुमीडे(?) ॥ ८ ॥

अत्रेयं मध्यस्थैः प्रदर्शिता विप्रतिपत्तिः ।

पशुना यजेत सोमे न यजेतेत्यादिके विशेषविधौ ॥ ९ ॥

पशुसोमादिपदानां मत्वर्थे लक्षणास्ति न वा ।

विधिकोटिः शास्त्रिणां निषेधकोटिस्तु रायाणाम् ॥ १० ॥

॥ तत्रायं समयबन्धः ॥

सिद्धान्तवादिनैषा साध्या मत्वर्थलक्षणापेक्षे ।

प्रतिवादिना तु धर्माद्यविरोधेनैव सा दृष्या ॥

एवं सिद्धे समयबन्धे वादिनोऽयं पत्रिकामुखेनोपन्यासः ॥

विशेषविधौ तावत् सर्वत्रोपपदे मत्वर्थे लक्षणैव सिद्धान्तः । तत्रेयप्रपपत्तिः सोमेन यजेतेत्यादौ भावार्थाधिकरणन्यायेन यागस्य करणत्वेन भावनायामन्वय इति तावदविवादम् । सोमादेस्तु न तत्रान्वयः । समानपक्षोपात्तात्वर्थविरोधात् ।

End:

न च लक्षणया पुनस्सहकारशब्दस्योपस्थितिः संभवति शक्योपस्थित्यभावे तत्संबन्धलक्षणाया अपि भावनासंभवात्तदसाधुत्वलिङ्गकशक्यत्वप्रकारकानुपपत्तेः संभवेन तत्संबन्धस्यापि भानसंभवात् इत्यन्यदेतत् ।

यद्वाक्यबलादन्यतरस्मिन् व्यावृत्तित्वे... हा.... ॥

Subject: Matvarthalakṣaṇāvicārah

Remarks:—The Ms. is in good condition and is full of scriptorial blunders.

The author of this controversial tract is the famous Bhāṣaka Rāya, author of *Laṭitāsahsraṇāmabhāṣya* etc. He was the son of Gambhīraśāya Bhāratīdikṣita. His other works in Mīmāṃsā are *Candrikā*, a commentary on the *Bhāṭṭa-dīpikā* and *Śaṅkarābhāṭṭa-dīpikā*, a commentary on chapters 13-16 of the *Mīmāṃsāsūtras*, representing the *Śaṅkarā* or *Devatākāṇḍa*.

The work described above is written in the form of a controversy with one Swāmi Śāstri in the court of Mallika-

rajuna Mahipāla. The author flourished in the end of the 17th century A. D.

There are many Manuscripts in this library which originally belonged to Bhāskararāya and his father Gambhīra-
rājabhāratīdīkṣitā of Benares. For details about the author
and his works vide introductory portion of Lalitāssahasra-
nāma-bhāṣya printed by Nirṇayasāgar Press, Bombay.

— — —

॥ विधिरसायनम्—सव्याख्यम् ॥

6997. VIDHIRASĀYANAM—SAVYĀKHYAM.

Burnell's Catalogue No. 2102. Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—52.

Lines—13 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—1700. Author—Appayadīkṣita. Incomplete. Printed.

Beginning:

उद्घाट्य योगकलया हृदयान्जकोशं

धन्यैश्चिरादपि यथारुचि गृह्यमाणः ।

यः प्रस्फुरत्यविरतं परिपूर्णरूपः

श्रेयस्स मे दिशतु आश्वतिकं मुकुन्दः ॥

जन्मस्वेमलयं समस्तजगतां यस्यैव लीलायितं

यस्मिन्नापतते भवस्थिरमहापाशश्रवणः प्राणिनाम् ।

तद्ब्रह्मादिभिरप्यगम्यविभवं विश्वादिकं आश्रितं

साम्बम् ब्रह्म रसालमूलरसिकं साक्षात्क्रियासं सदा ॥

यत्कुमारिलमतानुसारिणा

निर्मितं विधिरसायनं मया ।

पथरूपमनतिस्फुटाशयं

तत्सुखावगतये विविच्यते ॥

प्रारिप्सितप्रकरणस्याविघ्नममाप्तये सूत्रकारस्य महर्षे-
रनुस्मरणरूपं मङ्गलमाचरन्नेव प्रकरणादभ्यं तावदाक्षिप्य
समाधत्ते ।

“विरूपाता + कर्तुं प्रवर्तामहे” मुनिवर्चस्य भग-
वतो जैमिनेः सूत्रेषु विधिर्वा स्यादपूर्वत्वात् नियमार्था वा-
पुनः भुतिः परिसंख्यार्था वा इत्येवमादिषु त्रयो विधिप्र-
काराः प्रसिद्धाः । अपूर्वविधिर्नियमविधिः परिसंख्याविधि-
श्चेति । ते च मङ्गपादैः परस्परासङ्कीर्णविषयतया स्पष्टमे-
वोपपादिताः ।

End:

श्रु ॥ तच्चातिव्याप्तं + व्यापनं च ॥

*

*

*

तस्याः कर्मान्तरत्वे लौकिकदधिसाध्यतया तत्प्रतिप-
त्तिरूपवर्णनतत्कर्मान्तरत्वाभावे तु तत्रैव अर्थाशस्य दध्न
उपयोगसिद्धेः प्रतिपत्त्यनपेक्षत्वे तदनुरूपवर्णनं न सङ्ग-
च्छत इति वक्तुमशक्यत्वाद्यदपि तैरेवोक्तं विष्णवे शिवि-
विष्टाय श्रुते चरुमिति श्रुतपदप्रयोगाज्ज्ञायतेऽभ्युदयेष्टौ वे-

दिकप्रसिध्या श्रुतशब्दवाच्यः श्रवणसंस्कृतः प्रातर्दोह एव
पयो न तु लौकिक इति अन्यथा आदित्यः प्रायणीयः प-
यसि चरुतिर्यत्रेव पयश्शब्द एव प्रयुज्यत इति तदप्यत एव
निरस्तम् अभ्युदयेष्टेः कर्मान्तरत्वे पयश्शब्द एव प्रयुज्येत
श्रुतशब्दप्रयोगाज्ज्ञायते न कर्मान्तरमित्यपि वक्तुमश-
क्यत्वादिति दिक् ।

Colophon :

Sheet No. 44. इत्यभ्युदयेष्टिनयविचारः

इति श्रीमद्वैतविद्यार्थे श्रीमद्भारद्वाजकुलजलधिकौस्तुभश्रीमद्विश्वजिद्या-
जिशीरंगराजाश्वरिवरसूनोः अप्पय्यविश्वितस्य कृतौ विधिरसायन-
रसोपजीविनी नाम पूर्वविधिलक्षणाश्लेषः समाप्तः ।

Subject: Vidhirasāyana, with the author's own commentary
called Rasopajīvinī or sukhopajīvinī; up to Vidhi-
lakṣaṇāślepa.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition.

This work has been printed in the Chowkhāmbā Sanskrit
Series.

For details of the author refer remarks under No, 9552.

VIDHIRASĀYANA—SAVYĀKHYA (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7003	B. L. 9591	Palm leaf.	10½ × 1½	110 (86-145)	7	Grantha.	Incomplete. Wants begin- ning; up to अपूर्वविद्युदाह- णक्षेप पूर्वपक्षः ।
7004	S. S. 51	Paper.	10½ × 3	58	9	Devanāgarī.	„ From the be- ginning; wants end.
7005	B. L. 2104	„	9½ × 4	62 (81-92)	9	„	„ Fragments; wants begin- ning & end.

DETAILED REMARKS

on the

VIDHIRASĀYANA MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6998 On the title page is given—

‘ हे पुस्तक + काशीवेशाइन + आणिले अस्से ।

7000 This Ms. begins with this Mangalāśloka—

बक्षोजभारावनतैकभागवैषम्यसन्धानविधित्सयेव ।

कल्याणशैलं दधत् कराम्रे बन्देत वामेतरभागजानिम् ॥

॥ विधिविचारः ॥

7005. VIDHIVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2110. Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—20.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—400. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

शुभमस्तु ।

अभिचारणे विप्रकर्षादनुयाजवत्पात्रभेदाः.....वातपे-

ट्ट्या आते वसिदाद्यादेः? क्रतुपञ्चवः.....

तत्र प्रयाजशेषाभिचारणस्य तृतीयाद्वितीयाभ्यां उपपु-

क्तसंस्कारावेक्षा योपयोपेस्वमाजसंस्कारस्योभ्यार्हितत्वाच्च

इविस्संस्कारकत्वमेव ननु प्रयाजशेषप्रतिपत्त्यर्थत्वं लक्ष-

णाप्रसङ्गात् तदुक्तम्

“तत्रोपयोक्ष्यमाणानां द्वितीया योगिनी तथा ।

हविषामेव संस्कारो न शेषस्य विपर्ययात् ॥”

इत्येवं प्राप्ते अभिधीयते ।

End:

गुणो हि विधीयमानः प्राकृतान् ग्रहानाश्रित्य विधीयेत

धारा ग्रहास्तु प्रकृताः तेषां चैन्द्रवायवाग्रतापि पादादेव

प्राप्ता सती कामे विधातव्यातहरं श्रुत्यर्थविधानाय ग्रहण-

मेव कामो विहितमतः कामसंयोगेऽपि स्वरस्थानैन्द्रवायव

इति सिद्धान्तितं तत्रोभयत्राप्यधिकरणेन्द्रवायवाग्रन्वस्य

यदि रथन्तरसाम सोमे स्यादैन्द्रवायवान् ग्रहान् गृहीया-

यदि .....

(Subject: Vidhivicarāḥ.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The writing on the first two sheets are not readable owing to the spread of the inks.

॥ विधिविचारः ॥

7007. VIDHIVICARAH.

Burnell's Catalogue No. 2117. Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size—11×4 inches. Sheets—25.

Lines—5 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—500. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

फलश्रुतेस्तु कर्म स्यात्फलस्याकर्मयोगित्वात् ॥

अग्निहोत्रं प्रकृत्य दध्नेन्द्रियकामस्य जुहुयादिति श्रुतम् ।
 तत्र संशयः । किमग्निहोत्रात्कर्मान्तरं दधिविशिष्टमिन्द्रियका-
 माय विधीयते । उत तत्रैव गुणमात्रं फलाय विधीयते ।
 तदर्थमिदं विचार्यते । किं कर्मणः फलं उत गुणादिति ।
 अस्तु वा भवदुक्तरीत्या तण्डुलानां तादर्थ्यम् । तथापि
 तत्सामान्येनान्यार्थस्य दध्नोऽन्यार्थत्वकल्पनानौचित्यात् ।
 किं बहुना तण्डुलीभावान्तप्रयोगसाम्बन्धिवलादेवेदं ज्ञाय-
 तेऽभ्युदयोष्टिः न कर्मान्तरमिति । तस्याः कर्मान्तरत्वे लौ-
 किकतण्डुलसाध्यतया तदन्तप्रयोगावस्थापनविधेरदृष्टार्थ-
 तापस्येत्यपि वक्तुमशक्यत्वात् । तद्वलेनान्यार्थनिर्णया-
 गात् । यो अत एव यदपि तैरेवोक्तमान्त(१) च नार्थस्य
 दध्यर्धस्याभ्युदयाभावपक्ष इव तदन्यस्य.... ॥

Subject: Vidhivivaraḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the last
 page is given a Oakrabandha containing the following verse—

राजते रुचिराकारा राकाराजगुणावरा ।

रावणारेः कौर्तिधाराराधार्तिहरतेजरा ॥

॥ उत्तरमीमांसा ॥

UTTARAMĪMĀMSĀ.

Author's Catalogue No. 509. Page No. Eighty-four.
Editions—Paper. Size—10 1/2 inches. Weight—2.
Dues—12 1/2 p. a Page. Author—Jagadgurur, Brahmacharya.
—Sri. Ananta-Bharadwaja. Complete. Printed.

उत्तरमीमांसा

उत्तरमीमांसा ॥ १ ॥

उत्तरमीमांसा ॥ २ ॥

उत्तरमीमांसा ॥ ३ ॥

॥ उत्तरमीमांसा ॥

उत्तरमीमांसा ॥ UTTARAMĪMĀMSĀ.

उत्तरमीमांसा

उत्तरमीमांसा ॥ २ ॥

उत्तरमीमांसा ॥ ३ ॥

उत्तरमीमांसा ॥ ४ ॥

उत्तरमीमांसा

उत्तरमीमांसा ॥ ५ ॥

उत्तरमीमांसा ॥ ६ ॥

Subject: Brahminism. I-IV Pages.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The size of the page is given:—

649 उत्तरमीमांसा ॥

॥ श्रीगणेशाय ॥

UTTARAMIMAMSA

॥ ब्रह्मसूत्रम् ॥

7008. BRAHMASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 6275. Page 84. Right column.
Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—9.
Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
—280. Author—Bādarāyaṇa. Complete. Printed.

Beginning:

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥

जन्माद्यैस्य यतः ॥ २ ॥

शास्त्रयोनित्वात् ॥ ३ ॥

तत्तु समन्वयात् ॥ ४ ॥

इक्षतेर्नाशब्दं ॥ ५ ॥

End:

दर्शयतथैवं प्रत्यक्षानुमाने ॥ २० ॥

भोगमात्रसाम्बलिगाच्च ॥ २१ ॥

अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥ २२ ॥

Coleophon:

इति श्री शारीरक[भाष्ये] सूत्रे चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

शुभमस्तु । शंकरार्पणमस्तु ।

Subject: Brahmasūtras. I—IV Pādas.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given:—

तुलनामहाराजस्य पुस्तकम् ॥

Bādarāyaṇa: needs no introduction to the philosophical public. The **Brahmasūtras** are the basic work of all **Vedānta** along with the **Upaniṣads** and the **Gītā**. The identity of **Bādarāyaṇa** with **Vyāsa** the compiler of the **Vedas** is a very doubtful question and scholars have not yet said their last word on the subject. So far the view that is holding the field is that there is a number of personages by name **Vyāsa** which was something like a title and **Bādarāyaṇa** is one of them. Whether the **Brahma-Sūtras** are one compact work of one author is also a disputed question. It is contended by **Dr. Keith** with the support of other scholars that the redaction of **sūtras** known as **Brahma-Sūtras** and **Purvamīmāṃsā Sūtras** are works of schools expressing their views rather than of individual authors. He also holds that these two sets of **Sūtras** should have been contemporaneous in their origin as they contain mutual mention in themselves as also mention of the same individuals in both.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title

page is given:—

ब्रह्मसूत्रम्

THE BRAHMA SŪTRAS.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete, or otherwise.
7009	B. L. 5747	Paper.	4½ × 2½	47	5	Devanāgarī.	Complete.
7010	" 5.45	"	4½ × 4½	11	8-11	"	"
7011	" 5755 a.	"	16½ × 8½	8	20	"	"
7012	" 6274	"	7½ × 2½	10	6	"	"
7013	" 9608 b.	Palm leaf.	16½ × 1½	11	7	Grantha.	"
7014	" 9610 a.	"	18 × 1½	9	6	"	"
7015	" 9693	"	16 × 1½	9	7	Teluga.	"
7016	" 9697	"	4 × 2	80	10	Nandī Nāgarī.	"
7017	" 9915 a.	"	11½ × 1	19	5	Grantha.	"
7018	S. S. 19	Paper.	8½ × 4½	19	7-8	Devanāgarī.	"
7019	S. K. 121	"	6 × 3½	24	7	"	"
7020	P. A. 86	"	19½ × 1½	9	9-10	"	"

THE BRAHMA SUTRAS (Contd.)

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7021	B. L. 6252	Paper.	9½ × 4½	8	14	Devanāgarī.	Incomplete; I. i—IV. ii.
7022	T. S. 125	"	6 × 2½	10	7	"	" I. i—II. iii. 14
7023	B. L. 9725 f. f. Palm leaf.		1½ × 1½	1 (1. No. 49)	10	Telugu.	Incomplete. I. i—II. ii.
7024	" 10947 c.	"	1½ × 1½	3 (1-8)	3	Grantha.	" I. i—II. i.

DETAILED REMARKS

on the

BRAHMA SŪTRA MSS. CONTAINED
IN THE ABOVE TABLE.

7013 After the colophon is given :—

रंगी बली विभुर्धोरं तुंगारंभी रमाधिपः ।

सारनाथीति कामोद्यु....योनारीमयः स्वरः ॥

रंगीति श्लोके द्वौ द्वौ वर्णौ प्रतिपादं ब्रह्मसूत्रसङ्ख्यापरो । तथा च ।
रंगी । प्रथमपादे द्वात्रिंशत्सूत्राणि । बली । द्वितीयपादे त्रयस्त्रिंश-
त्सूत्राणि । एवं सर्वत्र योजनीयम् ॥

An index giving the first sūtra of each Pāda of each
Adhyāya is added,

The very last leaf contains some Ślokaś giving a
list of Vaiṣṇava Ācāryas.

7317 The other works contained herein are—

b. Śālagrāma lakṣaṇam.

c. Pañca Saṃskāra.

d. Amātaśpaṇa etc.

7018 This Ms. is dated Samvat 1768 (i.e.) A. D. 1711.

7028 For other works contained herein vide notes under
No. 905, where the mention of this work 'f. f.' has
been missed. Between the Upaniṣads and the
Sūtras, there is one leaf containing some unintelligible
matter.

7024 The other works contained herein are—

a. Anumānaśāstra

b. Anumitiniṣpāṇa

} Vol. XI.

d. A fragment of *Sivacūṛṇikā*.e. " *Kāverīmāhātmya*.

BRAHMA SŪTRA MSS. CONTAINED
IN THE ABOVE TABLE.

After the columns is given —

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः ।

सामान्यतः अथ... संक्षेपः ॥

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः । ॐ श्री गुरुभ्यो नमः । ॐ श्री गुरुभ्यो नमः ।

ॐ । गुरुभ्यो नमः । ॐ । गुरुभ्यो नमः । ॐ । गुरुभ्यो नमः ।

ॐ । गुरुभ्यो नमः ॥

An index giving the list of each of each of each

Address is added.

The very last leaf contains some verses giving a

list of Vedic verses.

The other works contained herein are —

a. *Bhāgavata Purāṇa*.

b. *Rāmāyaṇa*.

c. *Amṛtasagara* etc.

This MS. is dated November 1788 (A. D. 1711).

The other works contained herein vide notes under

No. 955, where the mention of this work is, has

been missed. Between the *Upaniṣads* and the

Sūtras, there is one leaf containing some unintelligible

matter.

The other works contained herein are —

a. *Ānandamāli* etc.

b. *Ānandamāli* etc.

Vol. XL

7025. BRAHMA-SŪTRA-BHĀṢYAM.

Surati's Catalogue No. 9311-2-7. Page 66. Right column.
Substratum—Paper. Size—11½ x 8 inches. Sheets—218
(150-1 262-40-453-500). Lines—13 to 2 Para. Single—
Devanagari. No. of Verses—9000. Author—Śaṅkara-
Bhāṣya-cārya. Composite Printed.

॥ अद्वैतम् ॥

ADVAITAM.

१ शंकराचार्यकृतब्रह्मसूत्रभाष्यम् ,
तद्व्याख्यानानि, इतरग्रन्थाश्च ॥

1. Śāṅkara's Brahma-sūtra-bhāṣya,
commentaries and other works
based thereon.

॥ अथ ॥

ADYATMA

शिवानन्दकृतसुभाषितम्

॥ शिवानन्दकृतसुभाषितम् ॥

A. Shankara's Brahma-sutra-phases,

commentaries and other works

based thereon.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यम् ॥

7025. BRAHMASŪTRABHĀSYAM.

Burnell's Catalogue No. 6241 a-c. Page 86. Right column.

Substance—Paper. Size— $11\frac{1}{4} \times 5$ inches. Sheets—278

(160 + 24 + 45 + 73 + 30). Lines—12 to a Page. Script—

Devanāgarī. No. of Granthas—9200. Author—Śrī

Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोः + सुतरामितरेतरभावानुष-

पत्तिः ।

End:

अनावृत्तिश्च दानावृत्तिश्च दिति च्छाब्ध्याः

शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति ।

Colophon:

इति श्रीशारीरकभट्टाचार्यसंभाष्ये शाङ्करभगवत्पादकृतौ चतुर्थस्याध्यायस्य

चतुर्थः पादः । समाप्तमिदं शाङ्करभाष्यम् ॥

Subject: Śrī Śaṅkara Brahma Sūtra Bhāṣya; I-IV Adhyā-
yas.

Remarks:—The Mss. are in good condition.

On the last sheet of 6241 b. is found

हे पुस्तक श्रीमन्तराज श्री शरभोजिमहाराजसाहेबबाबु कारकर्तव्य

काशीदेशादून खरिदीकरून आणिलें अस्सें ।

On the title pages of others are seen the following:—

No. 6241 a. “ श्रीमन्महाराजतुलजाराजस्य पुस्तकमिदं भवति । ”

„ d “ तुलजामहाराजस्य पुस्तकं भवति । ”

„ e “ श्रीमन्महाराजतुलजाराजस्य पुस्तकम् ॥ ”

The whole book is preserved in 5 Mss. a—c.

On a loose sheet at the end of 6241 (c) is given the following—

ब्रीजयतुतरां ॥

आत्मानन्दप्रकाशोदय इह विमलप्रज्ञया साधितोऽयं

ग्रन्थान्या(ना)लोक्य मुख्यान्य(न)लमुनिमतान्याकल्प्याप्रवर्ग्यात् ।

दुष्टः सर्वज्ञकल्पैर्मुहुरपि परमानन्दभाजो वितन्व-

त्रास्ते यस्तान् सकामान् जयतु बुधमनोद्वादमान्प्रयत्नः ॥ १ ॥

यस्सर्वत्र समो यमात्मनियमाः पश्यन्ति येनाश्रितो

यस्मै दास्यति देशिकः समपदं नोपैति यस्माज्जनः ।

म्लानि यस्य जगत्सुमित्रमहितं यस्मिन्नसंभाषितं

तद्विद्वत्कृतदूषणं बहुमतं स्थान्मे कृतौ भूषणम् ॥ २ ॥

आराध्यैकं प्रयाचे भुवि बहुविदितान् साधु वद्वद्विद्वत्सन्

साम्ना दोषो गुणो वाप्यमलधिषणयोद्भावितस्त्वन्न चारूपः ।

नो चेत्प्रावां सुवाचां प्रचयगतिचमत्कारधाराप्रवाहा-

दात्मानन्दप्रकाशोदय इह जनितो दूषणेनैव मन्दः ॥ ३ ॥

या विश्वं तनुते स्मरन्ति च सदा यामेव वाचंयमाः

साफल्यं वचसो ययैव विबुधाः यस्यै नमस्कुर्वते ।

यस्यास्तागमशब्दजालमभवद्यस्याः स्वरूपं परं

यस्यामेव शिवः स्वरूपमगमत्तामेव वाचं नुमः ॥ ४ ॥

प्रारिप्सन्ते च मूलं ननु भवतु समाप्त्यर्थमाचाररक्षा

ये तेषां मङ्गलानां प्रथनमिह वृथा भाति मे ये च मूलम् ।

व्याख्यातुं सुप्रवृत्ताभ्युविरचितमलं मङ्गलं मूलकारै-

स्तेनैवेष्टार्थसिद्धावलमपरिचिते न प्रयत्ने प्रसिद्धेः ॥ ५ ॥

सङ्गत्यैसुविभावितेन पृथगत्राभ्युच्चयार्थापितत्

संभाव्यं ननु नेष्टदैवमिह सर्वेषां समं तेन तत् ।

संभाव्यं यदि (संभाव्यं यदि पञ्चदैवतबहिर्भूत्वाविभूति)र्भवे

चेदेवं जगतीतलेऽस्त्यणुसमं तस्मादृते किञ्चन ॥

Sri Saṅkara's Bhāṣya needs no introductory remarks.
The work has been printed in several places, the Sri Vāṇī
Vilāsa Edition being the most critical of all.

BRAHMANŪTRABHĀṢYAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7026	B. L. 6258 a	Paper.	8½ × 5	17	14	Devanāgarī.	Incomplete; I. i. only.
7027	" 6249, 50 & 51	"	11½ × 4	64 (17 + 30 × 17)	11	"	" I. ii-iv.
7028	" 6262	"	10 × 4½	69 (81-149)	12-18	"	" II. i-iv; wants a little in the begin- ning.
7029	" 6263	"	11½ × 4½	125 (295-419)	7	"	" III. i-iv.
7030	" 6265	"	18 × 5	25	14	"	" IV. i-iv.
7031	" 6260	"	10 × 4½	153	10	"	" I. i-II. ii.
7032	" 6269	"	12½ × 4½	7	11	"	" I. i.
7033	" 6261	"	10 × 4½	48	11-14	"	" I. i and ii.
7034	" 6248	"	13 × 5	68	12	"	" III. i-iv.

7035	"	6264	Paper.	$11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	42 (420-461)	7	Devanāgarī.	" IV. i-iii.
7036	"	9599	Palm leaf.	$18 \times 1\frac{1}{4}$	370	8-9	Grantha. Complete.	I. i-IV. iv.
7037	"	9601	"	$17\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	290 (86-88+80-887) (80-80 missing)	6-8	"	"
7038	"	9613	"	$14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	124	6	Nandināgarī.	"
7039	"	9600	"	$19\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	176 (2 leaves are missing in the middle)	8-9	Telugu.	Incomplete; I. i-IV. iv-5
7040	"	9603	"	$19\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	38 (52-89)	10-14	"	" I. i-iv.
7041	"	9602 a.	"	$15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	122	7-8	Grantha.	" II. ii-III. i.
7042	"	9614	"	$16 \times 1\frac{1}{2}$	51 (150-200)	10	"	" III. ii-iv.
7043	"	9814 b.	"	$18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	10 (95-104)	9	Telugu.	" Catusūtrī only.
7044	"	9694	Bamula.	$16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	3	10-11	"	"

DETAILED REMARKS

on the

BRAHMASŪTRABHĀṢYA MSS. IN THE ABOVE TABLE.

- 7026 The other works contained herein is Maniṣipāṇcaka.
- 7027 This bundle consists of 3 Mss, B. L. 6289, 6240 & 6251.
They bear the superscript—
'हे पुस्तक + शरभोजिमहाराज + काशीदेशाहून + आणिलें अस्सें
- 7080 On the title page is given—
हे पुस्तक + शरभोजिमहाराज + काशीदेशाहून + आणिलें अस्सें ।
- 7082 On the title page is given—
तुलजामहाराजस्येदं पुस्तकम् ।
After the colophon is given—
मेधायाध्यात्मसिद्धयै भवतु(ति) भगवती दग्धजीवच्छरीरा
म्लेच्छालापाहिमूर्च्छानिमिषदुपनिषज्जीवजीवांतुराकिः ।
अद्वैतब्रह्मरात्रान्तिकसकलपुराणेतिहासोपकल्पः-
माता साम्राज्यपीठीमनघजनमनश्शङ्करी साङ्करी नः ॥
- 7085 On the title page is given—
हे पुस्तक + शरभोजिमहाराज + काशीदेशाहून + आणिलें अस्सें ।
- 7041 The other work contained herein is a fragment of an anonymous commentary on the Brahmasūtras.
- 7045 The other work contained herein is Tattvavivekavyākhyā.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—पञ्चपादिका ॥

7048. BRAHMASŪTRABHĀṢYAVYĀKHYĀ—

PAÑCAPĀDIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9813 b.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Leaves—
41 (105-154). Lines—8 to a Page. Script—Telugu. No.
of Granthas—2400. Author—Śrī Padmapāda. Complete.
Printed.

Beginning:

अनाद्यानन्दकूटस्थज्ञानानन्दसदात्मने ।

अभूतद्वैतजालाय साक्षिणे ब्रह्मणे नमः ॥

नमः श्रुतिशिरःपद्मपङ्कमार्ताण्डमूर्तये ।

वादरीयणसंज्ञाय मुनये श्रमवेश्मने ॥

नमाम्यभोगिपरिवारसम्पदं

निरस्तभूतिमनु(पु)मर्षविग्रहम् ।

अनुग्रहायन्मृदितकाललाम्बनं

दिनाविनायकमपूर्वशङ्करम् (?) ॥

यद्वक्त्रमानससरःप्रतिलब्धजन्म-

भाष्यारविन्दमकरन्दरसं पिबन्ति ।

प्रत्याश्रयुअ(न्मुख)विनीतविनेवभृंगा

स्तान् भाष्यवितरगुरुप्रणमामि मूर्त्ता ॥

वेदादिवृन्तभारेण गरिमाणं विभर्ति यत् ।

भाष्यं प्रसन्नगम्भीरं तस्यास्यां श्रद्धयारमे ॥

युष्मदस्मद्गोचरयोरित्यादि अहमिदं ममेदमिति नैस-

र्गिकोऽयं लोकव्यवहार इत्यन्तं भाष्यम् ।

End:

कथमिदानीमस्य प्रामाण्यामित्याशङ्क्याह ॥ देहात्म-
प्रत्यय इति ॥ यथा देहे विशिष्टजातीये तद्व्यतिरिक्तस्याहं
कर्तुः अहंमानसंबन्धः कल्पितोपि स्वनिबन्धने लोकशा-
स्त्रव्यवहारे यथावगतित्वहेतुस्तथायं कल्पितोऽप्यलौकि-
कात्मकप्रतिपत्तेः प्राक्प्रमाणे निश्चिते प्रत्ययोत्पादनात्
बाधानुपलब्धेऽप्येति ॥

श्रीवेङ्कटेशाय नमः ॥

Colophon: (Leaf No. 138)

इति तृतीयं वर्णकं समाप्तम् ॥

Subject: Pañcapādikā a commentary on the Brahmasūtra-
bhāṣya of Śaṅkara by Padmapādaśārya 1-9 Var-
ṇakas.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This work is printed in Chowkhamba Sanskrit series. The
author is one of the famous four disciples of Śri Śaṅkara and
this work is the earliest of the commentaries on Śaṅkara's
Brahmasūtrabhāṣya.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—पञ्चपादिका ॥

7049. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—

PANCAPĀDIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6247. Page 87. Left column.

Substance—Paper. Size— $11\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—25.

Lines—12 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—200. Author—Śrī Padmapāda. Incomplete. Printed.

Beginning:

अनन्तगुणसन्दोहसरसीरुहमानवे ।

गुरवे परपञ्चोपध्वान्तञ्चंसपटीयसे ॥ १ ॥

नमः श्रीगणनाथाय विघ्ननाशाय ते नमः ।

लिखामि सूत्रभाष्यस्य व्याख्यां पादस्य पञ्चिकाम् ॥

(अनाथा)

Same as No. 7048.

End:

एवं सूत्रस्यादित्वेन कारणेन सूत्रतया विषयप्रयोजनं

तत्सिद्धिकरं चाविद्याख्यं बन्धं तत्सामर्थ्यावगमादापाय

तत्र सूत्रसामर्थ्यं दर्शयितुं प्रतिपदव्याख्यामारभते ।

Colophon:

इति पञ्चपादिकायां प्रथमवर्णकं समाप्तम् ॥

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā known as Pañca-
pādikā: I Varṇaka only.

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is given.

हे पुस्तक श्रीमन्तराजेश्री शरभोजिमहाराजसाहेबदांच कारकर्तात
काशीदेशाहून खरीदीकरून अणिलें अस्से ।

॥ ब्रह्मसुलभाष्यव्याख्या—पञ्चपादिका ॥

7050. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—

PANCAPĀDIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6245. Page 87. Left column.
Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches. Sheets—28.
Lines—18 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—1000. Author—Śrī Padmapāda. Incomplete.
Printed.

Beginning:

श्रीगुरुगणपतिदेवेभ्यो नतिरियम् । ओं सिद्धैव ननु
ब्रह्मजिज्ञासा । अथातो धर्मजिज्ञासेति सकलवेदार्थस्य
विचारितत्वात् । ब्रह्मज्ञानस्य चोदनालक्षणत्वेन धर्म-
स्वरूपत्वात् । अतः सिद्धैव ब्रह्मजिज्ञासा । अभ्यधिका-
शङ्काभावादिति । अत्र केचिदभ्यधिकां शङ्कां प्रदर्श-
यन्ते । ब्रह्मजिज्ञासां पृथगारभते । केयमत्राभ्यधिकाश-
ङ्का चोदनालक्षणोऽर्थो धर्म इति भ्रुवतां(तो) विषेः प्रामा-
न्यं दर्शितम् ।

End—Same as No. 9813 b.

Colophon:

इति श्रीपञ्चपादिकायां नवमो वर्णकस्समाप्तः ॥

श्रीपञ्चपादिकाचार्यैः कृतं विवरणं खलु ।

बालकृष्णेन मुनिना लिखितं ज्ञानसिद्धये ॥ १ ॥

चतुस्सूत्री ॥

Subject: Pañcapādikā. Varnakas 2-9 Catussūtrī.

Remarks:—The Ms. is in an excellent condition. On the title page is given:

हे पुस्तक श्रीमन्तराजे श्री शरभोजिमहाराजशाहेव्याच कारकर्तृति
काशीदेशाहू न खरीदीकरून आणिलें अस्तें ।

॥ पञ्चपादिकाव्याख्या—विवरणम् ॥

7051. PAÑCAPĀDIKĀVYĀKHYĀ—
VIVARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 6246. Page 87. Left column.

Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches. Sheets—108
(27 + 17 + 88 + 26). Lines—11 to a Page. Script—Devā-
nāgarī. No. of Granthas—1550. Author—Prakāśātma-
yati. Complete. Printed.

Beginning:

पालने विमलसत्त्ववृचये

जन्मकर्माणि रंजानुपे लये ।

तामसाय जगतः पराकृत-

द्वैतजालबन्धुपे नमस्सते ॥ १ ॥

End:

तृतीयं श्लोकं व्याचष्टे अद्वितीयनिसृतिश्रयानन्दचैत-
न्यैकतान सर्वज्ञ सर्वेश्वर सर्वशक्तिनिरवयव स्वच्छासंग-
प्रत्यग्भूत ब्रह्मात्मन्यपरोक्षानुभवात् प्राक् देहात्मप्रत्यय-
वत् सर्वो व्यवहारो यथादर्शनमुपपद्यते तस्मिन्प्रापरोक्षव-
द्भासमाने प्रमातृत्वादि बाधात् सर्वोव्यवहारो निवर्तत
इति श्लोकार्थः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपद्मिनाजकानन्यानुभवपूज्यपादशिष्यस्य
प्रकाशात्मभगवतः कृतौ पञ्चपादिकाविवरणे सप्त-
म्यसूत्रं समाप्तम् ।

Subject: Pañcapādikāvivarāṇa; Catuṣṣūtrī:—an explanatory
gloss on the Pañcapādikā of Padmapādācārya.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition.

This bundle consists of 4 Mss.

1	a.	I. Varṇaka only.
2	b.	II. " "
3	c.	III. " "
4	d.	IV—IX Varṇakas.

This work has been published by Rāma Śāstri Bhāgavatā-
cārya in Chowkhāmba Sanskrit Series, Benares. This
author is also the author of another work Śārirakamīmāṃsā
Nyāyasaṅgraha, which is not printed.

PANCAPĀDIKĀVIVARAṆA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7052	B. L. 6858	Paper.	10½ × 4½	7	10	Devanāgarī.	Caturśūtrī.
7053	" 6268	"	11 × 5½	188	"	"	Complete. Catus- śūtrī.
7054	" 9640	Plam leaf.	17 × 1½	204	5-7	Nandināgarī.	" wants a lit- tle in the beginning.
7055	" 9641	"	17 × 1½	117	6-9	"	" catusśūtrī.
7056	" 9642	"	1½ × 1	180	4-5	Grantha.	" wants a lit- tle in the beginning.

॥ पञ्चपादिकाविवरणव्याख्या—तत्त्वदीपनम् ॥

7057. PAÑCAPĀDIKĀVIVARAṆAVYĀKHYĀ—
TATTVADĪPANAM.

Burnell's Catalogue No. 9689. Page 87. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1½ inches. Leaves—
216. Lines—6-3 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—5000. Author—Akhaṇḍānandamuni. Incom-
plete. Not printed completely.

Beginning:

यदबोधसमुद्भूतं यद्बोधात्प्रविलीयते ।

नामरूपात्मकं विश्वं तस्मै पूर्णात्मने नमः ॥ १ ॥

वन्दे सर्वसुनीन्द्रसेव्यमनिशं श्रीबोधपृथ्वीधरम् ॥ २ ॥

वादिवारणसन्दोहप्रभञ्जनविशारदम् ।

श्रीमदानन्दशैलाहपञ्चास्यं सततं भजे । ४ ॥

नानाविघनिबन्धाश्च प्रसूनरसमादरात् ।

निबद्धमधु संगृह्य क्रियते तत्त्वदीपनम् ॥ ७ ॥

पञ्चपादिका व्याचिख्यासुर्ग्रन्थकरणयोग्यतार्थ परदेव-

तां प्रार्थयते आद्यश्लोकेन ।

ननु किं नमस्कार्यं सत् अचेतनं सचेतनं वा

ब्रह्म नमस्कार्यमित्याह— पालन इति ।

End:

इदं रजतमित्यादिवत्तादात्म्येनानुपलम्भात् कथमभ्या-

स इत्याशङ्क्याह । संबन्धितयेति । यत्र तु तादात्म्या-

भ्यासः तत्र सामानाधिकरण्यम् । अत्र च तदभावात्

सामानाधिकरण्यं वृथापेक्ष्यत इत्यर्थः ।

Subject: Pañcapādikāvivarāṇavyākhyā called Tattvadīpana.

Remarks:—This work is a commentary on Prakāśātmayatī's Pañcapādikāvivarāṇa and not upon any other anonymous commentary on the Pañcapādikā, as Dr. Burnell describes. The author of this work is Śrī Akhaṇḍānandamuni.

Extracts from this work are published in the Chowkhamba edition of Pañcapādikāvivarāṇa edited by Ramāśśtri Bhāga-
yātīcārya.

VIVARANATATTVADIPANA.

SANSKRIT MANUSCRIPTS

5205

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7058	B. L. 9836	Palm leaf.	17 x 1½	158	7-10	Grantha.	Incomplete. I var- ṣaka.
7059	" 9648	"	16 x 1½	100	9-18	"	" " "
7060	" 9711 b	"	16½ x 1½	62	6-7	"	" I " wants beginning and a portion the II also.
7061	" 9647	"	17½ x 1½	206	8-10	Telugu.	" Varṣakas 1 & 2.
7062	" 9887	"	17 x 1	78	7-8	"	"
7063	" 9648	"	17 x 1½	20 (148-167)	8	Nandinigari.	" A fragment at the begin- ning.

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7058. This Ms. and the following five which represent the same work as described above are incorrectly classified and described by Dr. Burnell as Śrī Akhaṇḍānanda's commentary on the Sureśvaravārttika. Dr. Aufrecht has only followed Dr. Burnell.
7059. The Ms. has been copied in the library. Vide T. V. No. 187.
7060. The other work contained herein is Kaivalyopaniṣad-dīpikā described under No. 1466.

॥ विवरणदर्पणम् ॥

7064. VIVARAṆADARPAṆAM.

Burnell's Catalogue. No. 9851. Page 97. Left column.
 Substance—Palm leaf. Size— $18 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
 —162. Lines—5 to a Page. Script—Nandināgarī.
 No. of Granthas—1900. Author—Raṅgarājādharin.
 Incomplete. Not printed.

Beginning:

...प्रधानादिवारणेन ईश्वरस्य सिद्धेरिति च का यो-
 जना यद्वा अद्वितीयं इति कुतः शास्त्रयोनिस्वाद्यपेक्षया
 प्राक् द्वितीयद्वये अन्यत्सर्वं पूर्ववत् । अत्र प्रथमयोजना

श्रेष्ठतमा । तं पक्षमाश्रित्येवं श्लोकं व्याख्यास्ये द्वितीये
सूत्रे ॥

‘जन्माद्यस्य यत्’ इति ॥ द्वितीयसूत्रस्यार्थः ज-
न्मोत्पत्तिरादिरस्येति तद्वृणसंविज्ञानो बहुव्रीहिः विशिष्य-
कदेशमेव विशेषणं कृतसमास इत्यर्थः । जन्मस्थितिभंगः
समासार्थः तद्वृणसंविज्ञानप्रयोजनम् ।

नन्वेवं जन्मस्थितिभंगा...त्वात् । न च तत्त्वादी-
नामवलोकनेन च तेषामर्थनिश्चयो भविष्यतीति वाक्यं
तत्त्वदीपनस्य सकलजन..... र्थनिश्चय इति । त-
स्माद्वितीयसूत्रं वि....द्विरणीयं स्यादित्याशङ्क्य ब्रह्मणो
लक्षणयाऽभिधानपरत्वाद्वितीयसूत्रस्येति ।

नोक्तदोष इति । द्वितीयसूत्रप्रतिपाद्यप्रमेयलाभं
शिष्यबुद्धिदाढ्याय पुनरेकतंप्रहितमित्याह । स्वरूपल-
क्ष्मापि यतो द्वितीये तदस्थलक्ष्मापि निरूपितं प्राक् ।
अतो जगत्कारणतेश्वरस्य सिद्धा । प्रधानादिनिवारणे-
नेति । द्वितीयसूत्रे प्राक् प्रथमं तदस्थलक्ष्मापि । यत्
इति । सूत्रप्रकृत्यंशात् स्वरूपलक्ष्मनिर्देश इति चेत् ।
मेवं तृतीयलिङ्गनिर्देशात् संहतिप्रधानं धर्मज्ञानं समा-
सार्थः अतो नोक्तदोषः । ननु जन्मादीनामादिमध्याव-
सानं न संभवति । आदिः पूर्वकालकोटिमतो भवति ।
तदभावे प्रपञ्चस्य को नामादिरिति चेत् न जन्मनशादित्वं

भुतिनिर्देशापेक्षम् । वस्तुनिर्देशो यथा । यतो वा इमानि
 भूतानि जायन्ते इत्यस्मिन्वाक्ये जन्मादीनां क्रमदर्शनात् ।
 तथा वस्तुत्वमूलभूतश्रुतौ प्रथमं जन्म निर्दिष्टमिति जन्म-
 नश्चादित्वं युज्यते वस्तुवत्त्वमपि जन्मना लब्धात्मकस्य-
 धर्मिणः स्थितिप्रलयसंभवात् । तथा हि—वस्तु प्रविलीय
 न तिष्ठति । स्थित्वा न जायते । नापि जनित्वैव नश्यति
 क्षणिकत्वनिराकरणात् । अतो जनित्वा स्थित्वा प्रविलीयत
 इत्येवमनादिरयं प्रपञ्चः । तस्मान्छ्रुतिनिर्देशापेक्षत्वात्
 वस्तुनिर्देशापेक्षत्वाच्च जन्मनश्चादित्वमूह्यते । अस्येति ।
 प्रत्यक्षादिसंनिधापितस्य इदमानिर्देशः षष्ठी जन्मादिधर्मसं-
 बन्धार्था । यत इति कारणानिर्देशः । प्रकृतित्वनिबन्धना
 पञ्चमी नान्यनिबन्धना । तथा चास्य जगतः नामरूपा-
 भ्यां व्याकुतस्य अनेकेत्यादि विशेषणविशिष्टस्य जन्म-
 स्थितिभंगः । यतः सर्वज्ञात्सर्वशक्तेश्च कारणाद्भवति तद्व-
 द्भेति वाक्यशेषः ।

अन्यथा श्रुतवाक्यस्य साक्षात्त्वेन निरर्थकतापत्तेः ॥

End:

तस्मान्ज्ञानग्राहकसामग्रीमात्रसाध्यं ज्ञानस्य त....मि-
 ति सिद्धम् । न च तत्र प्रमाणाभाव इति वाच्यम् । वि-
 चारस्य च प्रमात्वं विज्ञा....नुमानादि प्रसिद्धसाधनतापरि-

.. रात्वम् । विवादेति विशेषणं गुणत्वादिषु व्यभिचारप-
रिहारार्थम्... ॥

Colophon: Nil

Subject: Vivaraṇapadarpaṇam a commentary on Pañcapādikā-
vivarāṇa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Dr. Burnell has left it as unidentified fragment. This is one of the very rare Mss. that this Library has. The author of this work is Raṅgarājādhvarin the learned father of the famous Appayadīkṣita a scion of whose family this editor is. The work could be identified as such by the following verse contained in the Accāndīkṣita vamsāvali of Vīra-rāghavakavi, treating of the ancestors of Nīlakanthadīkṣita.

“यत्कीर्तिः सकलदिगन्तरप्रचारा

योऽकार्षीद्विवरणदर्पणाभिधानम् ।”

॥ पञ्चपादिकाव्याख्या—वेदान्तरत्नकोशः ॥

7065. PAÑCAPĀDIKĀVYĀKHYĀ—

VEDĀNTARATNAKOŚAH.

Burnell's Catalogue No. 9795. Page 95. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves

—181. Lines—14 to a Page. Script—Nandināgarī. No. of

Granthas—5400. Author—Śrī Nṛsiṃhamuni. Incom-

plete. Not Printed.

Beginning: श्रीगणपतये नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीनरसिंहाश्रमचरणचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

माया कायाद्युपायं विद्यदिव पयसि स्वच्छमूर्तिः प्रवीरा

[त]द्ब्रह्मादिध्वीषदीक्षाक्षणीचितविभेवैवात्मतन्त्रः पुरेषु ।

क्रीडत्युच्चावचं यो हरिरनुदिवसञ्ज्योतिषाञ्ज्योतिरेक-

स्तस्याङ्गं मङ्गलं नो दिशतु नरहरेस्तुंगमंगाद्यसंगम् ॥

यस्याहृन्निद्रमद्रुद्रं स्मृतं केनापि हेतुना ।

तनुते विमलां बुद्धिं तं वन्दे नृहरिं गुरुम् ॥

सर्वसाक्षिणमाश्रित्य नरकेसरिणं गुरुम् ।

विश्वेशं गिरिजां हुण्डि व्याकुर्वे पञ्चपादिकाम् ॥

निजनयननिमेषोन्मेषयोरप्रभुः स्या-

महमिति यदि तथ्यं तत्समं पद्मयानेः ।

स यदि परमपुंसा वीक्षितो विश्वकर्त्रा

मयि पततु पवित्रा तस्य कारुण्यवीक्षा ॥

श्रीमच्छारीरमीमांसाभाष्यं व्याकर्तुं श्रोतृप्रवृत्तसंग-

तया तत्प्रतिपाद्यं परमात्मतत्त्वं दर्शयन् निष्प्रत्यूहपरि-

समाप्तये स्वामिमतं ब्रह्म प्रणमिति । अनादीति । ब्रह्मणे

नमः स्यादिति शेषः । नमस्कार्यस्वरूपविशेषाज्ञानेन नम-

स्कारायोगात्तदर्थं तस्य "अज आत्मामहान् ध्रुवः"

“ विज्ञानमानन्दं ब्रह्म ” “ सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म ” “ स-
देव सोम्य ” इत्यादिशास्त्रसिद्धं स्वरूपं पूर्वाधेन दर्शितम् ॥

REED:

प्रामाण्येऽपि प्रतिपत्तिसाधनस्यादित्यर्थः । तर्हि तद-
धिकरणस्थान्यार्थत्वमस्तीत्याशङ्क्याह । सा चेति । चकार
उक्ताशङ्कानिवर्तकः । सेवेति संबन्धः । अतो धर्ममात्र-
लक्षणपरमेवेदं सूत्रं । एवं च मीमांसाप्रस्थानद्वयपर्यालो-
चनया ... स्वप्रधानब्रह्मविचारात्स्वस्य गतार्थत्वमित्याह ।
अत इति । गतार्थत्ववर्णनफलमाह । अतो वस्तुते
(इ)ति । तद्यावत् व्याचिख्यासितस्येति भाष्यमुपपन्न-
मिति ।

Elephon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीजगन्नाथाश्रमपूज्यपादशि-
ष्यश्रीनृसिंहमुनिविरचितायां वेदान्तरत्नकोशसमा-
ख्यायां पूज्यपादिकाव्याख्यायां द्वितीयवर्णके समाप्तम् ॥

श्रीडुडिराजाय नमः ।

श्रीसरम्भत्यै नमः ।

श्रीमहालक्ष्म्यै नमः ।

शुभमस्तु ।

हरिः ओम् ।

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ।

॥ अबद्धं वा सुबद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥

Subject: *Pañcapādikāvyaḥkhyā* known as *Vedāntaratnakosha*.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. Dr. Burnell leaves this work unidentified and does not describe it as a commentary on the *Pañcapādikā*. Sri Nṛsimhāśramin, who has written many works in Vedānta flourished in the 16th century.

This work is an independent commentary on the *Pañcapādikā* itself. He has also written a commentary called *Bhāvaprakāśikā* on the *Vivaraṇatattvadīpana* of Akhaṇḍānanda.

The guru of Nṛsimhāśramin is Jagannāthāśramin and not Paramahansaśāśramin or Parivrajakācārya as Dr. Burnell and Dr. Aufrecht call him respectively.

॥ पञ्चपादिकाव्याख्या वेदान्तरत्नकोशः ॥

7066. PAÑCAPĀDIKĀVYĀKHYĀ

VEDĀNTARATNAKOSHA.

Burnell's Catalogue No. 9644. Page 87. Left column, Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1¼ inches. Leaves—83 (65-147). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No of Granthas—2000. Author—Nṛsimhamuniḥ. Incomplete. Not printed.

Beginning:—Same as No. 7065.

End:

एतच्च परस्पराश्रयपरिहाराय । नन्वेवमपि कथमत्र ज्ञा-
नाध्यासः । न हि स्वप्न इव मनोवृत्तिः संभवति । अहंका-
रातिरिक्तमनसोऽभावान्न हि शुक्तिरजतवदविद्यानिवृत्तिः ।
सामान्याकारान्तःकरणवृत्त्यवच्छिन्नचैतन्यस्थं ज्ञानं
तद्वेतुः । न चात्र संभवतीत्याशङ्क्या(ह) — ॥

Subject: Pañcapādikāvyaṅkyā known as Vedāntaratnakosā.

Remarks: —The Ms. is in a decaying condition.

Dr. Burnell has noticed this Ms. as a copy of Śrī Prakā-
śātmayatī's Vivaraṇa. It is really another independent com-
mentary on Śrī Padmapāda's Pañcapādikā, by Śrī Nṛsiṃha-
muni.

There is a transcribed copy of this Ms. in this library. T. V
No. 425.

॥ विवरणप्रमेयसंग्रहः ॥

7067. VIVARANAPRAMEYASAṅGRAHAH.

Burnell's Catalogue No. 6809. Page 88. Left column.

Substance—Paper. Size—11×5 inches. Sheets—145.

Lines—13-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—6200. Author—Vidyāraṇya. Incomplete.

Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्वमात्रयाऽनन्दयदत्र जन्तून्

सर्वात्मभावेन तथा परत्र ।

बल्लङ्करानन्दपदं हृदञ्जे

बिभ्राजते तद्यतयो विशन्ति ॥ १ ॥

भाष्यटीकाविवरणतन्निबन्धनसंग्रहः ।

व्याख्यानव्याख्योय(ख्ययो) भावकेश्वहानाय रच्यते ॥ २ ॥

नित्यस्वाध्यायविधितोऽधीत्य वेदान्तमसू(द्र)ये ।

संक्षेपेऽर्थे ये सूत्रभाष्यादिष्वधिकारिणः ॥ ३ ॥

नित्यो हि स्वाध्यायोऽध्येतव्य हृत्प्राध्यानविधिः

ब्राह्मणेन निष्कारणो धर्मः षडङ्गो वेदोऽध्येयो ज्ञेयश्चेति

वचनात् काम्यत्वे हि वेदाध्ययनस्यान्योन्याश्रयता ।

End :

शरीरेन्द्रियसाध्यविधिभेदाः पूर्वमीमांसायां निरूपि-

ताः । इह तु मानससाध्यो विधिर्निरूपित इति पञ्चमा-

रम्भ इति चेत्तर्हि “अथातः परिशिष्टधर्मजिज्ञासा”

इत्येवारम्भेत न त्वेवमारम्भते । तस्माद्वर्त्मजिज्ञासेदादे-

वानयोर्मासयोर्भेदः । तदेवं विधिवत्काया अप्यभावाच्च-

विंशो ब्रह्मणि वेदान्तसमन्वय इत्यशेषमतिमंगलम् ।

संगृहीतं विवरणं

सहानेकैर्निबन्धनैः ।

टीकायासं विना लोकाः

क्रीडन्त्वत्र यथासुखम् ॥

महतां हृदयं बोधु-

मशक्तोऽप्यतिभक्तितः ।

अकार्षं ग्रन्थमेतेन

प्रकाशात्मा प्रसीदतु ॥

यद्विद्यातीर्थगुरवे

शुश्रूषाऽन्या न रोचते ।

तदस्त्वेषा भक्तियुक्ता

श्रीविद्यातीर्थपादयोः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्भारतीतीर्थविद्यारण्यमु-

निबर्णविचचिते विवरणप्रमेयसङ्ग्रहे चतुर्थसूत्रे

द्वितीयवर्णकं समाप्तम् ॥

Subject: Vivaraṇaprameyasaṅgraha a brief summary of
Pañcapādikāvivarāṇa of Śrī Prakāśanayati; up to
the II Vārṇaka.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This work is a summary of topics in Prakāśatma's commentary on the Pañcapādikā on part I of Śaṅkara's Śārīraka Bhāṣya. This is translated by Thibaut and published in Indian Thought, Allahabad.

॥ विवरणप्रमेयसंग्रहः ॥

7068. VIVARAṆAPRAMEYASAṆGRAHAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9878. Page 82. Left column.
Substance—Palm leaf. Size— $11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
124 Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—3500. Author—Vidyāranya. Incomplete. Prin-
ted.

Beginning:

वर्षमजिज्ञासासूत्रे ह्येतदवस्थितं । “ स्वाध्यायोऽध्येतव्य ”
इत्यध्ययनविधेरदृष्टार्थत्वं उत दृष्टार्थत्वमिति विशये
विधिवशाददृष्टार्थत्वं । न च कलाभावः । विश्वजिन्वायेन
स्वर्गस्य रात्रिसन्न्यायेनार्थवादिकष्टतकुल्यादेर्वा फलत्वो-
पपत्तेः । न चैवं अध्ययनविधेरपि अविवक्षितार्थत्वे अध्य-
यनाप्रसक्तेः दृष्टार्थत्वादिविचारानवसरः ।

End:

तस्मात्परमार्थतो द्वितीयं ब्रह्म व्यावहारिकभेदात् कर्म-

कार्यादिव्यवहारः । न च वैपरीत्यं । वेदान्तानां तत्त्वावे-
दकत्वाभावे ब्रह्मणो व्यवहारपथातीतत्वेनोभयविधप्रामा-
ण्यहानिप्रसंगात् । कर्मकाण्डस्य तु तत्त्वावेदकत्वाभावे-
ऽपि व्यावहारिकं प्रामाण्यमिति सर्ववेदप्रामाण्यं सिद्ध-
मित्यद्वैतस्य निरस्तसमस्तावद्यत्वात्तदेव श्रेयोऽर्थभिरा-
दरेणोपादेयमिति नवमवर्णकार्थनिरूपणं सिद्धं ।

आशामोदकतृप्तानामविज्ञातपरात्मना ।

आत्मतत्त्वार्थसिद्धयर्थं सन्दर्भस्समुदाहृतः ॥

Colophon: (in the margin)

नवमवर्णकं समाप्तम् ।

Subject: Vivaraṇoprameyasāṅgraha otherwise known as
Vivaraṇopanyāsa. Varṇakas 1-9; wants a little in
the beginning.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the col-
phon is given the following—

गंगां मुञ्चाय मां वा वह निजवपुर्वात्यर्थितो नलिकण्ठः

पार्वत्या उत्तपस्यापरवशद्वयो दातुकामस्तदिष्टम् ।

ओमित्युक्त्वा तदैव स्वशिरसि विलसद्भङ्गया लज्जमाना

माश्लिष्यागेन गाढं प्रमदभरयुतः पातु मामर्धजानिः ॥

॥ विवरणप्रमेयसंग्रहः ॥

7069. VIVARANAPRAMEYASANGRAHAH.

Burnell's Catalogue No. 9874. Page 88. Left column.
Substance—Palm leaf. Size— $16 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
—110 (9-124). Lines—8 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—3500. Author—Vidyāranya. Incom-
plete. Printed.

Beginning:

....जन्यत्वनियमेन तदानीं विषयाभावादेव तदभावात्
परा....दुःखाभावविषयत्वात् दुःखाभावोऽपि प्र.....
तत्त्वज्ञानस्याप्यनुसन्धानमिति चेच्छ्रुतिस्तस्य सुषुप्तौ दुः-
खकारणाभावप्रतिसन्धानादर्थपित्या तत्कल्प..... ।

End, colophon and subject—Same as No 9873.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This Ms. is the
original of the previous one, its copy. This Ms. has lost 8
leaves at the beginning.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—भामती ॥

7070. BRAHMASŪTRABHĀṢYAVYĀKHYĀ—
BHĀMATĪ.

Burnell's Catalogue No. 6291a. Page 86. Right column.
Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—64.
Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—2400. Author—Vācaspatimiśraḥ. Incomplete.
Printed.

beginning:

श्रीरामपरमात्मने नमः ।

एतच्छास्त्रप्रवर्तकाचार्येभ्यो नमः । अविघ्नमस्तु ।

अनिर्वाच्याविद्याद्वितयसचिवस्य प्रभवतो

विवर्ता यस्यैते वियदनिलतेजोवचनयः ।

यतश्चाभूद्विश्वं चरमचरमुच्चावचमिदं

नमामस्तद्ब्रह्मापरिमितमुखज्ञानममृतम् ॥ १ ॥

*

*

अथ यदसंदिग्धमप्रयोजनं च न तत्प्रेक्षावत्प्रतिपित्सा-
गोचरः यथा समनस्केऽपि सन्निकृष्टः स्फीतालोकमभ्य-
वर्ती घटः करटदन्ता वा । तथा चेदं ब्रह्मेति व्यापकविरुद्धो-
पलब्धिः ।

End:

‘दज्ञानां भूतमात्राणामिति’

*

*

*

वाक्यान्तरेभ्यश्च ब्रह्मावगतेः प्राप्तत्वात् तदनूयाप्राप्तो-
पासाभावाच्चो विधेयस्तस्य च भेदाविध्यावृत्तिलक्षणेन वा-
क्यभेदोतिस्फुट इति भाष्यकृता नेऽद्वाटितस्त्वव्याख्यानानेन
व्यक्तप्रायत्वादिति सर्वमनवद्यम् ॥

Colophon:

इति श्रीवाचस्पतिमिश्रविरचिते भाष्यविभागे भामत्यां

प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā otherwise known as
Bhāmati and Bhāṣyavibhāga a commentary on
Brahmasūtrabhāṣya of Śaṅkarācārya I. 1.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition.

For notes on the author vide remarks under Nos. 6694
and 6705.

This work is published along with Brahmasūtrabhāṣya by
the Nirṇayasāgar Press, Bombay.

BHĀMATĪ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7071	B. L. 6224	Paper.	10½ × 4	56 (5-6")	12	Devanāgarī.	Incomplete; I. ii. iv.
7072	" 6295	"	10½ × 4½	150 (40-150)	12-15	"	" I. i-iv: wants beginning.
7073	" 9621	Palm leaf.	17 × 7½	821	8-9	Grantha.	" I. i-III. iv.
7074	" 9622	"	18 × 1½	197 (69-265)	7-10	"	" I. ii-IV. iv.
7075	" 9623	"	16 × 1½	199	6-7	Telugu.	" I. i-II. ii.
7076	" 9625	"	18½ × 1½	96	7	Grantha.	" I. i-II. ii.
7077	" 9621 ^a	"	17½ × 1½	96	7-12	"	" I. i-iii.
7078	" " ^b	"	17 × 1½	81 (322-352)	9	"	" IV. i-iv.
7079	" 6296	Paper.	12 × 8½	76	8	Devanāgarī.	" III. i-iv.
7080	" 6297	"	12 × 8½	80 (24-53)	8	"	" III. i. iv.

BHĀMATĪ (Contd.).

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7081	B. L. 6298	Paper	12 × 8½	28	7-8	Devanāgarī.	IV, i-iv.
7082	" 6299	"	10½ × 6½	19	15	"	IV, i-iii.
7083	J. L. 272	"	8½ × 4½	172	12	"	I, iii & iv; II, iii & iv & III, i-iv.
7084	B. L. 6317	"	10½ × 4½	(16 + 24 + 21 + 11 + 12 + 20 + 54 + 16)	10	"	Sūtras 1-8 in the Ca- turalī.
7085	S. S. 20	"	11½ × 4½	45 (I sheet is missing)	11	"	Casasūtrī; ends ab- ruptly.
7086	" 21	"	9 × 4½	3	12	"	Fragments.

DETAILED REMARKS

to the

BHĀMATI MSS. IN THE ABOVE TABLE.

- 7078 At the end of this Ms. there are a few leaves dealing with (a)—a Tarka bit discussing whether Tamas is a dravya & (b)—a bit of the Bhāmatī towards the end of Adhyāya III.

- 7074 After the colophon is given—

सूर्यनारायणेन लिखितं ।

- 7081 After the colophon is given—

संवत् १०२५ + श्रीमत्काश्यां मधुकरमिश्रेण लिखापितम् ।

The date of this Ms is A. D. 1468, the Ms. thus being the oldest in the collections of this library.

- 7082 On the title page is given—

तुलजामहाराजभोसलेन्द्रस्य पुस्तकमिदम् ।

- 7084 Dr. Burnell wrongly notices this Ms. as Saṅkara's commentary on the Atharvapatāpanīya Upaniṣad.

॥ भामतीव्याख्या—कल्पतरुः ॥

7087. BHĀMATĪVYĀKHYĀ—

KALPATARU.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
180. Lines—15-17 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—12000. Author—Amalānanda. Complete.
Printed.

Beginning:

यदज्ञातं जीवैः बहुविधजगद्विभ्रमधरं

विविधद्वालैस्त्वन्मलिनतायोगिकालितम् ।

तदुन्मुद्रज्ञानप्रतप्तमुखतद्भ्रम परमं

नमस्यामः प्रत्यक्श्रुतिश्रुतशिरोभिः प्रकटितम् ॥ १ ॥

रूढोऽयं वेदकाण्डात् + तन्यते कल्पवृक्षः ॥ १२ ॥

भीमच्छारीरकमीमांसाभ्याख्यायाः प्रारीप्सितायाः अ-

विघ्नपरिसमाप्त्यादिसिद्धये शास्त्रप्रतिपाद्यां परां देवतां

प्रणमन् शास्त्रीयविषयादि दर्शयति 'अनिर्वाच्येति' ।

End:

नृग इति रात्रः आरम्भा ।

शास्त्रांशुषेः पारगता+

कृष्णश्रुतिशे भूवनेकवीरे ॥ ६ ॥

आत्रा महादेवनृपेण साकं

पाति सिति प्रागिव धर्मधनौ ।

कुतो मयायं प्रवरप्रबन्धः

प्रगल्भवाचस्पतिभाष्येदी ॥ ७ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य.... ।

Colophon: (Leaf No. 129)

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमदनुभवानन्दपूज्यपादशि-
ष्यभगवदमलानन्दविरचिते वेदान्तकल्पतरौ चतु-
र्थाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

Subject: Bhāmatīvyākhyā, Kalpataru; A commentary on
Bhāmatī of Vācaspati-miśra.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This has been printed
in Nirṇayasāgar Press Bombay.

॥ भामतीव्याख्या—कल्पतरुः ॥

7088. BHĀMATĪVYĀKHYĀ—
KALPATARUH.

Burnell's Catalogue No. 9628. Page 31. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—
297. Lines—8-9 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—12000. Author—Amalānanda. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7087.

The second half of the last verse is wanting at the end.

Remarks:--The Ms. is in good condition.

॥ भामतीव्याख्या—कल्पतरुः ॥

7089. BHĀMATIVYĀKHYĀ— KALPATARUH.

S. S. Collection No. 108.

Substance—Palm leaf. Size—14×1½ inches. Leaves—172.

Lines—8-10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—5000. Author—Amalānanda. Incomplete. prin-
ted.

Beginning—Same as No. 7087.

End:

पञ्चशब्दोपात्तसंख्याया जनशब्दार्थं प्रति विशेषण-

त्वाच्च न विशेषणान्वयः । ननूपसर्जनस्यापि विशेषणा-

न्वयः ॥

Colophon: (Leaf No. 161)

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदनुभवानन्दपूज्यपादशिष्य-

भगवदमलानन्दविरचिते वेदान्तकल्पतरौ प्रथमस्याध्यायस्य

द्वितीयः पादः ॥

Subject: Bhāmativyākhyā otherwise known as Kalpataru-

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ वेदान्तकल्पतरुव्याख्या—आभोगः ॥

7090. VEDĀNTAKALPATARUVYĀKHYĀ—
ĀBHOGAH.

Burnell's Catalogue No. 9630. Page 87. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
211 (1-100; 146-154, 226-317). Lines—9 to a Page.

Script—Grantha. No. of Granthas—7200. Author—

Lakṣmīnṛsiṃha. Incomplete. Partly Printed.

Beginning:

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

श्रीमन्नारायणेन्द्रगुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

दैत्येन्द्रं वरदपितं सरभसं हित्वाट्टहासे कृते

दृष्ट्वायं कमलालयाकुशलिनं जैत्रश्रियाऽलङ्कृतम् ॥

संतुष्टा परिपुत्रजे सुरमणैस्संस्तूयमानं विभुं

तं लक्ष्मीकुचकुम्भाक्षिततनुं लक्ष्मीनृसिंहं नमः ॥

महीधरकुलोत्तमो रामाभ्यागर्भसंभवः ॥

लक्ष्मीनृसिंहस्तनुते कल्पवृक्षप्रदीपिकासु ॥

क कल्पकतरुर्दिव्यो दुरालोको दुरासदः ॥

मादृशैर्धर्मचक्षुर्भिर्मन्दप्रज्ञैस्त्वयापि तु ॥

आसाद्य कल्पतरुं दिश्या परिमलोर्धया(?) ।

आलोक्य भक्तिचक्षुर्भ्यामाभोगोऽयं प्रकाश्यते ॥

आचार्यधिकीर्षितस्य ग्रन्थस्य निर्विघ्नपरिसमाप्तये शि-
ष्टाचारपरिपालनाय च कुतं मङ्गलं शिष्यशिक्षायै ग्रन्थ-
तो निवघ्नमस्य शास्त्रस्य विषयादिकं दर्शयति यदज्ञान-
मिति ।

End:

अन्तराभूतग्रामवत्स्वात्मनः ॥

कौषीतकीयेत्यादि विषयप्रदर्शकटीकां भृत्यार्थकथ-
नेन विशदयति, ग्रहदारण्यक इत्यादिना । एनमित्यस्य
स्वयमर्थकचनं । याज्ञवल्क्यमिति । न तु भुतिगतमि-
ति ध्येयम् । उपक्रमे कथितमिति, आदौ पठितमेकं ब्रा-
ह्मणमित्यर्थः । युवेति । जीवति तु वंश्ये युवेति पाणिनि-
सूत्रेण वंश्ये पित्रादौ जीवति सति पौत्रप्रभृत्यपत्यं युवसं-
ज्ञंस्यादित्युक्तो युवेत्यर्थः । अपरोक्षमित्यर्थ इति । तथा च
व्यत्ययेन पञ्चमीति भावः । सर्वान्तरत्वप्रत्यभिज्ञाना-
च्चेति । इदञ्च वेद्यभेदाद्विद्याभेद इति पूर्वपक्षैकदेशि-
निराकरणसिद्धान्तकोट्यभिप्रायेण वेद्याभेदेष्वम्बाससाम-
र्थ्याद्विद्याभेद इति प्रधानपूर्वपक्षीनिराकरण..... ॥

Colophon: (Leaf No. 288).

इति श्रीमन्महीधरकुलजलधिकौस्तुभ कोण्डुभट्टमहोपाध्यायतन्त्रभवेन
श्रीमन्नारायणेन्द्रगुरुचरणकटाक्षनिक्षेपकोशगृहायमाणेन लक्ष्मी-
नृसिंहचरणारविन्दचरुचरीकेण लक्ष्मीनृसिंहेन विरचितायां
कल्पवृक्षप्रदीपिकायामाभोगाख्यायां तृतीयाध्यायस्य

द्वितीयः पादः ॥

Subject: Vedāntakalpataravyākhyā; Ābhoga. I. 1. 1. to
III. 8. 35.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The leaves are in disorder.

Lakṣmī Nṛsiṃha, the author of this commentary, Ābhoga on the Kalpataru, is identical with the author of the Nyāya work, Tarkadīpikā described under No. 6271. He is the son of Koṇḍubhaṭṭa, the author of the Vaiyākaraṇabhūṣaṇa-sāra.

The Catuṣṣūtri of the Ābhoga has been published by the Śrī Vāpi Vilas Press, Srirangam.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—रत्नप्रभा ॥

7091. BRAHMASŪTRABHĀṢYAVYĀKHYĀ—
RATNAPRABHĀ.

B. S. Collection No. 22.

Substance—Paper. Size—12½ × 7½ inches. Sheets—

977(846+31). Lines—16 to a Page. Script—Devanāgarī.
No. of Granthas—15000. Author—Govindānanda. Com-
plete. Printed.

Beginning:

श्रीगणपतये नमः ।

यमिह कारुणिकं शरणं गतोऽप्यरिसहोदर आप महत्पदम् ।

तमहमाशु हरिं प्रभुमाश्रये जनकजाङ्गमनन्तसुखाकृतिम् ॥ १ ॥

✽

✽

कामाक्षीदत्तदुग्धप्रचुरसुरनुतप्राज्यभोज्याधिपूज्य-

श्रीगौरीनायकमिप्रकटनञ्जिवरामार्यलब्धास्पदोद्यैः ।

श्रीमद्गोपालगीर्भिः प्रकटितपरमाद्वैतमासास्मितास्य-

श्रीमद्गोविन्दवाणीचरणकमलगो निर्वृतोऽहं यथालिः ॥ ४ ॥

✽

✽

विस्तृतग्रन्थ वीक्षायामलसं यस्य मानसं ।

व्याख्या तदर्थमारब्धा भाष्यरत्नप्रभाभिषा ॥ ६ ॥

✽

✽

इह खलु स्वाध्यायोऽध्येतव्य इति नित्याध्यनविधिना-

धीतस्वाध्याये 'तद्विजिज्ञासस्व' 'सोऽन्वेष्टव्यः'

इति श्रवणविधिरुपलभ्यते ।

End :

यत्तु दहरादीश्वरोपास्त्यागतास्तेषां सगुणविद्याफल-
क्षयेऽपि निरवग्रहेश्वरानुग्रहलब्धात्मज्ञानान्मुक्तिनियम इ-
त्यभिप्रेत्याह-- अन्तवत्त्वेऽपीति ।

अनावृत्तिश्चादादिति । एवं समन्वयोक्त्या ब्रह्मा-
त्मैक्यस्य.....

निष्कलङ्कानन्त स्वप्रकाशचिदात्मनावस्थानमिति सिद्धम् ।

नानाविधग्रन्थजातं वीक्ष्य सम्यग्यथामिति ।

शारीरकस्य भाष्यस्य कृता व्याख्या सतां मुदे ॥ १ ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीगोविन्दानन्दभगवत्कृतौ
शारीरकव्याख्यायां भाष्यरत्नप्रभायां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।
चतुर्थाध्यायश्च समाप्तः । शक १७७७ नलवर्ष ॥

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Ratnaprabhā— with
text of the Bhāṣya.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The date of the Ms. is Saka 1777 or 1855 A. D. After
the colophon some यति धर्मः are discussed,

The work has been printed in Nirṇaya Sāgar Press,
Bombay in the edition of Śaṅkara Bhāṣya with Bhāṣanī.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—रत्नप्रभा(सभाष्या) ॥

7092. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—
RATNAPRABHĀ (WITH BHĀŚYA).

J. L. Collection No. 952.

Substance—Paper. Size— $14\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Sheets—533.
Lines—8-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—12800. Author—Govindānanda. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as 7091.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

‘पुस्तकमिदं श्रीमद्भारतीराजभारतीदीक्षितानाम् ॥’

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—रत्नप्रभा ॥

7093. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—
RATNAPRABHĀ.

J. L. Collection No. 953.

Substance—Paper. Size— $16\frac{1}{2} \times 6$ inches. Sheets—40 (1-
40). Lines—16 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1300. Author—Govindānanda. Incomplete.
Printed.

Beginning—Same as 7091.

End:

आकृतिविशेषस्त्विति * * स्मृत्या स्वग्रामा-
 प्यार्थमूलभूतिरनुमीयत इति अनुमानं स्मृतिः ।
 एते अ..... ।

Colophon:—(Sheet No 34).

इति + भाष्यरत्नप्रभायां प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā, Ratnaprabhā;
 I. 1-3;

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—रत्नप्रभा ॥

7094. BRAHMASŪTRABHĀṢYAVYĀKHYĀ—
 RATNAPRABHĀ.

J. L. Collection No. 954.

Substance—Paper. Size—10×1½ inches. Sheets—
 19. Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
 of Granthas—570. Author—Govindānanda, Incomplete.
 Fragment only. Printed.

Beginning:

....अत्यन्ताभाववत्प्रभावस्य सत्त्वेऽपि स्वात्यन्ताभाव-
 बोधमूलाग्रावच्छेदकभेदाभातिव्याप्तिः ॥ * स्मृति
 रूप इति ।

End

अन्वार्थश्चेति । सूत्रं स्याच्छे— अथेत्यादिना ।

❀ श्रीगणेशाय नमः ❀

तेजः स्वप्रभावकमिति । यस्मिन्सति यन्न भाति तदनु-

तद्भा..... ।

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā; Ratnaprabhā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The numbering of the sheets is very irregular.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—शारीरकन्यायनिर्णयः ॥

7095. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—

ŚĀRĪRAKANYĀYANIRNAYAH.

Burnell's Catalogue No. 6242 a-n. Page 87. Right column.

Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches. Leaves—263.

Lines—14 or 15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—15050. Author—Ānandagiri. Incomplete.

Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः

अथस्तान्ध्यामपूर्वमर्धप्रतिपद्यैर्ग्राह्यं पुनर्यास्यदं

लक्ष्यं लक्षणभेदतः अतिगतं निर्धूतसाध्यायकम् ।

आज्ञात्मान्तविभातविश्वविभवं सर्वाविरुद्धं परं

सत्यं ज्ञानमनर्थसार्थविधुरं ब्रह्म प्रपद्ये सदा ॥ १ ॥

श्रद्धाभक्ती पुरोभाय विद्यायागमभावनाम् ।

श्रीमच्छारीरके भाष्ये करिष्ये न्यायनिर्णयम् ॥ ६ ॥

नित्याध्ययनविध्युपादापितवेदान्तवचोभिरापाततः प्र-
तिपन्नं शास्त्रारम्भौपयिकं अनुबन्धजातं न्यायतो निर्णेतुं
भगवान् बादरायणः सूत्रितवान् “ अथातो ब्रह्मजि-
ज्ञासा ” इति ।

End:

अनुगृहीताः सर्वतः स्वात्मन्युपसंहता बाह्येन्द्रियाणां
वृत्तयो येन तन्मनः तथा दर्शनादिति पूर्वोक्तयुक्तिमत्र हे-
तुत्वेन संगृह्णाति । तथाः हीति । मनः शब्दश्रुत्या स्व-
रूपसम्प..... ॥

Colophon: (Sheet No. 8.)

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्य-
भगवदानन्दज्ञानविरचिते शारीरकन्यायनिर्णये प्रथमस्या-
ध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

चतुर्थस्याध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

हे पुस्तक शरभोजिमहाराज + काशीदेशाहूत + आपिलें अस्सें ।

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā: Śārīrakanyāyanir-
ṇaya. I. i—IV. i.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition.

This bundle contains 18 Mss. each Ms. containing a Pāda.
Some of them bear the superscript:—

हे पुस्तक शरभोजिमहाराज + काशीवेशाइन + आणिते अस्से ।

SĀRĪRAKANYĀYANIRNAYA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7096	B. L. 6253	Paper.	9×4	254	12	Devanāgarī.	Incomplete; II. Adhyāya only
7097	" 6469	"	"	260	12	"	III. "
7098	" 9615	Palm leaf.	10×1½	273	5-9	Grantha.	" I. i—II. iv.
7099	" 9616	"	16×1½	302	6-7	"	" I. i—III. i.
7100	" 9617	"	18×1½	213	"	"	" III. ii—IV. iv.
7101	" 9618	"	17½×1½	257	5-6	"	" I. i—ii and a part of pāda iii also.
7102	" 9619	"	14×1½	202	6	"	" I. i. fragment; wants begin- ning and end.
7103	" 9620	"	19½×1½	23	12	Telugu.	" I. i. a frag- ment.

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7098 After the colophon is given—

यमित्कमलालये पश्चिममठे श्रीमन्नारायणारण्याभिधानयती-
श्वरस्येदं सम्पुटम् ।

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या ॥

7104. BRAHMASŪTRABHĀṢYAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9602 b. Page 86. Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—10
(128-132). Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of
Granthas—225. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

कारणाभावाच्च सालक्ष्यं सत्यमुक्तं न तावता का-
र्यकारणयोर्भवदभिमत सालक्ष्यसिद्धिः.... ।

*

*

असदिति चेत् न प्रतिषेधमात्रत्वात् ॥ II 1. 7.

End:

तदनन्यत्वमारम्भणशब्दादिभ्यः ॥ (II. 1. 14.)

*

*

तदतिरिक्तवस्त्वन्तरानुपलब्धेश्च बुद्धिशब्दान्तरादिभि-

वस्त्वन्तरत्वं साधितमिति चेन्न । अनिरूपितवस्त्ववलंब-

नानां बुद्धिशब्दान्तरादिना शुक्तिका..... ॥

Subject: Brahmasūtravyākhyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Brahmasūtrabhāṣyam.

Dr. Burnell wrongly describes this Ms. as Sri Śaṅkara's Bhāṣya. This brief Vṛtti on the Brahmasūtras is by an unknown author.

॥ ब्रह्मसूत्रव्याख्या ॥

7105. BRAHMASŪTRAVYĀKHYĀ.

S. S. Collection No. 28 a.

Substance—Paper. Size—18×5½ inches. Sheets—4.

Lines—21 to a Page. Script—Grantha. No. of

Granthas—175. Author—? Incomplete. Fragments only. Not printed.

Beginning:

प्रतिज्ञासिद्धेलिङ्गमाहमरथ्याः । १. ४. २० ॥ अय-
मत्र परिहाराभिप्रायः । उपक्रमोपसंहारयोर्यथपि जीवप्र-
तिपादनं दृश्यते, तथापि न तदनुसारेण मध्यगतं अनेक-
तात्पर्यलिङ्गोपेततया अन्यथा व्याख्यातुं शक्यम् ।

End:

अवस्थितेरिति काशकृत्स्नः । १. ४. २२ ॥ * *

न्यायेन च न संगच्छन्त इति कृतकम्यापि नित्यत्वे
यत्कृतकं तदनित्यमिति न्यायेनासंभानमित्यर्थः ।

Colophon: Nil.

Subject: Brahmasūtravyākhyā; I. iv. 20—22.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ ब्रह्मसूत्रमुक्तावली ॥

7106. BRAHMASŪTRAMUKTĀVALĪ.

S. S. Collection No. 23.

Substance—Paper. Size—12×5½ inches. Sheets—66
(2-67). Lines—17-21 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—2250. Author—Brahmānandasarasvatī. In-
complete. Printed.

Beginning:

....तात्मा एतज्जगद्वाचायां साधानाधिकरण्यं । सिद्धिः
तत्त्विकमैतदात्म्यम् । ब्रह्मात्मकं त्रयं जाग्रदादि अवस्थात्र-
यं । सुषुप्तं अज्ञानरूपं कारणं विना नास्ति । यतस्त्वमो
मिथ्या ।

End:

तत्र मांसादौ पार्थिवत्वादिवादस्तु वैशेष्यात् अन्नादेः
पृथिव्याण्यंशधिक्यात् तद्वादस्तद्वाद इति पदाभ्यासो-
ऽभ्यास परिसमाप्तिं द्योतयति ।

इति श्रीपरमानन्दसरस्वतीपूज्यपादाशिष्यश्रीत्रिभुवनानन्द-
सरस्वतीविरचितायां ब्रह्मसूत्रमुक्तावल्यां द्वितीयाध्यायस्य
चतुर्थः पादः । समाप्तश्चाध्यायः ।

Subject: *Brahmasūtramuktāvalī* a running commentary on
Brahmasūtras.

Remarks:—The manuscript is in good condition.

This work is published at Poona in *Ānandāśrama*
Sanskṛt Series. This is the famous author of *Laghucan-*
drika otherwise known as *Gauḍabrahmānandīya* a commen-
tary on *Advaitasiddhi*, and also on *Siddhāntabindu* a com-
mentary on *Śaṅkara's Daśasloki*.

॥ ब्रह्मतत्त्वप्रकाशिका ॥

7107. BRAHMATATTVAPRAKĀŚIKĀ.

S. K. Collection No. 123.

Substance—Paper. Size—9 $\frac{1}{2}$ × 4 inches. Sheets—134.

Lines—10-11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—4000. Author—Sadāśivendrasarasvatī. Com-
plete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

आम्नायान्तैकसंसिद्धमादिमध्वान्तवर्जितम् ।

आनन्दधनमापूर्णं किञ्चिज्ज्योतिरुपास्महे ॥ १ ॥

नमस्त्वय्यन्तकान्तारविहारैकपटीयसे ।

वादिमचेभसंहर्त्रे व्यासकेसरिणे सते ॥

इदमारचयाञ्चकार ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥

End:

अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥

* * *

सूत्रावृत्तिः शास्त्रसमाप्तिशोतनार्था ।

यज्ज्ञानांजीवतो मुक्तिरुत्क्रान्तिर्गतिरुत्तमा ।

ब्रह्मप्राप्तिः प्रत्यपादि तदास्मि ब्रह्मचिद्धनम् ॥

Colophon: (Sheet No. 115)

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीपरमशिवेन्द्रसरस्वतीपादा-

ब्जसेवापरायणेन श्रीसदाशिवेन्द्रसरस्वत्या विरचितायां ब्रह्म-

सूत्रवृत्तौ ब्रह्मतत्त्वप्रकाशिकायां तृतीयस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

Subject: Brahmatattvapraśāṣikā, a Vṛtti on the Brahma-sūtras—an independent commentary on Brahma-sūtras in accordance with the views of Saṅkarā-cārya.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Sadāśivendrasarasvatī, the author of this Vṛtti on the Brahma-sūtras is identical with the author of the Yogasūtra-vṛtti described under No. 6709. For further information about him vide remarks under the same.

The work has been published by the Śrī Vāṇi Vilas Press, Srirangam and as No. 5 in the Trivandrum Sanskrit Series.

॥ ब्रह्मविद्याभरणम् ॥

7108. BRAHMAVIDYĀBHARANAM.

N. S. Collection No. 84.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
144. Lines—10 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—8500. Author—Advaitānanda. Incomplete.
Printed.

Beginning:

...सुगंधं...नुग्रहकरुणया कुर्या कृतिं प्रस्फुर-

त्मासां वेदवतीं विकल्पगलितां विद्यां ददौ चिन्मयीम् ।

भूमानन्दधनस्थितो गुरुरसौ.....

.....शुभ्रैस्त्वपादांबुजैः ॥

वृत्तं संकीर्तयन् पादयोः पूर्वापरभावोपयोगितया त-
दर्थं दर्शयति प्रथमेपाद इत्यादिना ।

End:

परमात्मनि सूक्ष्मताभिप्राया ।.....पदाभ्यासोऽध्या-
यपरिसमाप्तिद्योतयति । तद्योतकत्वं त्वभ्यासस्य वैदिक-
सम्प्रदायगता । तथा च श्रुतिषु अध्यायपरिसमाप्तौ पदा-
भ्यासो दृश्यते । “तद्वास्य विजज्ञाविति विजज्ञाविति”
इति । “तं स्कन्दमित्याचक्षते तं स्कन्दमित्याचक्षते” इति ।
“ओंकार एवेदं सर्वमोंकार एवेदं सर्व” इति ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीभूमानन्दसरस्वती श्री-

चरणानुग्रहलब्धसारस्वतपदस्य निरतिशयोदार्यादिगुणरत्नसञ्चित
यतिकुलोत्तंसश्रीमद्रामानन्दतीर्थमुखारविन्दनिर्गतशारीरकस्य -
त्रभाष्यार्थस्वर्धुनीप्रवाहनिमज्जनसुहितस्य श्रीमद्वैतानन्दस्य
कृतौ शारीरकभाष्यव्याख्यायां ब्रह्मविद्याभरणाख्यायां
प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

Subject: Brahmayādyābharana, a gloss on, Śaṅkara's Bhāṣya;
I. 2-4 only.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This work was published in Advaitamanjari series, by Hariharasāstri at Kumbakonam.

After the colophon is given—

वेङ्कटेश्वरेण लिखितः ।

॥ वेदान्तसुत्रोपन्यासः ॥

7109. VEDĀNTASŪTROPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 6583. Page 88. Left column.

Substance—Paper. Size— $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—16.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—150. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीरामचरणद्वन्द्वं मद्ब्रह्मदानन्दसाधनम् ।

नमामि(य)द्रजोयोगात्पापाणोऽपि सुखं मतः ॥

नित्याध्ययनविधिनाऽधीतस्वाध्याय(माया)त(?)ज्ञानवन्तं

पुरुषार्थकामं ऐहिकामुष्मिकफलेषु विरक्तमुपलभमानः पर-

मकारुणिको मुनिः सूत्रयामास । 'अधातो ब्रह्मजिज्ञासा'
इति । अत्राथशब्देन साधनचतुष्टयसंपत्त्यानन्तर्यमुपदि-
श्यते ।

End:

स्थूलारुन्धतीन्यायेनात्ममयादिविकारा । मुख्यार्थप्रदर्श-
नस्यात्मज्ञानार्थत्वेन आनन्दमयस्य सर्वान्तरत्वात् स एवा-
त्मेत्यवधारणात् । आन्तरतमस्यान्यस्यात्मनोऽनुपदेशात्
सर्वान्तरत्वमवगम्यते । विज्ञानकोशादौपाधिकप्रियाद्यव-
यवयोगो न विरुध्यते । ब्रह्मणोऽन्ममयादिकोशपरंपरया शा-
रीरत्वमप्युपपन्नमेव । तस्मादन्मयः परमात्मा ।

विकारशब्दाञ्जित चेत् न प्राचुर्यात् । १ । १ । १३ ॥

Subject: Vedāntasūtropanyāsa; brief gloss on Brahmasūtras.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition and ends abruptly
with Ānandamayādhikaraṇa.

॥ वैयासिकब्रह्ममीमांसासारसङ्ग्रहः—

पुरुषार्थसुधानिधिः ॥

7110. VAIYĀSIKABRHMAMĪMĀMSĀSĀRA-
SAṄGRAHAH—PURUṢĀRTHASUDHĀNIDHIH.

N. S. Collection No. 85.

Substance—Palm leaf. Size—14×1 inches. Leaves—95.

Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-

thas—3500. Author—Jñānendramuniḥ. Complete. Not printed.

Beginning:

.....मुनयेष्वपवेश्मने ।

ब्रह्मसूत्रकृते तस्मै वेदव्यासाय... ॥

सूत्राणां वृत्तिः क्रियतेधुना : अथान्तो ब्रह्मजि-
ज्ञासा । अथ साधनचतुष्टय... ।

End:

पुराणेषु प्रतिपाद्यन्त इति वाच्यं । ब्रह्मलोकवासिभिः
कैरपि रागद्वेषादिकं न कर्तव्यमिति.....सिनां शिक्षार्थे हि-
रण्यगर्भेण शोपे कृते सत्ति तं शोपं कंचित्कालं भूलोके
अनुभूय पुनर्ब्रह्मलो.. तानां श्रुन्तनुचक्रवर्तिप्रभृतीनां
ब्रह्मणा सहसृक्तेस्तेष्वेव पुराणेषु प्रतिपादितत्वेन विरोधा
भावः ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमद्वासुदेवेन्द्राशिष्यश्री-
मज्जानेन्द्रमुनिविरचिते वैशाखिकब्रह्ममीमांसासारसंग्र-
हे पुरुषार्थसुधानिधौ चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

हरिः ओम् । शुभमस्तु । ब्रह्मैव सत्यम् ।

Subject: Paruṣārthasudhānidhi a brief commentary on
Brahmasūtras.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The author

calls himself the desciple of one Vāsudevendra.

॥ वैयासिकसूत्रोपन्यासः ॥

7111. VAIYĀSIKASŪTROPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 6256. Page 88. Left column.
Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—195.
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—3000. Author—Rāmesābhārati. Complete. Not
printed.

Beginning:

बोधानन्दमणाध्यक्षं कालमृषिकवाहनम् ।

जन्मादिविघ्नकर्तारं भजे निजगुरुं सदा ॥ १ ॥

विद्याकांकरपादाब्जपरागाः पान्तु पावनाः ।

निस्तमस्कसदानन्दसाक्षात्करणहेतवः ॥ २ ॥

नमामि शुद्धविज्ञानमात्मभारति सद्गुरुं ।

यस्यावलोकनान्मूको बाबूकृत्वमाप्नुयात् ॥ ३ ॥

आचार्यकृत तट्टीका तन्निबन्धन सागरात् ।

सदर्थरत्नान्पुङ्क्त्य सूत्रेषु प्रथयाम्यहम् ॥ ४ ॥

“अथातो ब्रह्मजिज्ञासा” इह खलु सूत्रे सर्वज्ञ-

बादरायणप्रणीतत्वादानर्थक्यानुपपत्तेः निरर्थकसिद्धबो-

धक्तवानुपपत्तेश्च शास्त्रेषु पुरुषप्रवृत्त्युपयोगितया कर्तव्ये-

ति पदमध्याहर्तव्यम् ।

End:

कृतः, 'न स पुनरावर्तते ।'

एतेन प्रतिपाद्यमाना इमं मानवं...

.....अनुमानस्य व्युत्क्रम.

मुक्तिप्रतिपादक शब्दविरोधात्...

.....शास्त्रपरिसमाप्तौ ।

वैयासिकानां सूत्राणामुपन्यासः कृतो मया ।

.....सम्यक्ज्ञानं संस्त्यायतामिति ॥

टीका स्नेहविहीनापि व्याससूत्रार्थदीपिका ।

इयं रामेशभारत्याः कृतिर्विजयतां भुवि ॥

Colophon :

इति श्रीवैयासिकसूत्रोपन्यासे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

Subject: Vaiyāsikasūtropanyāsa or Brahmasūtropan yāsa
vṛtti or Vyāsaśūtrārthadīpikā an independent disser-
tation on the teaching of the Brahmasūtras in the
light of certain commentaries thereon.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The writing on
the last sheet is almost effaced.

॥ वैयासिकसूत्रोपन्यासः ॥

7112. VAIYĀSIKASŪTROPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 9841. Page 88. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $18 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—164. Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—8000. Author—Rāmeśabhārati. Incomplete. Not printed.

Beginning—Same as No. 6256.

End:

दर्शयतश्चैवं प्रत्यक्षानुमाने विकारावर्ति पारमेश्वरं
रूपं । प्रत्यक्षानुमाने श्रुतिस्मृती दर्शयतः 'तमेव भ्रान्त-
मनुभाति सर्वे' 'न तद्भासयते सूर्यो न शशाङ्को न
पावक' इत्यादि सगुणे ब्रह्मणि स्थितानां सत्यकामादीनां
बन्धिरवयवग्रहत्वादिकं तदुपासकैः [स्तदुपासकैः] न प्राप्स्य-
ते यथा.... ।

Colophon: (Leaf No. 160)

इति वैयासिकसूत्रोपन्यासे चतुर्थस्याध्यायस्य तृतीयः पादः ।

Subject: Vaiyāsikasūtropanyāsa. I. 1—IV. 4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ वैयासिकसूत्रोपन्यासः ॥

7113. VAIYĀSIKASŪTROPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 9842 a. Page 88. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—(69-88) 20. Lines—16 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—1150. Author—Rāmeśabhārati. Incomplete. Not printed.

Beginning—Same as No. 6256.

End:

ततो भेदाभेदौ...ज्ञात्वावगमः । अपि च स्मर्यते ।

जीवेश्वराश्रित्वम् ।

Subject: Vaiyāsikasūtropanyāsaḥ. I. II—8.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

For the other works contained herein vide No. 1257.

॥ व्याससूत्रसङ्गतिः ॥

7114. VYĀSASŪTRASĀṄGATIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9888 a. Page 95. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—18½ × 2 inches. Leaves—

8. Lines—14 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas

—100. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

अस्मदेशिकपादान्जपरिचर्याबालादहो ।

व्यासप्रोक्तनयानां तु सङ्गतिः कारितामया (क्रियते सङ्गतिर्मया) ॥

सर्वेषां सूत्राणां श्रुत्या सङ्गतिः । जिज्ञासासूत्रस्योपो-

दातसङ्गतिः । जिज्ञासा सूत्रैस्स...समन्वयप्रतिपादनाच्चे-

षामाध्यायं समन्वयाध्यायसङ्गतिः । प्रथमपादे स्पष्ट

ब्रह्मलिङ्गानां विचार्यत्वादापादं पादसङ्गतिः । अत्र वेदा-

न्तवाक्यविचारो विषयः ॥ १ ॥

॥ जन्मा ॥ पूर्वेणास्याक्षेपात् सङ्गतिः ॥ पू ॥ ब्रह्मस्वरूपा-
सिद्ध्या मुक्त्यसिद्धिः ॥ सि ॥ तत्सिद्धिः । यतो वा
इमानीत्यादिविषयः ॥ २ ॥

॥ शास्त्र ॥ अस्यापि पूर्वेणाक्षेपसङ्गतिः ॥ पू ॥ ब्रह्म-
णः सर्वज्ञत्वानिर्धारणम् ॥ सि ॥ तन्निर्धारणमिति । अस्य
महत् इति विषयः । पुनरपि ॥

॥ शास्त्रयोनित्वात् ॥ अस्य लक्षणप्रमाणयोर्ब्रह्मनिर्ण-
यार्थत्वादेकफलत्वं सङ्गतिः ॥ पू ॥ अनुमानस्यैव वि-
चार्यत्वसिद्धिः ॥ रा ॥ वेदान्तवाक्यानामिति । तत्रौपनि-
षदमिति विषयः ॥ ३ ॥

॥ तत्तु समन्वयात् ॥ पू० आक्षेपिकी सङ्गतिः ॥ पू ॥
मुमुक्षुर्वेदान्तेषु प्रवृत्त्यनुपपत्तिः ॥ सि ॥ प्रवृत्तिरिति ॥
फलभेदः । अत्र सर्वे वेदान्ताविषयाः । पुनरपि ॥

तत्तु समन्वयात् ॥ अस्य पूर्वेण प्रासङ्गिकी सङ्गतिः
॥ पू ॥ उपासनया मुक्तिः ॥ सि ॥ ज्ञानान्मुक्तिः ॥ ४ ॥

॥ ईक्षतेर्ना ॥ अस्य पूर्वेणाक्षेपसङ्गतिः ॥ पू ॥ प्रधानै-
क्यसंपदुपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मैक्यधीः ॥ छान्दोग्ये
सदेवसोम्येति विषयः ॥ ५ ॥

आनन्दमयो ॥ अस्य पू० प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ॥
पू ॥ जीवस्यानन्दमयत्वेनोपास्तिः ॥ सि ॥ निर्विशेषब्रह्मै-
क्यधीः । तैत्तिरीयके । अब्रह्म इति विषयः ॥ ६ ॥

॥ अन्तस्तद्धर्मो ॥ अस्य संसारी हिरण्यः पुरुषोऽ
स्त्विति पूर्वसिद्धान्तयुक्त्या पूर्वपक्षोत्थानात् तेन दृष्टान्त-
सङ्गतिः । पूर्वापरपक्षयोरपरपरब्रह्मोपास्तिरेव फलम् ।
छान्दो । अथ य एकोन्तरादित्य इति विषयः ॥ ७ ॥

॥ आकाशस्तल्लिङ्गात् ॥ अस्य प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ।
॥ पू ॥ भूताकाशदृष्टयोद्रीथोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मदृष्टये-
ति । छान्दोग्ये । अस्य लोकस्य का गतिरिति विषयः ॥ ८ ॥

॥ अत एव प्राणः । अत्रातिदेशत्वात्पृथक्सङ्गतिर्नापे-
क्षिता । यद्वा ॥ पूर्वमाकाशश्रुतेरन्यभिचारिब्रह्मलिङ्गाद्वा-
धो यथा युक्तः न तथेह प्राणश्रुतेर्बाधो युक्तः । संवेशना-
दिलिङ्गस्य प्राणसाधारणतया ब्रह्मान्यभिचाराभावादिति
प्रत्युदाहरणसङ्गतिः । ॥ पू ॥ प्राणदृष्ट्या प्रस्तावोपा-
स्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मदृष्टयेति ॥ छान्दोग्ये । उद्रीथे प्र-
स्तोतर्थादिविषयः ॥ ९ ॥

॥ ज्योतिश्चरणा ॥ प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ॥ पू ॥ कौसे-
यज्ज्योतिष्यादित्यादि दृष्टयोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मदृष्टये-
ति ॥ छान्दोग्ये । अथ यदतः पर इति विषयः ॥ १० ॥

॥ प्राणस्तथा ॥ पूर्वस्मिन्नाधिकरणे प्रकृतत्रिपाद्ब्रह्मपरा-
मर्शयच्छब्दसमानाधिकृता ज्योतिश्श्रुतिस्तदर्थेत्युक्तं यथा
न तथेह साधारणं किञ्चित्समस्ति प्राणस्य ब्रह्मत्वेमानम् ।

येन तयास्यादिति प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ॥ ५ ॥ प्राणेन्द्र-
जीवानामन्यतमोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मधीः । कौपी-
तक्यामिन्द्रप्रतर्दनाख्यायिकायां प्रतर्दनं प्रतीन्द्रवाक्यं
प्राणोऽसि प्रज्ञात्मेत्यादिविषयः ॥

सूत्राणि एकत्रिंशत् ॥ ॐ ॥

इत्थं पूर्वपादे स्पष्टब्रह्मालिङ्गवाक्यानां ब्रह्मणि समन्वयः
साधितः । अधुना अस्पष्ट ब्रह्मालिङ्गानां समन्वयं साधितुं
द्वितीयतृतीयपादावारम्भेते । पूर्वस्मिन् पादे जगत्कारण-
त्वेन व्यापित्वादिकमर्थसिद्धिः । तदुपजीव्योच्चरपादद्वय-
स्योत्थानाद्धेतुहेतुमद्भावसङ्गतिः । सर्वत्रास्य पूर्वपादेन
यथा पूर्व जीवादालिङ्गवाक्या ब्रह्मपरत्वमुक्तं न तथेहम-
नोमयादिवाक्ये ब्रह्मलिङ्गमस्तीति प्रत्युदाहरणसंगतिः ॥
५ ॥ जीवस्योपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मण इति । छान्दोग्ये
आण्डिल्यविद्यायां सकृत् कुर्वति मनोमय इत्यादि वि-
षयः ॥ १ ॥

॥ अत्ताचराचरग्रहणात् ॥ पूर्व यथा ब्रह्मणो भो-
क्तृत्वाभाव उक्तस्तथा कर्तृत्वाभाव इह ब्रह्मण इति दृष्टा-
न्तसंगतिरस्य पूर्वेण ॥ ५ ॥ अग्नेर्जीवस्योपास्तिः ॥ सि ॥
ब्रह्मण इति । कठवल्लीषु ॥ यस्य ब्रह्म च क्षत्रश्चेमे
भवत ओदनविषयः ॥ २ ॥

॥ गुहां प्राविष्टावात्मानौ हि तद्दर्शनात् ॥

पूर्वं ब्रह्मक्षत्रपदस्य मृत्युपदसामिध्यादनित्यवस्तु परत्व-
वदिहापि पिवच्छब्दस्य सन्निहितगुहाप्रवेशादिना बुद्धि-
क्षेत्रज्ञपरत्वमस्तिवति दृष्टान्तसङ्गतिः ॥ पू ॥ बुद्धिभिन्नजी-
वज्ञानम् ॥ सि ॥ जीवविलक्षणपरमात्मज्ञानं । कठवल्ल्या
ऋतं पिवन्ताविति विषयः ॥ ३ ॥

॥ अन्तर उपपत्तेः ॥ पूर्वं प्राथमिकपिवन्ताविति
द्वित्वश्रुत्या चेतनत्वेन तुल्यजीवपरदृष्ट्यानुसाराचरम-
श्रुताः गुहाप्रवेशादयो नीतास्तर्हि तद्देव दृश्यत इति
प्राथमिकप्रत्यक्षत्वोक्त्याऽक्षिप्रतिविम्बात्मावगत्यनुरोधाच-
रमश्रुता अपृतत्वादयस्तुत्यर्थत्वेन कथञ्चिन्नेया इति दृष्टा-
न्तसङ्गतिः ॥ पू ॥ प्रतिविम्बोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मोपा-
स्तिः । उपकोसलविद्यायाञ्छान्दोग्ये य एषोऽक्षिणि
पुरुषो दृश्यत इति विषयः ॥

End:

पूर्वमीश्वर्यधिकरणे गतिसामान्यशब्दत्वञ्चप्रतिज्ञाय
तत्र वेदान्तानां गतिसामान्यं पादत्रयेण प्रत्यपादि । अधु-
ना प्रधानस्याशब्दत्वमाक्षिप्य समाधीयत इत्याक्षेपसङ्गत्या
चतुर्थपादोऽयमारभ्यते । पूर्वं सुषुप्त्युत्क्रान्त्योर्भेदेनेत्यत्र
प्रसिद्धजीवोक्तिभङ्गेनाप्रसिद्धब्रह्मोक्तिवदप्रसिद्धप्रधानोक्ति-
परमेवकाठकावयमस्तिवति दृष्टान्तसङ्गत्वेदमधिकरणमार-

भवे ॥ अनुमा ॥ कठवल्लीषु । महतः परमव्यक्तमव्यक्ता-
 त्पुरुषः परः इति ॥ पू ॥ ब्रह्मण्येव वेदान्तानां समन्वय
 इति नियमाभावः ॥ सि ॥ तादृशनियम इति ॥ ६ ॥
 पूर्वमव्यक्तशब्दमात्रेण प्रधानस्याप्रत्यभिज्ञायामप्यत्रि-
 गुणत्वादिलिङ्गोपेतादजाशब्दात्प्रत्यभिज्ञास्त्विति प्रत्युदा-
 हरणसङ्गतिः ॥ चमसय ॥ श्वेताश्वतरे । अजामेकां लो-
 हितशुक्लकृष्णामिति वा....सिद्धान्ते तत्सिद्धिरिति फल-
 भेदः ॥ २ ॥

पूर्वमाध्यात्मिकाधिकारे प्रसिद्धागग्रहणायोगादजा-
 तेज आदिकेत्युक्तं तथा यस्मिन् पञ्चपञ्चजना इति मन्त्रे
 पञ्चजनशब्देन प्रसिद्धमनुष्यग्रहणायोगात्सङ्ख्याभिमतप-
 ञ्चविंशतितत्त्वग्रहणमस्त्विति दृष्टान्तसङ्गतिरस्य पूर्वेण ॥
 न सङ्ख्योपसं ॥ बृहदारण्यके यस्मिन् पञ्चपञ्चजा आका-
 शश्च प्रतिष्ठित इति वि ॥ पूर्ववत्फलभेदः ॥ ३ ॥

इत्थमधिकरणत्रयेण प्रधानस्याशब्दत्वसाधनेन ब्रह्माणि
 वेदान्तानां समन्वयः साधितः । अधुना तेषामेव परस्पर-
 विरुद्धार्थप्रतिपादकत्वेनानिश्चायकत्वादनुमानसिद्धप्रधान-
 पर एवोक्तसमन्वयोस्त्वित्यासेपसंगतिरस्य ॥ पू ॥ अथ-
 वा । पूर्व पञ्चत्वसङ्ख्या पूरणमन्त्रेन ज्योतिषा वेति विक-
 ल्यस्याविरोधेऽपि प्रकृते कारणे वस्तुनि विकल्पायोगादि-

रोधे सत्यप्रामाण्यं वाक्यानामिति प्रत्युदाहरणसङ्गतिर्वा-
स्य ॥ पू ॥ कारणत्वेन चाकाशादिषु ॥ पूर्ववत्फलभेदः ॥ ४ ॥

पूर्वमेकवाक्यस्य सच्छब्दबलादसच्छब्दोनीतः । इह तु
वाक्यभेदात् ब्रह्म ते श्रुयाणीति बालाकीवाक्यस्य ब्रह्मश-
ब्देन प्राणादिशब्दो ब्रह्मपरत्वेन नेतुमशक्य इति प्रत्युदा-
हरणसङ्गतिरस्य ॥ पू ॥ जगद्वाचित्वात् ॥ कौपीतकि-
ब्राह्मणे । यो वै बालाके एतेषां पुरुषाणां कर्ता यस्य वै
तत्कर्म स वै वेदितव्य इति वि ॥ पू ॥ वाक्यस्य प्राणाद्यु-
पासनापरत्वाद्वद्वाणि समन्वयासिद्धिः । ॥ रा ॥ तत्सिद्धि-
रिति ॥ ५ ॥

पूर्वं ब्रह्मोपक्रमसामर्थ्याब्रह्मपरत्वमुक्तं । तर्हि तद्देव
मैत्रेयिब्राह्मणस्य न वा अरे पत्युः कामायेत्यादि जीवो-
पक्रमसामर्थ्याजीवपरत्वमस्त्विति दृष्टान्तसङ्गतिरस्य ॥
पू ॥ वाक्यान्वयात् ॥ बृहदारण्यके । आत्मा वा अरे
द्रष्टव्यः श्रोतव्य इत्यादि वि । पूर्ववत्फलभेदः ॥ ६ ॥

पूर्वं जन्माद्यस्य यत इति सूत्रे ब्रह्मणो जगत्कारणत्व-
मुक्तं तदधुनात्र विचार्यते । एवञ्च सामान्यज्ञानस्य विशेष
विचारहेतुत्वाच्चेन हेतुहेतुमद्भावसङ्गतिरस्य पूर्वेण प्रकृति-
श्च प्रतिज्ञा दृष्टा ॥ पू ॥ एकविज्ञानात् सर्वविज्ञानप्रति-
ज्ञाया गौणत्वम् ॥ रा ॥ तन्मुख्यत्वमिति ॥ ७ ॥

इत्थमभिहितेन न्यायेन ईक्षतेर्नाशब्दमित्यादिना शब्द-
 त्वादिहेतुभिः प्रधानकारणवादो निराकृतः । न तथेहाणु-
 स्वभावास्तत्कारणवादास्तेषामपि कारणत्वबोधकशब्दानां
 श्रुतत्वादिति प्रत्युदाहरणसंगतिरस्य ॥ पू ॥ एतेन सर्वे
 व्याख्याता व्याख्याताः ॥ अत्र वेदान्ता विषयाः ।
 पू ॥ ब्रह्मण्येव वेदान्तसमन्वयासिद्धिः । ॥ रा ॥ तत्सि-
 द्धिरिति । फलभेदः ॥ ८ ॥

सूत्राणि ॥ २८ ॥

चतुर्ध्विंशत्परं सूत्रं शतकं तु समन्वये ।

अध्याये तद्वदेकोनचत्वारिंशन्नयामताः ॥

ॐ प्रथमः ॥

Colophon : Nil.

Subject: Vyāsa-sūtra-saṅgati available only up to I Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work con-
 tained herein is Pūrvamīmāṃsā-sāhikā or Citrapaṭa. For
 further detail see remarks under No. 6975.

There is a transcript copy of this work in this library Vide.
 T. V. No. 296.

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7115. SĀRĪRAKANYĀYARAKṢĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9626. Page 87. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—18½×1¼ inches. Leaves
—148. Lines—13—15 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—12000. Author—Appayyadiṣṭa.
Complete. Printed.

Beginning:

उद्धात्य × मुकुन्दः ॥ १ ॥

यस्याहुः × नमः शिवाय ॥ २ ॥

*

*

*

एनां पुराणपदवीमनुसृत्यसत्या.

मत्वादरेण महितैरनुपास्यमानां ।

शरीरकामरणभावजुषां नयानां

रक्षाकरं मणिमनाविलमुल्लिखामि ॥ ९ ॥

*

*

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ अत्र शास्त्रारम्भोपयोगित्र-

क्षात्मैक्यलक्षणविषयप्रयोजनविरोधिनः कर्तृत्वादिवन्धस्य

अध्यासात्मकत्वप्रदर्शनेन तदुभयोपपादनद्वारा शास्त्रारम्भ-

स्समर्प्यते ।

End:

सिद्धं ब्रह्म जगतो निमित्तमुपादानं चेति युक्तं ब्रह्म-

णो लक्षणम् ।

Colophon:

इति श्रीमद्भरद्वाजकुलजलधिकौस्तुभश्रीमद्वैतविद्याचार्यश्रीविश्वजिद्या-

जित्रीरङ्गराजाश्वरिवरसूनोः अप्पयदीक्षितस्य कृतौ शारीरकन्यायर-
क्षामणौ प्रथमस्याध्यायस्थ चतुर्थः पादः ॥

Subject: Śārīrakanyāyarakṣāmaṇi a commentary on Brahma-
sūtrabhāṣya of Saṅkarācārya. I; 1—4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The Śārīrakanyāyarakṣāmaṇi of Appayyadīkṣita, like the many manuscripts of his other works is found incomplete. It runs up to the end of the I Adhyāya only. The work is an independent and brief exposition of the Brahmasūtras.

The work has been edited by the late Ganapati Sastrigal in the Advaita Mañjarī Series, Śrī Vidyā Press, Kumbha-
konam.

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7116. ŚĀRĪRAKANYĀYARAKSĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9652. Page 110. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—81.

Lines—10 to a Page. Script—Grantha. No of Gran-

thas—1600. Author—Appayyadīkṣita. Incomplete.

Printed.

Beginning:

(अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥) अत्र शास्त्रारम्भोपयोगिन्न-

शास्त्रैक्यलक्षणविषय प्रयोजनविरोधिनः कर्तृत्वादिबन्ध-

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7117. ŚĀRĪRAKANYĀYARAKṢĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9653. Page 110. Right column.
 Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
 76. Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of Gran-
 thas—1600. Author—Appayadikṣita. Incomplete. Prin-
 ted.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7116.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7118. ŚĀRĪRAKANYĀYARAKṢĀMAṆIḤ.

J. L. Collection No. 105.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
 109. Lines—7 or 8 to a Page. Script—Grantha. No. of
 Granthas—3500. Author—Appayyadikṣita. Incomplete.
 Printed.

Beginning:

अविघ्नमस्तु ॥

॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ अथ शास्त्रारम्भः ॥

Same as No. 7116.

End:

अन्तर्याम्यधिदेवादिषु तद्धर्मव्यपदेशात् ॥

यस्य पृथिवीशरीरमित्याद्यान्मानादिति वाच्यम् । त-

श्वादिषु स्वभोगायतनशरीरेणैव नियन्तृत्वदर्शनात् । एव-
ञ्च य इमञ्चलोकं परञ्चलोकं सर्वाणि भूतानि योऽन्त-
रोयमयतीति परमोपक्रमेण एव त अन्तर्याम्यमृत इत्युप-
संहारेण च ।

Colophon: (Leaf No. 78)

इति प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः

Subject: Nyāyarakṣāmaṇi 1 & 2 Pādas of the first Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शारीरकमीमांसान्यायसंग्रहः ॥

7119. ŚĀRĪRAKAMĪMĀMSĀNYĀYA-
SĀNGRAHAH.

Burnell's Catalogue No. 9695. Page 88. Left column.
Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Leaves
—29. Lines—12 to a page. Script—Grantha. No. of
Granthas—1400. Author—Prakāśātmanamuni. Com-
plete. Not printed.

Beginning:

प्रणम्य प्रणतार्तीनां हन्तारं विष्णुमन्त्रयम् ।

शारीरकस्य संक्षेपात्क्रियते न्यायसंग्रहः ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । अत्र दिधिः खलु सर्वत्र विशि-
ष्टाधिकार्यन्यतोऽप्राप्तविषयतत्साध्यफलानुबन्धत्रयमपेक्ष-
प्रवृत्तिपर्यन्तो भवति । यजेतेत्यादि विधिवदिति

न्यायेन । वन्धविश्लेषनिमित्तब्रह्मात्मानुभवस्य केवलदृष्टा-
धनसाध्यत्वाभावत्वस्य वक्ष्यमाणत्वात् तत्साधनवेदान्त-
वाक्यविचारविधावनुबन्धः विधेरपि....व्यः ।

तत्र कर्तृत्वभोक्तृत्वतच्छक्तिलक्षणस्य आत्मनि वन्ध-
स्यापरमार्थसत्यतया ब्रह्मात्मानुभवनिरस्यत्वासंभवेन फ-
लानुबन्धाभावात् ।

शास्त्रारम्भोदशितः ॥

End:

अत एव दूषयितुमशक्यम् । अदूषणत्वात् अप्राप्तेश्च स्व-
रूपमङ्गीकृत्यधर्मान्तरदूषणसाधनेऽपि तथा । तस्मात्कार्य-
ब्रह्मप्राप्तिः सगुणविधाविपाकोऽयमिति ।

Colophon :

इति शारीरकमीमांसान्यायसंग्रहे प्रकाशात्मविरचिते
चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

समाप्तश्चाध्यायः ॥

शारीरकाणां न्यायानां सप्तन्यूनशतद्वयम् ।

प्रकाशात्मयतीन्द्रेण निर्णीतं न्यायवेदिना ॥

Subject: Śārīrakamīmāṃsānyāyasaṅgraha, an exposition of
the 198 Nyāyas involved in the interpretation of
the Brahmasūtras. It also gives the substance of
Brahmasūtras in accordance with Śaṅkara's Bhāṣya

Remarks:—The Ms. is in good condition. It has been transcribed in the library. Vide T. V. No. 410. For details see No. 6858.

॥ शारीरकमीमांसाशास्त्रम् ॥

7120. ŚĀRĪRAKAMĪMĀMSĀŚĀSTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9884 f. Page Left column.
Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—7 (71-77). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—140. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीमीनाक्षीसुन्दरेश्वराभ्यां नमः ॥ हरिः ओं ॥

ओङ्काराख्यमनन्तमेकमभयं संसाररोगापहं

सत्यज्ञानसुखस्वरूपममृतं सर्वज्ञमूर्तिं प्रभुम् ।

विश्वातीतमनन्तवैभवयुतं यं द्वादशान्तस्थितं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १ ॥

यस्माद्ब्रह्म हरीश्वरादि जगतां संभूतिरुक्ताश्रुतौ

यस्याज्ञापरिपालनैकनिरताः सर्वे च लोकेश्वराः ।

यत्पादाब्जमनन्तसौख्यजनकं नित्यं भजन्ते मुदा

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ २ ॥

यन्निश्चाससमुद्भवाः स्युरखिलावेदाश्च साक्षास्तथा

विद्याभारतध्वजालनिकराः साङ्ख्याः पुराणानि च ।

विश्वोर्चीर्णमहाविभूतिसहितं सर्वात्मविद्याप्रदं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ३ ॥

यस्यानन्तचिदात्मशक्तिजनिता(ष्टु)कत्यादिशक्त्यादिका

याभिर्विश्वमिदं ततं हि सकलं ताभिः समेतेश्वरेः ।

शक्तीनां तमधिष्ठितं च जगतां संप्रेरकं त्वां प्रभो

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ४ ॥

यत्पादाब्जमनेक(जन्म)जनितानन्ताघसंहारकं

स्मर्तृणां सकृदेव सत्यवरदं ब्रह्मेन्द्रविष्ण्वादिभिः ।

नित्यं पूजितमद्वितीयमभवद्देवान्तमानैस्तुतं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ५ ॥

यन्नामस्मरणेनमूढमतयो ये ते महान्तोऽभवन्

ब्रह्मेन्द्रादिसुरेश्वरैरपि सदा संपूज्यपादाम्बुजः ।

शम्भोर्दिव्यपदे हि सत्यविभवा(स्सर्वे) समेताश्च ये

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६ ॥

यन्नामश्रवणं प्रशान्तमतयः कुर्वन्ति नित्यं जना

मक्त्या ये परमेशदिव्यकृपया युक्ताः कृतार्थाश्च ते ।

सायुज्यं पदमापुरस्य परमं शुद्धं प्रबोधात्प्रभो

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ७ ॥

सर्वोत्कृष्टमनुत्तमात्मवरदं सत्कीर्तियुक्तं सदा

यस्यैवामलदिव्यनाम मनुजाः सङ्कीर्तयन्त्याशु ते ।

मुक्ताः पातककोटिजालनिगलैः शृण्वन्ति ये वा सकृ-

॥ मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ८ ॥

तेषां किंकरतामुपैति कमला वाणी च जिह्वास्थिता

नित्यं भाति यदात्मनाम परमं संकीर्तयन्त्यादरात् ।

श्रम्भोर्यान्ति परं पदं च सहसा यद्वै पदानां परं

॥ मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ९ ॥

श्रम्भो शङ्कर देवदेव भगवन् श्रीरुद्र सर्वात्मक

ब्रह्मानन्तशशाङ्कशेखरविभो शूलिन् कपारिञ्जिति ।

ये नित्यं परिकीर्तयन्ति मनुजास्ते सत्यमीशान्मक

॥ मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १० ॥

End:

॥ प्राणस्तथानुगमात् ॥

वक्ताहीन्द्र स्वकीयं वपुरिहविमलं सेव्यरूपं विवक्ति

॥ त्वं मां जानीहि नित्यं त्विति न हि भगवान् सत्यवोधैकरूपः ।

वक्ता नान्योऽस्ति देहस्त्विति विदुरमृतं यं महेशं हि केचि-

॥ मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६३ ॥

श्रम्भोः सर्वात्मनोऽस्मिन् बहुतरविमलाः संप्रगीता गुणाः स्यु-

॥ स्सेवाधारत्वपूर्वास्तत इव भगवानीश्वरेशः प्रगीतः ।

नास्मादर्वाक्प्रजातः सुरपतिरिति यं प्राहुरात्मैकनिष्ठा

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६४ ॥

न वक्तुरात्मोपदेशादिति चेदध्यात्मसंबन्धभू-
मा ह्यास्मिन् ॥

इन्द्रः स्वात्मानमीशं सुखतनुपमृतं सर्वभावाद्यतीतं
शुद्धं बुद्धं प्रशान्तं शिवमहमिति तं आस्त्रदृष्ट्योपदेशम् ।
कृत्वा शम्भोः प्रबोधादयमिह विलयं स्यादिति शं यमाहुः ।

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६५ ॥

यद्वैतद्वामदेवः परशिवमहमित्यात्मरूपं विदित्वा
सर्वात्मत्वं स्वकीयं परमिति भगवान् प्राह चैवं सुरेन्द्रः ।

तस्मात्सर्वात्मकोऽयं पशुपतिरिह वै गीयते यो महान्तं
मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६६ ॥

वायोजर्विस्य लिङ्गं श्रुतमिह बहुशो नैव सर्वेश लिङ्ग
तस्मात्प्राणात्मनोर्यत्फलमपि विमलं संप्रबोधात्प्रया.... ।

प्राणः प्रज्ञात्मकोऽयं त्विति विदुरपरे प्राहुरत्रोत्तरं यं
मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६७ ॥

नैतद्युक्तं त्रिधैतत्फलमपि भजनं संप्रसूत(१)यस्मा-
देकं वाक्यं सदैतत्परशिवविषयं प्राह चैकं महान्तम् ।

लिङ्गैः षड्भिः प्रशस्तैः स्मृतिपराविषयैः प्राण ईशस्तथोक्तो
मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६८ ॥

यस्मिन्विश्वं समस्तं जडमिदमजडं भाति सत्येऽद्वितीये
नित्यं यद्बोधमात्रालुयमिह विदुषः कर्मवृन्दं प्रयाति ।

प्राणाख्यं सत्यबोधं सममिमममृतं सर्वलोकेश्वरेशं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६९ ॥

जीवमुख्यप्राणलिङ्गान्नेति चेभ्रो-

पासात्त्रैविध्यादाश्रितत्वादिह तद्योगात् ॥ श्रीः ॥

॥ सर्वत्रप्रसिद्धोपदेशात् ॥

विश्वं सर्वं यदेतत्परमिह विमलं ब्रह्म यस्मात्प्रजातं

यस्मिन् लीनं प्रकृष्टं यणपरनिकरैः(?)सर्वकामादिभिस्तैः ।

युक्तं वेदान्तवर्षेष्वनितरविषयं स्वात्मरूपं हृदिस्थं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १ ॥

॥ विवक्षितगुणानुपपत्तिश्च ॥

सत्योपादेयरूपाः परसुखजनकाः सत्यसङ्कल्पपूर्वाः

अश्रुद्धाः सर्वे गुणास्ते परशिवभगवंस्त्वय्यनन्ते स्थिताः स्युः ।

युक्तस्तैस्त्वं महद्भिः पुनरिह जगतां स्वात्मरूपं प्रशान्तं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १ ॥

Colophon: (Leaf No. 74)

इति श्रीशारिकामीमांसाशास्त्रे प्रथमाध्याये प्रथमः पादः ।

तदर्थः सङ्ग्रहश्लोकैः प्रदर्शितः ॥

Subject: Śārīrakāmīmāṃsāśāstra a metrical summary of
Brahmasūtras.

Remarks:—The Ms. is in good condition. We do not have the
Saṅgraha Śloka to the last Sūtra of the first pāda. After

the colophon we find the first 2 sūtras of Pāda 2, Adhyāya 1, with their 2 Saṅgraha Ślokas.

The other works contained herein are:—

	Leaves
1. Vākyasudhā	1—18
2. Vākyavṛtti	1—4
3. Dṛkdrśyaviveka	4—7
4. Bhikṣavaṣṭaka	1
5. Some maṅgalaślokas from the works of Nṛsiṃhāśramin with commentary.	9
6. Jivabrahmābheda	14
	(386—399)

This work is a metrical resume on the Brahmasūtras, in the style of a stuti on Sunderaśa, the presiding diety at Madura. The sūtra is given and its meaning brought out in one or more Śārdūlavikṛdita or Sragdharā verses.

The Ms. stops with sūtra 2 of Pāda 2, in the first Adhyāya. The author of this work is not known.

॥ संक्षेपशारीरकम् ॥

7121. SANKSEPAŚĀRĪRAKAM.

Barnell's Catalogue No. 6243. Page 88. Left column.
Substance—Paper. Size—11½×4 inches. Sheets—
(24+14+13+30). Lines—12-13 to a Page. Script—
Devanāgarī. No. of Granthas—2180. Author—Sar-
vajñātmamuni. Complete. Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः

सत्यं ज्ञानमनन्तमद्वयसुखं यद्वत्सगत्वा गुरुं

मत्वा लब्धसमाधिभिर्मुनिवरैर्मोक्षाय साक्षात्कृतम् ।

जातं नन्दतपोवलाचदखिलानन्दाय वृन्दावने

वेणुं वादयदिन्दुसुन्दरमुखं वन्देऽरविन्देक्षणम् ॥

अनृतजडविरोधिरूपमन्तत्रयमलबन्धनदुःखताविरुद्धं ।

अतिनिकटमविक्रियं मुरारेः परमपदं प्रणयादभिष्टवामि ॥ ६ ॥

स्वाध्यायवन्नकरणं घटते विचारो

नाप्यङ्गमस्य परमात्मधियः प्रसूतौ ।

सापेक्षता पतति वेदगिरस्तथात्वे

ब्रह्मात्मनः प्रमितिजन्मनि तन्न युक्तम् ॥ १८ ॥

End:

श्रीदेवेश्वरपादपङ्कजरजस्संपर्कपूताश्रयः

सर्वज्ञात्मगिराङ्कितो मुनिवरस्सङ्क्षेपशारीरकम् ।

चक्रे सज्जनबुद्धिवर्धनमिदं राजन्यवंश्ये नृपे

श्रीमत्यश्वतथासने मनुकुलादिन्ये भुवं शासति ॥ ६२ ॥

भुजङ्गमाङ्गशायिने बिहङ्गमाङ्गगामिने ।

तुरङ्गमाङ्गभेदिने नमो रथाङ्गधारिणे ॥ ६३ ॥

Colophon:

इति श्रीसर्वज्ञात्ममुनिविरचिते संक्षेपशारीरके चतुर्थोऽध्यायः ।

समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

(at the end of Adh. 1.)

इति श्रीदेवेश्वरपूज्यपादशिष्य श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य सर्व-

ज्ञात्मयतिमहामुनिविरचितायां शारीरकमीमांसायां संक्षेप-

शारीरकाख्यायां प्रथमोऽध्यायः ।

श्रीसर्वज्ञात्ममुनिना भाष्यकारानुसारीणा ।

रचितं यत्प्रकरणं बालव्युत्पत्तिसिद्धये ॥

बालकृष्णेन मुनिना लिखितं शिवतुष्टये ।

तस्मान्मोक्षेच्छुभिस्सर्वैर्बोक्षणीयं मुहुर्मुहुः ॥

Subject: Sankṣepaśārīraka; 1-4 Adhyāyas, a metrical treatise dealing with Advaita Vedānta.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. And each Adhyāya is separately tied up. The scribe has given a few verses of Madhusūdana Sarasvatī in the beginning.

On the title page is given—

हे पुस्तक + काशीदेशाहून खरिदीकरून आणिले असें ।

After the colophon of the 4th chapter, there is one sheet containing the first few verses of the Gītāgovinda and some other stray verses.

The author of the Sankṣepaśārīraka, a metrical summary of the Śaṅkara Bhāṣya in 4 chapters, is Śrī Sarvajñātman, a pupil of Śrī Sureśvarācārya, the Vārttikakāra. The penultimate

mate verse, above given gives that the author wrote this work in the time of a king called Manukulāditya.

The work has been published in the Kāśī (Haridāsa) Sanskrit Series, Benares, and Anandaśrama series, Poona with some commentaries. This is one of the early works on Advaita Vedānta.

SĀṆKṢEPASĀRĪRAKA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet,	Script.	Complete or otherwise.
7122	B. L. 9631	Plam leaf.	16½ × 1½	104	3-5	Telugu.	Complete.
7123	" 9632	"	15 × 1½	67 (210-276)	9	Grantha.	"
7124	S. S. 80	Paper.	12 × 5	52	14	Devanāgarī.	"
7125	" 31 a.	"	18½ × 7	11 (1-11)	16-18	"	"
7126	J. L. 955	"	11 × 4½	72	10	"	"

DETAILED REMARKS

on the

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

- 7122 The other work contained herein is Saṅkṣepaśārīraka-
vyākhyā.

॥ संक्षेपशरीरकव्याख्या—तत्त्वबोधिनी ॥

7127. SAṅKSEPAŚĀRĪRAKAVYĀKHYĀ—
TATTVABODHINĪ.

S. S. Collection No. 31 b.

Substance—Paper. Size— $13\frac{1}{2} \times 7$ inches. Sheets—60
(11-70). Lines—16-18 to a Page. Script—Devanāgarī.
No. of Granthas—5000. Author—Nṛsiṃhāśramin,
Incomplete. Not printed.

Beginning:

यदज्ञानात्कर्ता गतितदितराभ्यां परवञ्चो

न कुत्रापि स्वास्थ्यं भजति परिशुद्धो नरहरेः ।

निरस्तद्वैतस्यानवाधिसुखाचिह्नत्वं(?)वपुषः

पदं कर्मप्राप्ताश्रयशुचिरहं नौमि तदिदम् ॥

एवं प्रथमाध्यायोपदर्शिताद्वैतासङ्गब्रह्मात्मसमन्वयः द्वि-
तीयाध्यायेन प्रत्यक्षादिमानान्तरविरोधनिरासमुखेन उप-
पत्त्या संभावितः सम्प्रति सम्भावितसमन्वयसमुपजात-
निरूपसर्गब्रह्मात्मैक्यबुद्धेः फलपर्यन्ततायै अपेक्षितं साध-

नकलापं बुद्धत्तोः शिष्यस्य प्रश्नमवतारयति श्रुत्वेति ॥

अविरोधं प्रत्यक्षाद्यविरोधं, अद्वैतसमन्वयस्येति शेषः ॥

End:

इदानीं मङ्गलादीनि मङ्गलमध्यानि मङ्गलान्तानि
शास्त्राणि प्रथन्ते बहुमङ्गला ग्रन्थाः फलाय भवन्तीति न्या-
येन मध्येपि हरिशङ्करादिपदग्रहणेन मङ्गलं सिद्धवत्कृत्या-
न्तेपि विष्णुं नमस्कुरुते । भुजङ्गमेति । शेषभोगशा-
यिने विहङ्गमाङ्गगाभिने तुरङ्गमाङ्गभेदिने केशिसंज्ञकासुरसं-
हर्त्रे रथाङ्गधारिणे चक्रधारिणे श्रीविष्णवे नमः । नम-
स्कारोस्तिवाति ॥

यजिज्ञासा मुमुक्षोर्हितसमफलदा यस्य चिह्नं विवचे(१)

विश्वाख्यो यश्श्रुतीनां श्वसनपवनवयोनिराग्नायराशेः ।

तात्पर्येण प्रवृत्तिर्यत इममखिलं ज्योतिषां ज्योतिरात्मा

गृह्णातु श्रीनृसिंहः स तु शुभमशुभं वा बलिं वाञ्छयं मे ॥

श्रीमज्जगन्नाथगुरोरनुग्रहः

प्रविश्य मां योजयदत्र कर्मणि ।

अतो ग्रहग्रस्तमनुष्यवन्मम

प्रवृत्तिरेषेति बुधाः क्षमध्वम् ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यजगन्नाथाश्रमश्रीचरणपरिचरण-

प्राप्तविद्य निखिलविद्वज्जनमनोहर श्रीमन्महाश्रीमन् श्रीचरणविर-

चितायां संक्षेपशारीरकव्याख्यायां तत्त्वबोधिनीस-
माख्यायां फलस्वयन्तुर्धोषायः ॥

समाप्तं संक्षेपशारीरकव्याख्यानम् ॥

Subject: Saṅkṣepaśārīrakavyākhyā—Tattvabodhini. Adh-
yāyas 8 and 4 only. A critical summary of Saṅkara
Bhāṣya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other
work contained herein is संक्षेपशारीरकम् ॥

The author is a desciple of Jagannādhāśramin and wrote
many works on Vedānta. Advaitadīpikā, Bhedadhikkāra, and
Vedāntatattvaviveka are chief of them. All the three are
published in Benares. It is yet to be determined if this author
is the same as the famous author of Dīpikā on 28 Atharvaṣo-
paniṣads.

॥ संक्षेपशारीरकव्याख्या—सिद्धान्तदीपः ॥

7128. SĀṆKSEPAŚĀRĪRAKAVYĀKHYĀ—

SIDDHĀNTADĪPAH.

Barnell's Catalogue No. 9633. Page 88. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1½ inches. Leaves
—209 (67-70 missing). Lines—8-8 to a Page. Script—
Grantha. No. of Granthas—6000. Author—Viśvaveda.
Complete. Not printed.

Beginning:

(यस्मादर्थ)चतुष्टयं त्रिजगतामव्याहृतं वर्तते

पित्रोराद्यकुटुम्बिनोऽस्मदयता लोच्याच या सन्ततिः(१) ।

.....
 श्रीमद्भुण्डिविनायकस्य दिशतादिव्यान्धभीष्टानि नः ॥ १ ॥

यद्वाग्जनिपातरुणगतयो वादीन्द्रशैला मुहुः

यत्पादाम्बुजरेणवः प्रतिगता निर्वाणपाथेयता ।

.... साध्यसमाश्रयं गुणगणैस्सामग्र्यमासादितं

ताम्रित्यं प्रणतोऽस्मि पूर्णकरुणानानन्ददेवान्गुरून् ॥ २ ॥

*

*

*

श्रीमच्छारीरकार्थाविष्करणाय ग्रन्थमारिप्सुराचार्य इष्ट-

देवतातत्त्वानुस्मरणलक्षणमङ्गलमाचरन् तद्विषयं ग्रन्थार-

म्भे प्रतिजानीते— अनुतेति ॥

End:

प्रारब्धां कृतिमुपसंहरति—संक्षेपशारीरकमिति । एनां

च कृतिं भगवति समर्पयन् तस्याः मङ्गलं प्रार्थ्य अ-

विरपेति । कुतेर्हि माङ्गल्यं नाम.... ।

*

*

ग्रन्थस्य सांप्रदायिकत्वं दर्शयितुं गुरोः कर्तुं नाम

निर्दिशति कालविशेषं च— श्रीदेवेश्वरेति ।

●

●

●

बह्वेद....प्रणिहितमनसा शान्तमायाविलासं

पूर्णं तत्सच्चिदात्माद्वयमुखवपुषं माधवं संश्रयेम ॥

यदीयपदांबुसमाश्रयाओ

॥ १ ॥ विलीयते मोहः....तोषः ।

सचित्सुखं मुक्तिफलं प्रयाता-

स्तेऽद्यापि मच्चित्तमलं पुनन्तु ॥

व्यासौ स(?) शम्भोश्चिन्मयी शक्तिमाद्यां

॥ २ ॥ ज्योत्स्ना वेन्दोरुष्णतापाविवाग्नेः ।

प्रीत्यै तस्याः कल्पितोऽयं भवान्याः

.....भातु सिद्धान्तदीपः ॥

Colophon :

इति आनन्ददेवशिष्याविश्ववेदविरचिते सङ्क्षेपशारीरकव्या-

ख्याने सिद्धान्तदीपे चतुर्थोऽध्यायस्समाप्तः ॥

हरिः ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

Subject : Saṅkṣepaśārīrakavyākhyā, called Siddhāntadīpa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Viśvaveda, the author of this commentary on the Saṅkṣepaśārīraka is the pupil of Ānandadeva. Nothing more is known of him. This is a rare work which this library has.

॥ संक्षेपशारीरकव्याख्या—सिद्धान्तदीपः ॥

7129. SAṅKṢEPAŚĀRĪRAKAVYĀKHYĀ—

SIDDHĀNTADĪPAH.

Burnell's Catalogue No. 9684. Page 88. Left column.

Substance—Palm leaf. **Size—**16×1½ inches. **Leaves**

—214 (71-80 are missing one 218). Lines—5 to a Page.
Script—Telugu. No. of Granthas—6000. Author—
Viśvaveda. Complete. Not Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 7128.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ अधिकरणरत्नमाला ॥

7130. ADHIKARANARATNAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 6254. Page 88. Left column.
Substance—Paper. Size—9×5 inches. Sheets—119.
Lines—10-11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—2500. Author—Bhāratīrtha. Complete.
Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

प्रणम्य परमात्मानं श्रीविद्यातीर्थरूपिणं ।

वैयासिकन्यायमाला श्लोकैः संगृह्यते स्फुटम् ॥ १ ॥

प्रारम्भितस्य ग्रन्थस्याभिन्नेन परिसमाप्तये प्रचयगम-
नाय शिष्टाचारपरिपालनाय च विशिष्टदेवतातत्त्वं गुरु-
मृत्युपाधियुक्तं नमस्कृत्य स्वग्रन्थं प्रतिजानीते प्रणम्येति ॥

End:

जगत्सद्भूतत्वमस्त्येषां योगिनामथ नास्ति वा ।

अस्ति स्वाराज्यमाप्नोतीत्युक्तैश्चर्यान्वयग्रहात् ।

तस्माज्जगत्सृष्टौ स्वातन्त्र्याभावेऽपि भोगमोक्षयोः तेषां

स्वातन्त्र्यमस्तीति अशेषं मंगलम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परित्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थमुनीप्रणीतायां अधि-
धिकरणरत्नमालायां चतुर्धाध्यायस्य चतुर्थे पादः समाप्तः ।
अधीकर्तृवशः(?) दत्तात्रेयात्मज वासुदेववेदान्तीत्याच शके १५६९
माघमासे सोमवारत्यादिबसि लिखलि हे स च परमेश्वरार्प-
णमस्तु । १०९१ सूत्र अधिकरण..... ॥

Subject : Adhikaraṇaratnamālā, a summary of the adhikaraṇas
or topical subdivisions of the Vedāntasūtras.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition.

पुनरधिकरणरत्नमाला पुस्तकं तुलजामहाराजस्वेवं ॥

This work is otherwise known as Vaiyāsikanyāyamālā or Adhikaraṇamālikā and is published at Poona by Viṣṇu Vaman Bapat. This is a metrical exposition of the various adhikaraṇas into which the Bṛhmasūtras are divided, The Ms. belongs to one Vāsudevavedanti and is dated A. D. 1647.

ADHIKARANA RATNAMĀLĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete, or otherwise.
7131	B. L. 6255	Paper.	9½ × 4	184	15	Devanāgarī.	Complete.
7132	" 6272	"	11½ × 4½	62	15	"	"
7133	" 9699 a.	Sri Tāla.	8½ × 2	193	11-12	Grantha.	"
7134	" 9774	Palm leaf.	18½ × 1½	79	7	Telugu.	"
7135	" 9775	"	19½ × 1½	80	12-13	Devanāgarī.	"
7136	S. K. 134	Paper.	11 × 4	98	1	"	"

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

- 7131 On the title page is given—

उमांपतिपण्डितानाम् ।

- 7132 After the colophon is given—

भारतीतीर्थमुनिना बालकृष्णेन भिक्षुणा ।

रचितेयं न्यायमाला लिखिता शिवतुष्टये ॥

मार्गे मार्गे नूतनं चूतखण्डं खण्डे खण्डे कोकिलानां विरावः ।

रावे रावे मानिनीमानभङ्गः भङ्गे भङ्गे मन्मथः पञ्चवाणः ॥

मार्गे मार्गे निर्मलं साधुवृन्दं वृन्दे वृन्दे तत्त्वचिन्तानुवादः ।

वादे वादे जायते तत्त्वबोधो बोधेबोधे भासते चन्द्रचूडः ॥

हे पुस्तक श्रमोजि + काशीदेशाद्गुन + आणिले अस्ते ॥

- 7133 After the colophon is given—

अयं ग्रन्थः सीतारामभारतीलिखितः ॥

प्रमादीचवत्सरे मिथुनगभानौ स्थिरे सिते पक्षे ।

अधिकरणरत्नमालां सीतारामोऽलिखद्वितीयायाम् ॥

At the beginning we have a leaf giving the Adhikaraṇa-sūtras only. The other works contained herein are—

b. Skandopaniṣad vide No. 1193.

c. Prāṇavopaniṣad „ No. 1140.

- 7184 After the colophon is given—

एतानि सर्वाण्युत्तरमीमांसाधिकरणानि द्व्यधिकनवत्युत्तरशतसंख्या-
कानि (192) and a loose verse.

7186 After the colophon is given—

बेलगांवकर महादेवभट्टपुत्रेण सदाशिवेन लिखितो ग्रन्थः ।

पुवङ्गसंवत्सरे आश्विनकृष्णपक्षनवम्यां स्थिरवासरे समाप्तिमगात् ।

शेषभट्टसुधीपुत्रबालभट्टेन धीमता ।

द्रव्यैस्संपादितमिदं जगज्जानातु पुस्तकम् ॥

॥ अद्वैतम् ॥

ADVAITAM.

॥ सांकराचार्यकृतप्रकरणानि सप्तमाख्यानानि ॥

II. Minor works of Sankara and the
Commentaries thereon.

॥ अर्द्ध ॥

ADVAITA

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

II Minor works of Sankara and the
Commentaries thereon.

॥ अद्वैतपञ्चरत्नम् ॥

7137. ADVAITAPAÑCARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9858 d. Page. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
1 (last leaf). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—10. Author—Śrī Saṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning:

नाहं देहो जन्ममृत्यु कुतो मे
नाहं प्राणः क्षुत्पिपासे कुतो मे ।
नाहं चेतः शोकमोहौ कुतो मे
नाहं कर्ता बन्धमोक्षौ कुतो मे ॥ १ ॥
नाहं कर्ता कारयिता वा न कार्यम्
नाहं भोक्ता भोजयिता वा न भोज्यम् ।
नाहं दुःखी दुःखयिता वा न दुःखम्
सोहं प्रत्यक् चित्सुखोऽहं परात्मा ॥ २ ॥

End:

मत्तो नान्यत्किञ्चिदस्यास्ति दृश्यं
सर्वं बाह्यं वस्तु मायोपकल्पम् ।
आदर्शान्तर्भासमानस्य तुल्यं
मय्यद्वैते भाति तस्मै शिवोऽहम् ॥
सर्वोपप्लवरहितः विज्ञानधनः प्रत्यगर्थो ब्रह्मैवाहमस्मि ॥ ७ ॥

Colophon: Nil

Subject: Advaitapañcaratnam otherwise known as Anubhavapañcaratnam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The works contained herein are:—

1 स्वानुभूतिप्रकाशिका

2 परमहंसचर्चा

3 शुकाष्टकम्

4 द्वादशमञ्जरिका

5 पञ्चरत्नम्

After the colophon are to be seen the first 2 verses of the Upadeśapañcaratna of Sri Saṅkara.

The work has appeared in the Sri Vāṇī Vilas edition of the complete works of Sri Saṅkara, under the title, अद्वैतपञ्चरत्नम् । The first 2 verses in this Ms., which make the poem a सप्तक are not to be seen in the printed text.

ADVAITAPĀṆCARATNAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7138	B. L. 8964	Paper.	7½ × 8½	1	18	Devanāgarī.	Complete.
7139	" 15566 d	Palm leaf.	15½ × 1½	?	6	Telugu.	"
7140	J. L. 956 a	Paper.	11½ × 4½	1 (1st)	7	Devanāgarī.	"
7141	T. S. 132 b	"	9½ × 4	2	8	"	"
7142	S. K. 138	"	8 × 4½	1	8	"	"

DETAILED REMARKS

on the

MSS. OF ADVAITAPAÑCARATNAM.

7139 For the other works contained herein see remarks under No. 7257. This Ms. contains nine additional verses.

7140 The works contained herein are

- 1 अद्वैतपञ्चरत्नम्
- 2 साधनपञ्चरत्नम्
- 8 हस्तामलकश्लोकाः
- 4 द्वादशमञ्जरिकास्तोत्रम्
- 5 मनीषापञ्चकम्
- 6 वक्त्रश्लोकी

7141 The other works contained herein are

1. Pañcaratna.
2. Loose Vedantic verses.

7142 The other work contained herein is वैराग्यपञ्चकम्. The last line is ' शेषभट्टात्मजवाक्यस्य '

॥ अद्वैतरसमञ्जरी ॥

7143. ADVAITARASAMAÑJARĪ.

S. K. Collection No. 136.

Substance—Paper. Size— $5\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Sheets—12.

Lines—5 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—40. Author—Saṅkarācārya. Complete ?
Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अद्वैतमेव परमार्थतया विवेकुं

अङ्गीकृतद्विपनराकृतिसन्निवेशः ।

अद्वैतगोचरमशेषविशेषमन्त-

राविष्करोतु वरदो मम विघ्नराजः ॥ १ ॥

अध्यासविस्फुरदनेकविधात्मभेद-

मज्ञानमाश्रितवतस्सुलभा न मुक्तिः ।

आदर्शगेहमभितः प्रतिबिम्बितान्त-

द्वारङ्गतस्य न बहिर्गतितर्यकस्य ॥ २ ॥

End:

न निरोधो न चोत्पत्तिर्नबन्धो न च साधकः ।

न मुमुक्षुर्न वै मुक्त इत्येषा परमार्थता ॥ ४५ ॥

आर्यता ह्यता मैत्री सौम्यता समता ज्ञता ।

समाश्रयन्ति तन्नित्यमन्तःपुरमिवाङ्गनाः ॥ ४६ ॥

Colophon:

अद्वैतरसमञ्जरी सम्पूर्णा ॥

Subject: Advaitarasamañjarī a short treatise explaining the
Advaitic principles with an illustration in each
verse.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

This Ms. has been copied in the library vide T. V. No. 462.

This work is printed in Sri Vāṇī Vilās Press, Srirangam with a commentary.

॥ अद्वैतरसमञ्जरीव्याख्या ॥

7144. ADVAITARASAMANJARĪVYĀKHYĀ.

S. S. Collection No. 143.

Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—29.

Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—

500. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning:

तस्य ग्रन्थस्य निष्प्रत्यूहपरिपूरणाय प्रचयगमनाय च
प्रत्यूहनामक श्रीलम्बोदरन(मस्कार)रूपमंगलमाचरन्नेव
स्वस्य ग्रन्थनोपयोगिशास्त्रार्थप्रतिपत्तिं प्रार्थ.. अद्वैत-
मिति ॥

चरद इति साभिप्रायं वि(शेषणं) ।

End:

अभ्युक्षितेति । तदुक्तं ।

‘आर्यता दयता मैत्री सौम्यता समता ज्ञता ।

समाश्रयन्ति तन्नित्यं अन्तःपुरमिवाङ्गनाः ॥

इदानीं समस्ताध्यात्मशास्त्रसिद्धान्तसम्प्रदायरहस्य-

माह । अज्ञानमिति । अज्ञानं वस्तुमत्त्वा ब्रह्मव्यतिरि-
 क्तमास्त्येव । तस्याधारोऽपि तत्त्वेनानिर्वचनीयत्वात् तद-
 भावादेव तत्कार्यत्वेनाभिमतस्य प्रपञ्चस्य प्रसक्तिरेव ना-
 स्ति । कारणाभावेन कार्यानुदयात् । अत एव जीवेश्वरा
 .... कल्पा न सम्भवन्ति । तस्मात्प्रपञ्चविलक्षणं सत्य-
 ज्ञानानन्दलक्षणं..... ।

Colophon: Nil.

Subject: Advaitarasamañjarīvyākhyā.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7145. ADVAITĀNUBHŪTIH.

Burnell's Catalogue No. 6860. Page 90. Left column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Sheets—14.
 Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—98. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning:

श्रीलक्ष्मणसिंहाय नमः ॥

सर्वासितिप्रलयहेतुमाचिन्त्यशक्ति

विशेषरं विदितविश्वमनन्तमूर्ति ।

निर्मुक्तवन्धनमपारमुखांबुराशि

श्रीवह्मं विमलबोधधनं नमामि ॥

अहमानन्दसत्त्वादिलक्षणः केवलः शिवः ।

सदानन्दादिरूपं यचेनाहमचलोद्भूतः ॥ १ ॥

End:

विश्वादिकं त्रयं यस्मिन् परमात्मनि सत्यवत् ।

स एव परमात्माहं विश्वादिक विलक्षणम् ॥ ५ ॥

विराडादित्रयं भाति यस्मिन्साक्षिणि सत्यवत् ।

स एव सच्चिदानन्दलक्षणोऽयं स्वयंप्रभः ॥ ८६ ॥

Colophon:

इत्यद्वैतानुभूतिः ॥

Subject : Advaitānubhūti.

Remarks:—The manuscript is in good condition.

This minor work of Śaṅkara has been published in the
Śrī Vāṇī Vilāsa edition of the complete works of Śrī Śaṅkara.

A loose verse is given at the beginning by the scribe.

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7146. ADVAITĀNUBHŪTIH.

Burnell's Catalogue No. 6361. Page 93. Left column.

Substance—Paper. Size— $6\frac{7}{8} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—4.

Line—14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as 7145.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7147. ADVAITĀNUBHŪTIH.

Not noticed by Burnell. Ms. 14751 c.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Sheets—8 (7-9).

Lines—12 or 13 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—240. Author—Saṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7145.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The works contained herein are:—

1 दशश्लोकी ।

2 अनुभूतिरत्नमाला ।

3 अद्वैतानुभूतिः ।

4 अद्वैतमकरन्दः ।

5 सूतगीतव्याख्या ॥

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7148. ADVAITĀNUBHŪTIH.

S. S. Collection No. 39.

Substance—Paper. Size— $8\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—6.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—98. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.
Beginning, end and subject—Same as No. 7145.

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य गोविन्दभगवत्पादशिष्य श्री-
मच्छङ्करभगवत्पादविरचिता अष्टैतानुभूतिस्तमाप्ता ॥

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ अध्यात्मविद्योपदेशविधिः ॥

7149. ADHYĀTMAVIDYOPADEŚAVIDHIH.

Burnell's Catalogue No. 6490 a. Page 97. Left column.
Substance—Paper. Size— $8\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—18
(8-21). Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—300. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete.
Not printed.

Beginning:

(गगनार)विन्दमसत । तस्य सुरमित्वं कुतः । अतः
असंभावनीया । अरे साधु साधु अरे आत्माविवेकभ्रम-
मात्रसिद्धम् । यद्भ्रममात्रसिद्धं तत्किं सत्यं यथेन्द्रजाले
पश्यति जनः । 'व्याघ्रो जलमुरगं सत्त्वं तथा न प्रति-
भाति किं । इन्द्रजालभ्रमनिवृत्तौ सर्वं सिध्येति जानाति ।
इदं तु सर्वेषामनुभवसिद्धम् । तथात्मा विवेकभ्रमे निवृत्ते
तदनन्तरं सिध्येति ज्ञायते । ओ भगवन् अस्य भ्रमनि-

वृत्तिः कथं ? इत्येतच्छृणु ।

End:

वेदानुशासनमिति । अथ शक्तानोधृतानां(शठानांधृतानां)
अश्रद्धवानां(नानां) नास्तिकानां उत्पद्यमानां एतद्विधा-
न प्रकाशयेत् ॥

श्रुतिः ।

“यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।

तस्यैतेकथिता वार्ताः प्रकाशन्ते महात्मनः ॥”

इति श्रुतेः ।

“क्रियाद्वैतं न कर्तव्यं भावाद्वैतं सदा कुरु ।

अद्वैतं त्रिषु लोकेषु तद्वैतं गुरुणा सह ॥

Colophon:

इति संक्षिप्तवेदान्तशास्त्रप्रक्रियायां श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-
श्रीमच्छङ्कराचार्यकृते बहिर्मुखान्तःप्रवणज्ञानबोधिनी अ-
ध्यात्मविशोपदेशविधिः समाप्तः ॥

ओं तत्सत्संपूर्णं ब्रह्मसनातनार्पणमस्तु ॥

Subject: Adhyātmabrahmavidyopadesavidhi: A Minor
Vedāntic work of Śrī Śaṅkarā.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. The other
works contained herein are Pañcikarāṇa (Sheets 20-22) and
Pañcikarāṇabhūtasambhāra (Sheet 28).

Dr. Aufrecht describes this work under all the various
names contained in the colophon. Dr. Burnell notices this

work under 'unidentified fragments' as 'Pañcikarāṣabhūtopasamhāra.' The other works contained herein are :

1. Pañcikarāṣa.
2. Pañcikarāṣabhūtopasamhāra.

॥ अध्यात्मविद्योपदेशविधिः ॥

7150. ADHYĀTMAVIDYOPADEŚAVIDHIH.

Burnell's Catalogue No. 6488. Page 97. Left column.

Substance—Paper. Size—9×4½ inches. Sheets—16 (8-18).
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—265. Author—Saṅkarācārya. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

...तरं सर्वमिध्येति ज्ञायते । मो भगवन् अस्य भ्रम-
निवृत्तिः कथं । इत्थं तत् शृणु । स कथञ्चित्पुण्यवशाद्देवो-
दितेन ईश्वरार्थकर्मानुष्ठानेनापगतरागादिमलः अनित्या-
दिदर्शनः इहामुत्रार्थफलभोगविरागः वेदान्तप्रतीयमान
ब्रह्मात्मभावं बुभुत्सुरात्मानं ज्ञातुमिच्छति ॥ ज्ञानादेव तु
कैवल्यं प्राप्यते येन मुच्यते । इति श्रुतेः । ज्ञानं तु श्रव-
णमनननिदिध्यासनमन्तरेण न संभवति ।

End:

अथ शठानां धूर्तानां अश्रद्धधानानां नास्तिकानां उत्प-
न्नगाभिना एतद्विद्यां न प्रकाशयेत् ॥ श्रुतिः ॥

‘यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।

तस्यै ते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते महात्मनः ॥’ इति ।

भुतेः ॥

क्रियाद्वैतं न कर्तव्यं भावाद्वैतं सदा कुरु ।

अद्वैतं त्रिषु लोकेषु न द्वैतं गुरुणा सह ॥

Colophon :

इति संक्षिप्तवेदान्तशास्त्रभक्तियायां श्रीमत्परमहंसपरिव्राजका-
चार्यकृतो बहिर्मुखान्तःप्रवणा ज्ञानबोधिनी आत्मविशोप-
देशविधिः समाप्ता ॥

Subject: Atmavidyopadesavidhiḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other
work contained herein is—

‘संक्षिप्तपञ्चीकरणम्’

॥ अपरोक्षानुभूतिः ॥

7151. APAROKSĀNUBHŪTIH.

Burnell's Catalogue No. 6388. Page 91. Left column.

Substance—Paper. Size—2½ × 5 inches. Sheets—9.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—152. Author—Saṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीमहागणपतये नमः ।

श्रीगुरुपरम्परायै नमः ।

श्रीरामं परमात्मानमुपदेशारमीश्वरम् ।

व्यापकं सर्वलोकानां कारणं तं नमाम्यहम् ॥

अपरोक्षानुभूतिर्वै प्रोच्यते मोक्षसिद्धये ।

सद्भिरेव प्रयत्नेन वीक्षणीया मुहुर्मुहुः ॥

स्ववर्णाश्रमधर्मेण तपसा हरिपोषणात् ।

साधनं प्रभवेत्पुंसां वैराग्यादिचतुष्टयम् ॥

नित्यमात्मस्वरूपं हि दृश्यं तद्विपरीतगम् ।

एवं योनिस्थयः सम्यक् विवेको वस्तुनस्तवे ॥

End:

मोक्षस्य न हि वासोऽस्ति न ग्रामान्तरमेव वा ।

अज्ञानदुःखप्रवृत्तिनाशो मोक्ष इति स्मृतः ॥

अहिमिव जनयोगं सर्वदा वर्जयेद्यः

कुणपमिव सुनारीं त्वक्तकामो विरागी ।

विषमिव विषवादीन्मन्यमानो दुरन्तः

जयति परमहंसो मुक्तबन्धः सदैव ॥

Colophon:

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यसंकराचार्यविरचिता अपरोक्षानु-
भूतिस्समाप्ता ।

Subject: Aparokṣānubhūti, a short Vedantic treatise in which certain direct processes of self-realisation are explained, in 15 verses.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This work has many editions and is translated into many vernaculars.

APAROKSĀNUBHŪTIH.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7152	B. L. 6389	Paper.	10½ × 4½	5	14	Devanāgarī.	Complete;
7153	"	"	10 × 4	9	"	"	" (verses 1-144)
7164	9722 k	Palm leaf.	16½ × 1½	10 (42-51)	7	Grantha.	"
7166	"	"	16½ × 1½	?	?	?	"
7166	J. L. 957	Paper.	6½ × 4½	9	11	"	"
7167	T. S. 128	"	7½ × 5	12	8 or 9	"	"
7168	S. S. 40	"	9½ × 4½	12	8 or 9	"	"

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
DETAILED REMARKS
on the

APAROKṢĀNUBHŪTI MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7155 After the colophon is given—

‘ पञ्चनदीश्वरभागवतेन लिखितमिदम् ’

For the other works contained herein see remarks under 1049.

7156 After the colophon is given:—

उपास्महे नृसिंहाख्यं ब्रह्मवेदान्तगोचरम् ।
भूयोलालितसंसारछेदहं तु जगद्गुरुम् ॥

॥ अष्टश्लोकी ॥

7159. AṢṬAŚLOKĪ.

T. S. Collection No. 834.

Substance—Paper. Size—5×2½ inches. Sheets—8.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
—10. Author—Śāṅkarācāryaḥ. Complete. Not printed.

Beginning:

येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ।
स्वादस्वादु विजानाति तत्प्रज्ञानमितीरितम् ॥
चतुर्मुखेन्द्रदेवेषु मनुष्याश्चगवादिषु ।
चैतन्यमेकं ब्रह्मातः प्रज्ञानं ब्रह्म मय्यपि ॥

End:

इदमस्मानस्य सर्वस्य जगतस्तत्त्वमीर्यते ।
ब्रह्मशब्देन तद्ब्रह्म स्वप्रकाशात्परूपकम् ॥

Colophon:

इति श्रीशंकराचार्यकृताष्टश्लोकी समाप्ता ।

Subject: Āṣṭaśloki.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The date of the transcription of this Ms. is given on the last page:—

‘आनन्दशब्दलिखितमिदम् ॥

॥ आत्मचिन्तनम् ॥

7160. ĀTMACINTANAM.

N. S. Collection No. 3.

Substance—Paper. Size—7½ × 4 inches. Sheet—1.

Lines—16 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—88. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not Printed.

Beginning:

अहमेव परं ब्रह्म चासुदेवाभ्यमद्वयम् ।

इति स्वाभिहितो मुक्तो वद एवान्यथा भवेत् ॥ १ ॥

End:

ब्रह्मैवाहं न संसारी न चाहं ब्राह्मणः पृथक् ।

नाहं देहो न मे देहः केवलोहं सनातनः ॥ २८ ॥

एकमेवाद्वितीयं ब्रह्म नेह नानास्ति किञ्चन ॥ २९ ॥

Colophon:

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचितं आत्म-
चिन्तनं समाप्तम् ॥

Subject: Ātmacintana.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

At the beginning we have the Sūkṣtaka and at the end we have the Tattvabodha.

॥ आत्मज्ञानोपदेशविधिः ॥

7161. ĀTMAJÑĀNOPADEŚAVIDHIH.

Burnell's Catalogue No. 496. Page 92. Left column.
Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—7.
Lines—11 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—29. Author—Saṅkarācārya ? Complete. Printed.

Beginning:

भागणेशाय नमः :

श्रीसरस्वत्यै नमः ।

अथात्मज्ञानोपदेशेदविधिं व्याख्यास्यामः । सुमुक्षवे
भद्रधानाय यतये वीतरागायात्मलाभात्परलाभाभावा-
त् न द्रष्टृदृश्योऽन्य इति प्रसिद्धी लोके । अथ क आत्मोति ।
देहस्तावदात्मा न भवति रूपादिमत्त्वेनोपलभ्यमानत्वात्
घटादिवत् । यथा घटादयो रूपादिमन्तश्चक्षुरादिकरणैर्लु-
पलभ्यन्ते एवं देहोऽपि रूपादिमान् चक्षुरादिकरणैरुपल-
भ्यते । यथा दासप्रकाशकाष्ठादिव्यतिरिक्तो दाहकः प्रका-
शकोऽग्निः तथा दृश्यादेहाद्रष्टा व्यतिरिक्त आत्मा सिद्धः ।

End :

बीजभावश्च निद्रा च द्वयं यत्र न विद्यते ।

तत्तुरीयमिति त्रैयं विनाशोत्पत्तिवर्जितम् ॥ २५ ॥

यावदज्ञानभावस्याचावत्संसारभावना ।

उदितं चेत्परं ज्ञानं ब्रह्मैवेदं समन्ततः ॥ २६ ॥ इति ॥

यतीनां परमो धर्मो नियमो वनवासिनाम् ।

दानमेव गृहस्थानां शुभ्रं ब्रह्मचारिणाम् ॥ २७ ॥ इति ॥

Colophon :

स्वरूपः समाप्तः ।

Subject : Ātmanānupadeśavidhi containing two parts viz.

1. त्रिपुटी ।

2. स्वरूपः ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The other works contained herein are :

1. Vākyaṛtti

2. Pañcikṛta

3. Pañcikṛtatīkā.

On the title sheet is given—

शामजीनायकपुंढे ।

Dr. Burnell notices this Ms. under the name, Pañcikṛtatīkā.

This work, is a short vedāntic treatise of some unknown author, in the manner of Śrī Śaṅkara's Upadeśasāhasrī, and it has two parts, the first in prose and the second in verse. The latter half quotes Śaṅkara's verses.

The name we have given above has been gleaned from the first sentence of the work. A work of this name attributed to Śaṅkarācārya has been published with Ānandagiri's commentary and an English translation from Calcutta by Yogeśchandra Śāstri.

॥ आत्मबोधः ॥

7162. ĀTMABODHAH.

Burnell's Catalogue No. 6841. Page 90. Left column.

Substance—Paper. Size— $1\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Sheets—8.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas

—68. Author—Śaṅkarācārya Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

तपोमिः क्षीणरागाणां शान्तानां वीतरागिणाम् ।

सुसुक्ष्णामपेक्ष्योऽयमात्मबोधो विधीयते ॥

बोधोऽन्यसाधनेभ्यो हि साश्चान्मोक्षौकसाधनम् ।

वाकस्य बह्विविज्ञानं विना मोक्षो न सिध्यति ॥

End:

दिग्देशकालाघनपेक्ष्य सर्वगं

शितादिहं नित्यसुखं निरञ्जनम् ।

यः स्वात्मतीर्थं भजते विनिष्क्रियः

स सर्वजित्सर्वगतोऽमृतो भवेत् ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमच्छङ्करभगवत्पादविर-

चितात्मबोधप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Ātmsbodhaprakaraṇa a short treatise on the nature of the soul and its oneness with the supreme Self.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The work is published in many places and with English translation also being a very popular one.

ĀTMABODHA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7163	B. L. 6342	Paper.	9 $\frac{3}{4}$ x 1 $\frac{1}{2}$	8	7	Devanāgarī.	Complete.
7164	" 6343	"	10 x 4	4	9	"	Incomplete.
7165	" 6344	"	6 $\frac{1}{2}$ x 4	11	8-9	"	Complete.
7166	" 9672 b	Palm leaf.	10 $\frac{1}{2}$ x 1 $\frac{1}{2}$	8 (27-34)	6	Grantha.	"
7167	" 9723 j	"	16 $\frac{1}{2}$ x 1 $\frac{1}{2}$	7 (6-12)	7	"	"
7168	" 9827 b	"	14 $\frac{1}{2}$ x 1 $\frac{1}{2}$	7 (6-12)	6	"	"
7169	" 9896 a	"	15 $\frac{1}{2}$ x 1 $\frac{1}{2}$	3	7	Telugu.	"
7170 Not noticed by Dr. Burnell							
Ms. No. 15567				18	12-13	Devanāgarī.	" (Sheets 15 & 16 are missing.

7171	B. L. 12086	Sri tāla.	14½ x 2	1-8 (Penultimate work)	11	Grantha.	"
7172	J. L. 958	Paper.	7½ x 4½	4	13	Devanāgarī.	"
7173	G. K. D. 3247	"	"	6	8	"	"

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
DETAILED REMARKS

on the

ĀTMABODHA MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7168 On the title page is given—

इवं महाराजतुलजाराजस्य ।

7166 For other works contained herein see under No. 1048.

7167 For other works contained herein see under No. 1049.

7163 For other works contained herein see under No. 1052.

7169 The works contained herein are

1. Ātmabodha
2. Dṛkdrśyaviveka
3. Bālābodhini.

7171 For other works contained herein see under No. 7351.

॥ आत्मबोधव्याख्या—भावप्रकाशिका ॥

7174. ĀTMABODHAVYĀKHYĀ—
BHĀVAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9062. Page 90. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—18×1½ inches. Leaves—129. Lines—6-7 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—4500. Author—Bodhendra. Incomplete. Not printed.

Beginning:

....ततथात्मनः कर्तृत्वं न भाविकमित्याह— अज्ञा-

नान्मानसोपाधेरित्ययं भावः न केवलं चेतनः कर्तृ-
त्वादिवन्धाश्रयः 'असंगो ह्ययं पुरुषः' 'असंगो न हि
सज्जते' 'अनश्रन्नन्यो अभिचाकशीति' इत्यादिश्रुतिभिः
अचेतनस्य सर्वात्मनौदासीन्यप्रतिपादनात् ।

End:

दिग्देश + अमृतो भवेत् । तदेवमयमपि निष्क्रियः
परमहंसस्यात्तदर्थं भजते सेवते । सर्ववित्सर्वज्ञः । सर्वगतः
अद्वितीयब्रह्माभिन्नत्वादमृतः मुक्तो भवेत् । 'ब्रह्म वेद
ब्रह्मैव भवति' इति श्रुतेः । तथाभूतस्यात्मतीर्थं दिग्दे-
शकालाद्यनपेक्ष्यैव सर्वथा शीतादिदृच्छीतादि शीतोष्णद्वं-
दसुखानि हरतीति शीतादिदृष्टत् । नित्यसुख आत्मनः परं
प्रेमास्पदत्वमानन्दरूपत्वात् 'यदेव आकाश आनन्दो न
स्यात्' इति श्रुतेः । 'आनन्दो ब्रह्मेति व्यजानात्' इ-
त्यादिश्रुतेरितर...जोनद्यादिषु तद्विपरीतं द्रष्टव्यं तस्मा-
दात्माति..... शिष्यत इति सर्वमनवद्यम् ।

अव्याजकरुणासारनिष्पन्दि नयनाञ्चलम् ।

गीर्वाणेन्द्रगुरुपास्यं गीर्वाणेन्द्रगुरुं भजे ॥

अद्वैतपीठस्थितिदेशिकं तं

हृद्यात्मविद्याविशदान्तरंगम् ।

नित्यं भजामो विशदस्वरूपं

गीर्वाणयोगीन्द्रगुरुं हृदन्तः ॥

गुरोः कटाक्षलक्षणां

शिष्याणां श्रेयसेऽधुना ।

भावप्रकाशिकाभिरूपा

टीका विरचिता मया ॥

बोधेन्द्ररचितां टीकां आचार्योक्त्यनुसारिणीम् ।

वीक्षतां दक्षिणामूर्तिराचार्यहृदयङ्गमम् ॥

सन्तः सन्तुष्टहृदया भीमांसान्यायचक्षुषः ।

वीक्षन्तां करुणापूर्वं बालकानां क्रियामिव ॥

श्रीचक्रमध्यनिलया समस्तगुणसेविता ।

सा देवी त्रिपुटा तुष्टा वीक्षतां मत्कृतिं वराम् ॥

आत्मबोधस्य टीकार्थजिज्ञासा विदुषां यदि ।

उत्सार्य दूरे मात्सर्यं व्याख्यानमिदमीक्ष्यताम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीगीर्वाणेन्द्रपूज्यपादशिष्येण

बोधेन्द्रेण विरचिता आत्मबोधस्य टीका भावप्रकाशिका-

रूपा आचार्यसूक्त्यनुसारिणी सम्पूर्णा । हरिः ओम् ।

भावप्रकाशिकां टीकां श्रुतिन्यायोपबृंहितां ।

एतां वृष्टाऽखिलाः सन्तः सन्तुष्टास्सन्तु सन्ततम् ॥

गुरवस्ते महात्मानो मे नित्यं तत्त्वदर्शिनः ।

पुनन्तु मामिकां बुद्धिं विद्यां च कृपया मुदा ॥

प्रमथ्य वज्रोपमयुक्तिसंभृतैः

शतैररातीच्छतशो वचोवलैः ।

ररञ्च वेदार्थनिधिं विशालधीः

नमो यतीन्द्राय गुरोर्गरीयसे ॥

Subject: Ātmabodhavyākhyā otherwise known as Bhāva-prakāśikā an elaborate commentary with vast quotations from Upaniśads and other works on Vedānta.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The author of this *Īkā* on the Ātmabodha is Bodhendra pupil of Gīrvāṇendra. If the latter is identical with the guru, of the same name, of the famous poet Nīlakaṇṭhadhikṛite, Bodhendra may be assigned to the 17th century. The author mentions his guru a very learned who conquered many adversaries in discussion, and established Vedāntism. He is the author of another work Nāmāṃṭarasāyana. He established a Mutt of Bhakti school in Govindapuram in Tanjore District where he attained his samādhi.

॥ आत्मबोधव्याख्या—भावप्रकाशिका ॥

7175. ĀTMABODHAVYĀKHYĀ—
BHĀVAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9861. Page 90. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1½ inches. Leaves

—182. Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No.

of Granthas—4500. Author—Bodhendra. Complete.

Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7174.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ आत्मबोधव्याख्या ॥

7176. ĀTMABODHAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 6378. Page 90. Left column.

Substance—Paper. Size—7½ × 4½ inches. Sheets—16.

Lines—11-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—450. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथात्मबोधटीका लिख्यते ।

तपोभिः + विधीयते ।

कुच्छ्र्चान्द्रायणनित्यनैमिचित्काद्यनुष्ठानरूपैः तपोभिः

क्षीणानि पापानि रागाद्यन्तःकारणदोषा येषां “ नित्यनै-
मित्तिकैरेव कुर्वाणां दुरितक्षयं ’ इति वचनात् ।

End:

दिग्देश × भवेत् ॥ ६७ ॥

व्या ॥ यो विनिष्क्रियः परमहंसः स्वात्मतीर्थं भजते से-

वत सर्ववित्सर्वज्ञः सर्वगतः परमात्मत्वरूपत्वादमृतो मुक्तो

भवेत् कथंभूतं स्वात्मतीर्थं दिग्देशकालाद्यनपेक्षमेव सर्वगतं

शीतादिद्रुन्दुःखानि हरतीति शीतादिद्वत् । नित्यमुखं

मोक्षानन्दप्रापकत्वात् इतरतीर्थतद्विपरीतं द्रष्टव्यम् ।
तत्तस्मादात्मतीर्थस्नानस्य न किञ्चिदवशिष्यत इति भावः ।

Colophon:

इति आत्मबोधप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Ātmabodhavyākhyā with text.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

On the title page is given—

शंकराचार्यकृतप्रथमखण्डनगयानन्दवर्धन(?) ।

The author of this commentary on the Ātmabodha of Śaṅkara is not known. Tradition invariably attributes the commentary also to Śaṅkara. Some colophons call the work as the Ātmabodha Bhāṣya of Śaṅkara.

ĀTMABODHAVYĀKHYĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7177	B. L. 6374	Paper.	8½ × 4½	16	8-11	Devanāgarī.	Complete.
7178	" 6345	"	6½ × 4½	35 (3-37)	8	"	Incomplete. wants a little in the begin- ning.
7179	" 6316	"	7 × 4½	12	7-10	"	" Wants end.
7180	" 9672 c	Palm leaf.	10 × 1½	43	6	Grantha.	Complete.
7181	" 9677 f	"	9 × 1½	21	7	Telugu.	"
7182	" 9849 c	"	16½ × 1½	5 (13-17)	8	"	"
7183	" 9788 b	"	14½ × 1	30	4	Grantha.	Incomplete; wants end.
7184	" 9890	"	16 × 1½	36	5	"	"
7185	T. S. 136	Paper.	11½ × 5		8-10	Devanāgarī.	Complete.
7186	" 127	"	6½ × 3½	40	7	"	"

7187	T. S.	126	Paper.	11½ × 4½	17	9	Devanāgarī.	Complete.
7188	S. K.	112	"	8½ × 4	5	11 or 12	"	Incomplete.
7189	G. K. D.	248	"	10½ × 4	19	9	"	Complete.
7290	J. L.	959	"	9½ × 8½	17	10	"	Incomplete; 1-14 verses.
7191	"	960	"	7½ × 5	16	18	"	Complete.

DETAILED REMARKS

on the

MSS. OF ĀTMABODHAVYĀKHYĀ

IN THE ABOVE TABLE.

7178 After the colophon is given—

सचित्सुखाख्यपरमात्ममहान्धिरूप-

प्रत्यक्षभावबलवलेशशतांशलाभात् ।

अग्न्यर्कसोमभवविष्णुविरिञ्चिसूत्र-

जीवा विभान्ति सुखिनश्च भवन्ति चित्रम् ॥

7179 The text begins in this Ms. with the verse—

शतमखपूजितपादं शतपथमनसाऽप्यगोचराकारं ।

सितकमलायतनेत्रं सीतावामाङ्गमाश्रये नित्यम् ॥

7180

Do.

Do.

Dr. Burnell calls this Ms. as Ajñānabodhini. For other works contained herein see under No. 1043.

7181 For other works contained herein see under No. 1139.

7182 For other works contained herein see under No. 1257.

7183 The other work contained herein is Pañcadaśīvyākhyā.

7184 This Ms. is in a very decaying condition. The other works contained herein are Vākyaśrīttiprakāśikā and Dakṣiṇāmūrtistotravyākhyā.

7186 On the title page is given—

राक्षसभुवनकरस्येदं । कोल्हापुरमहालक्ष्म्यै नमः ।

7188 On the title page is given—

शेषमहात्मजबालारूपस्य ।

7191. After the colophon is given—

दुर्मतीनामसंस्तर आषाढ शुक्लपक्षां इन्दुवासरे ग्रन्थसम्पूर्णः
शिवदासेन लिखितम् ।

॥ आत्मबोधः (सव्याख्यः) ॥

7192. ĀTMABODHAH (SAVYĀKHYAH).

Burnell's Catalogue No. 9660. Page 90. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—12×1 inches. Leaves—
26. Lines—4 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—700. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning:

तपोभिः + विधीयते ॥

कुच्छ्रचान्द्रायणनित्यनैमित्तिकाद्यनुष्ठानरूपालैन तप-
स्सुलचातनु पोथिनप्पटिकी रागाद्यन्तःकरणदोषालु कल-
वारलै ।

End:

दिग्देश + अमृतो भवेत् ॥

क्रियारहितुंडेन ये परमहंससुण्ड

वेदान्तसिद्धान्तम् ।

Colophon:

इति श्रीमत् + शंकराचार्यगुरुवे नमः ।

Subject: Ātmabodha with a Telugu commentary in Grantha
script.

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is given

अक्षपन्पुस्तकम् ॥

॥ आत्मबोधः (सव्याख्यः) ॥

7193. ĀTMABODHAH (SAVYĀKHYAH).

Burnell's Catalogue No. 9659. Page 90. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $17 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—25. Lines—7 to a Page. Script—Grantha and Tamil. No. of Granthas—700. Author—Saṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

वन्दे (वरप्रदमहं वर)वारणेन्द्र-

वक्त्रं सदा सितिभृदीश्वरजातनूजम् ।

विप्रेश्वरं विदितवन्दितपादपद्मम्

संसारसंभवभयापहमानतानाम् ॥

श्रुतमखपूजितपादं

श्रुतपथमनसाप्यगोचराकारम् ।

सितजलरुहनिभनेत्रं

सीतावामाङ्गमाश्रये रामम् ॥

यत्प्रसादादहं ब्रह्म सच्चिदानन्दलक्षणम् ।

विजानामिहि तं [न] श्रीमद्वासुदेवगुरुं भजे ॥

லோகத்திலே பகவானுயிருக்கிற சங்கராச்சார்யரான
வர் உத்தமாதிகாரியாயிருக்கிறபேர்களுக்கு வேதாந்தமா
யிருக்கிற பிரஸ்தானத்திரயத்தைநிறுபித்து அந்த பிரஸ்த
ானத்திரயத்தை அதனுடைய அர்த்தவிசாரத்தினாலே
அமைந்தானாய் மந்தபுத்திகளாயிருக்கிறவர்களை ரக்ஷித்
திறதன்பொருட்டு ஸமஸ்தமாய் பாமகிருபாளுவாயிருக்
கிற சூசார்பர் பிரதிஞ்ஞை பண்ணுகிறார்.

तपोभिः + विधीयते ॥

End:

दिग्देशकालादि + अमृतो भवेत् ॥ ६८ ॥

✽

✽

பாடுதொகு புருஷன் இந்த ஆத்ம போத பிரகாணத்தி
னுடைய அர்த்தத்தை + அவனே முக்தன் அவனே வித்
வான் என்று சாஸ்தா வித்தாந்தம்.

Colophon:

इति श्रीमत् + आत्मबोधप्रकरणस्य टीका समाप्ता । श्रीमत्परमगु-

रुशिष्य ह्यग्नीवशिष्य विश्वेश्वराय नमः ॥

Subject. Ātmabodha with a true translation of the text and
commentary in Tamil.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. At the begin-
ning there are 8 leaves containing some loose matter. This
Ms. should have been copied by a person whose Guru's name
was Viśveśvara.

॥ आत्मबोधः (सव्याख्यः) ॥

7194. ĀTMABODHAH (SAVYĀKHYAH).

N. S. Collection No. 67.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—84 (2-35). Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—250. Author—?. Complete. Not printed.

Beginning:

சப்தந்துகா(?)வவாக்மாவது இஹத்திலேயும் ஸ்வர்க்
காதி பலபோக இசைசயிலேயும் * * ஆத்ம போதம்
विधीयते விதிக்கப்பட்டது.

End:

பாநாமொருவன் அந்த ஆத்மபோத பிரகாணத்து
ஹடைய * * அவரே முக்தரென்னு வேதாந்த ஸித்
தாந்தம்.

Colophon:

इति श्रीमत् + आत्मबोधप्रकरणदीपिका समाप्ता ॥

Subject: Ātmabodha in Tamil written in Grantha script.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other works contained herein are—

१ सोपानपञ्चकम् २ आयुर्निर्णयः ।

॥ आत्मबोधः (सानुवादः) ॥

7195. ĀTMABODHAH (SĀNUVĀDAH).

T. S. Collection No. 180.

Substance—Paper. Size— $9 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—11.
Lines—11 or 12 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
of Granthas—75. Author—Saṅkarācārya. Complete.
Not Printed.

Beginning :

श्री वेङ्कटेशाय नमः ॥

श्रीगणेशशारदासद्गुरुभ्यो नमः ॥

अथात्मबोधः प्रारम्भः ॥

तपोभिः क्षीणपापानां शान्तानां वीतरागिणाम् ।

सुमुक्षूणामपेक्ष्योऽयमात्मबोधो विधीयते ॥ १ ॥

तपेऽपि कर्ते क्षय पातकाच्चा

धारे मनी हे निजशान्ति ज्यांच्या ।

विरक्तमोक्षी बहु आस ज्यांला

हा आत्मबोध कथिला तयांला ॥ १ ॥

End :

परमात्मतीर्थं भजते विनिष्क्रियः

स सर्ववित्सर्वगतोऽमृतो भवेत् ॥

जो शङ्करोक्तवरवारिजआत्मबोधू

...विवळूनी सकलार्थबोधू ।

हा चें अर्थ सकलां सगला दिलाहे

येथे रिचोनि रहतां जीवराम होय ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचित

आत्मबोधप्रकरणम् सम्पूर्णं ॥

इदं पुस्तकं अम्बकरगोविन्दस्य ॥

Subject: Ātmabodha with a Mahrāthi translation 1-68 verses.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आत्मानात्मविवेकः ॥

7196. ĀTMĀNĀTMAVIVEKAH.

Burnell's Catalogue No. 6416 a. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—1-4.
Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—20. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । तुलजाभवान्यै नमः । ओम् ।

अथ आत्मानात्मविवेकः कथ्यते । आत्मा स्थूल-
सूक्ष्मकारणशरीरेभ्यो व्यतिरिक्तोऽवस्थात्रयसाक्षी सन्
नित्यशुद्धबुद्धमुक्तसत्यज्ञानपरमानन्दस्वरूपः ।

End:

सत्यनित्यशुद्धबुद्धमुक्तः परमात्मा इत्यात्मानात्मविवेकं
यः सदा करोति स जीवन्मुक्तो भवति । तरति शोकमा-
त्मविदिति श्रुतेः ।

“अव्यक्तोऽयमचिन्त्योऽयमविकार्योऽयमुच्यते ।

तस्मादेवं विदित्वैनं नानुशोचितुमर्हति” ॥

इति भगवद्भचनात् ।

Colophon:

इत्यात्मानात्मविवेकः समाप्तः ।

Subject: Ātmānātmaviveka a treatise which discusses the difference between soul and matter.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is:—

महावाक्यविवरणम् ।

On the title page is given—

इदं पुस्तकं महाराजतुलजाराजस्य

The work is published with Telugu translation and notes at Madras in the year 1920 by Vennelakanṭi Sundararāma-śarma. This is one of the works that is ascribed by tradition to Śaṅkara.

ĀTMĀNĀTMAVIVEKA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7197	B. L. 6417	Paper.	6½ × 4	2	8	Devanāgarī.	Complete.
7198	" 6418 a	"	9 × 3½	4 (1-4)	6	"	"
7199	" 9668 c	Plam leaf.	9½ × 1½	2 (66 & 67)	8	"	"
7200	" 12257 j	"	10½ × 1½	1 (27th)	7	"	"

DETAILED REMARKS

on the

ĀTMĀNĀTMAVIVEKA.

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

- 7197 After the colophon is given the following verses:—
 भ्रान्त्या प्रतीतस्संसारो विवेकान्न तु कर्मभिः ।
 सर्वज्ञारोपितस्सर्पो घण्टाघोषाभिर्वर्तते ॥
 अपनेतुं तमश्नक्त्यं त्यागैर्भोगैस्तथाध्वरैः ।
 रज्जुसर्पमपाकर्तुं न दन्ती नाण्डजाधिपः ॥
- 7198 The other works contained herein are:—
 1 त्वत्पदार्थविवेकपञ्चीकरणम् 2 आत्मानात्मपञ्चकोशविवेकः
- 7199 The works contained herein are—
 1 साधनचतुष्टयसम्पत्तिः 4 ऊर्ध्वष्टक
 2 पञ्चीकरणम् 5 नारायणोपनिषत्
 3 आत्मानात्मविवेकः 6 अष्टाक्षरमन्त्रः
- 7200 The other works contained herein are all mantras.

॥ आत्मानात्मविवेकः ॥

7201. ĀTMĀNĀTMAVIVEKAH.

Burnell's Catalogue No. 9827 f. Page Left column.
 Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
 —1-84. (in the middle of the Ms. after the 21st leaf).
 Lines—5 to a page. Script—Grantha. No. of Granthas

—100. Author—?. Incomplete. Wants end. Not printed.

Beginning:

श्रुतिस्मृति + शंकरं ॥

यदज्ञानप्रभावेन दृश्यते सकलं जगत् ।

यत् ज्ञानाच्छ्रेय आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥

अनात्मभूतदेहादावात्मबुद्धिस्तु देहिनाम् ।

साऽविद्या तत्कृतो बन्धः तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥

गुरुवेदान्तोक्तप्रकारेण आत्मानात्मविवेकः कथ्यते—

आत्मा देहेन्द्रियादिव्यतिरिक्तः पञ्चकोशादिभिः दशप्रा-
णतद्धर्मरहितः षट्कोशरहितः षड्विधरहितः षड्भावविका-
रशून्यः अवस्थात्रयसाक्षी नित्यशुद्धबुद्धमुक्तसत्यपरमान-
न्दाद्वयस्वरूपः ।

End:

तस्मादेवं विज्ञातो दान्तोपरतिस्तिष्ठतिश्चाऽमाहितः श्र-
द्धावित्तो भूत्वाऽत्मन्येवात्मानं पश्यतीत्यादिश्रुतेः ।

दृश्यं सर्वमनात्मा स्यात् दृगेवात्माऽविकारिणी ।

आत्मानात्मविवेकोऽयं कथितो ब्रह्मकोटिभिः ॥

आत्मानात्मविवेकेन पुंसः संसारनिवृत्तिः ।

तद्विना जन्मकोट्यापि बन्धभेदो न सिध्यति ॥

सर्वं जगन्नास्ति यथा परौ जलं

नीलं यथा व्योमपश्चाद्दृष्टिः ।

ब्रह्मैव सत्त्वं परमात्म.....

..... ॥

Subject: *Ātmānātmaivivekaḥ* a work on Advaitavedānta which investigates into the nature and difference between soul and matter.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This work thoroughly differs from the other works of the similar name.

For the other works contained herein see remarks under No. 1052.

Neither in Burnell's Catalogue, nor under No. 1052 in this catalogue, has this work been noticed.

The text of this Ms. differs from that of the previous numbers in many places though in some places it corresponds. This is a bigger work than that noticed under the last number containing more details. A work which is similar in text to this is attributed to Svayamprkāśayati (Vide. Descriptive catalogue of the Oriental Mss. Library Vol. IX. pages 3395-96).

॥ आत्मानात्मविवेकः ॥

7202. *ĀTMĀNĀTMAVIVEKAḥ*.

Burnell's Catalogue No. 9014 f. Page Left column.

Substance—Palm leaf. Size—13×1 inches. Leaves—8.

Lines—7-8 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—50. Author—?. Complete. Not
printed.

Beginning:

सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥

अन्तर्हृदि नियन्तारं बहिश्च गुरुरूपिणं ।

उभयत्रापि कृष्णारूपं तं वन्दे देवकीमुतम् ॥

अथात्मानात्मविवेकः० Same as No. 7201.

End:

सर्वधर्मान्परित्यज्य मामेकं शरणं ब्रज ।

अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥

इति भगवत् वचनात् ।

Colophon:

इति आत्मानात्मविवेकस्संपूर्णः ।

Subject: Ātmānātmaviveka.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

For the other works contained herein see remarks under
No. 986. The text of this Ms. is complete by itself and this
work is shorter than that noticed under the last number.

॥ आरमानात्मविवेकः ॥

7203. ĀTMĀNĀTMAVIVEKAH.

Burnell's Catalogue No. 9672 k.

Substance—Palm leaf. Size— $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—2
(8th & 9th leaves). Lines—6 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—10. Author—? Complete.
Not printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7201.

Colophon:

इत्यात्मानात्मविवेकस्तमाप्तः ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see No. 1048. But the text in this is very short corresponding to No. 7201 only in beginning and end.

॥ उपदेशसाहस्री ॥

7204. UPADEŚASĀHASRĪ.

Burnell's Catalogue No. 9657 c. Page 90. Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
18 (180-192). Lines—3 to a Page. Script—Telugu. No.
of Granthas—375. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete.
Printed.

Beginning:

हरिः ओम् । अथ मोक्षज्ञानोपदेशविधिं व्याख्या-

स्वामः । मुमुक्षुणां श्रद्धधानानां अर्थिनामर्थाय । तदिदं

मोक्षसाधनं + ब्रूयात्पुनः पुनः यावद्ब्रह्मं द्रदीभवति ।

End:

आत्मनश्चाद्वयत्वे विषयाणि द्वयस्यासत्त्वार्थानि च स-
र्वाण्युपनिषद्वाक्यानि विस्तरतः समीक्षितव्यानि समीक्षि-
तव्यानि ।

Colophon:

परिसंख्याप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Upadeśasāhasrī a work on how to attain the salva-
tion or final self-emancipation.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work con-
tained herein is Upadeśasāhasrīvyākhyā. The work is a
popular one and is printed in many places, sometimes with
translation from Bombay and Ahmedabad. The other works
contained herein are:—

2 Different commentaries on Upadeśasāhasrī.

॥ उपदेशसाहस्री ॥

7205. UPADEŚASĀHASRĪ.

Burnell's Catalogue No. 9863 c. Page. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
15 (185-199). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—375. Author—Śrī Saṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7204.

Colophon:

इति परिसंख्यानं तृतीयं प्रकरणम् । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-

गोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यश्रीमच्छङ्करभगवत्पूज्यपाद-
विरचितं उपदेशसाहस्रीव्याख्यं प्रकरणं ॥ श्रीमच्छङ्कराचार्येभ्यो नमः ॥
नमो ब्रह्मविद्भ्यः ॥

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. The other
works contained herein are—

- a. Bodhanidhi's Padya-Upadeśagranthavyākhyā.
- b. Ānandajñāna's Gadya-Upadeśagranthavyākhyā.

॥ उपदेशसाहस्री ॥

7206. UPADEŚASĀHASRĪ.

Burnell's Catalogue No. 6383. Page 90. Right column.
Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Sheets—
66 (5-70). Lines—9-10 to a Page. Script—Devā-
nāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Śaṅkarā-
cārya. Incomplete. Printed.

Begins with the peultimate verse of the 10th Prakaraṇa
in the Padyaprabandha.

Beginning:

सुषुप्तवज्राग्रति यो न पश्यति

इयं तु पश्यन्नपि चाइयं ततः ।

तथा च कुर्वन्नपि निष्क्रियश्च य-

स्त आत्मविन्नान्य इतीह निश्चयः ॥ १३ ॥

(इति) दशप्रकरणम् ।

ईशित्वं स्वतस्सिद्धं जन्तूनां च ततोऽन्यता ।

॥ ज्ञानादित्यतोऽन्यत्वं सदसीति निवर्त्यते ॥ १ ॥

End—Same as No. 7204.

Colophon:

इति + उपदेशसाहस्री समाप्ता । श्रीशङ्करार्पणमस्तु । शके १६६६

(A. D. 1744) तारुणनामघटसरे ज्येष्ठबुधत्रयोदशी ग्रन्थसमाप्तिः ।

शुभमस्तु ॥

Subject: Upadeśasāhasrī.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. There is a loose sheet at the beginning and end dealing with the same subject.

॥ उपदेशसाहस्रीटीका ॥

7207. UPADEŚASĀHASRĪTĪKĀ.

Burnell's Catalogue No 9863 b. Page 90. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—21 (165-185). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—800. Author—Ānandajñāna. Complete. Gadyabhāga only. Not printed.

Beginning:

श्रुतिस्मृति + लोकशङ्करम् ॥

कृष्णवाणीमतीशं तं जगद्द्वयं कृपानिधि ।

समाश्रये सदा भक्त्या प्रणतामीष्टदायिनम् ॥

सर्वोपनिषदां सारसंग्राहिका पद्यगद्यात्मिका दीवमुप-

देशसाहस्री ॥ तत्र पद्यभागं प्रागुक्तपरिपाठ्या परिस-
माप्य गद्यभागमवतारयन् भाष्यकारः प्रतिज्ञां करोति
—अथेति ।

End:

अनात्मेति । परमत्वमबाधितत्वं हेतुस्तत्कृतप्रियाप्रि-
ययोरप्राप्ताविशेषः विशेषतयात्मनोऽद्वयत्वाविषयाणि द्वय-
स्यासत्त्वार्थानि चोपनिषद्वाक्यानि पौनःपुन्येनालोचयि-
तव्यानीत्याह— आत्मनश्चेति । अभ्यासः गद्यपद्या-
त्मनः समाप्त्यर्थः ॥

Colophon:

परिसंख्यानप्रकरणं तृतीयम् ॥

उपदेशसहस्रीयं पद्यगद्यमयमिमा ।

व्याकृता व्याकृताप्यन्यैर्मन्दानुग्रहसिद्धये ॥

व्याक्रिया सत्क्रिया सेयं कुर्वती शर्म निर्मलम् ।

कृतिनां कृतविद्यानां आभिता पुरुषोत्तमम् ॥

इति श्रीपरमहंसपरित्राजकाचार्य शुद्धानन्दपूज्यपादशिष्य श्रीमद्-
गवदानन्दज्ञानकृता साहस्रीटीका समाप्ता ।

Subject: Upadeśasāhasrīṭīkā Gadyabhāga.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The author calls himself the desciple of Buddhānanda. This is a commentary on Gadyabhāga only. For the other works contained herein see remarks under No. 7205.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या ॥

7208. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9657 b. Page Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—

31 (149-179). Lines—6 to a Page. Script—Telugu.

No. of Granthas—800. Author—Ānandajñāna.

Complete. Gadyabhāga only, Not printed.

Beginning:

सर्वोपनिषदां सारं०

Same as No. 7207.

End, colophon and subject—Same as No. 7207.

Colophon:

मू ॥ इति श्रीमत् + शंकरभगवत्पूज्यपादकृते उपदेशसाहस्रीकाव्यप्रकरणं
समाप्तम् ॥

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 7204. After the colophon is given the following

यत्पादांबुजचंचरीकधिषणा निर्वाणदुर्गादिगो-

गावह्रीमुंछिनिसर्गदुरिता(१) वाचंयमानामियम्(१) ।

यस्मिन्नित्यमिषं शमादि समभूद्वोधांकुरो मे यतः

शुद्धानन्दमुनीश्वराय गुरवे तस्मै परस्मै नमः ॥

सूर्यानलानिष्ठ जलेऽसुरेशद...दिग्गज(१)

मृत्युपरमेष्ठिशांकरूपैः(१) ।

मित्रद्वयेव कुरुषे सकलं विधान

स्थानं कथं भवभयं दधतो मम स्वात् ॥

मनसा चिन्तितं यस्मै वाचा यद्वापितं पुनः ।

कायेन यत्कृतं कर्म तत्तद्व्यापणं भवेत् ॥

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7209. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
PADAYOJANIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6831. Page 90. Right column.

Substance—Paper. Size—11½×5 inches. Sheets—244.

Lines—9-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—4600. Author—Rāmatīrtha. Complete.

Printed.

Beginning:

श्रीरामाय नमः

समस्तब्रह्मविद्यासंप्रदायप्रवर्तकाचार्येभ्यो नमः ।

ओं नमो भगवते सर्वात्मने वासुदेवाय नमः ।

श्रीकाशीराजाय नमः ।

ब्रह्मस्य रामाभिधमात्मधीपदं

जगत्प्रसूतिस्थितिसंयमायनम् ।

तदात्मकान् शंकरपूर्वकान् गुरुन्

मयोपदेशार्थं विभाग उच्यते ॥

शिष्टाचारविशेषपरिग्राहं मंगलमाचरति अथेति ।

मूलं ॥ अथ सोपसाधनज्ञानोपदेशविधि व्याख्या-
स्वामो मुमुक्षूणां श्रद्धाधानार्थिनामर्थाय ।”

End :

॥ विमथ्येति ॥ * * युक्तमत्र गुरुसुब-
पूजनमित्यर्थः ।

उपदेशसहस्रीयं विवृता हि महात्मभिः ।

श्रद्धावेशान्मयाप्यस्याः पदयोजनिका कृता ॥ १ ॥

समस्तवेदार्थरहस्यगण-

पद्यप्रबन्धार्थतयावबोधः ।

कथं नु मादृश्यातिविचितः स्यात्

तथापि भक्त्याहमिहास्मिन्नुतः (?) ॥

इदन्तराविष्कृतराममूर्तेः

तथा गुरुणा विपुलप्रसादात् ।

यथाकथंचिद्रचितेन विष्णुः

अनेन तुभ्यत्वखिलान्तरात्मा ॥ ३ ॥

Celephon :

उपदेशसहस्र्याः गद्यबन्धी यथासति ।

व्याख्याता रामतीर्थेन भक्त्या स्वज्ञानभित्तये ॥

इति श्री + उपदेशसाहस्र्यां गद्यस(न्दर्भव्याख्या समाप्ता)

श्री रामाय नमः ।

इति श्रीशंकराचार्यकृतोपदेशसाहस्र्याः पदयोजनिका नाम

टीका कृष्णतीर्थशिष्यरामतीर्थविरचितायां सहस्रोपदेशी
समाप्ता ॥ श्रवणवदि २ रविवासरे । संवत् १८४४ (A. D.
1787) पुस्तकश्रीविदुर्दुरजु देवकी श्रीस्वामिपरमानन्ददास-
शिष्येण श्यामादासेन लिखिता यादल्लिपनगरमध्ये ।

Subject: Upadeśasāhasrīvyaṅkhyā Padayojanikā.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This is one of the very popular minor works of the famous Śaṅkarācārya and this commentary has been published along with the text both in Bombay and Calcutta. The Bombay edition is edited by Vāsudev Lakṣmaṇa Śāstri Paṇṣikar and the Calcutta edition containing a translation by Akṣaya Kumāra Śāstri. The author calls himself the disciple of one Kṛṣṇa Tīrtha.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7210. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—

PADAYOJANIKĀ.

S. S. Collection No. 29.

Substance—Paper. Size—10½ × 5 inches. Sheets—344.

Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—4300. Author—Rāmatīrtha. Complete.

Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7209.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7211. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
PADAYOJANIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6892. Page 90. Right column.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—29.

Lines—12-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—1100. Author—Rāmatīrtha. Incomplete.

Printed.

Beginning—Same as No. 7209.

End:

ननु सुखदुःखमो...न्ययित्वेन दृश्यस्य सत्त्वरजस्तमो-
रूपप्रकृतिकार्यत्वावगमात् कथमनृतत्वमिति सांख्यशंकाया-
पकरोति ॥ येन चेति ॥ येन दृश्यमानाकारे..... ॥

Subject: UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ otherwise known as Pada-
yojanikā; wants end.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

पुस्तकं तुलजाराजस्य ।

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7212. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
PADAYOJANIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6894. Page 90. Right column.

Substance—Paper. Size— $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—84.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —1500. Author—Rāmatīrtha. Incomplete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीशंकराचार्येभ्यो नमः ।

प्रणम्य कृष्णं प्रणतार्तिहारिणं

गुरुनपि स्वान् परमार्थरूपिणः ।

मया सहस्रीविवृतिर्विधीयते

कृपापि मन्दोपकृतिप्रसिद्धये ॥

सकलोपनिषदर्थसारसंग्राहिकामुपदेशसाहस्रीं गद्य-
 पद्यात्मिकां प्रारभमाणो भगवान् भाष्यकारः चिकीर्षि-
 तस्य ग्रन्थस्य अविज्ञेन परिसमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शिष्टा-
 चारपरिपालनपरिलब्धादृष्टि(ष्ट)सिद्धये च विशिष्टेष्टदेवता-
 तत्त्वानुस्मरणपूर्वकं तन्मस्कारपूर्वकं मङ्गलाचरणं मुखतः
 सम्पादयन् तस्य शारीरकप्रेरणस्य तदीयमेवानुबन्धजातं
 सूचयति ॥ चैतन्येति ॥

॥ सू ॥ चैतन्यं सर्वगं सर्वं

सर्वभूतगुहाशयम् ।

यत्सर्वविषयातीतं

तस्मै सर्वविदे नमः ॥”

Enc.:

कूटस्थत्वादात्मनः प्रमातृत्वानुपपत्तौ फलसंबन्धो न
सिध्यतीति यस्त्वन्यग्रहे निवारकमित्याशङ्क्याह ॥

प्रत्ययी० ॥

अन्तःकरणतत्परिणामौ यदाभासाधारौ तयोरात्मशेष-
त्वाजडत्वाच्च फलाश्र.... ।

Colophon: Sheet No. 68.

इत्यात्मज्ञेयप्रकरणं सप्तदशं विवृतम् ।

Subject: Upadeśasāṅghaśrīyākhyā Padayojanikā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given:

तुलजामहाराजस्य पुस्तकम् ॥

There is a loose sheet at the end containing the following verses:

यत्पुण्यं लभते मर्त्यः कोटिब्राह्मणभोजने ।

तत्फलं समवाप्नोति ज्ञानिनं यस्तु भाषयेत् ॥

ज्ञानवन्तं यतिं यस्तु द्वेष्ट्यते च नराधमः ।

स शुष्यमाणो म्रियते यस्मादीश्वर एव सः ॥

पुरा सृष्टेः शंभो परमसुखविज्ञानभरितः

त्वमेवाहं भूत्वाऽस्त्यनुभवसि दुःखानि बहुशः ।

अहं ब्रह्मास्मीति स्वगतमहिमानं स्मरसि चेत्

तदा मुक्तो भूयाः त्वयिजगद्वशेषं च विरमेत् ॥ ३ ॥

धात्री वाडे सतीनाथे पद्मपत्रमिवांभसि ।

दग्धसर्पो यथाभाति रामराज्यं तथा कुरु ॥

आत्मानं विन्दते यस्तु सर्वभूतगुहाशयम् ।

श्लोकेन वा तदर्धेन क्षीणं तस्य प्रयोजनम् ॥

This Ms. has been transcribed in this library. Vide T. V.
No. 425.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7213. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—

PADAYOJANIKĀ.

J. L. Collection No. 961.

Substance—Paper. Size—11½ × 5½ inches. Sheets—56
(41-99). Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī.

No. of Granthas—3140. Author—Rāmatīrtha. Incom-
plete. Wants beginning. Printed.

Beginning:

॥ मूलम् ॥ आत्मबुद्धिमनश्चक्षुरालोकार्थादिसङ्करात् ।

भ्रान्तिस्स्यादात्मकर्तेति क्रियाणां सन्निपाततः ॥ १९ ॥

॥ व्या ॥....त्वाच्चैतत् त्रयं रज्ज्वां दृष्टसर्पधारादिवदात्मनि

ततोऽन्यत्र च नास्तीति ज्ञात्वा त्यजेद्विलापयेदात्मानं

शोधयेदित्यर्थः ॥ १८ ॥

End, colophon—Same as No. 7209.

Subject : Upadeśapadyasandarbhavyākhyā; Padayojanikā.

From the 19th verse in the 16th Prakaraṇa up to the end.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the last sheet is given

‘ श्रीमद्रङ्गीररङ्गभट्टगोस्वामिनां इदं पुस्तकम् ’ ॥

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7214. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
VIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9657 a.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—148 (1-148). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—4800. Author—Bodhanidhi. Complete. Padyasprabandha only. Not printed.

Beginning:

वन्दे वरप्रदमहं वरवारणेन्द्र-

वक्त्रं सदा क्षितिभृदीश्वरजातनृजं ॥

विघ्नेश्वरं विबुधवन्दितपादपद्मं

संसारसंभवभयापहमानतोऽहम् ॥

श्रुतमखपूजितपादं श्रुतमखसहस्य(१) गोचाराकारं ।

सितजलरुहनिभनेत्रं सीतावामाङ्गमाश्रये रामम् ॥

विष्णुं पञ्चात्मकं वन्दे भक्त्या द्वादशभेदया ।

सांगवर्गोनविश्रब्धा भक्तेर्न.... पराश्रितम् ॥

५० ॥ चेतन्यं सर्वगं सर्वं सर्वभूतगुहाशयम् ।

यत्सर्वविषयातीतं तस्मै सर्वविदे नमः ॥

व्या० ॥ चेतनमेव चेतन्यं ज्ञप्तिस्वरूपं सर्वगं स्वाविद्या-
कल्पितदिकालाकाशादिसर्वं व्याप्नोतीति सर्वगं । सर्वग-
मित्युक्ते परमार्थतः सर्वगं तदस्तीत्याशङ्का मा भूदित्याह
सर्वमिति ।

End:

तस्मान्मुमुक्षुभिर्विद्यात्मज्ञानार्थिभिः गुरुभक्तैर्देवता-
भक्तैश्च यत्नेन भवितव्यमित्येवं वाक्यवृत्त्यनुसारेण जन्म-
नाशप्रकरणस्य पदार्थविवरणं कृतं देवतागुरुभक्तिप्रेरितेन
मया ।

इति सप्तदशश्लोकाः यतीन्द्रश्रीमुखोद्भूताः ।

विभूता गुरुभक्तेन मया ब्रह्मावबोधकाः ॥

उपास्य भद्रया श्रीमत् विद्याधाममुनेश्चिरम् ।

श्रीमत्पदांजुं तस्य प्रसादान्न स्वबुद्धितः ॥

येन मे निखिलाद्वैतादाकृष्य मन आत्मनि ।

स्थापित मुनिमुख्येन यावज्जीवं नमामि तम् ॥

मद्भाष्यसागरजयुक्तिमणीन् प्रकीर्णान्

प्राप्याधुना कतिपयान् कवयो भवन्ति ।

तस्मै नमो जनमनोऽञ्जदिवाकराय

कुत्स्नागमार्थनिलयाय यतीश्वराय ॥

यत्पादकमलासंगाभिर्वाणं प्राप्तवानदम् ।
सर्वान्तरात्मपूज्यास्तान् अणमामि गरीयसः ॥

Colophon:

इति श्रीमद्विद्याधामशिष्येण बोधनिधिना श्रद्धामात्रप्रेरितेन
कृतमुपदेशग्रन्थविवरणं समाप्तं ।

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyāvivarāṇam. This is a commentary on the former part of Upadeśasāhasrī padyaṣṭakam only.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This is another independent commentary on Upadeśasāhasrī.

The other works contained herein are—

1. Upadeśagrāṇthavyākhyā (Prose-part).
2. Upadeśagrāṇtha (Text only).

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7215. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
VIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9863 a.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—165 (1-165). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—3500. Author—Bodhanidhi. Complete. Not printed.

Beginning:

चैतन्यप्रकरणम् ॥ चैतन्यं०

Same as No. 7214.

End, colophon and subject—Same as No. 7214.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see under No. 7205.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7216. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ— VIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9862. Page 90. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
—15 (286-250). Lines—16 to a Page. Script—Teluga.
No. of Granthas—2500. Author—Bodhanidhi. Incomplete. Not Printed.

Beginning:

बोधज्ञानेन्द्रयोगिन्द्रपदपञ्चरजोरविः ।

राजते मे हृदाकाशे तमोध्वान्तनिवर्तकः ॥

ओं चैतन्यं सर्वगं०

Same as No. 7214.

End:

अमनस्क + वचः ।

अमनस्कस्य का चिन्ता + क्रियाकरणे प्राणरहितस्य
का च बाह्यक्रिया ननु मनः प्राणरहितत्वं कुतोऽवगम्यते
श्रुतेरित्याह— 'अप्राणो ह्यपनाः शुभ्र' इति श्रुतेः ।
वाक्यं यथार्थं कालादिरहितत्वादात्मनः । कालादिमन्व-
पेक्षत्वाच्च क्रियाया अनात्मविदः क्रियोपपद्यत इत्याह ।

Colophon: Leaf 246.

अचक्षुष्वादित्यस्य विवरणम् ॥

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyā Vivaraṇa Padyaprabandha;
from the beginning up to the 38th verse in the
Svapnasmṛtiprakaraṇa.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7217. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
VIVARAṆAM.

Burnell's Catalogue. No. 9879b.

Substance—Palm leaf. Size— $12\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
—26 (1-26). Lines—9 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—500. Author—Bodhanidhi. Incom-
plete. Not printed.

Beginning:

...पुण्यपापलक्षणैर्यथा...ब्रह्मात्मवित् जीवमेव कुत-

कृत्यो भवतीत्यर्थः ॥ १४ ॥

इति दशिस्वरूपविवरणम् ।

॥ ईक्षित्वं स्वतस्सिद्धं जन्तूनां भोक्तृताम्बिता ।

(च ततोऽन्यता)

अज्ञानादित्यतोऽन्यत्वं[स]सदसीति निवर्त्यते ॥

न्या । ईशितृत्वं चित्ररूपत्वम् ।

End:

ननु यद्यपि व्यतिरिक्तोऽहं * * *

तत्सम्बन्धस्यापि साक्षित्वादित्याह—

अहंक्रियाद्याहि समस्तविक्रिया * * *

(स) कर्तृका कर्म (फलेन संहता) ।

Colophon: (Leaf 21)

अवधुष्टादित्यस्य विवरणम् ॥

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyā Vivaraṇam. This Ms. contains from ईशितृत्वप्रकरण to the नान्यद्वयत्न प्रकरण ।

But there is some disorder in the arrangement of the leaves and the Svapnasmṛtiprakaraṇa is found at the end.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Upadeśasāhasrīvyākhyā.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या ॥

7218. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9888b.

Substance—Palm leaf. Size—12½ × 1½ inches. Leaves—8

(12-19). Lines—9 to a Page. Script—Grantha. No. of

Granthas—200. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning: *सिद्धान्तवचनम्*

....क्षाणो ब्रह्म....भवतीति सन्न्यासफलं ब्रह्मभावा-
पत्तिं श्रावयित्वा पूर्वप्रसिद्धस्यैव सन्न्या.....शेषगृहमे-
धीये विकृतावाज्यभागौ यजतीतिवत् मनसा वाचेति
शब्देन इतराङ्गव्यावृत्त्यभिप्रायेण   ❀   ❀
तस्मात्सन्न्यासो ज्ञानाङ्गमेव न श्रवणाङ्गम् । न श्रवणाद्यधि-
कारिविशेषणत्वं सन्न्यासस्येति युक्तमुत्पश्यामः ।

End:

बुद्ध्यादौ सत्युपाधौ च तथासत्यविशेषता ।
यस्य चेत्यात्मनो ज्ञाता तस्य कार्यः कथं भवेत् ॥ ३० ॥
बुद्धीन्द्रियादिदेहलक्षणे विद्यमाने जाग्रत्स्वप्नयोरुपा-
धौ तथा । असत्यविद्यमाने च सुषुप्ते निर्विशेषतः(?)यस्य
शास्त्राचार्यानुगृहीतस्यात्मनो ब्रह्मरूपस्मादवगता वेदाचा-
र्यद्वारेण वेदान्तवाक्या तदा कृतार्थोसौ तस्य करणीयः
न किञ्चिदपि भवेत् । एवं...ष्टाभिर्विमर्शं कर्तव्यमि-
त्याह ॥

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyā Padyabhāga fragmentary;
up to verse 30 in the Svapnasmṛti prakaraṇa.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The other work
contained herein is

‘सिद्धान्ततत्त्वम् ।’

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या ॥

7219. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9879 a.

Substance—Palm leaf. Size— $12\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
13 (1-13). Lines—9 to a Page Script—Grantha. No. of
Granthas—220. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

....चेत्किं कुर्मः । न तु तावदाशान्त्यादिपदं श्रवणलक्षकम् ।

“सम्भवत्येकवाक्यत्वे वाक्यभेदो हि दूषणम्” इति
व्यर्थोक्तेः वृद्धोक्तेः । ततश्च श्रमादयोत्तरवाक्ये विधीयञ्चे-
न्त्य एत्वेषु(?) विधिरेव नास्तीति वदन्ति । तेषां कथं
श्रमादीनां श्रवणमाकृत्वम् ।

End:

अत एव सप्तजन्मविप्रत्वप्रदे कर्मणि प्रारब्धे उत्पन्न-
तत्त्वज्ञानस्य पुनर्देहान्तरं जायते एव । प्रारब्धस्य ज्ञानेना-
निवृत्तेः । आचार्यास्तु तदपि नेच्छन्ति कर्म हि नैकमेव
प्रारब्धतामश्नुते । किं तु तत्तत्क्षणवृत्तिबह्वस्पर्शसुखदुःख-
हेतुगुणालक्ष कर्मणामनेकेषां प्रयाणकालोद्भूतवृत्तिकाणां
प्रारब्धता एकेन..... ।

Colophon: Nil.

Subject: Upaśeśasāhasrīvyaśhyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. It wants both

beginning and end. The other work contained herein is Upadeśasāhasrīvyākhyā-Vivaraṇam. This work has not been identified by Burnell.

॥ एकश्लोकीव्याख्या ॥

7220. EKAŚLOKĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9829h.

Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—10 (75-84). Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—60. Author—Svayamprakāśayati. Complete. Not Printed.

Beginning:

वेदा निश्चसितं यस्य पञ्चभूतानि वीक्षितम् ।

स्मितं चराचरं यस्य तं रामं शरणं भजे ॥

ब्रह्मा मङ्गलदेवता पतिरयश्चन्द्रार्धचूडोऽथवा

व्यासश्रीशुक एव नूनमिति यो लोकैस्सदालोच्यते ।

कारुण्यामृतवारिधिन्निजगतां कल्याणमूर्तिं गुरुं

सेवे तारितश्चिष्यवर्गमनिश्चं गोपालयोगीश्वरम् ॥

श्रीमद्गोपालयोगीन्द्रप्रसादादेव केवलम् ।

व्याख्यानमेकश्लोकस्य क्रियते स्वात्मदीपनम् ॥

इह खलु भगवान् सर्वज्ञः “अष्टवर्षे चतुर्वेदीं द्वादशे

सर्वशास्त्रवित् । षोडशे कृतवान् भाष्यं द्वात्रिंशे मुनिरत्व-

गात् ॥” इत्यादिगुणविशिष्टो भगवत्पादाभिधानो दुर्वादि-
 दर्वीकरमन्त्रराजश्शङ्कराचार्यः तीर्थैरिव त्रिभुवनं पावयन्
 सदैवैरिव संरक्षयन् चान्द्रैरिवाध्याययन् कल्याणचरित्रै
 रत्नैरिवालङ्कर्वन् शश्वद्विश्वं विचचार ॥ तत्र ग्रामविशेषे
 कुष्माण्डमिव पाण्डराङ्गमुलूकमिव सूर्यावलोकनाक्षमं ल-
 ज्जया जनावलोकनाक्षमं ब्राहि ब्राहीति प्रणमन्तं कञ्चन
 कुष्ठिनं आलोक्य परमकारुणिकत्वेन तावदेनं संसारसङ्क-
 टान्मोचयिष्यन् कृतार्थीकुर्यामिति निश्चित्य ‘तेषामहं समु-
 द्गता मृत्युसंसारसागरात्’ इति कृतप्रतिज्ञापरिपालनार्थ-
 न्तथा चकार ॥

End :

नित्यबुद्धमुक्तस्वभावपरमानन्दब्रह्मैवाहमस्मीति ज्ञात्वा
 कृतकृत्यो भवेत् ॥

श्रवणमननशीलान्नित्यमन्ते निवासात्

गुरुवरमपि देव त्वन्मयं त्वत्प्रसादात् ।

निजसुखजलराशौ गाढमग्नौ न जाने

किमिह वचनजालैस्त्वाञ्च सीतासमेतम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्भोपालयोगीन्द्रशिष्य श्री-

मत्स्वयम्प्रकाश्यानिना विरचितैकश्लोकव्याख्यानं

सम्पूर्णम् ॥

Subject: Ekaśloki-vyākhyā, a commentary on Śaṅkara's Ekaśloki a single stanza said to have been addressed to a leper with a view to liberate him from the bondage of recurring births by imparting to him the knowledge of Vedānta.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other work contained herein see remarks under No. 7789. For details about the author see under No. 7677. Ekaśloki is itself printed by Sri Vāṇi Vilās Press, Srirangam in the Memorial Edition.

॥ एकश्लोकीव्याख्या ॥

7221. EKAŚLOKĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9914 d. Page 95. Right column. Substance—Palm leaf. Size—13×1 inches. Leaves—4 (32-35). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—57. Author—Svayaṁprakāśayati. Complete. Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7220.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

For the other works contained herein, vide under No. 936 Vol. II.

॥ काशिकापञ्चकम् ॥

7222. KĀŚIKĀPAÑCAKAM.

S. S. Collection No. 37 b.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheet—1.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—8. Author—Saṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

ओं मनोनिवृत्तिः परमोपशान्तिः

सातीर्थवर्या मणिकर्णिका च ।

ज्ञानप्रवाहो विमला हि गङ्गा

सा काशिकाऽहं निजबोधरूपः ॥ १ ॥

यस्याभिदं कल्पितमिन्द्रजालं

चराचरं भाति मनोविलासम् ।

सच्चित्सुखैकं जगदात्मरूपं

सा का० ॥ २ ॥

पञ्चात्मकोशेषु विराजमाना

बुद्धिर्भवानी प्रतिदेहगेहे ।

साक्षी शिवः सर्वगतान्तरात्मा

सा का० ॥ ३ ॥

काश्या हि काश्यते काशी काशी सर्वप्रकाशका ।

सा काशी विदिता येन तेन प्राप्ता हि काशिका ॥ ४ ॥

काशीक्षेत्रं शरीरं त्रिभुवनजननी व्यापिनी ज्ञानगङ्गा

भक्तिः श्रद्धा गयेयं निजगुरुचरणध्यानयोगः प्रयागः ।

विश्वेशो यत्तुरीयस्सकलतनुमनस्साक्षिभूतान्तरात्मा ।

देहे सर्वं मदीये हृदि वसति पुनस्तीर्थमन्यत्किमस्ति ॥ ५ ॥

Colophon: Nil.

Subject: Kāśikāpañcakam 1-5 ślokas.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This work is included in the printed work called Vedānta-stotra Sangraha published from Lucknow.

॥ कौपीनपञ्चकम् ॥

7223. KAUPĪNAPAÑCAKAM.

S. S. Collection No. 67 e.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheet—1
(3rd). Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning:

वेदान्तवाक्येषु सदा रमन्तः

भिक्षाभमात्रेण च तुष्टिमन्तः ।

अशोकवन्तः करुणैकवन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ १ ॥

End:

पञ्चाक्षरं पावनमुच्चरन्तः

पतिं पशूनां हृदि भावयन्तः ।

भिक्षाशिनो दिक्षु परिभ्रमन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ ५ ॥

Colophon :

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितं कौपीनपञ्चकं समाप्तम् ॥

Subject: Kaupīnapāṇcakam.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other works contained herein are a. Śivastotra; b. Śaṅkara's Vijñānānandakā, and c. Upadeśapāṇcaka. This work is published in many places including the Śrī Vāpi Vilas Press, Srirangam, under the name Yatipāṇcakam.

॥ कौपीनपञ्चकम् ॥

7224. KAUPĪNAPĀNCAKAM.

P. A. Collection No. 78 a.

Substance—Paper. Size—7 $\frac{3}{4}$ × 4 inches. Sheet—1.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7223.

Colophon: Nil.

Subject: Kaupīnapāṇcaka.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other works contained herein are Māyāpāṇcaka and Pādukāpāṇcaka.

॥ चिदानन्दात्मकस्तोत्रम् ॥

7225. CIDĀNANDĀTMAKASTOTRAM.

Burnell's Catalogue No. 8879. Page 202. Left column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Sheets—6.
 Lines—5 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —15. Author—Śaṅkarācārya Complete. Not printed.

Beginning:

तदा नैव बालो युवा भोगलोलो

तदा नैव ब्रह्मो समासीनकालः ।

न वा साधुशीलोऽन्यथाऽसाधुशीलः

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ १ ॥

तदा नो जीवो वा (नीं न जीवो) श्रिवो नापि कर्ता

तदा नैव भोक्ता न भर्ताऽनुसन्ता ।

तदा नो विरिञ्चिर्विचिर्नापि विष्णुः

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ २ ॥

तदा नापि ब्रह्मो न मुक्तो न रागी

विरागी न सङ्गी तदा नो वियोगी ।

न भोगी न योगी न संसाररोगी

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ३ ॥

तदा नापि जाग्रत्सुषुप्तिर्न चास्ति

न वा स्वप्न (ए)षां तुरीयापि काचित् ।

न वा चोन्मनीनो गता भांति यस्मिन्

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ४ ॥

तदा नैव सूक्ष्मं महास्थूलमेकं

न चाजंगमं जङ्गमं कापि किञ्चित् ।

न कर्माणि धर्मोऽप्यधर्मो न कश्चित्

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ५ ॥

तदा कामिनी नैव कामी न कामो

न वा क्लीब..... त्ये च वर्णाश्रमादि ।

न वा शिष्यवर्गो गुरुर्वा न चास्ते

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ६ ॥

तदा ना... नं प्राणरोधो निरोधो

न चाकारणा नो तथोद्धारणा नो ।

न वा ध्यानमेकं समाधिर्न कश्चित्

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ७ ॥

तदा नाप्यभेदो न खेदो न बोधो

न चाबोधयशो(?)विनोदो न खेदः ।

अहो नो मुकुन्दो न चानन्दकन्दो

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ८ ॥

तदा न स्मृतिर्विस्मृतिर्नो बहिर्नो

तथा नान्तरो साधको नापि तीक्षा ।

असिद्धो न सिद्धो न चासुखयेष्टा (?)

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ९ ॥

तदा नैव क्लिष्टो न तुष्टो न किञ्चित्

न चाकिञ्चिदेवेति कोटिद्वयेन ।

यथा वस्तुतोऽहं तथेशोसि सिद्धः

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ १० ॥

Colophon :

इति श्रीपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचिते चिदानन्दात्मक-
स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

Subject: Cidānandātmakastotram.

Remarks:—The Ms. is in good condition though full of scriptorial blunders.

This is a work ascribed to Śaṅkara by the colophon and not printed anywhere. Though the title calls it *Aṅgākam* it contains ten verses. All of them are given in full.

॥ ज्ञानसंन्यासः ॥

7226. JÑĀNASANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 6471. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 8$ inches. Sheets—7.
Lines—7-8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—41. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
printed.

Beginning:

श्रीगुरुभ्यो नमः ।

बहिरन्तस्थितं देवमात्मानं परमेश्वरम् ।

इत्यादृश्यादिसद्रूपं विश्वमेकं नमाम्यहम् ॥ १ ॥

यतीनामुत्तमाचरो मोक्षसाधनरूपकं ।

मोहपाशविनिर्मुक्तो देहं त्यजान्ति(ति) ह(हि) भुवम् ॥ २ ॥

End:

आत्माकाशादिवत्पूर्णो देशकालादिवर्जितः ।

अज्ञानकार्यरहितं अधनशतिते वृतम्(?) ॥ ४० ॥

एकोऽपि तु जगत्सर्व एकमाकाशमालयम् ।

ईश्वरस्य गृहं विश्वं कृतसीमानुलंघनम् ॥ ४१ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते

ज्ञानसंन्यासः समाप्तः ॥

Subject: Jñānasanyāsa, in 40 verses.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition. This Ms. is full of scriptorial blunders. This work is ascribed to Śaṅkara but not printed any where as such.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकम् ॥

7227. DAKṢIṆĀMŪRTYASTAKAM.

Burnell's Catalogue No. 12718.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Sheets—4.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—25. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning:

श्रीसाम्बसदाशिवाय नमः ॥

विश्वन्दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं

पश्यन्नात्मनि मायया बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ।

यस्साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्वयं
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥

End:

सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिस्तवे
तेनास्य श्रवणात्तदर्थपननाद्व्यानाच्च सङ्कीर्तनात् ।

सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः

सिध्येत्तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहतम् ॥ १० ॥

वटविटपिसमीपे भूमिभागे निषण्णं

सकलमुनिजनानां ज्ञानदातारमारात् ।

त्रिशुवनगुरुमीशं दक्षिणामूर्तिदेवं

जननमरणदुःखलेददक्षं नमामि ॥

Colophon:

दक्षिणामूर्त्यष्टकं सम्पूर्णम्

शङ्कराचार्यकृतं दक्षिणामूर्त्यष्टकम् स्तोत्रम् ॥

Subject. Dakṣiṇāmūrtyaṣṭakam a Vedāntic poem 1-11 ślokas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This work is very familiar and is published in all parts of India, sometimes with translation also.

DAKṢINĀMŪRTYA TAKAM.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7228	B. L. 8490	Paper.	5½ × 3	5	6	Devanāgarī.	Complete;
7229	" 8564	"	4½ × 3½	4	8 or 9	"	"
7230	" 8937	"	8½ × 9¾	1	(59-62)	"	"
7231	" 12064	Palm leaf.	8½ × 1½	4	(28½nd)	Grantha.	"
7232	" 12274	"	11½ × 1½	4	(38-41)	"	"
7233	Not noticed by Burnell						
7234	Ms. No. 12719 a	Paper.	5 × 3½	2	8	Devanāgarī.	"
7235	" 12720	"	5½ × 3½	3	8	"	"
7236	" 12721 a	"	7½ × 4½	3	10	"	"
7237	" 12725	"	4½ × 2½	5	6	"	"
7238	" 13496	"	6½ × 3½	5	6	"	"

DETAILED REMARKS

on the

DAKṢINĀMŪRTYASTAKA MS.

- 7233 The other work contained herein is Abhilāṣāṣṭakam.
 7235 This Ms. contains one more additional verse at the end
 as follows:

‘ स्फटिकरजतवर्णैर्मौक्तिकैरक्षमालां

कलशमसृतविद्यां ज्ञानमुद्रां कराप्राप्त ।

दधतश्चुरगकक्षं चन्द्रचूडं त्रिनेत्रं

विविधरुचिरभूषं दक्षिणामूर्तिमीडे ’ ॥

- 7236 After the colophon is given—

नमः शिवाय साम्बाय सगणाय ससुनवे ।

सनन्दिने सगङ्गाय सवृषाय नमो नमः ॥

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्या—मानसोल्लासः ॥

7249. DAKṢINĀMŪRTISTOTRAVYĀKHYĀ—

MĀNASOLLĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 6452. Page 91. Right column.
 Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—28.
 Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—850. Author—Suresvara. Complete. Printed.

Beginning:

ओं नमः श्रीगणाधिपतये ।

आत्मलाभात्परो लाभो नास्तीति कवयो विदुः ।

तल्लाभार्थं कविः स्तोति स्वात्मानं परमेश्वरम् ॥

स्वेच्छया सृष्टमाविश्य विश्वं यो मनसि स्थितः ।

स्तोत्रेण स्तूयतेऽनेन स एव परमेश्वरः ॥

अस्ति प्रकाशत इति व्यवहारः प्रवर्तते ।

End:

अन्तर्लक्ष्यविलीनचित्तपवनो योगी सदा वर्तते

यावन्निश्चलतां गमिष्यति तदा स्वात्मन्यवस्थोच्यते ।

मुद्रा सैव हि खेचरीति कथिता यभ्य प्रसादादुरोः

भावाभावविवर्जितं स्फुरति तत्तत्त्वं भजे श्चांभवम् ॥ २१ ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यशंकरभगवत्पादाचार्यविरचिते

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रभावर्यप्रतिपादकसुरेश्वराचार्यविरचिते

मानसोल्लासे दशमोऽष्टासः समाप्तः ॥

Subject : Daksipāmūrtistotravyākhyā known as Mānaso-
llāsā 1-10 Ullāsās; with text.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given

हे पुस्तक + काशीदेशाहुन + अणिले अस्से ।

This Ms. is edited and published by A. Mahādevaśāstri
Adyar. It contains the text, commentary and English
translation.

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्या—मानसोल्लासः ॥

7250. DAKṢIṆĀMŪRTISTOTRAVYĀKHYĀ—
MĀNASOLLĀSAH.

J. L. Collection No. 965.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—14.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—300. Author—Sureśvara. Incomplete. Printed.

Beginning—Same as No. 7249.

End :

महामेरुसमानस्य समुद्धरणकर्मणि ।

अत्यल्पतुल्यमूलत्वलघिमा चेति कल्पनम् ॥ ४७ ॥

स्वशरीरप्रकाशेन सर्वथा.....

प्राकाम्यमिदमैश्वर्यमिति केचित्प्रचक्षते ॥

स्वेच्छामात्रेण लोकानां सृष्टिस्थित्यन्तकल्पना ।

Colophon: (Sheet 2)

इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके प्रबन्धे मानसोल्लासे
प्रथमोल्लाससंग्रहः ।

Subject: Dakṣiṇāmūrtistotrayākhyā otherwise known as
Mānasollāsa.

Remarks:—The Ms. is in a bad condition and wants a few lines
at the end.

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्या—मानसोल्लासः ॥

7251. DAKṢINĀMŪRTISTOTRAVYĀKHYĀ—

MĀNASOLLĀSAH.

J. L. Collection No. 966.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—24 (2-25).

Lines—9 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—345. Author—Suresvara. Incomplete. Printed.

Beginning:

मू ॥ ... दृश्यमाननगरीतुल्यं × दक्षिणामूर्तये ॥

अस्यार्थः ॥

अन्तरस्मिन्निमे लोका अन्तर्विश्वमिदं जगत् ।

बहिर्विन्मायया भाति दर्पणे प्रतिबिम्बवत् ॥

End, colophon and subject—Same as No. 7249.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7252. DAKṢINĀMŪRTYASTAKAVYĀKHYĀ—

TATTVASUDHĀ.

G. K. D. Collection No. 250.

Substance—Paper. Size— 12×5 inches. Sheets—18.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—350. Author—Svayamprakāśayati. Complete.

Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

मौनव्याख्या + दक्षिणामूर्तिमीडे ॥ १ ॥

कैवल्यानन्दयोगीन्द्रशुद्धानन्दयतीश्वरौ ।

नत्वारभे लघुव्याख्यां दक्षिणाशामुखस्तुतेः ॥

इह खलु सर्वज्ञो भगवान् भाष्यकारो लोकानुग्रहैक-
 प्रयोजनकृतशरीरपरिग्रहः सकलवेदान्तदुग्धोदधौ न्याय-
 मन्दरेण विचारनिर्मथनादाविर्भूताद्वैतामृतस्य विन्यासक-
 लक्ष्मभूतं दक्षिणामूर्तिस्तोत्रं सकललोकानुजिहृषया मोक्ष-
 जीवभोग्यजगद्भोगप्रदपरमेश्वरमोक्षप्रदगुरूणामत्यन्ताभेद-
 बोधकं सकृत्पाठश्रवणार्थमननादिमात्रेण परमपुरुषार्थप्रा-
 पकमारभमाणः तस्य वेदान्तसारभूतनवनीतपिण्डात्मक-
 त्वेन तदीयविषयादिभिरेव तद्व्याप्तिदिमभिप्रेत्यादौ प्रती-
 चः सकलजगदधिष्ठानत्वेन परमेश्वरतां दर्शयन् दक्षिणा-
 मुखं परमेश्वरं मनसा पूजयति-

॥ श्लोकः ॥ विश्वं दर्पण + दक्षिणामूर्तये ॥

End:

सर्वात्मत्वं × ऐश्वर्यमव्याहृतं ॥ १० ॥

अव्याहृतम् ॥ कचिदपि अप्रतिहतं सिध्येत् । स
 एकधा भवति त्रिधा भवति । स यदि पितृलोककामो

भवति सङ्कल्पादेवास्य पितरस्समुचिष्मन्तीत्यादि मुत्युक्तं
सर्वं भवेदित्यर्थः ॥

एवमेषा कृता व्याख्या दक्षिणाशामुखस्तुतेः ।

यथामति तथा तुष्टो दक्षिणामूर्तिरस्तु नः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपारिव्राजकाचार्यश्रीकैवल्यानन्दयोगिन्द्रपाद-

कमलधृक्कायमाणस्वयम्प्रकाशयतिना विरचिता दक्षिणामू-
र्तिस्तोत्रव्याख्या तत्त्वसुधाख्या सम्पूर्णा ॥

प्रमाथीवत्सरे चैव फाल्गुने चासिते तथा ।

समाप्तिमगमद्रन्थः पञ्चम्यां स्थिरवासरे ॥

Subject: Dakṣiṇāmūrtistotra with vyākhyā called Tattvasudhā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This author has written many works. For detailed remarks see under No. 7677.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7253. DAKṢIṆĀMŪRTYĀṢṬAKAVYĀKHYĀ—

TATTVASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 8847. Page 202. Left column.

Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches. Sheets—20.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—350. Author—Svayamprakāśayati. Complete.

Not printed.

Beginning, subject and remarks—Same as No. 7252.

End:

सङ्कल्पादेवास्य पितरः समुत्तिष्ठन्तीत्यादि भुत्सुक्तं
सर्वं भवेदित्यर्थः ॥

वटविटपि + छेददक्षं नमामि ॥ ११ ॥

चित्रं + न संशयः ॥ १२ ॥

ओं नमः प्रणवार्थाय शुद्धज्ञानैकमूर्तये ।

निर्मलाय प्रज्ञान्ताय दक्षिणामूर्तये नमः ॥ १३ ॥

Colophon:

इति दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ।

एवमेषा + अस्तु नः ॥

वामेन सीतां परिरभ्य बाहुना

वामाङ्गुलमां दृशि मुद्रया नुताम् ।

तत्स्वङ्करेणोपादिशन्तमद्वयं

हनूमते दाशरार्थि हरिं भजे ॥ ११ ॥

भास्वद्रत्नासनस्थं मणिनिकरलसत्सर्वहेमाद्रिभूवं

हेमाद्दीन्द्रत्रिसूत्रीविजितकटिलसत्वाचकौसुम्भचेलम् ।

सान्द्रानन्दं सुरक्ताभयवरदकरं स्मेरवक्त्रं त्रिनेत्रं

साङ्गं चन्द्रार्धमौलिं कटिभरकतकामन्द्रमूर्तिं भजामि ॥

इति श्रीमत्परमहंस + तत्त्वसुधारूपा समाप्ता ॥

Remarks: —The Ms. is in good condition.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7254. DAKṢINĀMŪRTYAṢṬAKAVYĀKHYĀ—
TATTVASUDHĀ.

T. S. Collection No. 179.

Substance—Paper. Size— $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—11.
Lines—7 or 8 to a Page, Script—Devanāgarī. No. of
Granthas— Author—Svayamprakāśa. Incomplete.
Not printed.

Beginning and subject—Same as No. 7252.

End:

॥ मूलं ॥ राहुग्रस्त + मूर्तये ॥

॥ १८ पृष्ठ + १८ पृष्ठ

यथा राहुणा ग्रस्तो दिवाकरश्चन्द्रो वा स्फुटे न प्रका-

शत इत्येता... ॥

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7255. DAKṢINĀMŪRTYAṢṬAKAVYĀKHYĀ—
TATTVASUDHĀ.

G. K. D. Collection No. 185.

Substance—Paper. Size— $8\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—11.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—400. Author—Svayamprakāśayai. Incomplete.
Not printed.

Beginning:

मङ्गलं दिशतु मे विनायको मङ्गलं दिशतु मे सरस्वती ।

मङ्गलं दिशतु मे महेश्वरो मङ्गलं दिशतु मे महेश्वरी ॥ १ ॥

Same as No. 7252.

End, colophon and subject—Same as No. 7252.

Remarks:—The Ms. is in good condition. It requires a few words alone at the end.

॥ दशश्लोकी ॥

7256. DAŚAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 8880. Page 202. Left column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{3}{4} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—15. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

न भूमिर्न तोयं न तेजो न वायुः

न खं नेन्द्रियं न(नैव) तेषां समूहः ।

अनेकान्तिकत्वात्सुषुप्त्यैकसिद्ध-

स्तदेकोऽवशिष्टः शिवः कोवलोऽहम् ॥ १ ॥

End.

न चैकान्तदन्यद्द्वितीयं कुतस्स्यात्

न वा केवलत्वं न चाकेवलत्वम् ॥

न शून्यं न चाशून्यमद्वैतकत्वात्

कथं सर्ववेदान्तसिद्धं ब्रवीमि ॥ १० ॥

Coleophon :

इति श्री निर्वाणदशकम् ॥ श्रीशङ्कराचार्यविरचितं दशश्लोक-

[नि] श्वस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

Subject : Nirvāṇadaśakam otherwise known as Daśaśloki a poem which describes Ātman by a process of elimination 1-10 slokas.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. This work is published by Sri Vāṇi Vilās Press, Srirangam in the Memorial edition and also with an English translation by S. Venkataramanan at Madras. This work is otherwise known as Daśaśloki.

॥ १० ॥

॥ १० ॥

॥ १० ॥

॥ १० ॥

DASASLOKĪ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7257	B. L. 8881	Paper.	4½ × 3½	3	8	Devanāgarī.	Complete
7258	" 8987	"	8½ × 9½	2 (194 & 195)	20	"	"
7259	" 12252	Palm leaf.	8 × 1½	3 (99-101)	7	"	"
7260	Ms. Not noticed by Burnell						
7261	No. 12786	Paper.	8½ × 2½	?	?	"	"
7262	" 13545	"	9½ × 4	2	9	"	"
7263	" 13569	"	9 × 4½	1	12	"	"
7264	" 13573	"	8 × 4	2	9	"	"
7265	" 13574	"	8 × 5	2	9	"	"
7266	" 13575	"	10 × 5	2	8 or 9	"	"
7267	" 13576	"	7½ × 4½	1	14	"	"

DASASLOKI (Contd.)

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7267	" 13580	Paper.	5½ × 8½	4	8	Devanāgarī.	Complete.
7268	" 15566 k.	Palm leaf.	15½ × 1	1 (49th)	6	Telugu.	"
7269	T. S. 968	Paper.	8 × 4	2	8	Devanāgarī.	"
7270	P. A. 9	"	7 × 5½	1 (4th)	15	"	"
7271	S. S. 37 s.	"	10½ × 4½	1	10	"	"
7272	J. L. 956 f.	"	11½ × 4½	1 (4th)	9	"	"

DETAILED REMARKS

on the

DASASLOKĪ MSS.

7268 & 4 Colophon--

इति हस्तामलकस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

7267 There is an additional verse given at the beginning—

‘देहबुध्या तु दासोऽहं जीवबुद्ध्या तदंशकः ।

आत्मबुद्ध्या त्वमेवाहं इति मे निश्चला मतिः ॥’

And also at the end—

‘यथा वेददृष्टैव ते श्रुतकायै-

....बुद्धियुक्तयते श्रुतकीर्ति ।

तथा वेदवेद्यं विशुद्धात्मकत्वं

स्वकीयं ग्रहं तं विवादं कथन्ते ॥’

Colophon:

इति मर्पयसंवादे एकादशस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

श्रीवसिष्ठार्पणमस्तु ॥

हृदयकमलमध्ये सूर्यविम्बासनस्थं

सकलभुवनबीजं सृष्टिसंहारहेतु ।

निरतिशयसुहंसामात्मजोतीशिरूपं

विततभुवनवन्ति चिन्तयेदात्मरूपम् ॥

7268 The marginal note calls the work Siddhāntabinduprakāṣa. For the other works contained herein see remarks under No. 7189.

- 7271 The other work contained herein is Kāśikāpañcakam.
 7272 For the other works contained herein see remarks under No. 7140.

॥ द्वादशमञ्जरी ॥

7273. DVĀDAŚAMĀÑJARĪ.

Burnell's Catalogue No. 9858 c.

Substance—Palm leaf. Size— $11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—2 (2 & 3) at the end. Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—15. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

मूढ जहीहि धनागमवृष्णाम् ।

कुरु सद्बुद्धिं मनसि विवृष्णाम् ।

यल्लभसे निजकर्मोपाचं

वित्तं तेन विनोदय वित्तम् ॥ १ ॥

End:

द्वादशमञ्जरिकाविरचेश्वरः

शिष्याणां कथितो लुपदेशः ।

येषां नैव करोति विवेकं

ते पच्यन्ते नरकमनेकम् ॥ १३ ॥

Colophon: Nil.

Subject: Dvādaśamāñjarī a vedāntic poem 1-18 slokas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 7173. The whole work Mohanudgara of which this is a part is very familiar and published under the name of Bhajagovindam also.

DVĀDASAMĀÑJARI.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7274	B. L. 10309 a	Palm leaf.	$5\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	1	8	Grantha.	Complete.
7275	Not noticed by Burnell.						
	Ma. No. 12043 f	"	$14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	1	6 or 7	"	" The order of verses is different in this Ms.
7276	" 15556 c	"	$15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$	1 (48rd)	6	Telugu.	"
7277	" 15556 a	"	$16\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$	2 (44th & 45th)	6	Grantha.	"
7278	J. L. 956 d	Paper.	$11\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$	1 (8rd)	12	Devanāgarī.	"
7279	B. L. 12254 e	Palm leaf.	$11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	3	5	Grantha.	Incomplete.

DETAILED REMARKS

on the

DVĀDASAMĀNJARĪ MSS..

7274 There is an additional verse given at the beginning.

‘ परमार्थैकसत्यन्त्वां प्रज्ञानानन्दसदनम् ।

आशये दधिणामूर्तिं जवाक्षनसगोचरम् ॥ ’

After the colophon is given a loose verse:—

वासुदेवञ्च मातृवैव भिन्नं पश्यन्ति ये नराः ।

न तैः पूजितवानस्मि ककचैर्दारितोऽस्म्यहम् ॥ ’

7275 The works contained herein are:—

1. उल्लितासहस्रनामावली	7. अथर्वणमहकाव्यमन्त्रः
2. आत्मरभामन्त्रः	8. प्रत्यक्षिरामन्त्रः
3. गणेशाथर्वशिरस्	9. चित्रमाळामन्त्रः
4. शरभमन्त्रः	10. भेरवमन्त्रः
5. Do मन्त्रान्तरम्	11. Do मन्त्रान्तरम्
6. द्वादशमञ्जरिकास्तोत्रम्	12. उल्लितासहस्रनामावली

7277 The works contained herein are:—

1. ... पूजाकल्पः	7. हस्तामलकस्तोत्रम्
2. ?	8. मनीषापञ्चकम्
3. द्वादशमञ्जरी	9. शुक्लाष्टकम्
4. अद्वैतपञ्चरत्नम्	10. दशश्लोकी
5. द्वादशमञ्जरी	11. सर्पिषस्तोत्रम्
6. उपवेशपञ्चरत्नम्	12. निबोधनचन्द्रिका

- 7278 For other works contained herein see remarks under No. 7140.
- 7279 For other works contained herein see remarks under Subhāṣita śloka.

॥ द्वादशमहावाक्यविवरणम् ॥

7280. DVĀDAŚAMAHĀVĀKYAVIVARANAM.

T. S. Collection No. 181.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—27.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—600. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed.

Beginning:

श्रीगुरु सज्जनानन्दतीर्थाय नमः ।

अथ द्वादशमहावाक्यविवरणो विधीयते ॥

तत्र परमहंसस्थाधिकारः ॥

अधिकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।

शब्दैकरूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ १ ॥

जगदङ्कुरकन्दाय सच्चिदानन्दमूर्तये ।

गलिताखिलभेदाय नमश्चान्ताय वेधसे ॥ २ ॥

यदबोधादिदं भाति यदबोधाद्विनिवर्तते ।

नमस्तस्मै परानन्दचपुषे परमात्मने ॥ ३ ॥

परमहंसः कीदृक् । समस्तविषयवासनाविनिर्मुक्तः स
हंसः । केवलनिर्विशेषब्रह्मचिन्तनमात्रोऽवतिष्ठति स परम-
हंसः ॥ ❀

ननु महावाक्यं कीदृक्

End:

परापश्यन्तीमध्यमावैखरीरूपेण अव्ययमयी ब्रह्मशब्दं
ब्रह्मस्वरूपेण आत्मानं अभिव्यक्तीकरोति अथर्वणवेदात्सां-
ख्यदर्शनपातञ्जलदर्शनं उपदर्शनमन्त्रशास्त्राणीति संक्षेपा-
त् । ब्रह्मस्वरूपनिरूपणं वेदान्तप्रकरणे अथर्वणवाक्यता
ब्रह्मशब्दयोक्तव्यम् (१) त्रयोदशसिद्धान्तः ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकरभगवतःकृतौ द्वा-
दशमहावाक्याविवरणम् सम्पूर्णम् ॥

Subject: Dvādaśamahāvākyaavivaraṇam.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The colophon
ascribes the work to Śaṅkara.

॥ निरञ्जनाष्टकम् ॥

7281. NIRANJANĀṢṬAKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 12655.

Substance—Paper. Size—7½ × 4 inches. Sheet—1.

Lines—8: to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

स्थानं न मानं न च नादबिंबं

रूपं न रेखा न च घातुवर्णम् ।

दृष्टे न दृष्टा भुत्वे न भुत्वा(?)

तस्मै नमो ब्रह्मनिरञ्जनाय ॥ १ ॥

वृक्षे न मूलं न च बीजकलं

शाखा न पत्रं न च वेलिपङ्कजम्(?) ।

पुष्पं न गन्धनलं न ध्या...(?)

तस्मै नमो ब्रह्मनिरञ्जनाय ॥ २ ॥

End:

गभीरधीरं निर्वाणशून्यं

संसारसारं न च पापपुण्यम् ।

वक्ते न वक्ता न च भेदभिन्नं

तस्मै नमो ब्रह्मनिरञ्जनाय ॥ ८ ॥

Colophon:

इति श्रीशंकराचार्यविरचितं निरञ्जनाष्टकस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

Subject: Nirañjanāṣṭakam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. But it is full of scriptorial blunders. This work is published in Vedāntastotra-saṅgraha by Paramānanda with a Hindi interpretation at Bombay.

॥ निरञ्जनाष्टकम् ॥

7282. NIRANJANAṢṬAKAM.

Burnell's Catalogue No. 8478. Page 198. Right column.
 Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—2.
 Lines—13 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

स्थानं न मानं न च नादबिन्दु
 रूपं न रेखा न च धातुवर्णम् ।
 दृष्ट्वा न दृष्ट्वा न श्रुतं न श्रुत्वा
 तस्मै नमो देव निरञ्जनाय ॥

End:

सगरेण पङ्कं नगरेण क्षत्रं
 जातिर्न कुलं न च भेदभेदम् ।
 मित्रञ्च मित्रं न पृथक् न पृथ्वी
 तस्मै नमो देव निरञ्जनाय ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचिते निरञ्जनाष्टकस्तोत्रं
 सम्पूर्णम् ॥

Subject: Nirāṅjanaṣṭaka.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ निरञ्जनाष्टकम् ॥

7283. NIRANJANĀṢṬAKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 12677.

Substance—Paper. Size— $6\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—2.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī, No. of
Granthas—10. Author—Saṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7281.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ निर्वाणषट्कम् ॥

7284. NIRVĀṆAṢṬAKAM.

Burnell's Catalogue No. 8477. Page 198. Right column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.
Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—9. Author—Saṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

मनोबुध्यहङ्कारचित्तानि नाहं

ओत्रं न जिह्वा न च घ्राणनेत्रम् ।

न च व्योमभूमी न तेजो न वायुः

चिदानन्दरूपश्चैवः केवलोहम् ॥

End:

न बन्धुर्न मित्रं गुरुर्नैव शिष्याः

अहं निर्विकल्पो निराकाररूपी ।

विभुत्वाच्च सर्वत्र सर्वेन्द्रियाणि
न चेत्संमतं नैव मुक्तिर्वचोभिः ॥

Colophon :

श्रीमत्परमहंसश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते चिदानन्दाष्टकं
(?) संपूर्णम् ॥

Subject : Nirvāṇaṣṭka otherwise known as Cidānanda-
ṣṭkam 1-6 ślokas.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This work
is published in the Śaṅkara's Memorial Edition published
from Srirangam.

॥ निर्वाणषट्कम् ॥

7285. NIRVĀṆAṢAṬKAM.

Burnell's Catalogue No. 8366. Page 202. Left column.

Substance—Paper. Size—4½ × 3½ inches. Sheet—1.

Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning :

मनोबुध्यहंकारचित्तानि नाहं

न श्रोत्रं (कर्णं) न जिह्वा न च घ्राणनेत्रे ।

न च व्योम भूमिर्न तजो न वायुः

चिदानन्दरूपश्चिवोहं शिवोहम् ॥

End :

अहं निर्विकल्पो निराकाररूपो

विभुत्वाच्च सर्वत्र सर्वेन्द्रियाणाम् ।

न चासङ्गतं नैव मुक्तिर्नवन्ध-
विदानन्दरूपश्चिवोहं शिवोऽहम् ॥

Colophon:

इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं निर्वाणषट्कं सम्पूर्णम् ॥

Subject: Nirvāṇaṣaṭkam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Pañcanadīśvarastotra of Surtha(?). This work is printed in Sri Vapi Vilas Press in the Memorial Edition.

॥ निर्वाणषट्कम् ॥

7286. NIRVĀṆAṢAṬKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 15566c.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Sheet—1 (51st only). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—8. Author—Śaṅkaraśāstryaḥ. Incomplete. Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7285.

Subject: Nirvāṇaṣaṭka.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. For the other work contained herein see remarks under No. 7277.

॥ पञ्चरत्नम् ॥

7287. PAÑCARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9862 b.

Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—1
 Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas
 —12. Author—Saṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

वेदो नित्यमधीयतां तदुदिदं कर्म स्वनुष्ठीयतां ।

* * *

End:

प्रारब्धस्त्विह भुज्यतामथ परब्रह्मात्मना स्वीयतां ॥ ५ ॥

Colophon:

॥ इति पञ्चरत्नप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject : Pañcaratna or Sopānapañcaka or Upadeśa Pañcaka
 a collection of stanzas establishing the identity of the
 soul with Brahman by differentiating it from all
 other things which are generally mistaken for the
 soul.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The work has been
 printed in the complete works of Śrī Saṅkara by the Śrī
 Vāṇī Vilas Press, Srirangm.

This work is known by many names and published under
 the name Upadeśa-pañcakam by Śrī Vāṇī Vilas Press, Śrīran-
 gam in the Memorial Edition.

The works contained herein are:—

- 1 अष्टाङ्गयोगः
- 2 पञ्चरत्नप्रकरणम्
- 3 प्रणवार्थप्रकाशिका

PAÑCARATNAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7288	B. L. 9665 b	Palm leaf.	8½ × 1½	2	5	Devanāgarī.	Complete.
7289	" 9882 a	"	16½ × 1½	1 (1st)	7	Grantha.	"
7290	" 11431 a	"	15½ × 1½	2	5	Telugu.	"
7291	" 12252 q	"	8 × 1½	2 (98 & 99)	7	Grantha.	"
7292	Ms. No. 1556 f	"	15½ × 1½	1 (45th)	6	Telugu.	"
7293	J. L. 955 b	Paper.	11½ × 1½	4	11	Devanāgarī	"
7294	T. S. 182 a	"	9½ × 4	2	8	"	"
7295	S. S. 67 c	"	10 × 4½	2 (2 & 3)	15	"	"
7296	B. L. 9858 e	Palm leaf.	11½ × 1½	1	6	Grantha.	Incomplete.

DETAILED REMARKS

on the

PĀNCARATNA MSS.

7288 The other work contained herein is Anubhūtiratnamālā.

7290 The other work contained herein is Gītāsāra.

7291 For the other works contained herein see remarks under
Hamsamantra.

7292 For the other works contained in this see under
No. 7277.

6294 There is an additional verse at the end:—

यः श्लोकपञ्चकमिदं पठते मनुष्यः

सचिन्तयत्यनुदिनं स्थिरतामुपेत्य ।

तस्याशु संसृतिदवानलतीव्रघोर

स्तापः प्रशान्तिमुपयाति चित्तिप्रसादात् ॥

The other works contained herein are:—

1 शिवस्तोत्रम्

2 विज्ञाननौका

3 कौपीनपञ्चकम् ॥

7295 The other work contained herein is Pāncaratnapra-
karaṇa. Two loose verses are given at the end—

जाप्रत्युद्भूतवाङ्मोन्त्रियविषयसमुद्भाससाक्षी शिवोऽहं

स्वप्ने दृष्टप्रपञ्चप्रतिफलितमनोवृत्तिसाक्षी शिवोऽहम् ।

सुप्ते चित्ते प्रलीने प्रबलतममहामोहसाक्षी शिवोऽहं

नित्यानन्दे तुरीये विगतकलमलस्सर्वसाक्षी शिवोऽहम् ॥

नाहं देहो जन्ममृत्यू कुतो मे

नाहं प्राणः श्रुतिपासे कुतो मे ।

नाहं चेतः शोकमोहौ कुतो मे

नाहंकारो बन्धमोक्षौ कुतो मे ॥ २ ॥

7296 For other works contained herein see remarks under
No. 7137.

॥ पञ्चरत्नम्--सानुवादम् ॥

7297. PAÑCARATNAM—SĀNUVĀDAM.

N. S. Collection No. 87 b.

Substance—Palm leaf. Size— $13\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
4. Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—60. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

वेदो नित्यं × निर्गम्यताम् ॥ १ ॥

என்னது, பிராமணனுக்கு ஸர்வதாவேதாத்நப்பனம்
பண்ணவேணும்;

திருஹத்திலே தின்று புறப்பட்டு போகவேணும். திற்பாடு
செப்பவேண்டியதென்னவென்றால் மேல் கனோகத்திலே
சொல்லுகிறோம் ॥ २ ॥

End:

एकान्ते × ब्रह्मात्मनास्थीयताम् ॥ ५ ॥

அதற்கு திற்பாடு ஞானபலத்தினாலே அனேக ஜன்மம்
களுக்கு காரணமாயிருக்கும் ॥ ५ ॥

Colophon :

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं सोपानपञ्चकं समाप्तम् ॥

Subject: Sopānapaṇcakam with Tamil meaning written in Grantha script.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under No 87 a. The text only is printed.

॥ पञ्चीकरणम् ॥

7298. PAÑCĪKARANAM.

P. A. Collection No. 392.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{4} \times 8\frac{3}{4}$ inches. Sheets—14.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas

—225. Author—? Śrī Śaṅkara. Incomplete. Printed.

Beginning :

स्नातं एव समस्ततीर्थनदिषु दत्तं महीमण्डलं

विप्रेभ्यो पितृदेवतासुरगणैः सर्वे तु सन्तर्पिताः ।

जप्ता मन्त्रसहस्रकोटिरमलं तप्तं च तीव्रं तपः

यस्य ब्रह्मविचारणे क्षणमपि प्राप्नोति धर्मं मनः ॥

अथातः परमहंसपरिव्राजकाचार्यसमाधिविधिं व्या-

ख्यास्यामः । सदसद्वाच्यं अविद्याशवलं ब्रह्म ॥

End :

इतरांश्च कूटतप्पटिकिजीवेन्द्रियं लयमायतु ।

Subject:—Pañcikarāṇa with an elaborate Telugu commentary.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The text only is printed.

॥ पञ्चीकरणव्याख्या — विवरणम् ॥

7299. PAÑCĪKARĀṆAVYĀKHYĀ—VIVARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9673. Page 96. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $8 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—63.

Lines—4 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas

—1030. Author—Śvayamprakāśamuni. Complete.

Not printed.

Beginning:

अतः प्रपञ्चसम्भूतिविभूती... ।

स प्रसीदतु विश्वात्मा रामः कल्याणसागरः ॥

वामे भीष्मसुतां पुरः सुरमुनीन् भीष्मोऽथ चेन्द्रात्मजो

...त्विर्भक्तशिरोमणिर्मुनिगणान् ब्रह्मेन्द्रमुत्थान्... ।

मध्ये रत्नकिरीटकुण्डलधरं पीतांबरालंकृतं

व्याख्यान्तं धृतपुस्तकादिसुभगं गोपालकृष्णं भजे ॥

श्रीगुरुं भाष्यकारं च रामं व्यासं जगद्गुरुम् ।

विश्वेशं भारतीं साम्बं प्रणमामि पुनः पुनः ॥

पूर्णानन्दमुनिश्रेष्ठं पुरु..... योगिनम् ।

शिवराममुनिं वन्दे श्रीमद्गोपालयोगिनम् ॥

End :

अध्वश्रान्तौ...भीतं कुक्षिपूर्णम्

.....भावयन्तु ।

तद्वद्विश्वं स्वात्मभूतं समस्तं

यद्विज्ञानाद्राम एवास्मि सत्यम् ॥

योऽभिविच्य कृपावैपैः स्वाराज्ये मामकं.... यत् ।

तं वन्दे करुणासिन्धुं रामं सीतामनोहरम् ॥ ४ ॥

पञ्चीकरणसद्वाक्यकुसुमाञ्जलिना मया ।

श्रीरामचरणद्वन्द्वं पूजितं विश्वमङ्गलम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्प(महं सपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्रोपालयोगीन्द्रशिष्यस्वयं-
प्रकाशमुनिविरचितपञ्चीकरणविवरणं समाप्तम् ॥

Subject: Pañcīkaraṇavyākhyā vivaraṇa. A commentary on
Sāṅkara's Pañcīkaraṇa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colo-
phon are given some loose verses which are given below :—

‘यथा तुष्यन्ति वचनाद्बालस्य पितरोऽनिशम् ।

तथा तुष्यतु मद्वाक्यात् त्रैलोक्यजनको हरिः ॥

यो वेदान्तमहावाक्यवेध..... ।

स नः पायादह...भ्यः प्रथमं बलिक्रिकरः ।

हरिः ओम् ॥ श्रीराजगोपालाय नमः ।

पूर्णानन्दमुनिश्रेष्ठं पुरुषोत्तमयोगिनम् ।

शिवराममुनि योगिगोपालस्वामिनावुभौ ।

सद्गुणानां च सर्वेषां.....देश्वरम् ।

श्रीमत्स्वयंप्रकाशात्मं स्वयंज्योतिरूपात्महे ॥

स्वस्वेच्छया निग्रहणैकनिष्ठा विहाय तां बुद्धि...येभ्यः ।

स्वर्गौकसंन्यस्तविवेकता... स्वयंप्रकाशं मुनिमानतोऽस्मि ॥

स्वयं निपीय स्वरसं स्वशिष्यान्

स्वर्गौकसामप्यतिदुर्लभं यः ।

स्वच्छं पितृत्वेवमुदीरयेत्तं

स्वयंप्रकाशं मुनिमानतोऽस्मि ॥

विविधभयादिज्ञान्त्यै विषधर....महातिसंसारे ।

क्षणमपि यदात्मचिन्ता...रमालेखवि...लाभः ॥

This author wrote many works. For details see under
No. 7677.

॥ पञ्चीकरणवार्त्तिकम् ॥

7300. PAÑCĪKARANA VĀRTTIKAM.

Burnell's Catalogue No. 9672 a.

Substance—Palm leaf. Size— $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
7 (21-27). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—65. Author—Sureśvara: ācārya. Complete.

Printed.

Beginning:

पञ्चीकरणवार्त्तिकम् ॥

ओंकारः सर्ववेदानां सारस्तस्वप्रकाशकः ।

तेन चित्तसमाधानं सुसुक्ष्मां प्रकाशयते ॥
 आसीदेकं परं ब्रह्म नित्यमुक्तमविक्रियम् ।
 तत्स्वमायासमावेशात् बीजसंख्याकृतात्मकम् ॥
 तस्मादाकाशमुत्पन्नं शब्दतन्मात्ररूपकम् ।
 स्पर्शात्मकः ततो वायुः तेजो रूपात्मकं ततः ॥

End:

इदं प्रकरणं यत्नात् ज्ञातव्यं भगवत्तमैः ।
 अमानित्वादिनियमैः गुरुभक्तिप्रसादतः ॥
 इमां विद्यां प्रयत्नेन योगी सन्ध्यासु सर्वदा ।
 समभ्यसेदिहामुत्रभोगानासक्तधीः सुधीः ॥

Colophon:

इति सुरेश्वराचार्यकृतं पञ्चीकरणवार्त्तिकं संपूर्णम् ॥

Subject: Pañcikaravārttikam I-68 ślokaḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see Remarks under No. 1048. This work is published by A. Mahādeva Śāstri with an English translation from Adyar and by K. Pattābhirāmaśāstri from Ellore with a Telugu translation.

PAÑČIKARANA VĀRTIKAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete, or otherwise.
7301	B. L. 9722 h.	Palm leaf.	16½ × 1½	6 (1-6)	7	Grantha.	Complete.
7302	" 9527 a.	"	14½ × 1½	6 (1-6)	6	"	"
7303	Not noticed by Burnell.						
	Ms. No. 15568	Paper.	6½ × 4½	3 (3-5)	11	Devanāgarī.	"
7804	S. K. 123	"	6½ × 3½	4	11	"	"
7305	B. L. 9382 b.	Palm leaf.	15½ × 1½	2	8	Telugu.	"
				(35 & 36)			

DETAILED REMARKS

on the

PĀŪKĀRANĀVĀRTTIKA MSS.

7901 On the first leaf we have these loose verses:—

अहं शेषशायी रसा(?) माधवोऽहं
विरिञ्च्यादिदेवैरुपास्येऽखिलात्मा ।

यतिश्चिन्तयन्नित्यमादौ विलाप्य

स्वयं सच्चिदानन्दमात्रः शयीथाः ॥ १ ॥

नाहं मनुष्यो न च देवयक्षो न ब्राह्मणश्च वियवैश्यशूद्रः ।

न ब्रह्मचारी न गृही वनस्थो भिक्षुश्च नाहं निजबोधरूपः ॥ २ ॥

कस्त्वं क्षिणो कस्य सुतः क जातः

किं नाम ते त्वं कुत आगतोऽसि ।

एतद्वद त्वं मम सुप्रसिद्धं

मां प्रीतितः प्रीतिविवर्धनोऽसि ॥ ३ ॥

स्फटिकमणिशिलामलः क विष्णुः

मनसि नृणां क च मत्सरादिवोषः ।

न हि तुहिनमयूखरश्मिपुञ्जे

भवति हुताशनदीमिजः प्रतापः ॥ ४ ॥

The other works contained herein are:—

1 पञ्चीकरणवार्तिकम्

4 दृग्दृश्यविवेकः

2 आत्मबोधप्रकरणम्

5 महावाक्यविवेकः

3 वाक्यवृत्तिः

6 आत्मानात्मविवेकः

7 भावनोपनिषत्	10 नारायणोपनिषत्
8 लघुजावाळोपनिषत्	11 कैवल्योपनिषत्
9 प्रणवोपनिषत्	12 ब्रह्मोपनिषत्
13 गर्भोपनिषत्	

॥ पञ्चीकरणवार्त्तिकव्याख्या—विवरणदीपिका ॥

7306. PAÑCĪKARĀNAVĀRTTIKAVYĀKHYĀ-
VIVARANADĪPIKĀ.

J. L. Collection No. 967.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—37.
Lines—13 to a Page. Script—Telugu. No. of Gran-
thas—1800. Author—Śivanārāyaṇatīrtha. Complete.
Not printed.

Beginning:

रामस्सेव्यो भजे राममहं रामेण रक्षितः ।

रामायास्तु नमो रामाज्ञातं जगदनेकधा ॥ १ ॥

रामस्य तु वशे सर्वं रामे सर्वं व्यवस्थितम् ।

हे राम रक्ष मां नित्यं त्वं तवास्मि जगत्पते ॥ २ ॥

सुरेश्वराचार्यकृतं पञ्चीकरणवार्त्तिकम् ।

क्रियते तद्विवरणं मानसज्ञानशुद्धये ॥ ३ ॥

End:

तत्तात्पर्यमाविष्कुर्वन् उपक्रान्तं वार्त्तिकविवरणमुपसं-
हरति— श्रीगोपालेति ।

Colophon :

इति श्रीशिवरामानन्दतीर्थपूज्यपादशिष्यशिवनारायणतीर्थकृतौ
पञ्चीकरणवार्तिकविवरणदीपिका समाप्ता । श्रीसाम्बशि-
वचरणारविन्दार्पणमस्तु ।

Subject: Pañcīkaraṇavārttikavyākhyā-vivaraṇaṭīkā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This is a com-
mentary on Pañcīkaraṇavārttika of Sureśvarācārya the
famous Vārttikakāra on the Brahmasūtras.

॥ पञ्चीकरणवार्तिकटीका—आभरणम् ॥

7307. PAÑCĪKARṆAVĀRTTIKAṬĪKĀ—
ĀBHARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9674. Page 96. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Leaves—
13 (7-19). Lines—7 or 8 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—300. Author—? Incomplete. Not
printed.

Beginning:

..... निश्चयात् 'मनष्मानीन्द्रियाणि' इत्यत्र विजातीयैर्नैव
संख्यापूरणं कार्यं 'यजमानपञ्चमा इहां भक्षयन्ति' इत्यत्र
अनुत्विजा विजातीयेन यजमानेन संख्यापूरणदर्शनात्
सजातीयैर्नैव संख्यापूरणन्यायस्तु गुहां प्रविष्टावित्यधि-
करणसिद्धः ।

End:

प्रयत्नेति लोकवार्तादिविप्लवादि..... कृत्वेत्यर्थः । सं-
 न्ध्यासु सायंप्रातः सन्ध्यासु समभ्यसेत् सम्भगभ्यसेत्
 अर्थानुसन्धानपूर्वकं जपेदित्यर्थः । ...न्दर्शयति इहेति ।
 वैराग्यं साधनचतुष्टयोपलक्षणार्थं सुधीरिति । श्रवणम-
 ननजन्मज्ञानवानित्यर्थः कृतश्रवणमनन..... निदि-
 ध्यासने आधिकारादिति ।

अनया पञ्चीकरणे

वार्त्तिकोदाहरणरूपया कृत्या ।

कृष्णः प्रीतो भतागन्

विबुधैर्न..... ॥

Colophon:

इति पञ्चीकरणवार्त्तिकाभरणं समाप्तम् ।

श्रीगुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ।

Subject: Pañcīkaraṇavārttikaṭīkā—Ābharanam.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. This work is by
 an unknown author and is a commentary on Pañcīkaraṇa-
 Vārttika of Sureśvarācārya.

॥ पञ्चीकरणमहावाक्यम् ॥

7308. PAÑCĪKARAṆAMAHĀVĀKHYAM.

Burnell's Catalogue No. 6491. Page 97. Left column.

Substance—Paper. Size—9×8½ inches. Sheets—15.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—150. Author—Śrī Śaṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

शुक्लांबरधरं + शान्तये ॥ १ ॥

सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥

ओं मं मण्डूकाय नमः । ओं कं कालाग्निरुद्राय
नमः । ओं कुं कूर्माय नमः । ओं अं आधारशुच्यै
नमः । ओं अं अनन्ताय नमः । ओं पं पृथिव्यै नमः ।

❀

❀

मोक्षार्थे जपे विनियोगः ।

ॐ जगदङ्कुरकन्दाय सच्चिदानन्दमूर्तये ।

मलिताखिलमेदाय नमश्शान्ताय विष्णवे ॥ ५ ॥

यदबोधादिदं भाति यदबोधाद्विनिवर्तते ।

नमस्तस्मै परानन्दवपुषे परमात्मने ॥ ६ ॥

यदज्ञानप्रभावेन दृश्यते सकलं जगत् ।

यज्ज्ञाना ऋषे आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ ७ ॥

अनात्मभूते देहादावात्मबुद्धिस्तु देहिनाम् ।

साऽविद्या तत्कृतो बन्धस्तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥ ८ ॥

बन्धमोक्षौ न विद्येते नित्यमुक्तस्य चात्मनः ॥ ९ ॥

अथातः परमहंसानां समाधिविधिं व्याख्यास्यामः ।

सदसद्वाच्य(सच्छब्दवाच्य)मविद्याशबलं ब्रह्म । ब्रह्मणो-

ऽव्यक्तम् । अव्यक्तान्महत् । महतोऽहङ्कारः । अहङ्कारात्प-

ञ्चतन्मात्राणि ।

End:

सर्वज्ञोऽहमनन्तोऽहं सर्वेशः सर्वशक्तिमान् ।

आनन्दः सत्यबोधोऽहमिति ब्रह्मानुचिन्तयेत् ॥ ४४ ॥

अयं प्रपञ्चो मिथ्यैव सत्यं ब्रह्माहमव्ययम् ।

अत्र प्रमाणं वेदान्तानुभवो गुरवस्तथा ॥ ४५ ॥

ब्रह्मैवाहं न संसारी न चाहं ब्रह्मणः पृथक् ।

नाहं देही न मे देहः केवलोऽहं सनातनः ॥ ४६ ॥

Colophon:

इति पञ्चीकरणमहावाक्यं समाप्तम् ।

Subject: Pañcīkaraṇamahāvākya.

This work is divided into the following topics:—

1. Aṅganyāśakaranyāsa (Sheets 1—5)
2. Pañcīkaraṇaparakriyā („ 5—8)
3. Saguṇanirguṇabrahmadhyāna and Pūjā („ 8—10)
4. Mahāvākya-r̥thaprabodhapratīkāra-
vyākhyā („ 10—11)
5. ṣoḍaśamahāvākyaśaraṇam („ 12)
6. Bṛhmanucintanam („ 13—15)

Portions 2 & 6 are published in the Memorial Edition of Sri Śaṅkara by Sri Vāpi Vilas Press, Srirangam.

Dr. Burnell leaves this Ms. as an unidentified Fragment. The whole work cannot be ascribed to Śaṅkara but distinct works like 2 & 6 and quotations from Śaṅkara's other works are availed of to make the work a complete and connected one.

॥ प्रबोधसुधाकरः ॥

7309. PRABODHASUDHĀKARAH.

S. K. Collection No. 118.

Substance—Paper. Size— $12 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—10. Lines—8-9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—250. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete. Printed.

Beginning:

नित्यानन्दैकरसं सच्चिन्मात्रं स्वयंज्योतिः ।

पुरुषोत्तममजमीशं वन्देऽहं यादवाधीशम् ॥ १ ॥

End:

वाङ्माभ्यन्तरपूर्णः परमानन्दार्णवे निमग्नो यः ।

चिरमाप्नुत इव कलशो महति हृदे जह्नुकन्यायाः ॥ ७ ॥

Colophon:

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते प्रबोधसुधाकरे स्वरूपस्थिति-

नामप्रकरणं सम्पूर्णम् ॥

प्रमाथीवत्सरे चैव ह्याषाढे सितपक्षके ।

समाप्तिमगमद्रन्थो द्वादश्यां भानुवासरे ॥

Subject: Prabodhasudhākara a Metrical version of the Vedāntic doctrine.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The Prakaraṇas contained in this manuscript are:

1	देहनिन्दाप्रकरणम् ।	8	मायासिद्धिप्रकरणम् ।
2	विषयनिन्दाप्रकरणम् ।	9	लिङ्गदेशप्रकरणम् ।
3	मनोनिन्दाप्रकरणम् ।	10	अद्वैतप्रकरणम् ।
4	इन्द्रियनिग्रहप्रकरणम् ।	11	कर्तृत्वभोक्तृत्वप्रकरणम् ।
5	मनोनिग्रहप्रकरणम् ।	12	प्रकाशप्रकरणम् ।
6	वैराग्यप्रकरणम् ।	13	मनोलयप्रकरणम् ।
7	आत्मसिद्धिप्रकरणम् ।	14	स्वरूपस्थितिप्रकरणम् ।

The order and some of the names of the Prakaraṇas are different from the printed text. The work is printed in the Memorial Edition by Śrī Vāṇi Vilas Press, Srirangam.

॥ प्रबोधसुधाकरः ॥

7310. PRABODHASUDHĀKARAH.

T. S. Collection No. 124.

Substance—Paper. Size—8½ × 4 inches. Sheets—20.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—300. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete. Printed.

Beginning—Same as No. 7809.

End:

चेतश्चञ्चलतां विहाय पुरतः संधाय क्रोटिद्वयं
तत्कैकं न निधेहि सर्वविषयानन्यत्र च श्रीपतिम् ।
विश्रान्तिर्हितमप्यहो क नु तयोर्मध्ये तदालोच्यतां
युक्त्वा चानुभवन्नयन्नपरमानन्दश्च तत्संन्यताम् ॥ ५५ ॥
पुत्रात्पौत्रमथास्ति योऽन्ययुवतिं विद्यात्तथान्यद्वनं
भोज्यादिष्वपि.....

Colophon: (Page No. 17)

इति श्रीमद्दिनकराचार्यविरचिते प्रबोधसुधाकरे वेदान्तर-
हस्ये सगुणवर्णनपूर्वकं ब्रह्मार्पणमेकविंशतिप्रकरणम् ।

Subject: Prabodhasudhākara otherwise known as Vedānta
rahasya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This Ms. ends
abruptly in the middle of 22nd chapter.

In the colophon it is stated that the author of the work is
Dinakarācārya. It is wrong. It is the scribe's mistake who
seems to have mistaken "Saṅkara" as "Dinakara".

॥ प्रश्नोत्तररत्नमालिका ॥

7311. PRAŚNOTTARARATNAMĀLIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 8929. Page 209. Right column.
Substance—Paper. Size—7½ × 4½ inches. Sheets—4.
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—40. Author—Saṅkarācāryā. Complete.
Printed.

Beginning :

श्री गणेशाय नमः ॥

कः खलु नालंक्रियते

दृष्टादृष्टार्थसाधनपटीयान् ।

अमुया कण्ठस्थितया

प्रश्नोत्तररत्नमालिकया ॥

End:

रचिता शङ्करगुरुणा

विमला विमलोत्तररत्नमालेयम् ।

प्रश्नोत्तररत्नमयी

कण्ठगता कं न भूषयति ॥

Colophon :

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितं प्रश्नोत्तररत्नमालास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

Subject: Prasnottararatnamālikā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colophon is given the following.

एकस्मिन् रक्षिते जन्तावत्र कार्यं प्रयत्नतः ।

तैलोक्यरक्षणात्पुण्यं यस्य तस्यान्न संशयः ॥

काश्यां वसन्ति ये मर्त्याः दूरस्थैरपि तन्नरैः ।

योगक्षेमो विधातव्यः तेषां विश्वेशितुर्मुदे ॥

प्रसरत्विन्द्रियाणाञ्च निवार्योन्न निवासिभिः ।

मनसोऽपि हि चाञ्चल्यमिह वार्यं प्रयत्नतः ॥

तुलजामहाराजस्येदं पुस्तकम् ॥

PRASNOTTARARATNAMĀLIKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete, or otherwise.
7312	B. L. 5134	Paper.	10×4	3	7 or 8	Devanāgarī.	Complete.
7313	" 5135	"	7½×4	6	7	"	"
7314	T. S. 177	"	4×4½	9	8	"	"
7315	" 896	"	8½×4½	3	10	"	"
7316	J. L. 863	"	8×4	4	9	"	"
7317	P. A. 75	"	9½×4½	10 (2-11)	10	"	" with Mahrathi translation.

DETAILED REMARKS

on the

PRASNOTTARARATNAMĀLIKĀ MSS.

IN THE ABOVE TABLE.

- 7316 In the colophon and also on the title page is given—
 शालिवाहनशके १७५२ (A.D.1880) विकृतिसंवत् श्रावणमासे
 कुष्णपक्षे प्रतिपत्तिथौ बृहस्पतिवासरे बृहदीश्वरसन्निधाने दृकोप-
 नान्ना महादेवेन लिखितं तेन ज्ञेयम् ॥

॥ बालबोधसंग्रहः ॥

7318. BĀLABODHASAṅGRAHAḤ.

J. L. Collection No. 989.

Substance—Paper. Size— $7\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—6.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—240. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed,

Beginning:

श्री गजवक्त्राय नमः । श्रीकुष्णपरब्रह्मगुरवे नमः ।

अध्यात्मविद्याप्रबोधप्रकारं व्याख्यास्यामः । आधिभौ-
 तिकाधिदैविकमाध्यात्मिकादितापत्रयाग्निसंतप्तः सकल-
 साधनोपेतः संसाराद्विरज्य शिष्यः सद्गुरुं शरणं गत्वा सा-
 ष्ठांगं प्रणिपत्य विज्ञप्तिं करोति । भो स्वामिन्मम सं-
 सारनिवृत्तिं कुरु । गुरुवाच — अरे शिष्य तव सं-
 सारनिवृत्तिर्ज्ञानेन भवितव्यः (म्) ।

End:

इदं ज्ञानं परं श्रेष्ठं सतां सम्मतमादरात् ।

यः शृणोति च मेधावी स मुक्तो नात्र संशयः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपारिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचितं बाल-

बोधसंग्रहं संपूर्णम् । श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

Subject: Bālabodhasaṅgraha—Vedānta 'made easy' in the form of a dialogue between a teacher and his pupil.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This is a work ascribed by tradition to Śaṅkara.

॥ बालबोधसंग्रहः ॥

7319. BĀLABODHASAṅGRAHAḥ.

S. K. Collection No. 115.

Substance—Paper. Size—12×4½ inches. Sheets—8.

Lines—8-9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—240. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

ओं नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्यासम्प्रदायकर्तृभ्यो नमो

वंशकृषिभ्यो नमो महद्भ्यो नमो गुरुभ्यः । सर्वोपपु-

वरहितप्रज्ञानघनः प्रत्यगर्थो ब्रह्मैवाहमस्मि । अध्यात्म-

विद्या०

End, colophon and subject—Same as No. 7318.

Remarks:—The Ms. is in an excellent condition.

॥ बालबोधिनी ॥

7320. BĀLABODHINĪ.

Burnell's Catalogue No. 6410. Page 91. Left column.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{4} \times 4$ inches. Sheets—6.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—85. Author—Saṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

श्री गणेशाय नमः ॥

प्रणम्य परमानन्दं मोहान्धतिमिरापहम् ।

तत्प्रसादबलेनैव क्रियते बालबोधिनी ॥ १ ॥

यस्य प्रसादलेखेन क्षीयन्ते भवभीतयः ।

तं सर्वसाक्षिणं यामि शरणं कृपणो ह्यहम् ॥ २ ॥

भो भगवन्नाथात्मा कीदृशः । सद्रूपं चिद्रूपं विशुद्ध-

बोधैकरूपं आनन्दं सुखरूपं नित्यं कालत्रयावस्थायि

कूटस्थमविकार्यं सत्यमबाधितमस्थूलादिगुणवदादिमध्या-

न्तरहितमेवमात्मवस्तु ।

End:

यस्य तु साक्षात्कारे जातेऽपि प्रारब्धशेषो वर्तते तस्य

तु जीवन्मुक्तस्य प्रारब्धभोगार्थं शरीरधारणम् । एवं साक्षा-

त्कारे जातेऽपि न निश्शेषविद्याप्रतिबन्धध्वंसः । ततः
 प्रारब्धभोगक्षये शरीरपातादिदेहकैवल्यं भवतीति परम-
 पुरुषार्थसिद्धिः ।

विशुद्धबुद्धयो धीराः ज्ञानदीपकराः करे ।

पश्यन्ति मणिवत्क्षिप्त्वा तमो ब्रह्म परं हि तत् ॥

Colophon:

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचिता बालबोधिनी समाप्ता ॥

Subject: Bālabodhinī 1 & 2 Kalpas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. A minor work of Śrī
 Śaṅkarācārya, in two Kalpas giving, in simple and brief style,
 the substance of the Advaita philosophy.

॥ बालबोधिनी ॥

7321. BĀLABODHINĪ.

Burnell's Catalogue No. 9396 c.

Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1½ inches. Leaves—
 3 (8-10). Lines—7-8 to a Page. Script—Telugu. No.
 of Granthas—85. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
 printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7320.

Colophon:

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितबालप्रबोधिनी । द्वितीयः कल्पः ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other works

contained herein are:—

1—Ātmabodha.

2—Dr̥k-dr̥śyaviveka.

Dr. Burnell notices the whole of this Ms. as Ātmabodha.

॥ मतखण्डनस्तोत्रम् ॥

7322. MATAKHANDANASTOTRAM.

Burnell's Catalogue No. 8952. Page 203. Left column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 2\frac{3}{4}$ inches. Sheets—2

(3 & 4 only). Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī.

No. of Granthas—12. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete. Not printed.

Beginning:

.....तस्मा ॥ २४ ॥

चार्वकाश्चतुराः स्वधर्मनिपुणा देहात्मवादे रताः

सर्वे ते इतरं विवेकविवरं तद्वत्परं सात्त्विकम् ।

कर्तारं प्रभवन्ति चैव यवना पापे रता निर्दया

तेषां मधुमहीकिमे? न हि परं सत्यं न मोक्षं परम् ॥ ५ ॥

End:

आचार्या बहुदीक्षिता घृतितरा प्रज्ञावृताः तापसा

नानातीर्थनिषेवकाः जपपराः मौने स्थिता नित्यशः ।

ये ते सर्वरता क्रियापयि गता ते तत्त्वतो वञ्चकाः

तस्मा + सिद्धं मतम्..... ॥ ४ ॥ (१)

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचिते मत-
खण्डनस्तोत्रः सम्पूर्णः ॥

Subject: Matakhaṇḍanastotra.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition and the Ms. is full of scriptorial blunders. The colophon ascribes this work to Śaṅkarācārya. Nowhere is this work printed as such.

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7323. MANISĀPAṆCAKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 15566 h.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaf—1 (47th leaf). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

अज्ञमयादज्ञमयं अथवा चैतन्यमेव चैतन्यात् ।

द्विजवर दूरीकर्तुं वाञ्छसि किं ब्रूहि गच्छ गच्छेति ॥

End:

यत्सौर्याबुधिलेश्लेशत इमे शक्रादयो निर्धृताः

यश्चित्ते नितरां प्रशान्तकलने लब्ध्वा मुनिर्निर्धृतः ।

यस्मिन्नित्यसुखाबुधौ गलितधीः ब्रह्मेव न ब्रह्मवित्

यः कश्चित्स सुरेन्द्रवन्दितपदो नूनं मनीषा मय ॥ ५ ॥

Colophon: Nil.

Subject: *Manisāpancakam*—intended to teach that there is no difference between man and man and that Jivātman is identical with Paramātman.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This work is published in many places and is very popular. It is also translated into various languages. It is contained in the Memorial Edition published by Śrī Vāpi Vilās Press, Srirangam. These Mss. differ in the slokas and some different verses are given in each. There is a commentary ascribed to Patañjali for this work and this work is published with that commentary from Madura (Sendamī) Prachuram No. 32).

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7324. MANISĀPAṆCAKAM.

Burnell's Catalogue No. 6258 b.

Substance—Paper. Size— $8\frac{1}{2} \times 5$ inches. Sheet—1 (at the end). Lines—14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

अब्रह्मसादब्रह्मस्य

मथवा चैतन्यमेव चैतन्यात् ।

द्विजवर दूरीकर्तुं

वाञ्छसि किं ब्रूहि गच्छ गच्छेति ॥ १ ॥

प्रत्यग्वस्तुनि निस्तरङ्गसहजानन्दावबोधानुधौ

विश्रोज्यं शपचोऽयमित्यपि महाभेदाग्रहः कीदृशः ।

किं गंगाम्बुनि विवितेऽम्बरमणौ चण्डालवाटीपयः-

पूरे वान्तरमस्ति काञ्चनघटीमृत्कुम्भयोर्वाम्बरे ॥ २ ॥

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु स्फुटतरं या संविदुज्जृम्भते

या ब्रह्मादिपिपीलिकादितनुषु प्रोता जगत्साक्षिणी ।

सैवाहं न च दृश्यवस्त्विति दृढप्रज्ञापि यस्यास्ति चेत्

चण्डालोऽस्तु स वा द्विजोऽस्तु गुरुरित्येषा मनीषा मम ॥ १ ॥

End:

शशशशशमेव विश्वमखिलं निश्चित्य वाचा गुरो-

नित्यं ब्रह्म निरन्तरं विमृशतां निर्व्याजशान्तात्मनाम् ।

भूतं भावजडीकृतं प्रदहतां सचिन्मये पावके

प्राग्बधाय समर्पितं वपुरितीत्येषा मनीषा मम ॥ ५ ॥

Colophon: Nil.

Subject: Maniṣāpañcaka.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Śaṅkara-Bhāṣya.

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7325. MANIṢĀPAÑCAKAM.

Burnell's Catalogue No. 8564 d. Page 199. Left column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—2.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7323.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other
 works contained herein are—

1 दक्षिणामूर्त्यष्टकम् ।

and some other stotras.

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7326. MANIṢĀPAÑCAKAM.

J. L. Collection No. 956 e.

Substance—Paper. Size— $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—2
 (3). Lines—18 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7323.

Remarks:—The Ms. is in decaying condition. For other works
 contained herein see remarks under No. 7140.

॥ मनीषापञ्चकम्—सटीकम् ॥

7327. MANIṢĀPAÑCAKAM—SATĪKAM.

Burnell's Catalogue No. 9799 b.

Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—8

(46-48). Lines— to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—40. Author—Śrī Saṅkarācārya. Incomplete.
Printed.

Beginning:

ब्रह्मानन्दं परमसुखदं + सद्गुरुं तं नमामि ॥

कदाचिच्छङ्कराचार्यः काशीं प्रति पुरीं गयौ ।

✽

✽

✽

तथोक्तवन्तमाचार्यं स देवः पुनरब्रवीत् ॥

अर्थः । शङ्कराचार्युल्लेखार्थं ओकसमयमन्दु काशीपट्टन-

मुनु गूर्चिपोगानु ।

+

श्लोकमु

+

चुञ्चदि ।

म् ॥ अन्नमयात् + गच्छ गच्छेति ॥

End:

वाक्यमुनु पल्लुचुञ्चाण्डु आपालिकि नदे ।

Colophon: Nil.

Subject: Manīśāpañcaka with a Telugu Tīkā; one verse only.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For other works con-
tained herein refer under No. 7376.

॥ मनीषापञ्चकटीका ॥

7328. MANĪŚĀPAÑCAKATĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6849. Page 92. Right column.

Substance—Paper. Size— $7\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—26.
 Lines—6-7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—200. Author—Sadāśivabrahma Śiṣya. Complete.
 Not Printed.

Beginning:

श्रीमत्सदाशिवब्रह्मवाकप्रदर्शितवर्त्मना ।

मनीषापञ्चकव्याख्या क्रियतेऽतिसमासतः ॥ १ ॥

इह खलु परमकृपालुर्भगवान् शिवः निरवधिकदुःख-
 सागरनिमग्नं जनमुद्दिधीर्षुः कदाचिद्द्वाराणसीं प्रति गच्छ-
 न्तं भगवत्पादं प्रति चण्डालवेषच्छन्न आजगाम ।
 ततो जगाद भगवान् भ्राह्मणकारः हे चण्डालापशद
 इतो दूरं गच्छ गच्छेति । ततः पञ्चमस्य पञ्चमुखः
 परमशिवः प्राह—

॥ अन्नमयात् + गच्छेति ॥

हे यतिवर ब्रूहि, किमन्नमयाच्छरीरादन्नमयं गच्छ ग-
 च्छेति दूरीकर्तुं वाञ्छसि, अथवा चैतन्यमेव चैतन्याद्गच्छ
 गच्छेति दूरीकर्तुं वाञ्छसि । नाथः । उभयोः शरीरयो-
 रन्नकार्यत्वेनैकत्वात् । न च तत्र प्रमाणाभावः अन्नरसमयं
 शरीरमिति श्रुतिषु प्रसिद्धेः ।

End:

मत्सौर्यांबुधि + मनीषा मम ॥ ६ ॥

तथा च य इत्थं ब्रह्मैव न ब्रह्मवित् स अत एव
सुरेन्द्रवन्दितपदः सुरेन्द्रैरिन्द्रादिभिः भूमिकामैर्मनुष्यादि-
भिश्च वन्दिते अभिवन्दिते पादौ यस्य स तथोक्तः ।
अथवा सुरेन्द्रवन्दितपदः सुरेन्द्रैः ब्रह्मादिभिर्वन्दितमहमि-
त्यपरोक्षेणानुभूतं पदं स्थानं ब्रह्मरूपं यस्येति स तथो-
क्तः । यस्त्वेतादृशस्स तु गुरुरिति मम मनीषेत्यन्वयः ।

Colophon:

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितमनीषापञ्चकव्याख्या श्री
सदाशिवब्रह्मेन्द्रविरचितटीकार्थसंग्रहरूपा समाप्ता ।

इति श्रीमनीषापञ्चकं संपूर्णमस्तु ॥

Subject: *Maniṣāpañcakavyākhyā* a commentary on *Maniṣā-
pañcaka* of Śaṅkara.

Remarks:—The Ms. is in good condition. From the introductory
verses and from the colophon it can be gleaned that Sadāśiva-
brahman wrote a commentary on *Maniṣāpañcaka* and that
this work is only its summary.

॥ मनीषापञ्चकव्याख्या—मधुमञ्जरी ॥

7329. *MANIṢĀPAÑCAKAVYĀKHYĀ—*

MADHUMANJARĪ.

S. S. Collection No. 45.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{8} \times 4\frac{7}{8}$ inches. Sheets—11.

Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—170. Author—Nṛsiṃhāśramin? Complete.
Not Printed.

Beginning:

श्रीमद्यतीन्द्रमानस्य जगन्नाथमुनिं गुरुम् ।

मनीषापञ्चकव्याख्या तन्यते मधुमंजरी ॥

तत्रादौ कथा निरूप्यते ॥

कदाचिच्छंकराचार्यः काशीं प्रति पुरीं गयौ ।

तस्य ज्ञानपरीक्षार्थं कश्चिद्देवः समागतः ॥

चण्डालरूपिणं दृष्ट्वा गच्छ गच्छेति चाब्रवीत् ।

तथोक्तवन्तमाचार्यं स देवः पुनरब्रवीत् ॥

तथाहि ॥ अन्नमयादन्नमयं ॥

अस्यार्थः ॥ अद्यते यजनैस्तदन्नम् । अदन्ति च भूतानि

यत्तदन्नं । 'अद मक्ष' इति धातोः अन्नशब्दस्योत्पन्न-

त्वात् । 'अद्यतेति च भूतानि तस्मादन्नं तदुच्यते' इति

श्रुतेः ।

End:

कश्चिदित्यनेन निर्विकल्पकसमाधिमान् लोके दुर्लभतर

इति गम्यते । स ब्रह्मविद्वरिष्ठः सुरेन्द्रवन्दितपदः । सुरे-

न्द्रः देवेन्द्रः तेन वन्दितो नमस्कृतः यस्य स तथा । नूनं

सत्यं अस्मिन्नर्थे न संशयः । एवं मम मनीषेति स्पष्टम् ।

Colophon:

मनीषापञ्चकस्यैवंकृता०... ।

Subject: Maniṣāpañcakavyākhyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. Many works of this author are printed but not this.

॥ महावाक्यमन्त्रः ॥

7380. MAHĀVĀKYAMANTRAH.

Burnell's Catalogue No. 6474.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Sheets—12.
Lines—11-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—48. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अस्य श्रीमहावाक्यमन्त्रस्य परब्रह्म ऋषिः । परमा-
त्मा देवता । अव्यक्ता गायत्री छन्दः । तद्वीजम् । त्वमिति
शक्तिः । असीति कीलकम् । मम समस्तपापक्षयार्थे ज्ञान-
विज्ञानद्वारा मोक्षसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः × ×

अथ ध्यानम् ।

देहो देवालयः प्रोक्तो जीवो देवः सदाशिवः ।

त्यजन्त्यज्ञाननिर्मास्य सोऽहंभावेन पूजयेत् ॥ १ ॥

परो रजसे सावदौ । अहं ब्रह्मासि । ब्रह्माहमस्मि ।

सोऽहं तत्त्वम् । तत्त्वमसीति ॥ इति श्रीमच्छंकराचार्यवि-

रचितं महावाक्यं संपूर्णमस्तु ॥

प्रकटनां कुर्यात् । श्रीगुरुनाथार्पणमस्तु । श्री विज्ञानं
ब्रह्मेति अहं ब्रह्मास्मि । ब्रह्माहमस्मि ।

यजुर्वेद (वाक्या)नि । × ×

अथ महावाक्यार्थबोधप्रकारं व्याख्यास्यामः । तत्तम-
सीति सौम्य महावाक्यमिति ।

End:

“ ब्रह्मविदामोति परं, “ यस्य देवे परा भक्तिः यथा
देवे तथा गुरो ” ओमिति श्रीः ॥

Subject: Mahāvākya mantra. Śrī Saṅkara's text with an
anonymous gloss and with certain quotation.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ महावाक्यमन्त्रः ॥

7331. MAHĀVĀKYAMANTRAH.

Not Noticed by Burnell No. 15569 a.

Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheet—1.
Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—20. Author—?. Complete. Not Printed.

Beginning:

श्री शुद्धरानन्दगुरवे नमः ॥ ॐ ।

अस्य श्री महावाक्यमन्त्रस्य सदाशिव ऋषिः ।

अथ ध्यानम् ।

शुद्धस्फटिकसङ्काशं त्रिनेत्रं चन्द्रशेखरम् ।

इन्दुमण्डलमध्यस्थं वन्दे देवं सदाशिवम् ॥

End:

महाकारणदेहनिरसनार्थे ।

पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा यावत्पतति भूतले ।

उत्थाय च पुनः पीत्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥

Colophon: Nil.

Subject: Mahāvākya mantra.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

The other work contained herein is Aṣṭādaśśloka Itā.

॥ महावाक्यमन्त्रः ॥

7332. MAHĀVĀKYAMANTRAH.

J. L. Collection No. 970.

Substance—Paper. Size— $6\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Sheets—6.

Lines—7-8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—80. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7330.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ महावाक्यविवरणम् ॥

7333. MAHĀVĀKHYAVIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9667 c. Page 94. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15×1½ inches. Leaves—2
 (1-2) in the middle. Lines—9 to a Page. Script—Grantha.
 No. of Granthas—40. Author—Saṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning:

यदज्ञानप्रभावेण दृश्यते सकलं जगत् ।

यज्ज्ञानाच्छ्रेय आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥

ब्रह्मज्ञानाय वेदान्तमहावाक्यार्थं विचारयिष्यामः ।

महावाक्यं नाम तत्त्वमसि, अहं ब्रह्मास्मि अयमात्मा ब्रह्म
 ब्रह्मैवेदं सर्वम् ।

End:

भिद्यते हृदयग्रन्थिः छिद्यन्ते सर्वसंशयाः ।

क्षीयन्ते चास्य कर्माणि तस्मिन् दृष्टे परावरे ॥

इत्येवमादिभ्रुतिस्मृतिसहस्रेभ्योऽयमर्थोऽभिधीयते । नमो

ब्रह्मविद्भ्यो नमो ब्रह्मविद्भ्यः ।

ब्रह्मविद्यापरं यत्तन्न भूतं न भविष्यति ।

Colophon:

इति श्री भाष्यकारविरचितवेदान्तमहावाक्यविवरणं

समाप्तम् ।

Subject: Mahāvākyavivaraṇam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein vide 7458.

This work is attributed to Śaṅkarācārya is known generally by many names, one of which is Mahāvākyadarpaṇa. It is published under this name from Ellore with metrical translation in Telugu by K. Pattābhirāmaśarma. Burnell gives this Ms. the name Mahāvākyavivekāṛthasākṣivivaraṇa.

No. of	Folios	No. of	Lines	Script	Language	Condition	Remarks
1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31
32	32	32	32	32	32	32	32
33	33	33	33	33	33	33	33
34	34	34	34	34	34	34	34
35	35	35	35	35	35	35	35
36	36	36	36	36	36	36	36
37	37	37	37	37	37	37	37
38	38	38	38	38	38	38	38
39	39	39	39	39	39	39	39
40	40	40	40	40	40	40	40
41	41	41	41	41	41	41	41
42	42	42	42	42	42	42	42
43	43	43	43	43	43	43	43
44	44	44	44	44	44	44	44
45	45	45	45	45	45	45	45
46	46	46	46	46	46	46	46
47	47	47	47	47	47	47	47
48	48	48	48	48	48	48	48
49	49	49	49	49	49	49	49
50	50	50	50	50	50	50	50
51	51	51	51	51	51	51	51
52	52	52	52	52	52	52	52
53	53	53	53	53	53	53	53
54	54	54	54	54	54	54	54
55	55	55	55	55	55	55	55
56	56	56	56	56	56	56	56
57	57	57	57	57	57	57	57
58	58	58	58	58	58	58	58
59	59	59	59	59	59	59	59
60	60	60	60	60	60	60	60
61	61	61	61	61	61	61	61
62	62	62	62	62	62	62	62
63	63	63	63	63	63	63	63
64	64	64	64	64	64	64	64
65	65	65	65	65	65	65	65
66	66	66	66	66	66	66	66
67	67	67	67	67	67	67	67
68	68	68	68	68	68	68	68
69	69	69	69	69	69	69	69
70	70	70	70	70	70	70	70
71	71	71	71	71	71	71	71
72	72	72	72	72	72	72	72
73	73	73	73	73	73	73	73
74	74	74	74	74	74	74	74
75	75	75	75	75	75	75	75
76	76	76	76	76	76	76	76
77	77	77	77	77	77	77	77
78	78	78	78	78	78	78	78
79	79	79	79	79	79	79	79
80	80	80	80	80	80	80	80
81	81	81	81	81	81	81	81
82	82	82	82	82	82	82	82
83	83	83	83	83	83	83	83
84	84	84	84	84	84	84	84
85	85	85	85	85	85	85	85
86	86	86	86	86	86	86	86
87	87	87	87	87	87	87	87
88	88	88	88	88	88	88	88
89	89	89	89	89	89	89	89
90	90	90	90	90	90	90	90
91	91	91	91	91	91	91	91
92	92	92	92	92	92	92	92
93	93	93	93	93	93	93	93
94	94	94	94	94	94	94	94
95	95	95	95	95	95	95	95
96	96	96	96	96	96	96	96
97	97	97	97	97	97	97	97
98	98	98	98	98	98	98	98
99	99	99	99	99	99	99	99
100	100	100	100	100	100	100	100

MAHĀVĀKYAVIVARAṆA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7334	B. L. 6473	Paper	6×3½	7	6-7	Devanāgarī.	Incomplete, wants end Burnell calls this work Jñānaprabhāva.
7385	" 6588	"	6½×4½	10	9	"	Complete.
7386	J. L. 971	"	5½×4	3	11	"	"
7337	" 972	"	7×4½	4	12	"	"
7338	" 973	"	8½×4½	4	9	"	"
7339	" 6416 b	"	9½×4	1 (5th)	6	"	Fragments only.

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7337 After the colophon is given the following 3 verses:—

एकाकी निस्पृहश्चान्तः पाणिपात्रो दिगम्बरः ।

कदा शम्भो भविष्यामि कर्मनिर्मूलनक्षमः ॥ १ ॥

हृदाकाशे चिदादित्ये सदा भाति निरन्तरम् ।

नास्तमेति न बोदेति कथं सन्ध्यामुपास्महे ॥ २ ॥

मृता मोहमयी माता जातो बोधमयस्सुतः ।

सुतकद्वयसंप्राप्तौ कथं सन्ध्यामुपास्महे ॥ ३ ॥

॥ महावाक्यविवरणम् ॥

7340. MAHĀVĀKYAVIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 11440 i. Page 185. Right column.
 Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{3}{4} \times 1$ inches. Leaves—7.
 Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas
 —75. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning :

ब्रह्मानन्दं परमसुखदं केवलं मानमूर्तिं

द्वन्द्वातीतं गगनसदृशं (तत्त्वमस्यादि) लक्ष्यम् ।

(एकं) नित्यं विमलमचलं सर्वघीसाक्षिभूतं

मावातीतं त्रिगुणरहितं सद्वरं तन्ममामि ॥

End:

यस्य देवे परामक्तिः यथा देवे तथा गुरौ ॥

Colophon:

इति श्रीपर(म)हंसपरिव्राजकाचार्यश्रीशङ्कराचार्यविरचितं महावाक्य-
विवरणं समाप्तम् ॥

Subject: Mahāvākyavivaraṇam.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. For the other works contained herein see remarks under No. 6724.

This work is not noticed by Burnell.

The text of this Ms. differs from that given in No. 7883.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7341. MAHĀVĀKYAVIVEKAḥ—
AṢṬAŚLŌKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9672 I.

Substance—Palm leaf. Size— $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves

—8. Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of

Granthas—100. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed.

Beginning:

येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ।

स्वादस्वादु विजानाति तत्प्रज्ञानमुदीरितम् ॥ १ ॥

चतुर्मुखेन्द्रदेवेषु मनुष्याश्चगवादिषु ।

चैतन्यमेकं ब्रह्मातः प्रज्ञानं ब्रह्ममयपि ॥ २ ॥

End:

दृश्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तत्त्वमीर्यते !

ब्रह्मशब्देन तद्ब्रह्म स्वप्रकाशस्वरूपकम् ॥ ५ ॥

Colophon:

इति श्रीमहावाक्यविवेकः समाप्तः । इदं सीतारामेण लि-
खितम् ॥

Subject: Mahāvākhyavivekaḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For other work contained herein see remarks under No. 1043. This work is otherwise called *Astaślokī*. This is ascribed to Śaṅkarācārya. But nowhere is it printed as such.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7342. MAHĀVĀKYAVIVEKAḥ—
ASTAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9722 m. Page 94. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaf—1
(19th leaf). Lines—6 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning, colophon and subject—Same as No. 7341.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 1049.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7343. MAHĀVĀKYAVIVEKAḤ—

AṢṬAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9827 e.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
2 (20-21). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7341.

Colophon:

इति + समाप्तः ॥

हृदयकमलमध्ये दीपवत् वेदसारं

प्रणवमयमतर्क्यं योगिभिर्ध्यानगम्यम् ।

हरिगुरुशिवयोगं सर्वभूतस्थमेकं

सकृदपि मनसा वा ध्यायते यस्तु मुक्तः ॥

भाष्येण लिखितमिदं वेदान्तपुस्तकम् ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other
works contained herein see remarks under No. 1052.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7344. MAHĀVĀKYAVIVEKAḤ—

AṢṬAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9675 c.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—1 (last leaf). Lines—8 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7841.

Colophon: Nil.

Subject: Mahāvākyaviveka Aṣṭaśloki.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other works contained herein are :—

- 1 वेदान्तसारः
- 2 भागवतव्याख्या
- 3 अष्टश्लोकी

॥ मायापञ्चकम् ॥

7345. MĀYĀPAÑCAKAM.

P. A. Collection No. 78 b.

Substance—Paper. Size— $7\frac{3}{4} \times 4$ inches. Sheets—1. Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

निरुपमनित्यनिरंशकेऽप्यखण्डे

मयि चित्ति सर्वविकल्पनादिशून्ये ।

घटयति जगदीशजीवभेदं

अघटितघटनापटीयसी माया ॥

End:

विधिहरिभवभेदमप्यखण्डे

वत विरचय्य बुधानपि प्रकामम् ।

अमयति हरिगर्भभेदभावा

नघटितघटनापटीयममाया ॥

Colophon: Nil.

Subject: Māyāpañcakam—on the nature of Māyā and its results.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other works contained herein are Kaupīna and Pādukā pañcakas. This work is published in the Memorial Edition by Sri Vāpi Vilās Press, Srirangam.

॥ लघुवाक्यवृत्तिप्रकरणम् ॥

7346. LAGHUVĀKYAVRTTIPRAKARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9748 d.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—1 (29th only). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—20. Author—Saṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

स्थूलो मांसमयो देहः सूक्ष्मः स्याद्वासनामयः ।

ज्ञानकर्मेन्द्रियैः सार्धं धीप्राणौ तच्छरीरगौ ॥ १ ॥

प्रज्ञानं कारणं साक्षी बोधस्तेषां विभासकः ।

बोधाभासो बुद्धिमतः कर्ता स्यात्पुण्यपापयोः ॥ २ ॥

स एव संसरेत्कामवशाह्लोकद्वये सदा ।

बोधाभासाच्छुद्धबोधं विविच्यादथ यत्नतः ॥ ३ ॥

End:

देहात्मधीवद्ब्रह्मात्मधीदाढ्ये कृतकृत्यता ।

यथा तथायं त्रियते मुक्तो नास्त्यत्र संशयः ॥

Colophon:

इति श्रीमदाचार्यस्वामिभिः कृतं लघुवाक्यवृत्तिप्रकरणं

समाप्तम् ।

Subject: *Laghuvākyaavṛttiprakaraṇam*—a short treatise on
advaitic philosophy based on the bigger work of the
same name.

Remarks: —The Ms. is in a fairly good condition.

This work has been published at Poona with a Marathi
translation and edited by Tryambaka Hari Āpte. This is also
published by Śrī Vāṇī Vilas Press, Srīrangam in the Memo-
rial Edition.

॥ वाक्यवृत्तिः ॥

7347. VĀKYAVṚTTIḥ.

Burnell's Catalogue No. 6496 b.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—4.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—60. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning:

सर्गस्थितिप्रलयहेतुमचिन्त्यशक्तिं

विश्वेश्वरं विदितविश्वमनन्तमूर्तिम् ।

निर्मुक्तबन्धनमपारसुखाम्बुराशिं

श्रीवल्लभं विमलबोधधनं नमामि ॥ १ ॥

यस्य प्रसादाद्दहमेव विष्णुः

पथ्येव सर्वं परिकल्पितं च ।

इत्थं विजानामि सदात्मरूपं

तस्याद्भिपश्यं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ २ ॥

तापत्रयाग्निसन्तप्तः काश्चिदुद्दिग्गमानसः ।

क्षमादिसाधनैर्युक्तः स गुरुं परिपृच्छति ॥ ३ ॥

End:

विशीर्णकार्यकरणो भूतसूक्ष्मैरनावृतः ।

विमुक्तकर्मनिगडः सद्य एव विमुच्यते ॥

प्रारब्धकर्मवेगेन जीवन्मुक्तोऽथवा भवेत् ।

कंचित्कालमनारब्धकर्मबन्धस्य संक्षये ॥

निरस्तातिशयानन्दं वैष्णवं परमं पदम् ।

पुनरावृत्तिरहितं कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥

Colophon:

वाक्यवृत्तिः समाप्ता ॥

Subject: Vākya-vṛtti a treatise embodying the leading

principles of Advaita Vedānta in the form of a discourse between a teacher and a pupil.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under Pañcikṛtāṅkā.

This work is published in many languages particularly along with Viśveśvara's Commentary in the Ānandāsrama series, Poona.

VĀKYAVR̥TTI.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7848	B. L. 9722 k.	Palm leaf.	$16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	4 (12-15)	7	Grantha.	Complete.
7849	" 9829 c.	"	$14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	5 (12-16)	6	"	"
7850	" 9884 b.	"	$16 \times 1\frac{1}{2}$	4	5	Telugu.	"
7351	" 12086 m.	"	$14\frac{1}{2} \times 2$	3 (4-6)	10	Grantha.	"
7852	J. L. 974	Paper.	$5\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$	4	8	Devanāgarī.	"

DETAILED REMARKS

on the

VĀKYAVṚTTI MSS. IN THE ABOVE TABLE.

- 7348 At the end of this work is given the following additional verse :—

अलं विकल्पैरहमेव देवतं
मयि स्थितं विश्वमिदं चराचरम् ।
इदं रहस्यं मम येन दर्शितं
स चिन्तनीयो गुरुरेव केवलः ॥

- 7349 For the other works contained herein see remarks under No. 1049.

- 7349 The works contained herein are—

1 वेदान्तसार 2 अष्टाङ्गयोग 3 दशाङ्गयोग & 4 एकश्लोकीव्याख्या

- 7350 For the other works contained herein see remarks under No. 7117.

- 7351 The works contained herein are—1. Mantras, 2. Ātma-bodha, 3. Vākyavṛtti & 4. Mahāvākyas.

॥ वाक्यवृत्तिः—सटीका ॥

7353. VĀKYAVṚTTIḤ—SATĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6495. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—16.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—260. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीमहागणपतये नमः ॥

पारम्पर्येण वेदा यद्वदन्ति परमं पदम् ।

तदहं ब्रह्म निर्भेदं सत्यादिपदलक्षितम् ॥

मुमुक्षुजनानुजिघृक्षयावाक्यवृत्तिसंग्रहप्रकरणं प्रारम्भ-
माणः विज्ञोपप्लवोपशमार्थ[द]प्रयोजनसिद्धये परदेवताप्र-
णामरूपं मङ्गलाचरणं मुखतः संपादयन् प्रकरणप्रारम्भापे-
क्षितमनुबन्धत्रयं च विषयसंबन्धप्रयोजनलक्षणं संक्षिप्य
प्रतिपादिसौकर्यार्थं कथयति ।

सर्गस्थिति + नमामि ॥

End:

निरस्तातिशयानन्दं + कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥ ५५ ॥

न च गतिपूर्वकं तस्य प्राप्यत्वं सर्वत्रम्याप्यत्वादित्या-
ह— वैष्णवमिति । इह हिरण्यगर्भादिपदापेक्षया वैलक्षण्यं
वक्तुं परममुक्तं तस्य प्रामाणिकत्वविवक्षया पदमितिविशे-
षितं । पुनरावृत्तौ हेत्वभावादात्मन्तिकी मुक्तिरेवेत्याह—
अपुनरावृत्तीति । न चैतदन्यभाववदशेषव्यापकमिष्यते ।
किं त्वद्वितीयतया परिपूर्णत्वेनावस्थितामित्याह । कैव-

ल्पमिति । तदेवं प्रश्नचतुष्टयनिष्ठं कथनद्वारा तत्त्वज्ञानं
मुक्तिसाधनं संक्षेपतो निर्धारितमिति स्थितम् ॥

वाक्यवृत्तेरियं वृत्ती रुचिरा रचिता मया ।

पूता रुचिरतां याता संगता पुरुषोत्तमे ॥ ५५ ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीशंकराचार्यविरचितायां(?)

वाक्यवृत्तिटीकायां संकलितायां संपूर्णमस्तु ।

Subject: Vākyavṛtti with commentary.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The Tika has not been published. The colophon is vague.

॥ वाक्यवृत्तिव्याख्या ॥

1354. VĀKYAVṚTTIVYĀKHYĀ.

Barnell's Catalogue No. 9825. Page 91. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—

90. Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—1000. Author—Viśveśvarapaṇḍita. Complete.

Printed.

Beginning:

ब्रह्माहमेतन्मयि भाति विश्वं

श्रीमाधवग्राहगुरोः प्रसादात् ।

अन्वर्थविश्वेश्वरपण्डितार्यः

तस्याह्निपत्रं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ १ ॥

परमकृपानिधयः श्रीमच्छङ्करभगवत्पादाः तापत्रयार्क-
सन्तप्तानां अपरिमितजनानादिसंसाराश्वश्रमपीडितानां

अधिकारिणामभिन्नेन ब्रह्मतादात्म्यसिद्धये प्रकरणप्र-
तिपाद्याद्वितीयबोधस्मरणपूर्वं नमस्कारस्य अवश्यकर्तव्यतां
द्योतयन् स्वगुरुं नमस्कुरुते । सर्गस्थितिमिति ।

End: (leaf ६6)

निरस्तातिशय + प्रतिपद्यते ॥

वैष्णवं परमं पदं प्रतिपद्यत इत्यन्वयः विषु व्याप्तावि-
त्यसाक्षातोर्विष्णुशब्दः समुत्पन्नः ।

(leaf 90) ब्रह्मैव भवति । तरति शोकमात्मवित् ।
ब्रह्मविदामोति परं इत्यादिश्रुतिस्मृतिपुराणेभ्योऽयमर्थो-
ऽप्यवसीयते ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्करभगवत्पादविरचित-
वाक्यवृत्तिप्रकरणस्य श्रीमाधवयोगिशिष्यविश्वेश्वरपण्डि-
तकृता टीका समाप्ता ।

श्रीगोपालकृष्णस्वामिने नमः ।

Subject: Vākyaṅgīttivākyā.

Remarks:—The Ms. is in good condition. There are four loose verses at the end and 2 leaves of loose verses at the beginning also. This commentary is published with the text in Ānandāśrama Series, Poona.

नौमीढ्यतेऽध्ववपुषे तदिदं वराय

गुह्यावतंसपरिपिच्छलसन्मुखाय ।

वन्यस्रजे कबलवेत्रविषाणवेणुं

लक्ष्मी श्रये मृदुपदं पशुपाङ्गजायाम् ॥

On the title leaf is given

‘वाक्यवृत्तिव्याख्यानं भक्तप्रियस्वामिनां सम्पुटम्’

VĀKYAVṚTṬIVYĀKHYĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7355	B. L. 6415	Paper.	6½ × 4	51	8	Devanāgarī.	Complete.
7356	" 9672 d.	Palm leaf.	10½ × 5½	49	5 or 6	Grantha.	"
7357	" 9826 b.	"	19½ × 1½	35	8	"	"
7358	" 9829	"	16½ × 1½	29 (93-127)	5	Telugu.	"
7359	" 9830	"	17 × 1½	25 (18-42)	7	Grantha.	"
7360	" 9831	"	17 × 1½	13	8	Telugu.	"
7361	" 11489 b.	"	11½ × 1½	31 (58-88)	7	Grantha.	"
7362	S. S. 116	Paper.	12 × 4½	24	9	Devanāgarī.	"

DETAILED REMARKS

on the

VĀKHYAVṚTTIVYĀKHYĀ MS.

7855, 7858, 7860, 7861, 7864.

End:

॥ निरस्त + प्रतिपद्यते ॥

जीवस्य परमेश्वरांशत्वेन वस्तुतो निरूप्यत्वाभावा-
 द्विप्रयोगो नास्तीत्याह तथा चोक्तं भगवता— ' सद्गत्वा
 न निर्वर्तन्ते तद्धाम परमं मम ' इति ॥ तद्धामगतस्य आ-
 काशवत्सर्वगतत्वेन जीवस्यान्यगवस्य तत्प्राप्तेरयुक्तत्वात् ।
 प्राप्तिर्नाम तद्भावापत्तिरिति ज्ञापयन्नाह— कैवल्य-
 मिति ॥

7859 End:

कैवल्यमिति ॥ अतस्सर्वदेशकालवस्तुव्यापकत्वादेव
 परममुत्कृष्टं प्रतिपद्यत इति पदं स्वरूपमित्यर्थः ॥

7856 For the other works contained herein see remarks under
 No. 1043.

7857 For the other works contained herein see remarks under
 No. 7895.

॥ वाक्यवृत्तिः ॥

7363. VĀKHYAVṚTTIḤ.

Substance—Palm leaf. Size—18×1 inches. Leaves—24 (26-49). Lines—9 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—800. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

शुचिस्मृति + शंकरम् ॥

இதுக்கல் ௨௦ : வடிவஜாதாவாயி விடுபுபுர...பேரை ஒ
டைத்தாயிருக்கினுன். மு...தி லுரதி வுராணங்களுக்கு
குடியாயி உயர்வாதரநாயி டொகத்துக்கு எல்லாம் க
கத்தைப்பண் னுதிவவான முகந குடியுக்கு நமஸ்
கரிக்கிறேன்.

End:

निरस्तातिशय + प्रतिपद्यते ॥

அவனை...பிரதிபாதிக்கப்படுகிறவனென்று சாஸ்திரஸி
காண்.

Colophon:

वाक्यशुचिप्रकरणम् समाप्तम् ॥

.....तत्

श्रम्यन्ताञ्च समालोक्य पण्डितास्समदर्शिनः ॥

वाक्यशुचिप्रकरणम् शास्त्रम् ॥

Subject: Vākyavṛtti with Tamil explanation.

Remarks:—The Ms. is in good condition. At the beginning we have 2 leaves repeating the beginning verses of Vākyavṛtti itself with Tamil meaning. The Tamil commentary is not printed.

॥ वाक्यसुधा ॥

7364. VĀKYASUDHĀ.

Barnell's Catalogue No. 9827 d.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—5
(16-20). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—47. Author—Śaṅkarācārya ?. Complete.
Printed.

Beginning:

दृश्यं सर्वमनात्मा स्यात् दृगेवात्माऽविकारिणी ।

आत्मनात्मविवेकोऽयं कथितो ग्रन्थकोटिभिः ॥ १ ॥

रूपं दृश्यं लोचनं दृक् दृक्दृश्यं दत्तु मानसम् ।

दृश्या धीवृत्तयः साक्षी दृगेव न तु दृश्यते ॥ २ ॥

End:

प्रातिभासिकजीवस्य लये स्युर्व्यावहारिके ।

तल्लये सच्चिदानन्दाः पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥ ४७ ॥

Colophon :

इति दृक्दृश्यविवेकं सम्पूर्णम् ।

Subject: Vākyasudhā a treatise dealing with the principles of Advaita Vedānta with reference to the object to be seen and the seeing-self.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 1052. This work is otherwise known as Dṛgdr̥śyaviveka. Different traditions ascribe this work to Śaṅkara and also to Bhāratīrtha.

Vidyāraṇya. This work has been commented upon by many among them being Brahmānandabhārati and Viśveśvara. The former calls the author as Bhāratīrtha and the latter as Vidyāraṇya. Whether Bhāratīrtha Vidyāraṇya is one person or Bhāratīrtha and Vidyāraṇya are different is a point which is not yet free from doubt. Brahmānandabhārati himself in one of his introductory verses says

“ नत्वाग्नीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ”

This supports the theory of duality. This is further supported by Ramakṛṣṇa a pupil of Vidyāraṇya himself and commentator of his Guru's famous work Pañcadaśī in his introductory portion of his commentary. There is a third commentary on this work by Bhīmadāsabhūpāla which follows the other tradition and ascribes this work to Śaṅkara. This tradition is followed by many publishers of the work. (Please Vide page 926 under Śaṅkarācārya, Supplementary Catalogue of Sanskrit works in British Museum).

Bhāratīrtha is himself the author of a work called Vaiyāsika Nyāyamālā in which he says

“ प्रणम्यपरमात्मानं श्रीविद्यातीर्थरूपिणम् ”

This to a very great extent proves that Bhāratīrtha and Vidyāraṇya are two different disciples of one Guru Śrividya-īrtha.

This work is published at Benares along with Brahmānanda Bhārati's commentary in a joint volume containing Vidyāraṇya's Anubhūtiprakāśa.

॥ वाक्यसुधा ॥

7365. VĀKYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 9884 c. Page 95. Left column.
 Substance—Palm leaf. Size— $16 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—4
 (4-7). Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of
 Granthas—47. Author—Śaṅkarācārya Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7864.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other
 works contained herein see remarks under No. 7117.

॥ वाक्यसुधा ॥

7366. VĀKYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue. No. 9896 b.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
 3-7. Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
 thas—47. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning—Same as No. 7864.

End:

प्रतिभासिकजीवस्य + पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥

*

*

केवलं ब्रह्मैव भवति सोऽयमेव सर्ववेदान्तसिद्धान्तः ।

एतत्प्रकरणं सम्यगालोचयति(यो)मुमुक्षुः स जीवन्मुक्तः

कृतकृत्यो भवति । हरिः ओं ॥

Colophon:

इति श्री + शंकराचार्यकृतवाक्यसुधा समाप्ता ॥

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 7169.

॥ वाक्यसुधा ॥

7367. VĀKYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 9722 e.

Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—5 (15-19). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—60. Author—Śaṅkarācārya Complete. Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7364.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 1049. Vol. II.

॥ वाक्यसुधाटीका ॥

7368. VĀKHYASUDHĀTĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6426. Page 91. Left column.

Substance—Paper. Size— $7\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Sheets—42. Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—320. Author—Brahmānauda Bhārati. Complete. Printed.

Beginning:

कारणं खादिजगतां मारणार्थमनागसम् ।

वारणाननमात्मानपद्वयं समुपास्महे ॥ १ ॥

परापश्यन्त्यादिदेहां प्रणताभीष्टदायिनीम् ।

सत्यज्ञानानन्दरूपां ध्याये नान्यां सरस्वतीम् ॥ २ ॥

अभिषिच्य कृपावर्षैः आत्मस्थं यः करोति मां ।

तं सर्वसाक्षिणं वन्दे रामानन्दमुनीश्वरम् ॥ ३ ॥

यत्कटाक्षमुधासिन्धौ मज्जता पुण्यपाकतः ।

मया ज्ञानमणिलब्धः तमानन्दगुरुं भजे ॥ ४ ॥

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ।

मया वाक्यमुधाटीका यथामति विरच्यते ॥ ५ ॥

❀

❀

ज्योतिः शान्तमनन्तमेकमजरं मायातिगं शाश्वतं

नित्यं निर्विषयं निरन्तरसुखं यत्तत्पदं धीमहि ।

यन्मायागुणसंबृतं त्रिविधतामासाद्य जीवत्रयं

लोके भाति विचारतस्तु सकलं रामान्न किञ्चित्परम् ॥ ८ ॥

॥ मृ ॥

दृश्यं सर्वमनात्मा स्यात् + कथितो ग्रन्थकोटिभिः ॥१॥

End:

प्रातिभासिक + साक्षिणि ॥ ८५ ॥

❀

❀

एतत्प्रकरणं यस्सम्यगालोचयति मुमुक्षुः सन् जीव-

न्मुक्तो भवति कुतकुत्सो भवति ॥ ४५ ॥

Colophon:

इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

Subject: *Dṛkdrśyaviśeṣakavyākhyā* known also as *Vākyasudhā-
ṭīkā* a commentary on *Vākyasudhā*.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This com-
mentary is printed along with the text at Benares and
published by Devakīnandana Sastri Darśanāṅkara and by
Brahmacārī Chetanaśvarūpa. For further details see under
No. 7864.

॥ ५ ॥ इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

॥ ५ ॥ इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

॥ ५ ॥ इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

॥ ५ ॥ इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

॥ ५ ॥ इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

॥ ५ ॥ इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

Printed

Benares

इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

॥ ५ ॥ इति वीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यकृता वाक्यसुधा
समाप्ता ।

VĀKYASUDHĀTĪKĀ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7369	B. L. 6427	Paper.	8½ × 4½	17 (46-62)	10	Devanāgarī.	Complete.
7370	"	Palm leaf.	15½ × 1½	35	7	Grantha.	"
7371	"	"	16 × 1½	18	8	Telugu.	"
7372	"	Paper.	9½ × 4	12 (8-14)	9	Devanāgarī.	Incomplete.
7373	P. A. 73	"	8½ × 4	17	6-10	"	"

॥ वाक्यसुधाव्याख्या ॥

7374. VĀKYASUDHĀVYĀKHYĀ.

P. A. Collection No. 72.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—9.
 Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—303. Author—Bhīmadāśabhūpāla. Com-
 plete. Not printed.

Beginning:

ओन्नमः परमात्मने ॥

श्री भीमदासभूपालो निजबुद्धिविशुद्धये ।

पदैर्वाक्यसुधामेतां विवेचयति निर्मलैः ॥ १ ॥

तत्र तावद्भगवान् शङ्कराचार्योऽविद्याविषधरमुषितप्र-
 बोधस्य जगतोऽनुग्रहाय वाक्यसुधानाम् शास्त्रसङ्ग्रहं
 चकार । तत्रायमाद्यः श्लोकः ।

रूपं + दृश्यते ॥ १ ॥

अस्यार्थः ॥ रूपं दृश्यमेव भवति तत्र लोचनं दृक्
 पश्यतीति दृक् । दृग्लोचनं दृश्यमपि भवति तत्र मानसं
 दृक् द्रष्टु । मनसा हि लोचनं गृह्यते । घीवृत्तिश्चन्द्रेण मनो-
 वृत्तय उच्यन्ते । ताः लोचनापेक्षया दृश्याः ।

End:

प्रातिभासिक + साक्षिणि ॥ ४५ ॥

अस्यार्थः । तथा प्रातिभासिकजीवस्य सच्चिदानन्दा

भावा व्यावहारिके तिष्ठन्ति । तस्य विलये सच्चिदानन्दाः
साक्षिणि पर्यवस्यन्ति इति सिद्धम् ॥

यत्तुवाक्यसुधामेतां विवृत्य विशदेः पदैः ।

पुण्यं मयाऽर्जिता किञ्चित्द्रव्याणि समर्पितम् ॥ ४६ ॥

सन्दर्भोऽयं योगिनामेव गम्यः

सम्पण्यातुं याति नो मादृशोऽत्र ।

ब्राह्मी देवी वर्तते मे न जाने

जिह्वेऽजिह्वे वा पथि प्रस्थितेति ॥

Colophon:

त्रिपाठीश्रीवङ्गनदेवानां कृतिरियं विवृतिः ॥

Subject: Vākyasudhāvyākhyā with text.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The author seems to be called by two names from a comparison of the introductory verse and the colophon. This author ascribes the Vākyasudhā to Śaṅkarācārya. For further remarks see under No. 7364.

॥ वाक्यसुधाव्याख्या ॥

7375. VĀKYASUDHĀVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9798. Page 94. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—

—48. Lines—7 to a Page. Script—Grantha and Tamil.

No. of Granthas—1100. Author—Viśveśvara ? Com-
plete. Not Printed.

Beginning:

லோகத்திலே பரமசிவபாளுவாயிருக்கிற வித்யாரண்ய
ஸ்வாமியன் முழுசுஷ்டுக்களாயிருக்கிற பேர்களை உத்தேசிச்ச
பஞ்சதசப்ராணங்களை லேதாந்த கிரந்தங்களை பண்ணி
அதற்குப் பிற்பாடு அந்தகிரந்தார்த்த விசாரத்திலே அந்நி
காரிகளாய் மந்த புத்திகளாயிருக்கிற பேர்களை அனு.....
ரத்தின் பொருட்டு வாச்சியஸுதை என்று பேரைஉடைத்தா
யிருக்கிற நிதித்யாஸை கிரந்தத்தைப்பண்ணினார். அந்தகிர
ந்தத்திற்கு விச்வேசுவர ராமானந்த பாதிசுருக்கு அந்த
சூத்ரத்தை ஸாஷ்டயினாலே ரசித்திரதின்பொருட்டு சூத்ரி
யிலே விக்கினேசுவரனை நமஸ்கரிக்கிறேன்: —————

कारणं खादिजगतां मारणार्थमनागसम् ।

वारणाकृतिमात्मानमद्वयं समुपास्महे ॥

இதற்கு அர்த்தம், ஆகாசாதி ஐகந்தத்துக்கு காரணமாயிருக்
கிறவாய் உபநிஷத்துக்களாலே பிரதி பாதிக்கப்படுகிறவ
ராய் புண்ய.....லே இருக்கிறவாய் அத்விதீயாய் ஆத்மன்
வருபாய் ஆனயினுடையமுகம் போலிருக்கிற முகத்தை
புடைத்தாயிருக்கிற விக்கினேசுவரனை நான் நமஸ்கரிக்கி
றேன்.

End:

प्रतिमासिकजीवस्य + पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥

न निरोधो न चोत्पत्तिर्न बोधो न च वाचकः ।

न मुमुक्षुः न वै मुक्त इत्येषा परमार्थता ॥

என்கிற ஒருதிப்பிரமாணத்தினாலே பரமார்த்த தருஷ்
கையை அதுவாரித்த.

✽

✽

இந்தப்பிரமாணத்தின் அர்த்தத்தை.....

ஸம்சய ஸம்பாவண விபரீதபாவண.....

Colophon:

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य....शिष्यस्वयम्प्रकाशशिष्यहयग्रीव
शिष्यविश्वेश्वरमुनिदृक्दृश्यविवेकस्य व्याख्यानप्रकरणं स-
माप्तम् ॥

वाटशं + न विद्यते ॥

Subject: Vākyasudhā Dṛkdrśyaviveka with Tamil explana-
tion.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This author
ascribes Vākyasudhā to Vidyāranyamuni. For further re-
marks see under No. 7364. The commentary is not printed.

॥ वाक्यसुधाव्याख्या ॥

7376. VĀKYASUDHĀVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9799 a. Page 94. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—9½ × 1½ inches. Leaves
—40 (7-46). Lines—6 to a page. Script—Grantha.
No. of Granthas—800. Author—?. Incomplete. Not
printed.

Beginning: ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

....ॐ गनक नुन्नु असं - दासीनुण्डु गनकनुनु

आतनिकि जाग्रतु आदै मोक्षम् अन्तमैन * *

छायाहंकारयैरेक्यं तत्प्रायः पिण्डवन्मतम् ।

तदहंकारतादात्म्यात् देहश्चेतनतामगात् ॥

End:

प्रतिभासिकजीवस्य + पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥

अत्रापि दाष्टान्तिकमन्दुनु प्रातिभासिकजीवस्य *

अनुभवानङ्ग तेच्छु कोञ्चुञ्जण्डो बाण्डु मत्तुण्डु सन्देहं

लेदु सिद्धम् ॥

Subject: Vākyasudhā Dṛkdrśyaviveka with Telugu explanation.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. It wants both beginning and end. The Telugu explanation is not printed.

At the end there are three leaves, two of which represent a Sivastotra and in the third leaf there are some Śaivaśākuna & Vedāntic ślokas. At the beginning also there are three leaves in Telugu & Sanskrit, dealing with some Vedāntic topic.

॥ विज्ञाननौका ॥

7377. VIJÑĀNANAUKĀ.

S. S. Collection No. 67 c.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheet—1
(2nd sheet). Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī.
No. of Granthas—20. Author—Śaṅkarācārya. Com-
plete. Printed.

Beginning:

ॐ । तपोयज्ञ(दा)नादिभिश्शुद्धबुद्धिः

विरक्तो नृपादेः पदे तुच्छबुद्ध्या ।

परित्यज्य सर्वं यदामोति तत्त्वं

परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ १ ॥

End:

स्वरूपानुसन्धानरूपां स्तुतिं यः

पठेदादराङ्गकिर्मावो मनुष्यः ।

शृणोतीह वा निष्कमुद्युक्तचित्तो

भवेद्दिष्णुरत्रैव वेदप्रमाणात् ॥ ९ ॥

Colophon:

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिता विज्ञाननौका समाप्ता ।

Subject:: Vijnānanaukā a Vadāntic poem by Śaṅkara.

Remarks:—The Ms. is in good condition and it contains besides a Śivastotra and Śaṅkara's Upadeśapāncaratna and Kaupīna-pāncaka also.

This work has been printed in 'the complete works' of Śrī Śaṅkara of the Śrī Vajī Vilas Press, under the name—Svarūpānu-sandhāna and also in many places under the very name Vijnāna Naukā.

॥ विवेकचूडामणिः ॥

7378. VIVEKACŪDĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 6505. Page 90. Right column.

Substance—Paper. Size—14×6 inches. Sheets—
26. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—750. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः । गुरुभ्यो नमः ।

सर्ववेदान्तसिद्धान्तगोचरं तभगोचरं ।

गोविन्दं परमानन्दं मद्वरं प्रणतोऽस्म्यहम् ॥ १ ॥

जन्तूनां नरजन्म दुर्लभमतः पुंस्त्वं ततो विप्रता

तस्याद्वैदिकधर्ममार्गपरता विद्वत्त्वमस्मात्परम् ।

आत्मानात्मविवेचनं स्वनुभवः ब्रह्मात्मना संस्थितिः

मुक्तिर्नो शतकोटिजन्मसु कृतैः पुण्यैर्विना लभ्यते ॥ २ ॥

End:

संसारार्धनितापभानुकिरणप्रोद्भूतदाहव्यथा-

खिन्नानां जलकांक्षया मरुभ्रुवि श्रान्त्या परिभ्राम्यताम् ।

अत्यासन्नसुखांशुर्नि सुखकरं ब्रह्माद्वयं दर्शय-

त्येषा शंकरभारती विजयते गीर्वाणसंघायिनी ॥ ५० ॥

Colophon :

इति श्रीगोविन्दपूज्यपादशिष्य श्रीशंकरभगवत्पादकृतं आत्माना-

स्मविवेकचूडामण्यारुयं प्रकरणं समाप्तम् ।

॥ श्री सांवसदाशिवार्पणमस्तु ॥

शालीबाहनशकाब्दे ॥ १७३४ (A. D. 1812)

अंगिराब्दे नभोमासि नवम्यां भानुवासरे ।

कृष्णभट्टेन लिखितः श्रमेन्द्रानुशासनात् ॥

Subject: Vivekacūḍāmaṇi otherwise known as Ātmānātma
Vivekacūḍāmaṇi a popular treatise in verse on the
fundamental doctrines of Advaita Vedānta.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition. Alternate sheets
are sulphurated.

This is a well-known work of Śaṅkara printed in many
places in various languages.

॥ विवेकचूडामणिः ॥

7379. VIVEKACŪDĀMAṆIḤ.

S. K. Collection No. 119.

Substance—Paper. Size—12×4½ inches. Sheets—40.
Lines—8 or 9 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—850. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7378.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ वेदवेदान्तसारः ॥

7380. VEDAVEDĀNTASĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 6421. Page 91. Left column.
 Substance—Paper. Size— $5\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Sheets—5.
 Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—82. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
 Printed.

Beginning

श्रीम ..... ।

जगदङ्कुरकन्दाय सच्चिदानन्दमूर्तये ।

गलिताखिलभेदाय नमः शान्ताय विष्णवे ॥

यस्याबोधादिदं भाति यद्बोधाच्च निवर्तते ।

नमस्तस्मै सदानन्दवपुषे परमात्मने ॥ २ ॥

यस्य ज्ञानप्रभावेन दृश्यते सकलं जगत् ।

यज्ज्ञानात् श्रेय आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ ३ ॥

अनात्मभूते देहादौ आत्मबुद्धिस्तु देहिनां ।

साऽविद्या तत्कृतो बन्धस्तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥ ४ ॥

बन्धमोक्षौ न विद्येते नित्यमुक्तस्य आत्मनः ।

अथ परमहंसानां (समाधि) विधिं व्याख्यास्यामः ।

सदसद्वाच्यमविद्याशुचलं ब्रह्म ।

End:

‘अयमात्मा ब्रह्म’ इत्यादिवेदश्रुतिभ्यः ॥

तं ये प्रणवात्मकं तमसो ज्योतिर्हृदयस्थितचैतन्यमात्रं
अमृतं सोऽहमस्मीति नित्यं आ(?)तत्कार्यं उपाधिचैतन्य
जीवशब्दो वाच्यः ।

अच्युतोऽहमनन्तोऽहं गोविन्दोऽहमहं हरिः ।
अनन्तोऽहमशेषोऽहं मज्जोऽहममृतोऽस्म्यहम् ॥
नित्योऽहं निर्विकल्पोऽहं [सच्चिदानन्दरूपोऽहं]
परिपूर्णोऽस्मि सर्वदा ।

Colophon:

इति श्री शङ्कराचार्यविरचितं वेदवेदान्ततत्त्वसारं
संपूर्णम् ॥

Subject: Vedavedānta Tattvasāra.

Remarks:—The Ms. is in good condition. It is full of scriptorial errors. The colophon ascribes this work to Śaṅkara. But it is not printed any where as such.

॥ सनत्सुजातीयभाष्यम् ॥

7381. SANATSUJĀTĪYABHĀSYAM.

Burnell's Catalogue No. 1892. Page 184. Left column.

Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheet—54.

Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—1250. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning:

श्रु ॥ वैशम्पायन उवाच ।

ततो राजा धृतराष्ट्रो मनीषी संपूज्य वाक्यं विदुरेरितं तत् ।

सनत्सुजातं रहिते महात्मा पप्रच्छ बुद्धिं परमां बुभूषन् ॥ १ ॥

व्या ॥ ततः एतद्वक्त्यानन्तरं 'ततो राजा धृतराष्ट्रो
मनीषी' विदुरेण सनत्सुजातं प्रति ईरितमुक्तं ।

End:

सू ॥

अणोरणीयान् सुमनास्सर्वभूतेष्ववस्थितः ।

पितरं सर्वभूतानां पुष्करे निहितं विदुः ॥ २९ ॥

अणोः सूक्ष्मादपि अणीयान्सूक्ष्मतरः ।

नित्यशुद्धबुद्धमुक्तभावमीशमात्मना ।

चित्तवृत्तिदृक्सुखं तदस्म्यहं तदस्म्यहम् ॥

Celephon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचिते श्रीमन्महाभारते X स-

नत्सुजातीयभाष्ये शृङ्गाराचार्यविरचिते पञ्चमोऽध्यायः ।

Subject: Sanatsujātīya Bhāṣya, with text; 1-5 chapters.

Remarks:—The Ms. is in good condition. Alternate sheets are sulphurated.

Most Mss. and the printed text in the *Srī Vāpi Vilas* edition of Śaṅkara's works, contain only 4 chapters. This Ms. however gives us 5 chapters. Between the chapters 3 and 4

of the printed text, a chapter containing 22 verses is given.
That chapter alone is described here—

Beginning:

॥ भाष्यं ॥ इदानीं प्रसङ्गात्फलाभिसन्धाय वृत्तस्यापि
तमसः कारणविरोधिनो दर्शयितुं समृद्धत्वात् वृद्धत्वेन
दर्शयति — शोक इत्यादिना ।

मू० सनत्सुजात उवाच ।

शोकः क्रोधश्च लोभेन को मोहः मो परासुता ? ।

ईर्ष्या मानो विवित्सा च कृपाऽसूया जुगुप्स... ॥

द्वादशैते महादोषाः मनुष्यप्राणनाशनाः ॥

End:

तूष्णीमेकमुपासीत न चेष्टेन्मनसापि च ।

अथ संस्तुतिनिन्दाभ्यां प्रीतिरेषै(द्वेषौ) विवर्जयेत् ॥ २१ ॥

अत्रैव तिष्ठन् क्षत्रिय ब्रह्मा वसति पश्यति ।

देवेषु चानुपूर्वेण विद्वन्नेतद्ब्रवीमि ते ॥ २२ ॥

Colophon:

इति महाभारते उद्योगपर्वणि (X चतुर्थोऽध्यायः)

॥ भा ॥ होमजाय सत्यवचनानां कर्म वाचा । न च
रूपाणामेव फलानीति सम्भवात् मानसम्ब कर्मणोऽनभि-
धानं । बालो नात्मज्ञः । मृत्युं अत्येतिक्रामति । अन्तकाले
तस्य सुकृतस्य न रतिं सुखं न बिन्दतीति सुखस्य तु

दुःस्वत्वेन अनुपादेयता दर्शिता ॥ २० ॥

२१ ॥ एतत्रवतां(१) तस्थिततस्तत्रैव योगे ब्रह्मा वस-
तीति ॥ २२ ॥

Coleophon:

इति + सनत्सुजातीये चतुर्थोऽध्यायः ।

Subject: Sanatsujātīya Bhāṣyam otherwise known as Sanat-
sujātīya Samhitā.

Remarks:—It can also be noted that this recension does not
contain the first introductory eloquence at the outset found
in the Śrī Vāṇī Vilas edition. On the title page is given—

‘वावाजीनायकपुण्ड्योपनामाम् ॥’

॥ सनत्सुजातीयटीका ॥

7382. SANATSUJĀTĪYATĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 1398. Page 194. Left column.

Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—36.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—126. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning:

सामादिसर्ववेदानां राजोपनिषदुच्यते ।

यथा तद्वोध्यते ब्रह्म सामराज उदाहृतः ॥ १ ॥

स एव गुरुरस्माकं कर्माङ्गादिरुदारधीः ।

हारीतगोत्रसंभूतनीरांवागर्भसम्भवः ॥ २ ॥

पैङ्गलः ग्रथितोदारः सर्वज्ञस्सर्ववित्कविः ।

तस्यास्ति शिष्यवर्या(र्गा)णां प्रान्ते कश्चन सज्जनः ॥ ३ ॥

काण्डद्वयातीतयोगी कवीनां कलयन्मुदम् ।

सनत्सुजातसंप्रोक्ततत्त्वार्थसुविनिर्णये ॥

लेखनं कर्तुमुद्युक्तः सापराजं नमन्जगौ ॥ ४ ॥

विद्यापीठमधिष्ठिते भगवति श्रीसामराजाभिधे

तीर्थे शिष्यपरंपरा जितवती भूत्वा च वाचस्पतिम् ।

व्यासं जैमिनिमक्षपादमथ च श्रीदाक्षिणामूर्तिम-

प्याक्षेप्तुं यतते तदा सभगवान्मौनव्रतं सेवते ॥

एवं गुरुराजं नमस्कृत्य भाष्यकारानद्वैतब्रह्माकारनि-
रूपणेन नमस्करोति ।

नमः पुंसे पुराणाय पूर्णानन्दाय विष्णवे ।

निरस्तनिखिलध्वान्ततेजसे विश्वहेतवे ॥ १ ॥

नम आचार्येभ्यो ब्रह्मविद्यासंप्रदायकर्तृभ्यः । सनत्सु-
जातीयविवरणं × आरभ्यते । स्वतस्तच्चिदानन्दाद्वय ब्रह्म-
स्वरूपोऽपि आत्मा ।

×

×

ब्रह्मरूपोऽवतिष्ठत इतीयं वेदान्तानां मर्यादा । एतत्सर्वं
क्रमेण दर्शयिष्यति भगवान् सनत्सुजातः ।

यू ॥ ततो राजा × बुभूषन् ॥ १ ॥

धृतराष्ट्रः शोकमोहाभितप्तः, 'तरति शोकमात्मवित्'
इति वेदान्तवादमुपभृत्य + विदुराय उक्तवान् ।

×

×

येनासौ संसारकारणधर्माधर्मविवर्जितः सुखदुःखातिगो
मुक्तो भवेत् तदस्मै धृतराष्ट्राय वक्तुमर्हसीत्युक्तवान् ।
तत्त एतद्वक्तव्यानन्तरं०

Same as No. 7381.

End—Same as No. 7381.

Colophon :

इति श्रीकाण्डद्वयातीतयोगिविरचिते मोक्षसाम्राज्यलक्ष्मी-
तन्त्रे सञ्चिदानन्दलहरीपरिणये श्रीमद्भगवत्पादवि-
रचितसनत्सुजातीयशास्त्राविवरणे श्रीमद्भारतरत्ने
चतुर्थोऽध्यायः ॥

सर्ववेदान्तसारसंग्रहाख्यो प्रवाहः ॥

समाधि + सर्वसम्मतः ॥

निराम्बागर्भसंभूतः सर्वलोकसमप्रभुः ।

तत्कृपालेशसंभूतपरमाणुर्मेहानभूत् ॥

स एव काण्डयार्यस्य तनूजः सर्ववित्कविः ।

काण्डद्वयातीतयोगी कवीनां कलयन्प्रदम् ॥

चकार मुनिकान्तायाः कल्याणं कौतुकप्रदम् ।

Subject : Sanatsujāṭīya Bhāṣya.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For remarks on Kāṇḍadvayātīlayogin vide notes under Mokṣasāmrājyalakṣmī Tantra.

The body of the work is by Saṅkara and Kāṇḍadvayātīlayogin while culling out various works for a bigger work which he calls Mokṣasāmrājyalakṣmītantra incorporates this in it.

SANATSUJĀTĪYABHĀṢYA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7883	B. L. 1894	Paper.	9½ × 4	26	11	Devanāgarī.	Complete; agrees with printed text.
7884	" 1895	"	10 × 5½	49	12	"	" Do. Do.
7885	" 1203	"	16 × 6½	42 (90-131)	"	"	" agrees with printed text.
7886	" 1896	"	10 × 4½	88	10	"	Incomplete.
7887	" 1106	"	13½ × 6½	28	12	"	" "
7888	" 1142	"	16 × 6½	23 (44-63)	"	"	" "
7889	" 1273	"	14 × 6	28 (49-76)	11	"	" "

DETAILED REMARKS

on the

SANATSUJĀTĪYA BHĀṢYA MSS. IN THE ABOVE TABLE

7385. 7388. 7389. These 3 Ms. represent the whole of the Udyogaparva but in the middle, the Sanatsujātīya alone is accompanied by Śaṅkara Bhāṣya. Among these 3, No. 7385. has a ṭīka althroughout, except for the Sanatsujātīya. The author of the tikā is one Nārāyaṇa.

॥ सहजाष्टकम् ॥

7390. SAHAJĀSTAKAM.

Burnell's Catalogue No. 8530. Page 199. Left column.
 Substance—Paper. Size— $6\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—2.
 Lines—1-8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—13. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
 Not Printed.

Beginning:

श्री महादेवाय नमः ॥

न वेत्ता न वित्तिर्न वेद्यं विकल्पो

न सोऽहं न संकल्पलेशोहमात्मा ।

न च ब्रह्मणो वर्मणो कर्म कोऽहं

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ १ ॥

न वक्ता न वाच्यं न चोक्तिर्विरक्ति-

र्न भक्तिर्न चास्तं न लिङ्गं न शक्तिः ।

प्रवृत्तिर्न चाहं निवृत्तिर्न वृत्ति-

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ २ ॥

न नामापि गोत्रं न मित्रं कलत्रं

न पुत्रः पवित्रो न रात्रिर्दिवा वा ।

न माई(यी) न माया न मायीकृतोन्मो

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ३ ॥

अनेको न चैको न शोको विवेकः

शुको नो विदेहो न सन्देह एव ।

अनीहो न सेहो न देहः स गेहो

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ४ ॥

न नीचो न चोच्चै न पीवा युवा वा

न कृष्णो न रक्तो न पीतः सितो वा ।

न बुद्धिर्न चाधिः समार्धिर्न कश्चित्

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ५ ॥

न विष्णुर्न जिष्णुर्न शंभुः स्वयंभूः

न देवी न देवो न नारी नरो वा ।

न नो नेतिनेतीति वेदैर्निषेध्यं

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ६ ॥

न योहं न सोऽहं न कोऽहं न चाहं

न रामोहमानन्दबोधोऽहमस्मि ।

नचार्द्रं न शुष्कं गतं वह्निनैवयं

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ७ ॥

अचिन्त्यं न चिन्त्यं न चिन्ता यतो वा

यतो वाप्यलक्ष्यं न लक्षं विपक्षम् ।

न देयं न ध्येयं न देहं विदेहं

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ८ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते सहजाष्टकं
सम्पूर्णम् ॥

Subject: Sahajāṣṭakam a Vedāntic poem.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This is a work attributed by tradition to Śaṅkarācārya but not printed anywhere as such.

॥ सहजाष्टकम् ॥

7391. SAHAJĀṢṬAKAM.

Ms. No. 18696.

Substance—Paper. Size—6×3½ inches. Sheets—3.
Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—18. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7390.

Remarks:—The Ms. is in a good condition.

॥ स्वात्मनिरूपणम् ॥

7392. SVĀTMANIRŪPAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 5482. Page 92. Right column.

Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—14.

Lines—9-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—200. Author—Sāṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगुरुचरणद्वन्द्वं

वन्देहं मथितदुःसहद्वन्द्वम् ।

भ्रान्तिग्रहोपशान्तिं

पांसुमयं यस्य भासितमातनुते ॥ १ ॥

दैशिकवरं दयालुं

वन्देऽहं निहतनिखिलसन्देहम् ।

यचरणद्वयमद्वय-

मनुभवमुपदिशति तत्पदस्यार्थे ॥ २ ॥

संसारदावपावकसंतप्तः सकलसाधनोपेतः ।

स्वात्मनिरूपणानिपुणैर्वाक्यैः शिष्यो निबोधयतेगुरुणा ॥

End:

मोहान्धकारहरणं

संसारोद्वेलसागरोत्तरणम् ।

स्वात्मानिरूपणमेतत्

प्रकरणम्....तदक्षिणामूर्तिः ॥ ५४ ॥

अज्ञानांघ्रिविहन्ता

विरचितविज्ञानपंकजोल्लासः ।

मानसगगनतलं मे

भासयति श्रीनिवासगुरुभानुः ॥ ५५ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदानन्दश्रीमच्छङ्कराचार्यकृतं आर्यावृत्यात्मानिरूपणं सम्पूर्णम् ।

श्रीविश्वनाथार्पणमस्तु ॥

Subject: Svātmanirūpaṇa otherwise called Vedāntārya, Bodhārya and Anubhūtiratnamālā. Verses 1-155.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This work is a very familiar one and is published in many places, including the Śrī Vāṇi Vilas Memorial Edition Vol. XV. At the end of one of the Mss. there are 10 verses over and above the printed text.

SVĀTMANIRŪPAṆAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7393	B. L. 6419	Paper.	8½ × 4½	14	10	Devanāgarī.	Complete.
7394	" 9665 a.	Palm leaf.	8½ × 1½	42	5	?	"
7395	" 9826 a.	"	19½ × 1½	7	7	Grantha.	"
7396	P. A. 111	Paper.	11 × 5	12	9	Devanāgarī.	"
7397	S. S. 41	"	9½ × 4½	16	8	"	"
7398	T. S. 130	"	9½ × 4½	2	10	"	Incomplete 1-80 verses.
7399	P. A. 70	"	5½ × 3	24	9	"	Incomplete 1-139 verses.

DETAILED REMARKS

on the

SVĀTMANIRŪPANA.

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7398

This Ms. contains ten more additional verses at the end:-

अज्ञानादिविहन्ता

विरचितविज्ञानपङ्कजोलासः ।

मानसगगनतलं मे

भासयति श्रीनिवासगुरुभानुः ॥

अखिलपरमहंसदेशिक-

भागमगूढार्थदर्शकं प्राक्षम् ।

आनन्दपूर्णसागर-

मग्रमहं नौमि शङ्कराचार्यम् ॥ ५६ ॥

स्थात्मावबोधहर्ताः

कुणपशरीराभिमानसन्तुष्टाः ।

वारिजबुद्बुदरक्षां

मूढाः कुर्वन्ति मोहबन्धेन ॥ ५७ ॥

जलमिव मृगतृष्णायां

शुक्लौ रजतं यथा हि रज्ज्वां.... ।

सत्यमिव सत्यमेतत्

कल्पितमाभाति मम पदानन्दे ॥ ५८ ॥

अखिलनिगमान्तलक्ष्यं

हानोपादानहीनचिन्मात्रम् ।

अनुभूतिमानगम्यं

ब्रह्मैवानन्दमस्मि परिपूर्णम् ॥ ५९ ॥

विद्यास्थितये प्राज्ञैः

साधनभूताः प्रयत्ननियमाद्याः ।

लक्षणभूताः पुंसः

...स्वभावतः स्थितप्राज्ञाः ॥ ६० ॥

जीवन्मुक्तः सीमा

पद्यतवस्थास्थितात्मसंशोधा ।

बाधितभेदप्रतिभा

वधीतात्मबोधसामर्थ्यात् ॥ ६१ ॥

तीर्थश्रपचगृहे वा

नष्टस्मृतिरपि परित्यजन्देहम् ।

ज्ञानसमकालमुक्तः

कैवल्यं पाति हतशोकः ॥ ६२ ॥

हयमेधसहस्राण्यथ

कुरुते ब्रह्महतलक्षाणि ।

परमार्थविन्न पुण्यैः

न च पापैः स्पृश्यते विमलः ॥ ६३ ॥

विदितं वेदरहस्यं

विदितो देहस्थमो(होऽप्य)नात्मेति ।

विदितः पर इति चात्मा

किमतः परमस्ति जन्मसाफल्यम् ॥ ६४ ॥

7894 The other work contained herein is Upadeśapañcaratnam.

7395 There is an additional verse at the beginning:—

अखिलपरमहंसदेशिकं

आगमगूढार्थदर्शकं प्राज्ञम् ।

स्वानन्दपूर्णसागरं

अनिश्चयमहं नौमि शङ्कराचार्यम् ॥

Colophon:

इत्यात्मबोधप्रकरणं समाप्तं इदमात्मबोधप्रकरणं समाप्तं । इदमात्म-
बोधप्रकरणं नागनाथलिखितम् गोपालस्वामिने नमः ॥

The other works contained herein are:—

1. वाक्यवृत्तिविवरणम् 2. भगवद्गीताव्याख्या—पदयोजनिका ॥

॥ स्वात्मपूजा ॥

7400. SVĀTMAPŪJĀ.

Burnell's Catalogue No. 6584. Page 91. Right column.

Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches. Sheets—2.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas

—24. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete. Printed.

Beginning:

श्रीगुरुमूर्तये नमः । स्वात्मपूजा ॥

अहमेको विशिष्टोऽस्मीत्येवमावाहयेच्छिवम् ।

आसनं कल्पयेत्पश्चात्स्वप्रतिष्ठात्मचिन्तनम् ॥ १ ॥

पुण्यपापरजस्तद्गम् मम नास्तीति चिन्तनम् ।

पाथं समर्पयेद्विद्वान्सर्वकल्मषनाशनम् ॥ २ ॥

End :

ब्रह्मानन्दान्घिकल्लोलकणकोप्यंश्लेशकम् ।

पिवन्तीन्प्राय(?) इति ध्यानमासन....मतम् ॥ ५ ॥

समाधिविषेपभ्रान्तिराहित्येनात्मनिष्ठता ।

समाधिरात्मनो नाम नान्यचित्तस्य विश्रमः ॥ २२ ॥

एवं वेदान्तकल्पोक्तस्वात्मलिङ्गप्रपूजनम् ।

कुर्वन्ना मरणं वापि क्षणं वा सुसमाहितः ॥ २३ ॥

सर्वदुर्वासनाजालं पादपांसुमिवत्यजन् ।

निधूयाज्ञानदुःखौषं मोक्षानन्दं समश्नुते ॥ २४ ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसशङ्करभगवत्पादार्थविरचितं स्वात्मपूजनम् ॥

Subject: Svātmapūjana otherwise known as Nirguṇa-
mānasapūja.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. On the title:page
is given

स्वात्मलिङ्गपूजा ।

This work has appeared in Vol. 18 of the Śrī Vāṇī Vīlās
Edition of the complete works of Śrī Saṅkara under the name
Nirguṇamānasapūjā.

॥ स्वात्मप्रकाशिका ॥

7401. SVĀTMAPRAKĀŚIKĀ.

P. A. Collection No. 85.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—4.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—725. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

आत्मप्रकाशप्रारम्भः ।

जगत्कारणमज्ञानमेकमेव चिदान्वितम् ।

एक एव मनस्साक्षी जानात्येव जगत्रयम् ॥ १ ॥

विवेकमुक्तबुद्ध्याहं जानाम्यात्मानमद्वयम् ।

तथापि बन्धमोक्षादिव्यवहारः प्रतीयते ॥ २ ॥

विवर्तोऽपि प्रपञ्चो मे सत्यवद्भाति सर्वदा ।

इति संशयपाशो मे बन्धत्वं छिदि संशयम् ॥ ३ ॥

एवं शिष्यवचः श्रुत्वा गुरुरादोत्तरं स्फुटम् ।

न ज्ञानं न च बुद्धिश्च न जगच्च च साक्षिता ॥ ४ ॥

End:

आत्मानन्दे परे पूर्णे मयि नास्ति हि यौवनम् ।

मूढबुद्धिपरिव्याप्तं स्तन्यपानरतं सदा ॥ ६६ ॥

वात्यं कोपनशीलं तच्च मे दुःखं सुखाम्बुधेः ।

इत्येवं त्वं विचार्यैव विचारय लवानिव ॥

साधु तिष्ठन्न तैर्यत्नैर्किंप्यते शुद्धरूपतः ।

Colophon:

इति श्रीशङ्कराचार्यैर्विरचितात्मप्रकाशिका समाप्ता
सम्पूर्णा ॥

Subject: Ātmaprakāśikā; a treatise explaining the nature of one's own soul and its identity with Supreme Brahman.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This work is published by Sri Vani Vilās Press, Srirangam in the Memorial Edition.

॥ हस्तामलकश्लोकाः ॥

7402. HASTĀMALAKAŚLOKĀH.

Burnell's Catalogue No. 6411 b. Page 91. Left column.

Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—2 (5 & 6).

Lines— to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—15. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

कस्त्वं शिष्यो कस्य कुतोऽसि गन्ता

किं नाम च (त्वं) कुत आगतोऽसि ।

एतन्मयोक्तं वद चार्भकस्त्वं

मत्प्रीतये प्रीतिविवर्धनोऽसि ॥ १ ॥

नाहं मनुष्यो न च देवयक्षो

न ब्राह्मणः सशिववैश्यशूद्रः ।

न ब्रह्मचारी न गृही वनस्थो
भिक्षुर्न चाहं निजबोधरूपः ॥ २ ॥

End:

उपाधौ यथा भेदता सन्मणीनां
तथा भेदता बुद्धिभेदेषु तेऽपि ।
यथा चन्द्रिकाणां जले चञ्चलत्वं
तथा चञ्चलत्वं तवापीहि विष्णो ॥

Colophon: Nil.

Subject: Hastāmalakastotra a brief exposition of the nature of soul.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. The Ms. contains also Nirālambanopaniṣad described already under No. 1218. This work is published by Śrī Vāṇī Vilās Press Srirangam in the Memorial Edition.

HASTĀMALAKŚLOKA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7403	B. L. 8815	Paper	9½ × 4	2	8	Devanāgarī.	Complete.
7404	" 8987	"	8½ × 9½	1	20	"	"
7405	Ms. Not noticed by Burnell						
	No. 18312	"	7½ × 4½	1	20	"	"
7406	" 18313	"	6 × 4	4	8	"	"
7407	" 18315	"	7 × 8½	3	7	"	"
7408	" 15566 b,	"	15½ × 1½	2	6	Telugu.	"
				(46 & 47)			
7409	J. L. 956 a.	"	11½ × 4½	1 (2nd)	15	Devanāgarī.	"
7410	P. A. 121	"	6½ × 8½	4	7	"	"

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7408 At the beginning of this work is given the following:—

कस्त्वं शिशो कस्य सुतः क जातः

किं नाम ते त्वं कुत आगतोऽसि ।

एतन्मयोक्तं वद चार्भकस्त्वं

मत्प्रीतये प्रीतिविवर्धनोसि ॥

नाहं मनुष्यो न च देवयक्षो

न ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्रः ।

न ब्रह्मचारी न गृही वनस्थः

भिक्षुश्च नाहं निजबोधरूपः ॥

The order of the verses is different in this Ms. For the other works contained herein see remarks under No. 7277.

7409 For the other works contained herein see remarks under No. 7277.

॥ हस्तामलकीयभाष्यम् ॥

7411. HASTĀMALAKĪYABHĀSYAM.

Burnell's Catalogue No. 9914 c. Page 9. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—18×1 inches. Leaves—1
(7-32). Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—200. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning:

यस्मिन्नाते भवेत्सर्वं विज्ञातं परमात्मनि ।

तं वन्दे नित्यविज्ञानमात्मानमजमव्ययम् ॥

*

*

*

इह खलु सर्वस्य जन्तोः सुखं मे भूयादुःखं मा भूदिति

स्वरसत एव सुखोपादिता दुःखजिहासे भवतः ।

End:

म् ॥ उपाधौ + विष्णो ॥ १२ ॥

व्या ॥ इह बुद्धिभेदेषु महाविष्णो ।

Colophon:

इति श्री गोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमत्परमहंसपरित्रा-

जकाचार्य श्रीमच्छंकरभगवत्पादकृतौ हस्तामलकभा-

ष्यं समाप्तम् ।

सपरिवाराय श्री रामचन्द्राय नमः ।

Subject: Hastāmalakīyabhāṣya 1-12 verses.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see Remarks under No. 986, where the mention of this work has been missed.

This work has been published by Śrī Vāpi Vilās Press, Srirangam in the Memorial Edition.

॥ हस्तामलकश्लोकव्याख्या ॥

7412. HASTĀMALAKAŚLOKAVYĀKHYĀ.

P. A. Collection No. 122.

Substance—Paper. Size—12½ × 4½ inches. Sheets—12.
Lines—9 or 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—825. Author—Svayamprakāśamuni. Com-
plete. Not printed.

Beginning:

श्रीरामचन्द्राय नमः । श्री गुरुभ्यो नमः ॥

उपासे जितकामादिवैरिवर्गं सदाशिवम् ।

देशिकं सुमनस्सङ्गवन्धमानाङ्घ्रिपङ्कजम् ॥

शिववत्पारुष्ये ग्रामे कस्य चिद्विप्रस्य पुत्रत्वेनावि-
र्भूतदेहो जन्मान्तरानुष्ठितश्रवणादिना निवर्तितमिथ्याज्ञा-
नो दिव्ययोगीन्द्रो मूढजनैः पिशाचत्वेनाभिमतः.....

श्रीशङ्कराचार्यः—

‘कस्त्वं शिष्यो + प्रीतिविवर्धनेऽसि ।’

इति पृष्ठः स्वानुभववदन्येषामपि मुमुक्षूणां अनुभवो
भूषादिति प्राण्यनुकम्पया त्रयोदशश्लोकैरात्मतत्त्वमुपनि-
षत्समधिगम्यं प्रत्युचरच्छलेनाह ।

‘नाहं मनुष्यो + बोधरूपः ॥’

End:

एवमात्मानं सम्यग्दर्शनेन निश्चित्य स्वगुरुमभिष्टौति—

उपाधौ यथा × तवापीह विष्णो ॥ १३ ॥

सन्मार्ग...धौ यथा भेदता बुद्धिभेदेषु तेषु । तथा

VII

APPENDIX. A.

INDEX OF AUTHORS.

(Vol. XII)

NAMES	NUMBERS
Akhaṇḍānandamuni	... 7057-63
Advaitānanda	... 7108
Anantabhaṭṭa	... 6862-5
Anantadeva	... 6965-7
Anubhavānandayati	... 6982
Annambhaṭṭa	... 6792-96
Appayadīkṣita	... 6920 & 21, 6997 to 7005 & 7115-18
Appayadīkṣita III	... 6853
Amalānanda	... 7087-89
Ānandagiri	... 7095-7103
Ānandasjñāna	... 7207 & 8
Āpadeva	... 6959-64
Uttamaślokatīrtha	... 6803
Kumarilasvāmin	... 6770-85
Khaṇḍadeva	... 6806 to 81 & 6990 & 6991
Gāgābhaṭṭa	... 6842-52
Govindānanda	... 7091-94
Jalmini	... 6755-69
Jñānendra	... 7110
Dinakarabhaṭṭa	... 6924-29

NAMES	NUMBERS
Nārāyaṇa	... 6968-70
Nṛsiṃhāśramin	... 7065 & 7066 & 7127
Padmapāda	... 7048-50
Pārthasārathimiśra	... 6800-6802, 6866-6907, 6955-6957
Prakāśātmayati or Muni	... 7051-56, 7119
Bādarāyaṇa	... 7008-24
Bālakṛṣṇānanda	... 6804
Bodhanidhi	... 7214-17
Bodhendra	... 7174 & 75
Brahmānandabhārati	... 7368-73
Brahmānandasarasvatī	... 7106
Bhāratiīrtha	... 7180 to 86
Bhāskararāya	... 6996
Bhīmasenabhūpāla	... 7374
Mādhava	... 6933-54
Yajñanārāyaṇa	... 6930 & 31
Raṅgarājādharin	... 7064
Rājacūdāmapīḍikāṭa	... 6841, 6921 to 23
Rāmacandra	... 6972 & 73
Rāmatīrtha	... 7209-13
Rāmānujācārya	... 6958
Rāmeśabhārati	... 7111-18
Lakṣmīnṛsiṃha	... 7090
Varadarāja	... 6854-61
Vācaspatimiśra	... 7070-86
Vidyārāya	... 7067-9
Viśvaveda	... 7123 & 29
Viśveśvarapaṇḍita	... 7354

Names	Numbers.
Veṅkaṭādhvarin	... 6797-9
Śaṅkarācārya	... 7025-47; 7187-48 7145-73; 7192-7200, 7204-6; 7222-48; 7256-7298; 7308 -26; 7380-53; 7863-7411
Sambhubhaṭṭa	... 6832-40
Śivanārāyaṇatīrtha	... 7806
Sadāśivendrasarasvatī	... 7107
Sarvajñatmsamuni	.. 7121-26
Sureśvara	... 7249-51; 7800-5
Somanātha	... 6908-6918
(Bhaṭṭa) Someśvara	... 6786-91
Svayamprakāśamuni or yati	... 7220 & 21, 7252 -55, 7299, 7412

VIII

APPENDIX B.

INDEX TO OWNERS OF MSS.

(Vol. XII)

NAMES	NUMBERS
Anantabhaṭṭa	... 6862
Umāpatipaṇḍita	... 6984
Kaṇḍinācāryasarasvatī	... 6772-81
Keśava	... 6829
Gaṅgādharaḍīkṣita	... 6817
Gaṅgādharaḍaivajña	... 6955
Gambhīraṛājabhāratīḍīkṣita	... 7092
Gāmbhīri (Bhāskararāya)	... 6803, 6805, 6925, 6927, 6928, 6930 & 6991
(Ambākara) Govinda	... 7195
Grahaṇatīḍīkṣita	... 6948
Tulajārāja	... 6884, 6885, 7025, 7082, 7092, 7130, 7168, 7196, 7211, 7212 & 7311
Nārāyaṇārāya	... 7098
Nīlakaṇṭhaḍīkṣita	... 6862, 6924
Nīlakaṇṭhasvāmin	... 6879
Bābājīnāyakaṇṇḍe	... 7381
Bālabhaṭṭa	... 7136, 7142 & 7188
Bhaktapriyasvāmin	... 7354

Names		Numbers.
Madhukarāmiśra	...	7081
Yasantarāya	...	6924
Raṅgabhaṭṭabhaṭṭagosvāmin	...	6808, 6805, 6927, 6928, 6930, 6961, 6967, 6990, 6991 & 7213
Rākṣasabuvanakara	...	7186
Vāsudevavedāntin	...	7130
Sarabhōjimahārāja	...	6908, 6909, 6910, 6941, 6958, 6998, 7025, 7027, 7080, 7085, 7049, 7050, 7095, 7182, 7249 & 7878
Śāmājināyaka-puṇḍe	...	7161
Śeṣācārya	...	6912
Śyāmādāsa	...	7209
Śrinivāssapaṇḍita	...	6935
Śripatyācārya	...	6912

IX

APPENDIX C.

INDEX TO SCRIBES OF MSS.

(Vol. XII)

NAMES.	NUMBERS.
Kṛṣṇabhaṭṭa	7878
Kṛṣṇaśiva	6819
Nāganātha	7395
Pañcanadīśvara—Bhāgavata	7155
Bhāskara	6758
(Vṛka) Mahādeva	7316
Vāsudevapitala	6955
Viśveśa	6765
Śivadāsa	7191
Sadāśiva	7136
Śītārāma	7133
Sūryanārāyaṇa	7074
Haripaṇḍe	6803

X

APPENDIX D.

INDEX TO DATED MSS.

(Vol. XII)

Dates.	Numbers.	Dates.	Numbers.
A. D. 1560	6762	A. D. 1711	7018
" 1562	6760	" 1717	6955
" "	6764	" 1744	7206
" 1608	6772	" 1777	7091
" 1642	6776	" 1800	6826
" 1647	7130	" 1812	7378
" 1654	6781	" 1880	7316
" 1693	6765		

XI

APPENDIX E.

INDEX OF WORKS NOTICED IN

Vol. XII.

NAMES	NUMBERS.
Advaitapañcaratnam	7137-42
Advaitarassamañjarī	7143
„ Vyākhyā *	7144
Advaitānubhūtiḥ	7145-8
Adhikaraṇamālā *	6972 & 3
Adhikaraṇaratnamālā	7130-36
Adhyātmavidyopadeśavidhiḥ *	7149 & 50
Aparokshānubhūtiḥ	7151-58
Abhyudayeṣṭivicārah *	6994
Arupādihikaraṇādivicarah. *	6980
Aṅgślokaḥ *	7159
Ātmacintanam *	7160
Ātmajñānopadeśavidhiḥ	7161
Ātmabodhaḥ	7162-73
Ātmabodhavyākhyā—Bhāvaprakāśikā *	7174 & 5
„ „ *	7176-91
„ Savyākhyā *	7192-4
Ātmabodhaḥ Sānuvādaḥ *	7195

* The asterisks indicate that the work is not available in print.

NAMES	NUMBERS
Ātmānātmavivekaḥ	7196-7200
Ucchṛāṅkhalavādaḥ *	6987
Upakramaparākramah	6981-86
Upadeśasāhasri	7204-6
„ śikā *	7207 & 8
„ Vyākhyā *	7218 & 19
„ „—Padayojanikā	7209-18
„ „ Vivaraṇam *	7214-17
Ekaślokaivyākhyā *	7220 & 21
Kāśikāpañcakam	7222
Kaupīnapañcakam	7223 & 4
Guṇavidhivicārayākhyā *	6988
Gurumatassāṅkṣepaḥ *	6979
Oidānandātmakastotram *	7225
Jaiminiyanyāyamālā—Savistarā	6938-54
Jaiminiyasūtram	6755-69
Jaiminiyasūtravṛttiḥ—Phalavati *	6805
Jñānasanyāsaḥ *	7226
Tuṭṭīkāvyākhyā—Vārttikābharaṇam *	6797-99
Tantraratanam *	6800-02
Tantravārttikam	6770-85
„ śikā—Nyāyasudhā or Rāṇaka	6786-91
„ „ —Rāṇakojjivani *	6792-96
Tantrasāikhāmaṇiḥ *	6841
Tantrasiddhāntadīpikā *	6853
Dakṣiṇāmūrtyaṣṭakam	7227-43
„ Vyākhyā—Mānasollāsaḥ	7249-51
„ „ Tattvasudhā *	7252-55
Daśaśloki	7256-72

NAMES.	NUMBERS.
Dvādaśamañjarī	7278-79
Dvādaśamahāvākyavivaraṇam *	7280
Dvādaśalakṣaṇyarthasaṅkṣepaḥ *	6969
Nayavivekavyākhyā—dīpikā *	6854-61
Nirañjanāṣṭakam	7281-8
Nirvāṇaṣṭakam	7284-6
Nyāyaratnamālā	6955-57
„ vyākhyā—Nāyakaratnam *	6958
Nyāyāmodaḥ *	6804
Pañcapādikāvyākhyā—Vivaraṇam	7051-56
Pañcapādikā Vivaraṇavyākhyā—Tattvadīpanam *	7057-68
Pañcapādikāvyākhyā—Vedāntaratnakośaḥ *	7065 & 66
Pañcaratnam	7287-96
Pañcaratnam—Sānuvādam	7297
Pañcīkaraṇam	7298
Pañcīkaraṇavyākhyā—Vivaraṇam *	7299
Pañcīkaraṇavārttikam	7800-05
„ „ Vyākhyā—Vivaraṇadīpikā *	7306
„ „ ṭika-Ābharaṇam *	7307
Pañcīkaraṇamahāvākyaṃ *	7808
Purvamīmāṃsā Kērikā-Citrapaṭaḥ *	6975
Pūrvamīmāṃsādhikaraṇasaṅkṣepaḥ *	6971
Prakaraṇasubhāṣitam *	6977
Prabodhasudhākaraḥ	7809-10
Prāśnottararatnamālikā	7811-17
Bālabodhasaṅgrahaḥ *	7818 & 19
Bālabodhini *	7820 & 21
Brahmatattvapraśāsikā	7107
Brahmavidyābharaṇam	7108

NAMES	NUMBERS.
Brahmasūtram	7008-24
Brahmasūtrabhāṣyam	7025-47
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Bhāmatī	7070-86
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Ratnaprabhā	7091-94
" " Sārīrakanyāyanirṇayaḥ	7095-7108
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Pañcapādikā	7048-50
" " ? *	7104
Brahmasūtramuktāvalī	7106
Brahmasūtravyākhyā *	7105
Bhāṭṭācintāmaṇiḥ	6842-52
Bhāṭṭādīpikā	6819-81
" vyākhyā—Prabhāvalī	6882-40
Bhāṭṭānayodyotaḥ *	6968-79
Buṭṭārabhasyam	6818-18
Bhāmatīvyākhyā—Kālpataruḥ	7087-89
Bhāvanāvicāraḥ *	6992
Matakhāṇḍanastotraṃ *	7322
Matvarthalakṣaṇākhaṇḍanam *	6991
Matvarthalakṣaṇāvicāraḥ *	6996
Maniśāpañcakam	7323-6
" ṭikā *	7327 & 28
" Vyākhyā—Madhumañjarī *	7329
Mahāvākyamantraḥ *	7330-32
Mahāvākyavivaraṇam	7333-39
" " *	7340
Mahāvākyavivekaḥ—(Aṣṭaśloka) *	7341-44
Māyāpañcakam	7345
Mīmāṃsākaustubhaḥ	6806-12
Mīmāṃsānyāyaprakāśikā	6959-64

NAMES	NUMBERS.
Mīmāṃsānyāyaprakāśikāvyaṅgyā-Bhāṭṭalaṅkāraḥ *	6965-7
Mīmāṃsāpūrvapakṣaḥ *	6993
Mīmāṃsāprakaraṇam *	6995
Mīmāṃsāviṣayopanyāsaḥ *	6978
Mīmāṃsāsāraḥ *	6974
Mīmāṃsāsiddhāntaḥ *	6976
Laghuvākyavṛttiḥ	7346
Laghuvārttikaṭīkā—Laghunyāyasudhā *	6803
Vākyaavṛttiḥ	7347-52
„ Vyākhyā	7354-62
„ Saṭṭikaḥ *	7353
„ Sānuvādaḥ *	7363
Vākyasudhā	7364
„ ṭīkā	7368-78
„ vyākhyā *	7374
„ „ *	7375 & 6
Vijñānanaukā	7377
Vidhirasāyanam—Savyākhyam	6997-7005
Vidhivicāraḥ *	7006 & 7
Vivaraṇādarpaṇam *	7064
Vivaraṇāprameyasāṅgrahaḥ	7067-9
Vivekaśūdhāmaṇiḥ	7378-9
Vedāntakalpataruvyākhyā—Ābhogaḥ *	7090
Vedāntasāraḥ	7380
Vedāntasūtropanyāsaḥ *	7109
Vaiyāsikabrahmamīmāṃsāsāṅgrahaḥ— Puruṣārthasudhānidhiḥ *	7110
Vaiyāsikasūtropanyāsaḥ *	7111-13
Vyāsaśūtrasaṅgatiḥ *	7114

NAMES	NUMBERS
Sārīrakanyāyarakṣāmaṇiḥ	7115-18
Sārīrakamīmāṃsānyāyasaṅgrahaḥ *	7119
Sārīrakamīmāṃsāsāstram *	7120
Sāstradīpikā	6866-6907
„ vyākhyā— ? *	6919
„ „ Karpūravarttikā	6922 & 3
„ „ Dinakarabhaṭṭiya *	6924-9
„ „ Prabhāmaṇḍalam *	6930-32
„ „ Mayūkhamālikā	6908-18
„ „ Mayūkhāvali *	6920 & 21
Sāstramālāvṛttih *	6862-65
Sanatsujatīyabhāṣyam *	7381-89
Sahajāṣṭakam *	7390 & 91
Saṅkṣepasārīrakam	7121-6
„ Vyākhyā-Tattvabodhini *	7127
„ „ Siddhāntadīpaḥ *	7128 & 9
Svātmanirūpaṇam	7392-9
Svātmapūjā	7400
Svātmaprakāśikā	7401
Sthāninobhāvanāvacitvakhaṇḍanam *	6990
Hastāmalaślokaḥ	7402-10
„ Vyākhyā *	7412
Hastāmalaślokaḥ	7411

VII

ERRATA ET ADDENDA of VOL. XII.

Page	Line	For	Read
IX	7	Jaiminiyasūtram 6755-69 4989-94	Jaiminiyasūtram 6755 4989 Sābarabhāṣyam 6756-69 4990-94
5004	9	हणा	हरणा
"	14	प्रति	प्रतीति
5007	7	गणयति	गणपति
5009	2	करत्वा	करणत्वा
5010	21	शास्त्रेण	शास्त्रेणा
5014	21	वर्तते	वर्तते
5015	5	श्रोद्य	चोद्य
5017	5	9	928
5019	12	596	929
5026	last line	28	108
5029	7	100	980
"	8	2	931
"	9	26 a	106 a
5038	10	31	111
"	18	249	982
"	14	88	113
5034	8	80	110
5036	11	भाषिता	भागिता
5045	14	1551	1559

Page	Line	For	Read
5048	8	करीरता	करीरतां
5058	2	विशयो	विशयेद्वयो
5057	6	Bhaṭṭanātha	Bhavadeva
"	13	Devarāja Varadarāja	Devarāja Śrīraṅganātha Varadarāja
5071	8	602	938
"	14	141	109
"	16	601	934
"	11	175	935
5076	19	154 a	115 b
5089	11	क्रीत	कृति
5099	21	अम्बा	अम्बा
5101	7	सुत्वेके	सत्वेको
5108	8	is	seems to be
5110	18	154 b	115
5118	4	2626	1717
"	9	No.	No. 6866
5125	5	दुःखि	दुःखि
5127	6	अन्वयाई	अन्वयाई
"	17	निषध	निषेध
5128	5	6965	6967
"	7	12	948
5129	14	स्वच्छाप्रभं	स्वच्छप्रभं
5182	18	J. L. Collection No.	Burnell's Catalogue No. 2205

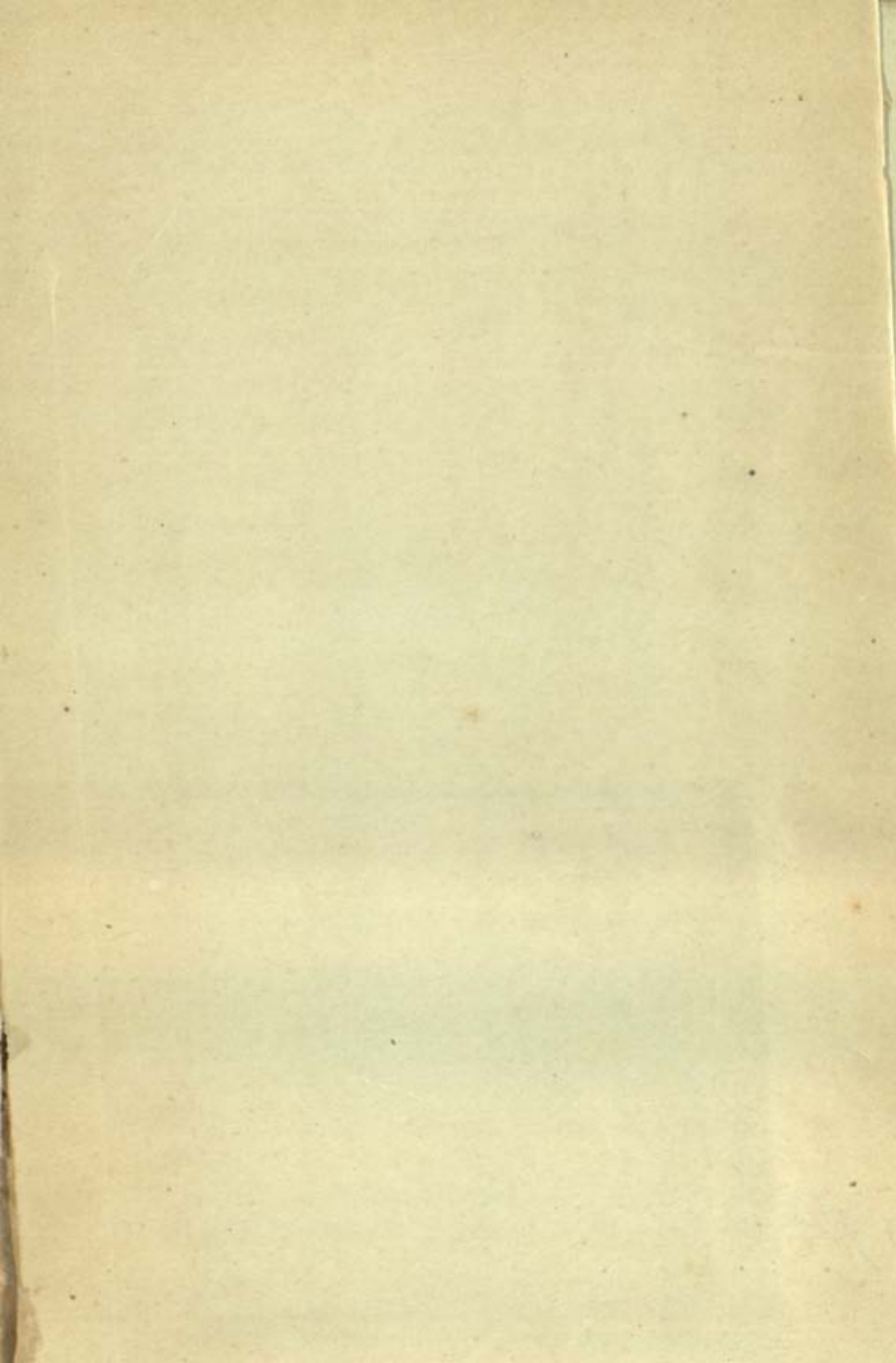
Xage	Line	For	Read
5133	13	delete यत्रतु	
5134	13	मुख्य	मुख्य
5134	15	अ	अ
„	last line	सान्याय्यः	सान्नाय्यः
5135	12	2067 a	6832
5136	1	विशेष	विशेष
5137	14	मितै ?	मितैः
„	17	संख्ये	संख्ये
„	last line	No.	No. 944
5138	17	विहित	विहित
5140	8	व्यक्तै	व्यक्तौ
5141	7	व्यञ्जन	व्यञ्जन
„	15	जाघनी	जाघनी
„	18	नाघान	नाघान
5144	13	भूर्ति	भूर्ति
5152	14	11	945
5155	last line	3	946
5157	17	10	947
5158	8	स्थानि	स्थानि
5159	17	5	948
5163	19	विधी	विधी
5165	16	18	949
5166	8	विशिष्ट	विशिष्ट
5167	2	प्रह्लाद	प्रह्लाद

Page	Line	For	Read
5168	19	लक्षणापे	लक्षणाप
5170	24	विश्वादिकं	विश्वाधिकं
5172	last line	9552	6920
5177	8	साम्बन्धि	सम्बन्धि
5196	5	9818 b	7048
5218	14	9873	7068
5219	8	मुख	मुख
"	11	मध्य	मध्य
5227	15	हृत्वा	भित्वा
5228	10	विषय	विषय
5234	3	व्याचष्टे	व्याचष्टे
5240	17	तत्त्विक	तत्त्विक
5243	12	धन	धन
5247	14	करुण	करण
5249	8	वर्ति	वर्ति
5264	4	6353	7051
5274	5	7122	7125
5278	11	विश्ववेद	विश्ववेद
5280	9	परमेश्वहा	परमेश्वरा
"	18	Brhma	Brahma
5288	3	Add	after page
5296	18	यद्भूम	यद्भूम
5297	19-21	Delete, 'The other...sheet 23'	
5299	9	Ātmavidyopadeśa	Adhyātmavidyopadeśa
5813	14	a very	as very

Page	Line	For	Read
5819	19	परमहंससुंड	परमहंससुंड
5832	10	emcancellation	emancipation
"	11	delete—'The other...vyākhyā'	
5849	8	कर्तुंका	कर्तुंका
5852	16	व्यास	व्यासः
"	17	गुरु	गुरुं
5853	18	वचन	वचन
5854	8	No. 7739	Pañcabrahmatattvam.
	9	No. 7677	Advaitamakaranda- vyākhyā
5856	20	बन्तः	बन्तः
5870	15	No. 7677	Advaitamakaranda- vyākhyā
5879	3	7173	7137
5891	last line	तुरीयं	तुरीये
"	11	6294	7294
5893	7	87a	7194
5445	4	Vākhyā	Vākya
5460	14	तस्या	तस्या
5468	2	×	+
5474	15	देशिक	देशिक
"	20	निबोध्यते	निबोध्यते

पेलि-
२२/२/१५

Central Archaeological Library,

NEW DELHI.

23663

Call No 091.4912/S.M.2/Ses

Author Sasli P.P.S

Title A Descriptive Catalogue
of the Sanskrit Manuscripts

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.